

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolakiin tehtäväksi Suomen mahdollisesta Euroopan unionin (EU) jäsenyydestä aiheutuvat muutokset. Muutokset johtuvat siitä, että hyväksyessään EU-jäsenyyden Suomi sitoutuu soveltaamaan Euroopan yhteisön (EY) säädösten mukaista arvonlisäverojärjestelmää.

Vuoden 1994 kesäkuun alusta voimaan tullutta arvonlisäverojärjestelmää on muutettava ensinnäkin sen vuoksi, että EU:n jäsenenä Suomi muodostaa osan EU:n sisämarkkina-aluetta. Sisämarkkina-alueella sovelletaan arvonlisäverotuksessa kotimaan kaupasta ja kolmansien maiden kaupasta eroavia erityisiä sisäkaupan säännöksiä. Yksityishenkilöiden hankinnat verotetaan sisämarkkinoilla pääsääntöisesti sen maan säännösten mukaan, jossa myynnit tapahtuvat. Kaupallisen toiminnan arvonlisäverotukseen sovelletaan jäsenmaiden välillä määränpäämaaperiaatetta. Tavarat voidaan myydä verotta jäsenvaltiosta toiseen, mutta ne tulevat verotetuiksi määränpäämaan säännösten mukaan. Sisämarkkinakaupan osalta joudutaan ottamaan käyttöön erillinen sisäkaupan valvontajärjestelmä.

EU:n jäsenenä Suomi joutuu muuttamaan arvonlisäverolakiaan siten, että se vastaa EU-säädösten mukaista arvonlisäverojärjestelmää. Arvonlisäverolakiin tehtävät taloudellisesti merkittävimmät muutokset koskevat veropohjan laajentamista ja sovellettavia verokantoja. Veropohjaa koskevista muutoksista mainittakoon luopuminen kotimaisten polttoaineiden ja maakaasun arvonlisäverotuesta, majoitustoiminnan saattaminen verotuksen piiriin sekä luopuminen rahoitus- ja vakuutustoimintaa varten ostettujen atk-palvelujen, hyödykkeiden hintoihin suoraan liittyvien tukien sekä sähkö-, vesi- tai muuta vastaavaa verkkoa ylläpitävän yhteisön verkkoon liittymisestä perittävien siir-

tokelpoisten maksujen verovapaudesta. Käytettyjen tavaroiden kauppaan sovellettavaa marginaaliverotusmenettelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että veron perusteesta tehtävää vähennystä ei enää voitaisi tehdä ulkomaille myytyjen tavaroiden osalta. Veron tilitysaikaa ehdotetaan lyhennettäväksi 20 päivällä. Alkutuotannonharjoittajiin ehdotetaan pääsääntöisesti sovellettavaksi kevennettyä verotusmenettelyä. Ehdotukseen sisältyy lisäksi lukuisia vähäisempiä ja teknisiä yhdenmukaistamisehdotuksia.

Elintarvikkeiden ja alkutuotannon arvonlisäverotukseen EU-tilanteessa tehtävät muutokset on annettu eduskunnan käsiteltäväksi erillisellä hallituksen esityksellä (HE n:o 222/1994 vp.).

Arvonlisäverotuksessa sovellettaisiin edelleen 22 prosentin yleistä verokantaa. Verokantarakenteen harmonisoimiseksi direktiivimääräykseen ehdotetaan, että yleisradiotoimintaan sovellettu 5 prosentin verokanta nostettaisiin 6 prosenttiin. Henkilökuljetuksiin siirtymävaiheessa sovellettava 6 prosentin verokanta ehdotetaan säädettäväksi pysyväksi. Majoitustoiminnan siirtymäkauden verottomuudesta ehdotetaan luovuttavaksi ja majoitustoimintaan ehdotetaan sovellettavaksi 6 prosentin verokantaa. Kaupallisten viihdeläisyyksien siirtymäkauden verottomuudesta ehdotetaan luovuttavaksi. Samalla niihin ehdotetaan sovellettavaksi alennettua 12 prosentin verokantaa. Liikuntapalveluihin siirtymävaiheessa sovellettava 12 prosentin verokanta ehdotetaan säädettäväksi pysyväksi.

Sisämarkkinakaupan verotusjärjestelmään siirtymisen johdosta valtion rahoitusasema heikkenisi vuonna 1995 kertaluonteisesti 1,8 miljardilla markalla. Samalla valtiolle aiheutuisi noin 150 miljoonan markan vuotuinen kor-

kotuoton menetys. Veron tilityksajan yleinen lyhentäminen 20 päivällä merkitsisi noin 180 miljoonan markan vuotuista korkohyötyä valtiolle. Verokantarakenteeseen tehtävät muutokset sekä veropohjan laajentaminen lisäisivät valtion verotuloja arviolta 1 miljardia markkaa vuodessa.

Esitys liittyy valtion vuoden 1995 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotettu laki liittyy Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa ja on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti jäsenyyden kanssa.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	4	5.1.1. Sisämarkkinakaupan verotusjärjestelmä	20
1. Johdanto	4	Muutokset maahantuonnissa	20
1.1. Euroopan yhteisön arvonlisäverojärjestelmästä	4	Tilitysaikojen lyhentäminen	21
1.2. Suomen arvonlisäverolain muutostarpeet	4	Hallinnolliset vaikutukset	21
1.3. Neuvottelutulos	5	5.1.2. Muutokset arvonlisäveron verokantoihin sekä veropohjaan	21
1.4. Ahvenanmaan maakuntaa koskeva poikkeus	5	Verokantoja koskevat muutosesitykset	21
2. Euroopan yhteisön arvonlisäverojärjestelmä	6	Muut muutokset	21
2.1. Veropohja	7	5.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	22
2.2. Verokannat	7	6. Asian valmistelu	22
2.3. Sisämarkkinakaupan verotus	8	7. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	23
2.3.1. Alkuperämaaverotus	8	7.1. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista	23
2.3.2. Määränpäämaaverotus	8	7.2. Riippuvuus muista esityksistä	23
2.3.2.1. Yritysten väliset myynnit	8	YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT	24
2.3.2.2. Muut myynnit	9	1. Lakiehdotuksen perustelut	24
2.3.3. Sisäkauppaverotuksen valvontajärjestelmä	9	1 luku. Yleinen soveltamisala	24
2.4. Tavarain maahantuonti	10	2 luku. Verovelvollisuus	25
2.5. Palvelujen ulkomaankauppa	10	3 luku. Verollinen myynti	28
3. Suomen arvonlisäverojärjestelmä	10	3 a luku. Tavarain yhteisöhanke	32
3.1. Lain yleinen soveltamisala	10	4 luku. Poikkeukset myynnin verollisuudesta	37
3.2. Verovelvollisuus	11	5 luku. Myynti ja yhteisöhanke Suomessa	40
3.3. Verollinen myynti	11	6 luku. Kansainväliseen kauppaan liittyvät verottomuudet	47
3.4. Poikkeukset myynnin verollisuudesta	12	7 luku. Veron peruste	55
3.5. Myynti Suomessa	13	8 luku. Verokanta	62
3.5.1. Tavarain myynti	13	9 luku. Tavarain maahantuonti	63
3.5.2. Palvelujen myynti	13	10 luku. Vähennettävä vero	77
3.6. Myynti ulkomaille	13	12 luku. Veron palauttaminen muille kuin verovelvollisille	79
3.7. Veron peruste	13	13 luku. Ajallinen kohdistaminen	82
3.8. Verokannat	14	13 a luku. Verotusmenettely eräissä yhteisöhankeintatilanteissa	83
3.9. Tavarain maahantuonti	14	14 luku. Veron maksaminen	84
3.10. Vähennettävä vero	14	15 luku. Veron palauttaminen eräille ulkomaisille elinkeinonharjoittajille	84
3.11. Veron palauttaminen muille kuin verovelvollisille	14	17 luku. Ilmoittamisvelvollisuus	85
3.12. Verotusmenettely	15	18 luku. Rekisteröinti	87
3.12.1. Ajallinen kohdistaminen	15	19 luku. Veron määrääminen	88
3.12.2. Veron maksaminen	15	20 luku. Ohjaus ja ennakkotieto	88
3.12.3. Ilmoittamisvelvollisuus ja rekisteröinti	15	21 luku. Oikaisu ja muutoksenhaku	88
3.12.4. Veron määrääminen	15	22 luku. Erityisiä säännöksiä	89
4. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	15	23 luku. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset Lakiehdotuksen voimaantulosäännökset	91
4.1. Sisämarkkinakaupan verotus	15	2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	93
4.2. Sisämarkkinaverotuksen valvonta	16	3. Voimaantulo	93
4.3. Muut muutokset arvonlisäverolakiin	17	LAKIEHDOTUS	94
4.3.1. Veropohja	17		
4.3.2. Verokannat	18		
4.3.3. Verotusmenettelyyn tehtävät muutokset	19		
4.4. Tavarain maahantuonti	20		
5. Esityksen vaikutukset	20		
5.1. Taloudelliset vaikutukset	20		

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Liittyessään Euroopan unionin (EU) jäseneksi Suomi samalla hyväksyy Euroopan yhteisössä (EY) verotuksen yhdenmukaistamiseksi hyväksytyin sekundäärilainsäädännön. Verotuksen yhdenmukaistaminen koskee lähinnä välillistä verotusta — valmisteveroja ja arvonlisäveroa. Välillisen verotuksen harmonisointi EY:ssä perustuu Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 99 artiklaan. Artiklan mukaan neuvosto antaa yksimielisesti komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamenttia sekä talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan säännökset liikevaihtoveroja, valmisteveroja ja muita välillisiä veroja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamisesta siltä osin kuin yhdenmukaistaminen on tarpeen sisämarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan varmistamiseksi.

Arvonlisäverolainsäädännön yhdenmukaistaminen eri jäsenvaltioissa on toteutettu neuvoston antamalla direktiiveillä. Direktiiveillä on asetettu yhdenmukaisen arvonlisäverojärjestelmän tavoitteet. Asetettujen tavoitteiden voimaan saattaminen edellyttää kansallisia lainsäädäntötoimia.

1.1. Euroopan yhteisön arvonlisäverojärjestelmästä

Tavaroiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden toteuttaminen sisämarkkina-alueella on merkinnyt luopumista jäsenvaltioiden välisestä rajavalvonnasta sekä edellyttänyt fyysisten, teknisten ja fiskaalisten kaupan esteiden poistamista. Rajavalvonnasta luopuminen sisämarkkina-alueella on puolestaan edellyttänyt välillisen verotuksen, arvonlisäverotuksen ja valmisteverotuksen yhdenmukaistamista. Muussa tapauksessa verotuksen ja sen tason voimakas vaihtelu eri jäsenvaltioissa olisi johtanut kilpailuvääristymiin.

Arvonlisäverotuksen yhdenmukaistaminen on koskenut veropohjaa sekä verokantojen lukumäärää ja tasoa. Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta 11 päivänä huhtikuuta 1967 annetuilla neuvoston direktiiveillä (67/227/ETY) ja (67/228/ETY) korvattiin jäsenvaltioiden aikaisemmat yleiset kulutusverojärjestelmät arvonlisäverojärjestelmällä. Vuonna 1970 yhteisön rahoitusjärjestel-

män uudistuksen yhteydessä päätettiin, että jäsenvaltioiden rahoitusosuudet pyritään määrittämään arvonlisäverotuksen veropohjan perusteella. Tämä osaltaan edellytti jäsenvaltioiden arvonlisäverojärjestelmien veropohjien yhdenmukaistamista. Perusta yhteiselle veropohjalle säädettiin 17 päivänä toukokuuta 1977 annetulla kuudennella neuvoston direktiivillä (77/388/ETY); jäljempänä kuudes arvonlisäverodirektiivi. Samasta vuodesta alkaen jäsenvaltioiden rahoitusosuudet ovat määräytyneet prosenttiosuutena arvonlisäveropohjasta. Tämä osuus on ollut vuodesta 1986 lähtien 1,4 prosenttia.

Sisämarkkinat toteutuivat ja rajamuodollisuudet poistuivat jäsenvaltioiden välisiltä rajoilta vuoden 1993 alusta. Ilman välisiä rajoja toimivilla yhteismarkkinoilla on sovellettu pitkälti yhdenmukaistettua arvonlisäverotusta. Yhdenmukaistaminen on koskenut paitsi veropohjaa ja verotuksen tasoa myös sisämarkkinakauppaan sovellettavaa verotusmenettelyä. Yksityiset EY-kansalaiset voivat sisämarkkina-alueella pääsääntöisesti suorittaa kaikki hankintansa myyntimaan veroseuraamusten mukaisesti ilman, että hankinnoista siirrettäessä niitä sisämarkkina-alueella maasta toiseen olisi enää suoritettava erikseen arvonlisäveroa.

Yritystoiminnan hankinnat sisämarkkina-alueella tapahtuvat verotuksellisesti edelleen niin sanotun määränpäämaaperiaatteen mukaisesti. Verot maksetaan pääsääntöisesti siihen maahan, jossa tavarat tarjotaan lopulliseen kulutukseen. Kaupallisen toiminnan osalta sisämarkkinakaupan arvonlisäverotus on edellyttänyt erillisen valvontajärjestelmän luomista. Valvonta perustuu sisämarkkinakauppaa käyvien yritysten maakohtaiseen rekisteröintiin ja sisämarkkinakaupasta kerättäviin myyntitietoihin sekä näiden tietojen luovuttamiseen eri jäsenmaiden verohallintojen kesken.

Arvonlisäverotuksen, kuten muunkin välillisen verotuksen, harmonisointityö jatkuu edelleen sisämarkkinoiden muodostumisen jälkeen sisämarkkinoiden toimivuuden varmistamiseksi ja kehittämiseksi.

1.2. Suomen arvonlisäverolain muutostarpeet

EU-jäsenyyteen varautuminen on arvonlisäverotuksen osalta merkittäviltä osin jo to-

teutettu. Suomessa siirryttiin vuoden 1994 ke-säkuun alusta voimaan tulleella arvonlisävero-lailla (1501/93) liikevaihtoverotuksesta arvon-lisäverotukseen. Uudistuksen päätavoitteena oli parantaa verotuksen neutraalisuutta ja vä-hentää veron kertaantumista. Uudistuksella laajennettiin liikevaihtoverotuksen tavarakes-keistä veropohjaa kattamaan myös siihen asti pääosin verotuksen ulkopuolella olleet palvelut. Samalla luovuttiin aikaisemmista yritystoimin-nan tuotantoponosten vähennysrajoituksista.

Vaikka arvonlisäverolaki on pitkälti harmo-nisoitu EY:n säädösten mukaiseksi, on tästä sääntelystä eräin osin poikettu. Kaikilta osin EY-tilanteeseen varautuminen ennen jäsenyyttä ei ole ollut edes mahdollista. Tämä on johtunut siitä, että eräät direktiivimääräykset liittyvät kiinteästi yhteisön sisämarkkinajärjestelmään. Lisäksi eräissä aineellista lainsäädäntöä koske-vissa yksityiskohdissa on neutraalisuus-, hallin-noitavuus- tai erityisistä yhteiskuntapoliittisista syistä tietoisesti omaksuttu direktiiveistä poik-keavia ratkaisuja. Näiltä osin on arvonlisäve-rolakia muutettava, jos Suomesta tulee EU:n jäsen.

Alkutuotanto ja elintarvikkeet. Suomessa alennetaan elintarvikkeiden hintoja arvon-lisäverotuksen kautta myönnettävällä verotuel-la. Tuki on toteutettu alkutuotevähennysjärjes-telmän avulla. EU-jäsenyyden toteutuessa on Suomen luovuttava alkutuotevähennysjärjestel-män soveltamisesta. Alkutuotevähennysjärjes-telmän kumoamisesta on annettu erillinen hal-lituksen esitys (HE n:o 222/1994 vp.). Tähän esitykseen sisältyvät myös muut valtioneuvos-ton 27 päivänä toukokuuta 1994 tekemän Suomen maa- ja elintarviketalouden sekä alue- ja rakennepoliitikan sopeuttamista EU-jäsenyy-teen koskevan periaatepäätöksen arvonlisäve-rotusta koskevat ratkaisut. Edellä mainitussa hallituksen esityksessä alkutuotannon harjoit-tajat on ehdotettu säädettäväksi normaaliin tapaan arvonlisäverovelvollisiksi. Esitykseen si-sältyy myös ehdotus elintarvikkeisiin vuoden 1997 loppuun asti sovellettavasta 17 prosentin verokannasta. Tämän jälkeen verokanta on ehdotettu laskettavaksi 12 prosenttiin.

1.3. Neuvottelutulos

Suomen ja EU:n välisissä jäsenyyttä koske- vissa neuvotteluissa Suomelle myönnettiin oi- keus soveltaa eräitä siirtymävaiheen poikkeuk-

sia kuudennen arvonlisäverodirektiivin sään- nöksiin. Suomelle myönnetty poikkeukset on mainittu liittymisasiakirjan liitteen XV I osas- tossa IX Verotus. Suomelle myönnetty siirty- mävaiheen poikkeukset ovat seuraavat:

1. Suomi voi vapauttaa arvonlisäverovelvol- lisuudesta sellaiset elinkeinonharjoittajat, joi- den vuosittainen liikevaihto on vähemmän kuin 10 000 ECU:a vastaava määrä kansallisessa valuutassa. Vapautta voidaan soveltaa siihen asti kunnes yhteisössä annetaan säännöksiä tältä alalta.

2. Suomi saa jatkaa vesialusten myynnin, vuokrauksen, korjauksen ja huollon vapautta- mista arvonlisäverosta siten, että edellisessä vaihdannan vaiheessa maksettu vero palaute- taan. Vapautusta voidaan soveltaa aluksiin, jotka ovat vähintään 10 metriä pitkiä ja joita ei ole rakenteeltaan tarkoitettu huviveneiksi tai urheilutarkoituksiin. Toimenpiteen tarkoitukse- na on yksinkertaistaa veronkantomenettelyä eikä se saa vaikuttaa mainittavalla tavalla lopullisessa kulutusvaiheessa suoritettavan ve- ron määrään. Siirtymätoimenpidettä voidaan soveltaa 31 päivään joulukuuta 2000.

3. Suomi saa soveltaa tilattavien sanoma- ja aikakauslehtien toimitukseen sekä yleishyödyl- listen yhteisöjen jäsenille jaettujen julkaisujen painamiseen vapautuksia, joihin liittyy edelli- sessä vaihdannan vaiheessa maksetun veron palauttaminen. Siirtymätoimenpidettä voidaan soveltaa sisämarkkinakaupan lopulliseen ve- rotusjärjestelmään siirtymiseen saakka.

4. Suomi saa verottaa ei-kaupallista yleisra- diotoimintaa niin kauan kuin tällaiset liiketoi- met ovat veronalaisia jossain nykyisistä jäsen- valtioista. Lisäksi Suomi saa vapauttaa verosta uudisrakennuksen ja rakennusmaan luovutuk- set, henkilökuljetukset, sokeiden harjoittaman toiminnan sekä kirjailijan, taiteilijan ja esiinty- jien tarjoamat palvelut. Siirtymätoimenpidettä voidaan soveltaa niin kauan kuin joku nykyi- sistä jäsenvaltioista soveltaa samaa vapautta.

1.4. Ahvenanmaan maakuntaa koskeva poikkeus

Ahvenanmaata koskevan neuvottelutuloksen mukaan EU:n kolmen perustamissopimuksen soveltaminen Ahvenanmaahan riippuu siitä, ilmoittaako Suomi liittymissopimuksen ratifi- oinnin yhteydessä, että Ahvenanmaasta tulee osa EU:n aluetta. Tällaisen ilmoituksen teke-

minen edellyttää, että liittymissopimukselle saadaan Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/91) edellyttämä maakuntapäivien suostumus. Mikäli Suomi tekee edellä mainitun ilmoituksen, maakuntaan sovelletaan erillisessä liittymisasiakirjan pöytäkirjassa N:o 2 täsmennettyjä poikkeuksia.

Ahvenanmaa-pöytäkirjassa suljetaan Ahvenanmaan maakunnan alue EY:n veroalueen ulkopuolelle, siltä osin kuin on kyse arvonlisäveroa ja valmisteveroja koskevien direktiivien soveltamisesta. Poikkeus mahdollistaa verovapaan myynnin jatkamisen Ahvenanmaan lauttaliikenteessä myös vuoden 1999 kesäkuun jälkeen. EU:n tullikoodeksiin (ETY) N:o 2913/92 liittymisasiakirjalla tehdyn mukautuksen mukaan Ahvenanmaa kuuluu yhteisön tullialueeseen, mikäli Suomi ilmoittaa EU:n perustamissopimuksen soveltamisesta Ahvenanmaahan.

Ahvenanmaan maakunnan erillisasemasta mahdollisesti johtuvat muutokset arvonlisäverolakiin annetaan erillisellä hallituksen esityksellä, sen jälkeen kun Ahvenanmaan maakunnan kanta EU-jäsenyyteen tiedetään.

2. Euroopan yhteisön arvonlisäverojärjestelmä

EU:n jäsenvaltioissa sovellettava arvonlisäverotus perustuu verotuksen aineellista sisältöä ja verotusmenettelyä säänteleville direktiiveille ja yhdelle neuvoston asetukselle.

Aineellisen arvonlisäverolainsäädännön kannalta keskeisin on jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste 17 päivänä toukokuuta 1977 annettu kuudes neuvoston direktiivi (77/388/ETY) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Merkittävimmät kuudennen arvonlisäverodirektiivin muutokset ovat sisämarkkinakaupan arvonlisäverojärjestelmää koskevat:

— yhteisen arvonlisäverojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta verotuksellisten rajojen poistamiseksi 16 päivänä joulukuuta 1991 annettu neuvoston direktiivi (91/680/ETY); ja

— direktiivin 77/338/ETY muuttamisesta ja toimenpiteistä arvonlisäveron yksinkertaistamiseksi 14 päivänä joulukuuta 1992 annettu neuvoston direktiivi (92/111/ETY); sekä

— verokantoja koskeva yhteisen arvon-

lisäverojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta (ALV-kantojen lähentäminen) 19 päivänä lokakuuta 1992 annettu neuvoston direktiivi (92/77/ETY).

Kuudetta arvonlisäverodirektiiviä täydentävät:

— 6 päivänä joulukuuta 1979 annettu neuvoston kahdeksas direktiivi (79/1072/ETY), joka koskee toisessa jäsenvaltiossa kotipaikan omaaville yrityksille tuotantopanosten ostosta palautettavaa veroa; ja

— 17 päivänä marraskuuta 1986 annettu neuvoston kolmastoista direktiivi (86/560/ETY), joka koskee palautuksia kolmannessa valtiossa kotipaikan omaaville yrityksille.

Lisäksi kolmansista maista tapahtuvan maahantuonnin arvonlisäverottomuuden laajuutta täsmentävät:

— direktiivin 77/388/ETY 14 artiklan 1 kohdan d alakohdan soveltamisalasta vapauttessa tietty tavaroiden lopullinen maahantuonti arvonlisäverosta 28 päivänä maaliskuuta 1983 annettu neuvoston direktiivi (83/181/ETY);

— luonteeltaan ei-kaupallisten pienlähetysten maahantuonnin verottomuudesta 19 päivänä joulukuuta 1978 annettu neuvoston direktiivi (78/1035/ETY); ja

— kansainvälisessä matkustajaliikenteessä myönnettävä liikevaihto- ja valmisteverovapauksista 28 päivänä toukokuuta 1969 annettu neuvoston direktiivi (69/169/ETY).

Sisäkaupan arvonlisäverotukseen liittyvästä hallinnollisesta yhteistyöstä välillisen verotuksen (ALV) alalla on annettu 27 päivänä tammikuuta 1992 neuvoston asetus (ETY) N:o 218/92. Asetuksessa säädetään eri jäsenvaltioiden viranomaisten keskinäisestä ja komission kanssa tapahtuvasta yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta. Edellä mainittu neuvoston asetus on sellaisenaan Suomea sitovaa lainsäädäntöä, jos Suomesta tulee EU:n jäsen.

Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäisestä avusta välittömien verojen alalla on 19 päivänä joulukuuta 1977 annettu neuvoston direktiivi (77/799/ETY). Edellä mainittua direktiiviä on muutettu 25 helmikuuta 1992 annetulla direktiivillä (92/12/ETY). Muutettuna direktiivi (77/799/ETY) sisältää määräykset siitä, miten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava keskenään tietoja, jotka voivat mahdollistaa niille muun muassa arvonlisäverojen asianmukaisen määrittämisen. Säännökset yhteistyöstä verosaatavi-

en keskinäiseksi perimiseksi sisältyvät 15 päivänä maaliskuuta 1976 annettuun neuvoston direktiiviin (76/308/ETY).

EY:n päätöksentekojärjestelmän eri vaiheissa on vireillä lukuisia arvonlisäverojärjestelmää muuttavia komission direktiiviehdotuksia. Tultuaan hyväksytyksi sitovat näiden direktiivien säännökset myös Suomea EU:n jäsenenä. Lain-säädäntö on aikanaan muutettava uusien direktiivimääräysten mukaiseksi.

2.1. Veropohja

Jäsenvaltioiden arvonlisäverojärjestelmien yhteinen veropohja on vahvistettu kuudennessa arvonlisäverodirektiivissä. Direktiivissä säädetään varsin yksityiskohtaisesti siitä, kuinka jäsenvaltioiden on laadittava kansalliset arvonlisäverotusta koskevat säännöksensä. Veropohjaa koskevien säännösten yhdenmukaista soveltamista on pidetty tärkeänä kilpailuvääristymien estämiseksi sekä jäsenmaksuosuuksien laskeutaperusteiden yhdenmukaisuuden varmistamiseksi. Jäsenvaltioiden erilaisten yhteiskunnallisten olosuhteiden vuoksi direktiivin säännökset antavat kuitenkin eräissä tilanteissa yksittäisille jäsenvaltioille suhteellisen väljät puitteet muotoilla verollisuutta koskevat poikkeussäännökset. Kilpailuneutraalisuutta pidetään erityisen merkityksellisenä direktiivin soveltamisessa. Direktiiviä ei saa soveltaa siten, että se olisi omiaan vääristämään kilpailua.

Yhteisössä sovellettavan arvonlisäverojärjestelmän veropohjan laajuudesta voidaan yleisesti todeta, että liiketoimintana harjoitettu tavaroitten ja palvelujen luovutus on verollista, ellei siitä ole erikseen tehty poikkeusta. Tavarantoiminnan luovutuksena pidetään aineellisten hyödykkeiden luovutusta. Aineellisia hyödykkeitä ovat muun muassa irtaimet tavarat, kiinteistöt ja energia. Palvelun luovutukseksi katsotaan sellainen luovutus, jota ei pidetä tavarantoiminnaksi.

Vapautukset verovelvollisuudesta liittyvät pääasiassa terveyden- ja sairaanhoitoon, sosiaalihuoltoon, koulutukseen, kulttuuriin, rahoitus- ja vakuutus toimintaan, arpajaisiin ja rahapelitoimintaan, asuintarkoitukseen tapahtuvaan vuokraukseen sekä muiden kiinteistöjen kuin rakennustonttien tai uudisrakennusten luovutuksiin. Eräiden vapautusten kohdalla jäsenvaltio voi asettaa yksityisoikeudellisten yh-

teisöjen toiminnan verottomuudelle erilaisia ehtoja, esimerkiksi ettei kysymyksessä saa olla voittoa tavoitteleva yritys.

Valtiota, kuntia ja muita julkisyhteisöjä ei direktiivin pääsäännön mukaan katsota arvonlisäverovelvollisiksi siltä osin kuin kysymys on julkisen viranomaisen ominaisuudessa harjoitetusta toiminnasta. Tämä koskee myös tilanteita, joissa ne tämän toiminnan yhteydessä ottavat vastaan palkkiota, maksua tai muuta vastiketta. Jäsenvaltiot määrittävät verottomina viranomaistoimintana pidettävät toiminnot. Kilpailuvääristymätilanteissa ja tiettyjen toimialojen, esimerkiksi veden, kaasun, sähkön, telepalvelujen, tavara- ja henkilökuljetusten sekä kauppaluonteisten radio- ja televisiolähetystoiminnan osalta julkisyhteisöt ovat kuitenkin verovelvollisia, vaikka kysymys olisi viranomaistoiminnasta.

Kuudennessa arvonlisäverodirektiivin mukaan veron peruste eli arvo, josta verokannan osoittaman veron määrä lasketaan, on se vastikkeen kokonaismäärä, jonka myyjä on luovutuksesta ostajalta, asiakkaalta tai kolmannelta osapuolelta saanut tai tulee saamaan. Vastikkeeksi katsotaan tässä yhteydessä myös mahdollinen tukipalkkio, joka liittyy suoraan luovutushintaan.

Veron perusteeseen luetaan hyödykkeistä kannettavat verot lukuun ottamatta arvonlisäveroa, sekä tulli-, tuonti- ja muut maksut sekä myyjän ostajalta veloittamat liitännäiskustannukset, kuten provisio-, pakkaus-, kuljetus- ja vakuutuskustannukset. Jäsenvaltio saa katsoa liitännäiskustannuksiksi myös sellaiset kustannukset, joita koskee erillinen sopimus. Veron perusteeseen eivät sisälly erilaiset ostajalle annetut alennukset. Oman käytön verotuksessa veron perusteena on hyödykkeen tuottamisesta verovelvolliselle aiheutuneet kustannukset tai hyödykkeen yleinen markkinahinta.

2.2. Verokannat

Vuoden 1993 alusta arvonlisäverotuksessa sovellettavan normaaliverokannan tulee direktiivin (92/77/ETY) mukaan olla vähintään 15 prosenttia. Eräisiin erikseen määrättyihin hyödykkeisiin saadaan lisäksi soveltaa yhtä tai kahta normaaliverokantaa alemmaa verokantaa, jonka tulee olla vähintään 5 prosenttia. Alemmaa verokantaa voidaan soveltaa edellä mainitun direktiivin liitteen H mukaan muun

muassa elintarvikkeisiin, veteen, lääkkeisiin, henkilökuljetuksiin, kirjoihin, sanoma- ja aikakauslehtiin, erilaisten huvitilaisuuksien pääsymaksuihin, radio- ja televisiolupiin, majoitustoimintaan ja urheilulaitosten käyttöön. Jäsenvaltiot voivat säilyttää tietyin edellytyksin 5 prosenttia alemmankin verokannan, jos sellainen on ollut voimassa 1 päivänä tammikuuta 1991.

2.3. Sisämarkkinakaupan verotus

Ennen vuotta 1993 jäsenvaltioiden välisessä kaupassa arvonlisävero kannettiin ja maksettiin määränpäämaassa eli siellä, missä tavara kulutetaan. Tämän mukaisesti tavaroiden myynti kotimaassa oli arvonlisäveron alaista, mutta vienti oli vapautettu verosta. Vastaavasti maahantuonti oli verollista. Koska jäsenvaltioiden väliltä on vuoden 1993 alusta poistettu rajamuodollisuudet, on myös jäsenvaltioiden välisen sisäkaupan arvonlisäverotus uudistettu.

2.3.1. Alkuperämaaverotus

Lopullisena tavoitteena jäsenvaltioiden välisen kaupan arvonlisäverotuksessa on siirtyminen alkuperämaaverotukseen. Tämä tavoite on asetettu jo jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetussa ensimmäisessä neuvoston direktiivissä (67/227/ETY) ja vahvistettu direktiivissä (91/680/ETY).

Alkuperämaaverotuksessa vero veloitettaisiin tavarán myyjän valtiossa, siellä voimassa olevan verokannan mukaisena. Vienti toiseen jäsenvaltioon ei siten olisi vapautettu verosta eikä maahantuonnista toiseen jäsenvaltioon tarvitsisi maksaa veroa. Arvonlisäverovelvollinen ostaja saisi vähentää ostomaahan suorittamansa arvonlisäveron kotimaansa arvonlisäverotuksessa.

Alkuperämaaverotuksen toteuttaminen edellyttäisi kaikkia jäsenmaita koskevaa verotusmenettelyä erillistä selvittelymenettelyä verotulojen kohdentamiseksi jäsenvaltioille määränpäämaaperiaatteen mukaisesti. Selvitysmenetel-lyn avulla myyjämaassa kannetut verotulot siirrettäisiin siihen jäsenvaltioon, jossa kulutus tapahtuu. Tämä olisi tarpeen, jotta vientiylijäämät jäsenvaltiot eivät hyötyisi muutoksesta

tuontiylijäämäisten jäsenvaltioiden kustannuksella.

Koska alkuperämaaverotuksen edellyttämää toimivaa verotulojen selvitysmenettelyä ei tois- taiseksi ole voitu toteuttaa, on yhteisön sisäisessä tavarakaupassa sovellettu vuoden 1993 alusta lukien edelleenkin pääsääntöisesti määränpäämaaperiaatteeseen perustuvaa väliaikaista verotusjärjestelmää. Tätä koskevat säännökset sisältyvät edellä mainittuihin direktiiveihin (91/680/ETY) ja (92/111/ETY). Tarkoituksena on siirtyä alkuperämaaperiaatteelle rakentu- vaan lopulliseen järjestelmään vuoden 1997 alusta. Väliaikaisen järjestelmän soveltaminen jatkuu kuitenkin myös vuoden 1996 jälkeen, ellei yksimielisyyttä lopulliseen järjestelmään siirtymisestä saavuteta. Vuoden 1994 loppuun mennessä komissio antaa selonteon väliaikaisen järjestelmän toimivuudesta ja ehdotuksen lopulliseen järjestelmään siirtymisestä.

2.3.2. Määränpäämaaverotus

Rajamuodollisuuksien poistuttua sisämarkki- nankaupan osalta vuoden 1993 alusta on ar- vonlisäverotus siirretty yritysten välisessä kau- passa rajalta kotimaan verotuksen yhteyteen. Tuontiverotus on korvattu verottamalla toises- ta jäsenvaltiosta tapahtuvia hankintoja. Vienti on verotonta, mutta se on korvattu käsitteellä yhteisömyynti. Yhteisömyynti on määritelty irtaimen esineen omistusoikeuden vastikkeelli- seksi siirtämiseksi kuljettamalla tai lähettämällä esine toisessa jäsenvaltiossa olevalle vastaanot- tajalle.

2.3.2.1. Yritysten väliset myynnit

Verovelvollisten yritysten välinen kauppa si- sämarkkina-alueella perustuu pääsääntöisesti määränpäämaaperiaatteelle. Myyjä ei suorita veroa niiden tavaroiden myynnistä, jotka hän luovuttaa asiakkaalleen toisessa jäsenvaltiossa. Yhteisömyynnin verottomuus edellyttää, että ostaja on verovelvollinen yhteisöhenkinnasta ja että tavarat lähetetään tai kuljetetaan toiseen jäsenvaltioon. Myyjän on varmistettava, että ostaja on rekisteröity arvonlisäverovelvolliseksi ja merkittävä laskuunsa ostajalle toisessa jäsen- valtiossa myönnetty arvonlisäverotunniste. Ta- varan maasta lähteminen tai kuljettaminen on voitava osoittaa veroviranomaiselle rahtiasia-

kirjoilla, lentolipuilla, kuljetuslaskuilla tai muun sellaisen selvityksen perusteella.

Mikäli tavaratoimitus on ollut myyntimaassa verotonta yhteisömyyntiä, arvonlisäverovelvollisen ostajan on maksettava arvonlisävero hankinnastaan tavarahan käyttövaltion veroperusteiden mukaan. Hankinnan katsotaan pääsääntön mukaan tapahtuneen siinä valtiossa, johon tavara on saapunut, kun kuljetus ostajalle on päättynyt. Käytännössä veronmaksuvelvollisuutta ei normaaleissa kaupallisissa yhteisötoimituksissa yleensä synny, koska ostajalla on verollista liiketoimintaa varten tapahtuvia hankintoja koskeva vähennysoikeus.

Tavaroiden siirtämiseen jäsenmaiden välillä muissakin tapauksissa kuin myynneissä sovelletaan yhteisöhankintaa koskevia periaatteita. Hankintaa koskevia säännöksiä sovelletaan, jos yritys siirtää liikeomaisuuttaan jäsenmaasta toiseen.

2.3.2.2. Muut myynnit

Myynnit kuluttajalle verotetaan pääsääntöisesti alkuperämaaperiaatteen mukaisesti myyntimaassa. Matkustajat voivat siten ostaa tavaroita maksamalla niistä myyntimaan veron tarvitsematta enää palatessaan maksaa asuinmaansa veroa.

Verokantojen eroista johtuvien kaupan vääristymien estämiseksi postimyyntiin ja muuhun kaukomyyntiin, uusien kuljetusvälineiden kauppaan sekä verotuksen ulkopuolelle jäävien yritysten ja oikeushenkilöiden hankintoihin sovelletaan erityismenettelyjä, joilla on toteutettu määränpäämaaperiaate.

Kaukomyynnillä tarkoitetaan postitilausmyyntiä ja muuta myyntiä, jossa myyjä huolehtii tavaroiden lähettämisestä määränpäämaahan. Kaukomyynti verotetaan määränpäämaassa, jos myyjän yhteenlaskettu myynti tähän maahan kuluva tai edellisen vuoden aikana ylittää 100 000 ECU:a. Jäsenvaltio voi myös soveltaa alempaa 35 000 ECU:n rajaa. Valmisteveron alaiset tavarat — mineraaliöljy-, alkoholi- ja tupakkatuotteet — verotetaan määränpäämaassa myynnin määrästä riippumatta. Tavallisesti kaukomyyntiä harjoittavalla verovelvollisella tulee olla erityinen veroedusta ja maassa, johon tavarat myydään.

Uudet kuljetusvälineet — autot, moottoripyörät, veneet ja lentokoneet — verotetaan aina määränpäämaassa eli maassa, jossa kulkuvä-

linettä tullaan käyttämään. Moottorikäyttöinen maakuljetusväline katsotaan uudeksi, jos käyttöönotosta on kulunut vähemmän kuin kuusi kuukautta tai sillä on ajettu enintään 6 000 kilometriä. Muut kuljetusvälineet katsotaan uusiksi, jos käyttöönotosta on kulunut vähemmän kuin kolme kuukautta tai vesialuksella on ajettu tai purjehdittu enintään 100 tuntia tai ilma-aluksella lennetty enintään 40 tuntia.

Ei-verovelvolliset yritykset ym. Ei-verovelvolliset yritykset sekä oikeushenkilöt, jotka eivät ole elinkeinonharjoittajia, ovat verovelvollisia hankinnoistaan samalla tavoin kuin verovelvollisiksi rekisteröityneet yritykset, jos hankinnat sisämarkkina-alueelta ovat olleet vähintään 10 000 ECU:a kuluva tai edellisen vuoden aikana. Tällaiset hankinnat verotetaan määränpäämaassa.

Tavarakuljetus- ja liitännäispalvelut. Tavarakuljetuspalvelut jäsenmaiden välillä verotetaan siinä maassa, josta tavarat on lähetetty. Jos palvelun ostaja on kuitenkin rekisteröitynyt toisessa jäsenvaltiossa verovelvolliseksi, tapahtuu kuljetuspalvelun verotus tässä maassa. Samalla tavoin käsitellään välityspalveluja ja muita tavarakuljetukseen liittyviä palveluja.

Tax-free myynti. Jäsenmailla on mahdollisuus jatkaa niin sanottua tax-free myyntiä satamissa ja lentoasemilla sekä lentokoneissa ja laivoilla vuoden 1999 kesäkuun loppuun, silloin kun se liittyy jäsenvaltioiden väliseen henkilöliikenteeseen.

2.3.3. Sisäkauppaverotuksen valvontajärjestelmä

Rajavalvonnan poistaminen on edellyttänyt uuden valvontajärjestelmän luomista. Arvonlisäverotuksen valvonta tapahtuu atk-perusteisen tietojenvaihtojärjestelmän (VAT information exchange system) avulla. Yhteisömyyntiä harjoittavat yritykset antavat neljännesvuositain yhteenvedoilmoituksen kaikista ilmoituskautena aikana tapahtuneista myynneistään toisiin jäsenvaltioihin VAT-rekisteröidyille ostajille ostajakohtaisesti eriteltyinä. Tiedot tallennetaan VIES-järjestelmään, jonka avulla yhteisöhankintoja tehneen maan viranomaiset saavat tiedon hankinnoista. Tietoja verrataan yritysten veroilmoituksissa antamiin tietoihin. Jäsenvaltioiden viranomaisten keskinäisestä ja komission kanssa tapahtuvasta yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta on säädetty hallinnollisesta yhteistyöstä välillisen verotuksen (ALV) alalla

annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 218/92.

Arvonlisäverovelvollisuuden osoittava tunnistenumero on yhteisökaupan toimivuuden ja valvonnan kannalta keskeinen. Numero annetaan kaikille arvonlisäverollista liiketoimintaa harjoittaville yrityksille. Lisäksi numero annetaan niille verotuksen ulkopuolista toimintaa harjoittaville yrityksille ja oikeushenkilöille, jotka tulevat hankinnoistaan verovelvollisiksi. Yritykset saavat omalta verohallinnoltaan VIES-järjestelmän kautta tiedon siitä, onko ostajalla voimassa oleva arvonlisäverotunniste.

2.4. Tavarahan maahantuonti

EY:n tullilainsäädäntö on ylikansallista ja sellaisenaan voimassa kaikissa jäsenvaltioissa. Arvonlisäverotusta koskevat EY:n säännökset on annettu direktiiveissä, joiden mukaisesti kansallinen lainsäädäntö laaditaan. Maahantuontia koskevia säännöksiä sovelletaan kolmansista maista yhteisöön tapahtuvaan tavarahan maahantuontiin sekä yhteisön veroalueen ulkopuolella olevilta alueilta yhteisöön tapahtuvaan tuontiin. Muista jäsenvaltioista tapahtuva tavarahan tuonti verotetaan yhteisöhankintana.

Pääosa tavarahan maahantuonnin verotusta koskevista säännöksistä sisältyy kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin. Yksityiskohtaisia säännöksiä muutoin kuin tullitariffin perusteella tullittoman tavarahan maahantuonnissa myönnettävistä verottomuuksista on lisäksi kuudenteen arvonlisäverodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisalasta annetussa neuvoston direktiivissä (83/181/ETY).

Matkustajien henkilökohtaisten tavaroiden maahantuonnin verottomuuksista säädetään kansainvälisessä matkustajaliikenteessä myönnettäviä liikevaihto- ja valmisteverovapauksia koskevien määräysten harmonoinnista annetussa neuvoston direktiivissä (69/169/ETY).

Yksityishenkilöiden välisten pienlähetysten maahantuonnin verottomuudesta säädetään luonteeltaan ei-kaupallisten pienlähetysten maahantuonnin verottomuudesta annetussa neuvoston direktiivissä (78/1035/ETY).

2.5. Palvelujen ulkomaankauppa

Palvelujen ulkomaankauppa koskevat peri-

aatteet poikkeavat tavarakauppaa koskevista säännöksistä. Tämä johtuu siitä, ettei palvelujen luovutuksia ole verotuksellisesti yhtä helppo paikallistaa kuin tavaratoimituksia. Palvelujen ulkomaankauppaa koskevat määräykset eivät rakennu maahantuonti- ja vientikäsitteen varaan. Palvelujen verokohtelu määräytyy pääsääntöisesti kuudenteen arvonlisäverodirektiivin luovutuspaikkaa koskevien säännösten perusteella. Nämä säännökset osoittavat sen, missä maassa myynnin katsotaan tapahtuvan eli missä maassa verotus tapahtuu. Palvelun luovutuspaikkaa koskevia määräyksiä sovelletaan jäsenvaltion ja yhteisön ulkopuolisen valtion välisiin luovutuksiin. Määräyksiä sovelletaan myös jäsenvaltioiden välisiin luovutuksiin. Pääsääntönä on, että palvelun luovutuspaikka on myyjän toimi- tai asuinpaikka. Pääsäännöstä on kuitenkin tehty lukuisia poikkeuksia. Ne koskevat lähinnä palveluja, joita usein luovutetaan yli valtion rajojen.

3. Suomen arvonlisäverojärjestelmä

Arvonlisäverolaki (1501/93) tuli voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1994. Arvonlisäveron suorittamisvelvollisuus on jaettu koko vaihdantaketjulle. Vero kannetaan aina hyödykettä myytäessä. Vero ei kuitenkaan kertaannu, koska verovelvollinen suorittaa veroa vain tuotteelle kussakin valmistus- ja vaihdantaporttaassa syntyneestä arvonlisäyksestä. Valtiolla kertyy siten veroa kertaalleen koko siitä hinnasta, jonka hyödykkeen lopullinen kuluttaja maksaa.

Tuotteen hintaan aikaisemmissa vaihdantavaiheissa kertynyt vero poistetaan vähennysjärjestelmän avulla. Kukin verovelvollinen saa vähentää myynnistä suoritettavasta verosta ostoihin sisältyvän veron. Ostovähennysjärjestelmä kattaa kaikki verolliset tuotantopanoshankinnat ja estää veron kertaantumisen.

3.1. Lain yleinen soveltamisala

Arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle liiketoiminnan muodossa Suomessa tapahtuvasta verollisten tavaroiden ja palvelujen myynnistä sekä tavarahan maahantuonnista.

Laajapohjaisessa arvonlisäverojärjestelmässä vero kohdistuu periaatteessa kaikkiin liiketoiminnan muodossa myytäviin tavaroihin ja pal-

veluihin. Verottomia ovat ainoastaan palvelut, jotka on nimenomaisesti säädetty verotuksen ulkopuolelle.

Lakia sovelletaan alueperiaatteen mukaisesti niihin tavaroiden ja palveluiden myynteihin, jotka tapahtuvat Suomessa (*alueellinen soveltamisala*). Vero kohdistuu vain niihin tavaroihin ja palveluihin, jotka kulutetaan Suomessa (*määränpäämaaperiaate*). Tavaroiden maahantuonti on verollista. Toisaalta tavaroiden ja tiettyjen palvelujen myynti ulkomaille on verotonta.

3.2. Verovelvollisuus

Verovelvollisia ovat tavaroiden ja palvelujen myyntiä harjoittavat yritykset. Verovelvollisuuden edellytyksenä on, että tavarain ja palvelun myynti tapahtuu liiketoiminnan muodossa. Liiketoiminnan muodossa tapahtuvana toimintana pidetään ansiotarkoituksessa tapahtuvaa, jatkuvaa, ulospäin suuntautuvaa ja itsenäistä toimintaa, johon sisältyy tavanomainen yrittäjäjärjelmä.

Verovelvollisella tarkoitetaan sellaista myyjää ja eräissä tapauksissa ostajaa, joka on velvollinen suorittamaan valtiolle arvonlisäveroä. Vientikauppaa ja muuta nollaverokannan alaista myyntiä harjoittavat yritykset eivät ole verovelvollisia. Niillä on kuitenkin oikeus saada takaisin tuotantopanoshankintoihin sisältyvä arvonlisävero.

Vähäinen liiketoiminta. Hallinnollisista syistä vähäinen myyntitoiminta on rajattu verotuksen ulkopuolelle. Vähäisen liiketoiminnan alarajaksi on säädetty 50 000 markan liikevaihto kalenterivuodessa.

Yleishyödylliset yhteisöt. Yleishyödyllisten yhteisöjen arvonlisäveroäkohtelu on kytketty tuloverotuksessa toteutettuun sääntelyyn. Yleishyödyllinen yhteisö on siten arvonlisäverovelvollinen vain toiminnasta, josta saatua tuloa pidetään tuloverolain (1535/92) mukaan yhteisön veronalaisena elinkeinotulona.

Julkisyhteisöt. Valtio ja kunnat ovat kilpailuneutraalisuussyistä verovelvollisia samojen sääntöjen mukaan kuin yksityiset yritykset. Valtio on yleisesti verovelvollinen liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta tavaroiden ja palvelujen mynnistä. Samoin kuntien on suoritettava veroä tavaroiden ja palvelujen mynnistä, jos toiminta tapahtuu liiketoiminnan muo-

dossa. Kuntayhtymiin ja Ahvenanmaan maakuntaan sovelletaan kuntaa koskevia säännöksiä.

Ulkomaalaiset. Suomessa liiketoiminnan muodossa harjoitetusta tavaroiden ja palvelujen mynnistä on suoritettava veroä siitä riippumatta, onko toimintaa harjoittava yritys ulkomaalainen ja harjoitetaanko toimintaa täällä olevasta kiinteästä toimipaikasta vai ei. Jos ulkomaalaisella myyjällä ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaä, tavaroiden ja eräiden palvelujen osalta verovelvollinen on kuitenkin ostaja. Jos ostajakin on ulkomaalainen, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaä, verovelvollinen on kuitenkin myyjä.

Verovelvolliseksi hakeutuminen. Muun muassa vähäisen liiketoiminnan harjoittajilla on oikeus hakemuksesta päästä verovelvolliseksi. Hakeutumalla verovelvolliseksi tällaiset elinkeinonharjoittajat voivat vähennysoikeuden avulla poistaa tuotantopanoshankintoihin sisältyvän veron.

Sinänsä verottomasta kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta on mahdollista hakeutua verovelvolliseksi silloin, kun kiinteistöä tai sen osaan käytetään verollisessa liiketoiminnassa. Myös verottoman metsätalouden harjoittaja voi halutessaan hakeutua verovelvolliseksi harjoittamastaan metsätaloudesta.

Verovelvollisuusryhmä. Lääninverovirasto voi kahden tai useamman elinkeinonharjoittajan hakemuksesta määrätä, että niitä kohdellaan yhtenä elinkeinonharjoittajana eli verovelvollisuusryhmänä. Verovelvollisuusryhmään voivat kuulua vain pankki- ja rahoituspalveluja myyvät elinkeinonharjoittajat sekä elinkeinonharjoittajat, jotka kuuluvat edellä mainittujen elinkeinonharjoittajien määräysvaltaan.

3.3. Verollinen myynti

Veroä suoritetaan liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta tavaroiden ja palvelujen mynnistä sekä tavaroiden maahantuonnista.

Tavara on arvonlisäverolaissa määritelty aineelliseksi esineeksi. Tavarana pidetään paitsi irtainta esinettä myös kiinteistöä. Kiinteistönluovutukset ovat kuitenkin pääsääntöisesti verottomia. Tavarana pidetään myös sähköä, kaasua, lämpöä, kylmyyttä ja muuta niihin verrattavaa energiahyödykettä.

Palvelulla tarkoitetaan kaikkia muita hyö-

dykkeitä kuin tavaroita, joita voidaan myydä liiketoiminnan muodossa.

Tavaran myynnillä tarkoitetaan tavaran omistusoikeuden vastikkeellista luovuttamista. Palvelun myynnillä tarkoitetaan palvelun suorittamista tai muuta luovuttamista vastiketta vastaan. Tavaran tai palvelun ottaminen omaan käyttöön rinnastetaan myyntiin. Oman käytön verottamisella pyritään neutraalisuussyistä varmistamaan kulutuksen verollisuus tilanteessa, jossa hyödykettä ei myydä, vaan se luovutetaan yrityksestä vastikkeetta yksityiseen kulutukseen tai siirretään liiketoiminnan piirissä vähennykseen oikeuttavasta käytöstä vähennyskeltottomaan käyttöön.

3.4. Poikkeukset myynnin verollisuudesta

Laajapohjaisessa arvonnisäverojärjestelmässä kaikki liiketoiminnan muodossa tapahtuva tavaroiden ja palvelujen myynti on verollista, ellei laissa nimenomaan toisin säädetä.

Kiinteistön luovutukset. Kiinteistön myynti ja vuokraaminen on pääsääntöisesti verotonta. Veron kertaantumisen estämiseksi kiinteistönhaltijalla on oikeus eräin edellytyksin hakeutua verovelvolliseksi kiinteistön tai sen osan käyttöoikeuden luovutuksista. Verollisia kiinteistöön kohdistuvien oikeuksien luovutuksia ja kiinteistöön kohdistuvia palveluja ovat muun muassa rakentamispalvelut, kiinteistönhallintapalvelut ja majoituspalvelut. Majoitustoiminta tulee veron piiriin kuitenkin vasta vuoden 1996 alusta.

Terveyden- ja sairaanhoito sekä sosiaalihuolto. Terveyden- ja sairaanhoidon verovapaus koskee sekä julkista että yksityistä terveyden- ja sairaanhoitoa. Yksityinen toiminta on rajattu verotuksen ulkopuolelle siten, että verosta vapautetaan vain yhteiskunnan valvonnan piiriin kuuluva hoitotoiminta. Verottomia sosiaalihuoltoon liittyviä palveluja ovat asumisen ja tukitoimien järjestäminen, kasvatus sekä muu huolenpito ja ylläpito. Verovapaus koskee sekä laitos- ja avohuoltoa.

Koulutus. Verotonta on yleissivistävä ja amatillinen koulutus, taiteen perusopetus sekä korkeakouluopetus, jota lain nojalla järjestetään tai jota lain nojalla avustetaan valtion varoin. Verovapaan koulutuksen järjestäjänä voi olla valtio, kunta tai yksityinen yhteisö. Liiketaloudellisin perustein järjestetty koulutus

sekä erilainen lähinnä vapaa-ajanviettoon tai muuhun harrastustoimintaan liittyvä koulutus- ja opetustoiminta on verollista.

Rahoituspalvelut. Verottomilla rahoituspalveluilla tarkoitetaan muun muassa varainhankintaa, luotonantoa ja muuta rahoituksen järjestämistä, luottolaitoksen harjoittamaa luoton hallintaa, maksuliikettä, valuutan vaihtoa, arvopaperikauppaa ja takaustoimintaa. Verottomia rahoituspalveluja ovat lisäksi eräät näiden palvelujen tuottamiseen välittömästi liittyvät asiantuntija- ja tukipalvelut. Luotto- ja rahoituslaitosten myymät erilaiset notariaatti-, neuvonta- ja säilytyspalvelut ovat neutraalisuussyistä verollisia.

Vakuutuspalvelut. Veroa ei suoriteta vakuutuspalvelun myynnistä eli vakuutus sopimuksen nojalla kannettavista vakuutusmaksuista. Vakuutuspalveluilla tarkoitetaan vakuutusyhtiöiden harjoittaman vakuutustoiminnan lisäksi muun muassa vakuutusyhdistysten, vakuutus-kassojen, työttömyyskassojen ja eläkesäätiöiden harjoittamaa vakuutustoimintaa. Vakuutuspalvelun käsitteeseen sisältyy myös jälleenvakuutus toiminta. Myös vakuutusten välitys on verotonta. Vakuutuspalveluina pidetään myös tiettyjä vakuutustoimintaan kiinteästi liittyviä palveluja.

Esiintymispalkkiot ja eräät immateriaalioikeudet sekä kuvataiteen tuotteet. Veroa ei suoriteta esiintyvän taiteilijan tai muun julkisen esiintyjän tai urheilijan palkkioista eikä esiintyvän taiteilijan ja urheilijan välityksestä. Veroa ei myöskään suoriteta edellä mainitun esiintyjän esityksen ääni- tai kuvatallennusta koskevan oikeuden luovuttamisesta eikä tekijänoikeuslaissa (404/61) tarkoitettua kirjallisen tai taiteellisen teoksen tekijänoikeuden luovuttamisesta. Hallinnollisista syistä verosta on vapautettu tekijänoikeuksien yleisvalvonnan piirissä olevasta teosten toissijaisesta käytöstä eli jälkikäytöstä saadut korvaukset. Muiden immateriaalioikeuksien kuin tekijänoikeuksien luovutukset ovat pääsääntöisesti verollisia.

Tekijän ei ole suoritettava veroa kuvataiteen tuotteen myynnistä. Veroa ei suoriteta myöskään tekijän omistaman kuvataiteen tuotteen välityksestä. Kuvataiteen tuotteilla tarkoitetaan muun muassa maalauksia, piirustuksia, graafisia teoksia ja veistoksia.

Alkutuotanto. Elintarvikkeiden muita tavaroita lievempi verotus on toteutettu arvonnisäverotuksessa alkutuotevähennysjärjestelmän avulla. Myynti alkutuotannosta on verotonta,

mutta seuraavalle myyntiportaalle on kuitenkin myönnetty laskennallinen vähennys, jonka suuruus on 18 prosenttia laissa lueteltujen jalostamattomien alkutuotteiden verottomista ostohinnoista. Lisäksi alkutuotevähennys saadaan tehdä korotettuna lihasta (1.35-kertaisena) ja maidosta (1.6-kertaisena). Elintarvikkeiden myynti jalostus-, tukku- ja vähittäiskauppaporttaassa verotetaan yleisen arvonlisäverokannan mukaan. Alkutuotevähennysjärjestelmän seurauksena elintarvikkeiden hintoihin sisältyy veroa vain jalostuskustannusten ja kaupan myyntipalkkion osalta. Maito- ja lihatuotteissa veroa on tätäkin vähemmän.

Verotonta alkutuotantoa on muun muassa maatalouden, metsätalouden, puutarhatalouden, metsästyksen, kalastuksen, kalankasvatuksen, ravustuksen, ravunkasvatuksen, turkistarhauksen ja poronhoidon harjoittaminen. Metsätalouden harjoittajalla on kuitenkin oikeus hakemuksesta tulla verovelvolliseksi omasta metsätaloudesta saadun puun ja hakkuuoikeuksien myynnistä.

Rehujen ja lannoitteiden myynti on pääsääntöisesti verotonta.

Muu verotuksen ulkopuolelle jäävä toiminta. Veroa ei suoriteta työnantajan hallinnassa olevissa tiloissa henkilökunnalle tapahtuvasta tarjoilusta. Myöskään oppilaitoksessa oppilaille ja henkilökunnalle tapahtuvasta tarjoilusta ei suoriteta veroa.

Sanoma- ja aikakauslehtien tilausmyynti sekä yleishyödyllisten jäsenlehtien painoksen myynti on verotonta (0-verokanta). Sanoma- ja aikakauslehtien irtonumeromyynti on sitä vastoin verollista 22 prosentin verokannan mukaan.

Turpeen ja puuperäisten polttoaineiden myynti sekä maakaasun maahantuonti on vapautettu verosta energiapolitiittisista syistä.

3.5. Myynti Suomessa

Yleisen soveltamisalasaännöksen mukaan arvonlisäveroa suoritetaan liiketoiminnan muodossa Suomessa tapahtuvasta tavaroiden ja palvelujen myynnistä sekä tavaroiden maahantuonnista. Vero kohdistetaan kuitenkin vain niihin hyödykkeisiin, jotka kulutetaan Suomessa. Tavaroiden vienti on verotonta ja maahantuonti verollista. Suomen alueella tarkoitetaan Suomen valtioon maantieteellisesti kuuluvaa aluetta. Suomen alueeseen kuuluvat myös alue-

vedet, ilmatila sekä vapaa-alueet ja tullivarastot.

3.5.1. Tavaroiden myynti

Tavara on myyty Suomessa, jos se on täällä, kun se luovutetaan ostajalle. Ostajalle kuljetettava tavara on myyty Suomessa, jos tavara on täällä myyjän tai jonkun muun aloittaessa kuljetuksen tai jos tavara ei ole Suomessa kuljetuksen alkaessa, mutta myyjä tuo sen maahan luovuttaakseen sen täällä.

3.5.2. Palvelujen myynti

Palvelujen myyntimaata koskevalla sääntelyllä on pyritty saattamaan Suomen arvonlisäverotuksen piiriin ne palvelut, jotka kulutetaan täällä. Palvelu katsotaan pääsääntöisesti myydyin Suomessa, jos se luovutetaan täällä sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta. Jos tällaista palvelua ei luovuteta Suomessa tai ulkomailla sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta, se on myyty Suomessa, jos myyjän kotipaikka on täällä. Tästä pääsäännöstä on erikseen mainittujen palvelujen osalta poikettu määrittelemällä näiden palveluiden luovutuspaikka ottamalla palvelun luonne ja todennäköinen kulutusmaa huomioon.

3.6. Myynti ulkomaille

Jos tavaroiden ja palvelujen myynnin katsotaan myyntimaasäännösten mukaan tapahtuvan Suomessa, kuuluu myynti Suomen arvonlisäverotuksen piiriin. Verotonta on kuitenkin sellaisten hyödykkeiden myynti, joiden kulutus tapahtuu ulkomailla. Tavaroiden ulkomaille myynnin verottomuussäännökset toteuttavat maahantuonnin verollisuutta koskevien säännösten kanssa sen, että tavaroiden myynti verotetaan kulutusmaassa. Sitä vastoin palvelujen osalta kulutusmaaperiaate on pyritty mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan palvelujen myyntimaata koskevalla sääntelyllä.

3.7. Veron peruste

Myynnistä suoritettava vero on verokannan osoittama määrä veron laskentaperusteesta.

Myyntistä suoritettavan veron peruste on se korvauksen kokonaismäärä eli vastike, jonka ostaja maksaa hankkimastaan tavarasta tai palvelusta myyjälle. Veron perusteeseen ei sisällytetä arvonlisäveron osuutta.

Otettaessa tavara tai palvelu omaan käyttöön veron peruste on ostetun tavarän tai palvelun ostohinta tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta. Itse valmistetun tavarän tai palvelun veron peruste on todennäköinen luovutushinta. Rakentamispalvelun ja kiinteistönhallintapalvelun oman käytön veron peruste on palvelusta aiheutuneiden välillisten ja välittömien kustannusten sekä verovelvollisen oman työn arvon yhteismäärä.

3.8. Verokannat

Tavaroiden ja palvelujen myyntiin sekä tavaroiden maahantuontiin sovellettava yleinen verokanta on 22 prosenttia hyödykkeen verottomasta hinnasta laskettuna. Eräisiin tavaroihin ja palveluihin sovelletaan kuitenkin normaaliverokantaa alemmaa verokantaa. Alemmaa 12 prosentin verokantaa sovelletaan henkilökuljetuspalveluihin, majoitustoimintaan, elokuvaesityksiin, lääkkeisiin ja kirjoihin. Televisiolupamaksuihin sovelletaan 5 prosentin verokantaa.

Vuoden 1995 loppuun asti henkilökuljetustoimintaan sovelletaan 6 prosentin verokantaa. Samana siirtymäaikana erilaisten urheilutilojen käyttöoikeuden luovutukseen sovelletaan 12 prosentin alemmaa verokantaa. Majoitustoiminta tulee veron piiriin vasta vuoden 1996 alusta.

3.9. Tavarän maahantuonti

Maahan tuotavien tavaroiden verotus suoritetaan tullausmenettelyn yhteydessä. Velvollinen suorittamaan veron tavarän maahantuonnista on maahantuojaja. Veron peruste vahvistetaan pääsääntöisesti tullausarvolaisissa (906/80) määritetyn tullausarvon perusteella.

3.10. Vähennettävä vero

Vähennysoikeutta koskevan pääsäännön mukaan kaikki arvonlisäverollista liiketoimin-

taa varten verollisina hankitut tuotantopanokset ovat vähennyskelpoisia.

Vähennysoikeuden rajoitukset koskevat lähinnä henkilökunnan yksityiskulutukseen ja edustustarkoituksiin käytettäviä hyödykkeitä. Vähennystä ei myöskään myönnetä henkilöautosta, moottoripyörästä eikä huvi- tai urheilukäyttöön tarkoitettusta vesialuksesta eikä sellaisesta ilma-aluksesta, jonka suurin sallittu lentopaino on enintään 1 600 kiloa. Vähennysrajoitus ei kuitenkaan koske ajoneuvoja ja aluksia, jotka on hankittu myytäväksi tai vuokratavaksi tai joita käytetään henkilökuljetukseen tai ajo-opetukseen. Vähennysrajoitus ei myöskään koske sellaisia henkilöautoja, jotka hankitaan käytettäväksi yksinomaan verollisessa liiketoiminnassa.

Keskeisten kotimaisten polttoaineiden, esimerkiksi polttoturpeen ja -hakkeen, verovelvolliselle käyttäjälle ja maakaasun maahantuojalle on myönnetty energiapolitiisista syistä oikeus tehdä 18 prosentin suuruinen laskennallinen vähennys polttoaineen verottomasta ostohinnasta tai maahantuontiarvosta.

3.11. Veron palauttaminen muille kuin verovelvollisille

Oikeus hankintoihin sisältyvän arvonlisäveron vähentämiseen on ainoastaan arvonlisäverovelvollisilla yrityksillä. Arvonlisäverolain mukaan ulkomaankauppaa harjoittavat yritykset eivät ole verovelvollisia. Niillä on kuitenkin oikeus saada takaisin tuotantopanoshankintoihin sisältyvät verot palautuksena. Vastaava oikeus on eräillä verotonta toimintaa harjoittavilla yrityksillä. Palautusoikeuden laajuuteen ja palautusmenettelyyn sovelletaan samoja sääntöjä kuin verovelvollisten yritysten vähennysoikeuteen ja vähennysmenettelyyn.

Kilpailuneutraalisuuden saavuttamiseksi myös ulkomaalaisille, Suomessa ei-verovelvollisille elinkeinonharjoittajille palautetaan niiden Suomesta tekemiin tuotantopanoshankintoihin sisältyvät verot. Verot palautetaan hakemukselta. Oikeus veronpalautukseen on yhtä laaja kuin Suomessa verovelvollisten yritysten vähennysoikeus. Vastaavanlainen palautusmenettely on käytössä EY-maissa.

Ulkovaltojen diplomaattisilla edustustoilla on mahdollisuus myös veron palautukseen

eräistä hyödykkeistä. Myös kunnilla on oikeus veronpalautukseen sellaisista hankinnoista, jotka eivät liity kunnan verolliseen liiketoimintaan.

3.12. Verotusmenettely

3.12.1. Ajallinen kohdistaminen

Valtiolle tilitettävä arvonlisävero lasketaan kalenterikuukauden pituiselta laskentakaudelta. Tilitettävä vero on laskentakaudelle kohdistettavien, myynneistä suoritettavien verojen ja hankinnoista vähennettävien verojen erotus. Ajallista kohdistamista koskevat säännökset perustuvat pääsääntöisesti suoriteperiaatteelle. Verovelvollisilla on kuitenkin oikeus pääsääntöisesti käyttää laskutusperustetta tilikauden aikana. Ennakkomaksuista suoritettava vero kohdistetaan aina maksukuukaudelle. Verovelvollisella, johon ei sovelleta kirjanpitolakia tai jolla on kirjanpitolain mukaan oikeus laatia maksuperusteinen tilinpäätös, on oikeus tilittää vero ja tehdä vähennykset maksuperusteisesti.

3.12.2. Veron maksaminen

Tilitettävä vero maksetaan valtiolle viimeistään laskentakuukautta seuraavan toisen kuukauden 25 päivänä.

Kalenterikuukaudelta vähentämättä jäänyt vero vähennetään pääsääntöisesti kuluvan tai sitä seuraavan tilikauden kalenterikuukausilta. Tilikaudelta vähentämättä jäänyt vero maksetaan takaisin tilikauden päätyttyä. Jos vähennettävät verot ovat koko tilikaudelta suoritettavia veroja suuremmat, verovelvolliselle maksetaan hakemuksesta kalenterikuukaudelta vähentämättä jäänyt vero kalenterikuukausittain.

3.12.3. Ilmoittamisvelvollisuus ja rekisteröinti

Liiketoiminnan aloittamisesta ja lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava lääninverovirastolle tai verotoimistolle. Arvonlisäveron kuukausimaksujen valvomiseksi kaikki verovelvolliset antavat kuukausittain veron maksamisen yhteydessä ilmoituksen asianomaiselle lääninverovirastolle. Verovelvolliset merkitään arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

ninverovirastolle. Verovelvolliset merkitään arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

3.12.4. Veron määrääminen

Arvonlisäverotuksessa verovelvolliset laskevat ja maksavat oma-aloitteisesti tilitettävän veron kuukausittain. Suorittamatta jääneen veron lääninverovirasto määrää maksettavaksi kuukausi-ilmoitusten ja muun selvityksen perusteella. Kuukausimaksun suorittamisen sekä ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnin johdosta voidaan määrätä veronkorotusta ja veronlisäystä.

4. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tarkoituksena on muuttaa Suomen arvonlisäverolakia siten, että se vastaa niitä vaatimuksia, joita Suomen mahdollinen EU-jäsenyys edellyttää. Muutokset perustuvat arvonlisäverotusta koskeviin EY-direktiiveihin ja muihin EY-säädöksiin. Sisämarkkinakaupan arvonlisäverotus muodostaa kokonaan uuden ainoastaan sisämarkkinakauppaan liittyvän kokonaisuuden. Muilta osin sopeutuminen EY-säädöksiin edellyttää tällä hetkellä voimassa olevaan arvonlisäverolainsäädäntöön lukuisia muutoksia.

4.1. Sisämarkkinakaupan verotus

Sisämarkkinaverotuksen osalta sopeutuminen merkitsee niin sanotun sisäkaupan väliaikaisen verotusjärjestelmän käyttöön ottoa heti jäsenyyden toteutuessa. EU:n jäsenenä Suomi muodostaa osan EY-sisäkaupan arvonlisäverojärjestelmää. Vuoden 1993 alusta EY:ssä voimaantulleilla arvonlisäverotuksen sisäkauppa-säännöksillä ei muutettu ulkomaankaupan verokohtelun pääperiaatetta EY:n jäsenmaiden välisessä kaupassa. Sisäkauppasäännökset perustuvat pääosin määränpäämaaperiaatteelle. Myynnit sisämarkkina-alueella ovat eräitä poikkeuksia lukuunottamatta verottomia ja hankinnat verollisia. Tämä merkitsee sitä, että verovelvollinen yritys myy tuotteensa nollave-

rokannan alaisina ostajalle toiseen jäsenvaltioon. Samaa periaatetta, joka oli käytössä EU:ssa jo ennen vuotta 1993 sovelletaan tällä hetkellä kauppaan Suomen ja muiden maiden välillä.

EU:n sisämarkkinakaupan verotusjärjestelmää on kuvattu tarkemmin edellä kohdassa 2.3.

Vuoden 1993 alusta voimaan tullessa sisäkaupan arvonlisäverojärjestelmässä ei enää suoriteta rajaverotusta. Perinteisesti tullilaitokselle kuuluneet tavaran maahantuontiin liittyneet verotustehtävät lakkaavat sisäkaupan osalta. Sisäkaupan arvonlisäverotus sulautuu menettelyllisesti kotimaan arvonlisäverotukseen. Arvonlisäverollista toimintaa harjoittavat elinkeinonharjoittajat merkitsevät yhteisöhanke-kinnoista veron kohdekuukauden suoritettaviin veroihin. Jos hankinta oikeuttaa vähennykseen, sama määrä sisällytetään samanaikaisesti myös vähennettäviin veroihin.

EY:n sisäkaupan arvonlisäverotussäännöksillä ei ole välitöntä vaikutusta muiden kuin jäsenvaltioiden kanssa käytävän kaupan arvonlisäverotusmenettelyyn ja verokohteluun. Tuonti kolmansista maista verotetaan tavaran maahantuonnin yhteydessä rajalla kuten nykyisin.

4.2. Sisämarkkinaverotuksen valvonta

Rajaverotuksesta ja rajalla tapahtuvasta verovalvonnasta on EY:n sisämarkkinakaupan osalta luovuttu. Sisämarkkinakaupan verovalvonta hoidetaan kunkin maan veroviranomaisen toimesta samalla tavoin kuin maan sisäisen arvonlisäverotuksen valvonta eli pääasiassa yritysten kirjanpidon perusteella. Myyjän pitää laskuissaan ilmoittaa ostajan arvonlisäverovelvolliseksi rekisteröitymisnumero ostajan kotimaassa. Veroilmoituksissa pitää erikseen ilmoittaa kauppa muihin ja muista EY-maista. Verovalvonta edellyttää uusia yhteistyömuotoja jäsenmaiden veroviranomaisten välillä. Yhteisömyyntiä harjoittavat yritykset antavat neljännesvuosittain yhteenvetoilmoituksen kaikista ilmoituskauden aikana tapahtuneista myynneistään toisiin jäsenvaltioihin VAT-rekisteröidyille ostajille ostajakohtaisesti eriteltyinä. Tiedot tallennetaan VIES-järjestelmään, jonka avulla yhteisöhankintoja tehneen maan viranomaiset saavat tiedon hankinnoista.

Veroviranomaiset tulevat luovuttamaan toisilleen sen tiedon, jonka ne saavat jäsenmaiden välisistä myynneistä. Tämä koskee rekisteröitymisnumeroita ja tietoja yhteenlasketuista myyntiarvoista. Tarkoitus on, että tämä mahdollistaa jatkuvan yli rajojen tapahtuvan tavara-kaupan valvonnan tullimenettelyiden loputtua. Veroviranomaiset tulevat myös ylläpitämään tietokantaa arvonlisäverovelvollisiksi rekisteröityneistä, jotta jäsenvaltioiden välistä kauppaa harjoittavien verovelvollisuusasema voidaan tarkistaa. Tarkemmat säännökset tietojen vaihdosta sisältyvät neuvoston asetukseen (ETY) n:o 218/92 viranomaisten välisestä hallinnollisesta arvonlisäverotusyhteistyöstä, joka on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä.

Sisäkaupan valvonta edellyttää yhteisökauppaa käyvien elinkeinonharjoittajien yksilöintiä. Jäsenvaltion on annettava yksilöivä arvonlisäverotunniste sisäkauppaa käyville arvonlisäverovelvollisille. Tunnisteen alussa on oltava tunnisteen antaneen jäsenvaltion osoittava maakoodi. EU:n jäsenenä Suomen maakoodi olisi FI. Vastuuviranomaisen (verohallitus) on pidettävä yllä elektronista tietokantaa, jossa ovat kaikki kyseisessä valtiossa annetut tunnisteet. Jäsenvaltioiden valvontaviranomaisilla on oltava mahdollisuus saada vahvistus sisäkauppaa käyvien yritysten arvonlisäverotunnisteiden pätevyydestä muista jäsenvaltioista suoralla kyselyoikeudella näiden arvonlisäverovelvollisten rekistereihin.

Vastuuviranomaisen on tehtävä ja pidettävä ajantasalla tietokantaa, joka sisältää arvonlisäverovelvollisten antamien yhteenvetoilmoitusten sisältämät tiedot. Sisäkaupan valvonta järjestetään EU-maiden veroviranomaisten välisellä tietojen vaihdolla, jota varten on luotu valvontatietojen välitysjärjestelmä. Arvonlisäveroviranomaisilla on oikeus saada viipymättä toisen jäsenvaltion vastaavasta rekisteristä kaikki tiedot, vastaanottavan jäsenvaltion antamat arvonlisäverotunnisteet sekä tietoa antavassa maassa rekisteröityjen arvonlisäverovelvollisten kyseisille tunnuksille tekemien yhteisömyyntien kokonaisarvo neljännesvuosittain eriteltyinä. Veropetosten estämiseksi ja paljastamiseksi heillä on lisäksi oikeus saada edellä mainittujen toimitusten tekijöiden arvonlisäverotunnisteet sekä kyseisten toimitusten kokonaisarvo toimittaja- ja vastaanottajakoh- taisesti neljännesvuosittain eriteltyinä.

4.3. Muut muutokset arvonlisäverolakiin

Arvonlisäverolakiin EU-jäsenyyden vuoksi ehdotettavat aineellisen lainsäädännön muutokset johtuvat tarpeesta harmonisoida arvonlisäverojärjestelmä vastaamaan EY:n arvonlisäverojärjestelmää. Merkittävimmät muutokset liittyvät veropohjan laajentamiseen sekä verokantarakenteen uudistamiseen. Lisäksi la kiehdotukseen sisältyy lukuisia yksittäisiä muutoksia

4.3.1. Veropohja

Kotimaisia polttoaineita tuetaan nykyisin arvonlisäverotuksen kautta. Tämä on toteutettu säätämällä niiden myynti verottomaksi ja myöntämällä keskeisten kotimaisten polttoaineiden verovelvolliselle käyttäjälle tietyin edellytyksin laskennallinen vähennys polttoaineen verottomasta ostohinnasta. Vastaavalla tavalla tuetaan myös maakaasun maahantuontia. EY:n kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin ei sisälly kotimaisten polttoaineiden ja maakaasun verottomuutta tai laskennallista vähennystä koskevia säännöksiä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kotimaisten polttoaineiden ja maakaasun arvonlisäverotuesta luovuttaisiin.

Rahoitus- ja vakuutus toiminnassa käytettävät atk-palvelut on voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan tietyin edellytyksin vapautettu verosta. Kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin ei sisälly tällaista vapautusta, minkä vuoksi verottomuudesta ehdotetaan luovuttavaksi.

Esiintyjien välitys on voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan vapautettu verosta. Vapautus on laajempi kuin Suomelle liittymissopimuksessa myönnetty oikeus vapauttaa verosta kirjailijoiden, taiteilijoiden ja esiintyjien palvelut. Tämän vuoksi verottomuutta ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että vapautus ei koskisi itsenäisinä yrityksinä toimivien esiintyjien välitystoimintaa. Ohjelmatoimistojen palkkalistoilla olevien esiintyjien välitys säilyisi sitä vastoin edelleenkin verottomana.

Henkilön, jonka työ- ja toimintakyky on alentunut vähintään 70 prosenttia, ei voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan tietyin edellytyksin ole verovelvollinen tavaroiden tai työsuoritusten myynnistä. Kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin ei sisälly invalidien harjoittaman toiminnan verovapautta koskevia pysyviä säännöksiä. Liittymissopimuksessa Suomal-

le on kuitenkin myönnetty vastaava oikeus kuin nykyisillä jäsenvaltioilla siirtymä kautena vapauttaa verosta sokeiden harjoittama toiminta, jollei vapautus johda olennaiseen kilpailun vääristymiseen. Tämän vuoksi verottomuussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että se koskisi vain sokeita.

Vähäinen toiminta on voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan rajattu verotuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Myyjä ei ole verovelvollinen, jos kalenterivuoden liikevaihto on enintään 50 000 markkaa. Laissa käytetty 50 000 markan raja säilyisi ennallaan, mutta liikevaihdon määrittelytapaa ehdotetaan tarkistettavaksi vastaamaan direktiivisäännöksiä.

Terveys- ja sairaanhoitotoiminnan harjoittajien muodostamat yhteenliittymät. Verotonta terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavien elinkeinonharjoittajien muodostamien yhteenliittymien jäsenilleen luovuttamat verottoman toiminnan harjoittamiseksi tarpeelliset hallinto- ja vuokrauspalvelut vapautettaisiin verosta.

Kullan myynti on verollista voimassa olevan arvonlisäverolain yleisten sääntöjen mukaisesti. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan verosta on vapautettu keskuspankeille suoritetut kullan luovutukset. Vastaava vapautussäännös ehdotetaan otettavaksi arvonlisäverolakiin. Myös Suomen Pankin toimesta tapahtuva kullin maahantuonti vapautettaisiin verosta.

Elinkeinotoiminnassa käytettyjen palvelujen oman käytön verotus. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan palvelun ottamisella omaan käyttöön tarkoitetaan muun muassa sitä, että elinkeinonharjoittaja ottaa palvelun muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön elinkeinotoiminnassa. Elinkeinotoiminnassa käytettyjen itse suoritettujen palvelujen laaja-alaiseen oman käytön verotukseen liittyvien epäkohtien vuoksi niiden oman käytön verotuksesta ehdotetaan pääsääntöisesti luovuttavaksi. Kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön verotusta koskevat erityissäännökset säilyisivät kuitenkin nykyisen sisältöisinä.

Tukia ja avustuksia ei voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan pääsääntöisesti veroteta. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan tavarain tai palvelun myynnistä suoritettavan veron perusteeseen luetaan myös myyntihintaan suoraan liittyvät tuet. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kaikki suoraan myytävän tavarain tai palvelun hintaan liittyvät tuet luettaisiin veron perusteeseen. Verotus ei koskisi

toiminnan yleisten edellytysten parantamiseksi annettuja tukia.

Sähkö-, vesi-, kaukolämpö- tai muuta vastaava verkko ylläpitävän yhteisön verkkoon liittymisestä perittäviä palautus- tai siirtokelpoisia maksuja ei voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan lueta veron perusteeseen. Kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin ei sisälly liittymämaksuja koskevia erityissäännöksiä. Tämän vuoksi liittymämaksuja koskeva erityissännös ehdotetaan kumottavaksi. Siirtokelpoiset, mutta palautuskelvottomat liittymämaksut muuttuisivat verollisiksi. Palautuskelpoiset liittymämaksut olisivat sitä vastoin pääomasuoritusten luonteisina korvauksina edelleenkin verottomia rahoituspalveluja koskevien säännösten perusteella.

Palautettujen pakkausten ja kuljetustarvikkeiden verokohtelun selkeyttämiseksi ehdotetaan, että lakiin sisällytettäisiin nimenomaiset säännökset, joiden mukaan tällaisia kustannuksia käsiteltäisiin myynnin oikaisuerinä.

Matkatoimistopalvelut. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan matkanjärjestäjän omista nimissään asiakkaalle myymiin erillisistä ostopalveluista koostuviin palvelukokonaisuuksiin sovelletaan erityistä marginaaliverotusmenettelyä, jossa vero kohdistuu matkanjärjestäjän myyntipalkkioon. Vastaava menettely ehdotetaan otettavaksi käyttöön myös Suomessa. Merkittävimmät menettelystä aiheutuvat muutokset nykytilaan olisivat yleisen verokannan soveltaminen matkanjärjestäjän myyntipalkkioon sekä yhteisön alueelle tapahtuviin matkoihin liittyvien myyntipalkkioiden tuleminen verotuksen piiriin.

Käytettyjen tavaroiden kauppaan sovelletaan voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan marginaaliverotusmenettelyä, jossa vero kohdistuu käytettyjen tavaroiden kauppiaan myyntipalkkioon. Vastaavat säännökset sisältyvät kuudetta arvonlisäverodirektiiviä muuttaneeseen direktiiviin (94/5/ETY). Arvonlisäverolain mukainen marginaaliverotusmenettely vastaa pääperiaatteiltaan direktiivin mukaista menettelyä. Direktiivin säännökset ovat kuitenkin huomattavan yksityiskohtaiset ja poikkeavat eräiltä osin arvonlisäverolain säännöksistä. Arvonlisäverolain yksityiskohtainen sopeuttaminen direktiivimääräyksiin on tarkoitus toteuttaa erikseen annettavalla hallituksen esityksellä.

Arvonlisäverolain mukaan käytettyjen tavaroiden kauppiaas voi tehdä marginaaliverotusmenettelyn mukaisen vähennyksen veron pe-

rusteesta myös ulkomaille myytyjen verottomina hankittujen käytettyjen tavaroiden osalta. Direktiivin mukaan tämä ei ole mahdollista, minkä vuoksi mainittu vähennys ehdotetaan poistettavaksi.

Tavaran ja palvelun omaan käyttöön ottamisesta suoritettavan veron peruste on voimassa olevassa arvonlisäverolaissa eräiltä osin direktiivin sallimaa suurempi. Arvonlisäverolakia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan EY-säännöksiä, jolloin itse valmistettujen tavaroiden omasta käytöstä ja itse suoritettujen palvelujen yksityiskäytöstä suoritettavan veron perusteeksi säädettäisiin nykyisen todennäköisen luovutushinnan asemesta tavaran valmistamisesta tai palvelun tuottamisesta aiheutuneet välittömät ja välilliset kustannukset.

Rahoitus- ja vakuutusyritysten ulkomaantoiminnossa käytettävät tavarat ja palvelut. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan verottomassa rahoitus- ja vakuutus toiminnassa käytettävät panokset ovat yleisten sääntöjen mukaan vähennys- ja palautuskelvottomia. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan elinkeinonharjoittajalla on hankintaan sisältyvän veron vähennys- tai palautusoikeus, jos tavarat tai palvelut käytetään yhteisön ulkopuolelle suuntautuviin rahoitus- ja vakuutus toiminnossa. Vastaava palautusoikeutta koskeva säännös ehdotetaan sisällytettäväksi arvonlisäverolakiin.

4.3.2. Verokannat

Verokantarakenne. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan Suomessa on käytössä kolme alennettua verokantaa: 5, 6 ja 12 prosenttia. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan jäsenvaltio voi soveltaa korkeintaan kahta alennettua verokantaa. Verokantarakenteen harmonisoimiseksi direktiivimääräyksiin ehdotetaan, että yleisradiotoimintaan sovellettu 5 prosentin verokanta nostettaisiin 6 prosenttiin.

Hallituksen esityksen (HE n:o 222/94 vp.) mukaan elintarvikkeisiin sovellettaisiin vuosina 1995—1997 erityistä 17 prosentin verokantaa. Vuoden 1998 alusta niihin sovellettaisiin 12 prosentin verokantaa. Tämä merkitsisi sitä, että siirtymäkautena Suomessa sovellettaisiin kolmea alennettua verokantaa.

Henkilökuljetuksiin sovelletaan voimassa olevan arvonlisäverolain pysyvien säännösten mu-

kaan alennettua 12 prosentin verokantaa. Siirtymäsäännösten mukaan henkilökuljetuspalveluihin sovelletaan kuitenkin vuoden 1995 loppuun asti 6 prosentin verokantaa. Henkilökuljetuksiin siirtymävaiheessa sovellettava 6 prosentin verokanta ehdotetaan säädettäväksi pysyväksi.

Majoitustoimintaan sovelletaan voimassa olevan arvonlisäverolain pysyvien säännösten mukaan 12 prosentin verokantaa. Siirtymäsäännöksen perusteella majoitustilan luovutukset säilyvät kuitenkin verottomina vuoden 1995 loppuun asti. Kuudes arvonlisäverodirektiivi ei mahdollista majoitustoiminnan siirtymäkauden verottomuutta, minkä vuoksi siitä ehdotetaan luovuttavaksi. Samalla ehdotetaan, että arvonlisäverotuksesta matkailulle ja majoitustoiminnalle aiheutuvien vaikutusten lieventämiseksi majoitustoimintaan sovellettaisiin alennettua 6 prosentin verokantaa.

Kaupallisin perustein tapahtuvaan viihdetilaisuuksien järjestämiseen sovelletaan voimassa olevan arvonlisäverolain pysyvien säännösten mukaan yleistä verokantaa. Teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesityksistä sekä taidenäyttelyistä perittävät pääsymaksut säilyvät kuitenkin siirtymäsäännöksen perusteella verottomina vuoden 1995 loppuun asti. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan kaupallisten viihdetilaisuuksien järjestäminen on verollista, minkä vuoksi siirtymäkauden verottomuudesta ehdotetaan luovuttavaksi. Ei-kaupallisten ja kaupallisten viihde- ja kulttuuritilaisuuksien erilaisen verokohtelun lieventämiseksi ehdotetaan, että tilaisuuksien pääsymaksuihin sovellettaisiin alennettua 12 prosentin verokantaa. Alennettua verokantaa sovellettaisiin teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesitysten, näyttelyjen, urheilutapahtumien, huvipuistojen, eläintarhojen, museoiden, sekä muiden vastaavien kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien tai laitosten pääsymaksuihin. Yleishyödyllisten yhteisöjen ja julkisyhteisöjen järjestämät tilaisuudet jäisivät edelleenkin pääsääntöisesti verotuksen ulkopuolelle.

Liikuntapalveluihin sovelletaan voimassa olevan arvonlisäverolain pysyvien säännösten mukaan yleistä verokantaa. Siirtymäsäännöksen perusteella liikuntapaikkojen käyttöoikeuden tilapäisluonteiseen luovuttamiseen sovelletaan kuitenkin alennettua 12 prosentin verokantaa vuoden 1995 loppuun asti. Ei-kaupallisten ja kaupallisten liikuntapalvelujen erilaisen verokohtelun lieventämiseksi ehdotetaan, että 12 prosentin verokanta säädettäisiin pysyväksi.

Muut kuin liiketoiminnan muodossa tapahtuvat liikuntapalvelut jäisivät aikaisempaan tapaan verotuksen ulkopuolelle.

4.3.3. Verotusmenettelyyn tehtävät muutokset

Sisäkaupan verotusmenettely. Sisäkauppahankinnoista suoritettavan veron joutuu verovelvollinen ilmoittamaan kuukausi-ilmoituksessaan samalla tavoin kuin kotimaan myynnistä suoritettavan veron. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan sisäkauppahankinnoista ilmoitetaan erikseen veroilmoituksessa. EY-säännökset edellyttävät lisäksi, että sellaiset ilmoitukset, jotka koskevat kauppaa toisten jäsenvaltioiden kanssa, pitää käydä ilmi tiedot yhteisö Hankintojen yhteisarvosta samoin kuin yhteisömyyntien yhteisarvosta.

Yhteenvetoilmoitus. EU:ssa luotu yhteinen atk-perusteinen sisämarkkinakaupan valvontajärjestelmä rakentuu toisiin jäsenvaltioihin suuntautuvasta tavaramyynnistä kerättäviin tietoihin. Tiedot kerätään verovelvollisilta neljännesvuosittain niin sanotuilla yhteenvetoilmoituksilla ja luovutetaan muiden EY-maiden veroviranomaisille. Yhteenvetoilmoituksessa ilmoitetaan myyntien yhteisarvo asiakaskohtaisesti eri jäsenvaltioihin. Ilmoitus tulee antaa 35 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä. Yhteenvetoilmoituksiin sisältyvät tiedot on annettava kolmen kuukauden kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä muiden jäsenmaiden veroviranomaisille.

Sisäinen verotusmenettely. Yhteenvetoilmoitusten tietojen tulee olla toisten jäsenmaiden käytettävissä kolmen kuukauden kuluessa ilmoituskauden päättymisestä. Koska yritys joutuu veroilmoituksessaan ilmoittamaan, onko sillä ollut yhteisiä myyntejä, yhteenvetoilmoitusten antamista valvottaisiin muun muassa veroilmoitusten avulla. Valvonnan suorittaminen edellyttää ilmoitus- ja maksuajan lyhentämistä 20 päivällä. Alkutuottajien yksilöllinen verovelvollisuus lisää arvonlisäverovelvollisten määrää arviolta 300 000 verovelvollisella. Verohallinnon toimivuuden kannalta alkutuottajilla pitäisi olla kuukautta pidempi ilmoittamisjakso. Tämän vuoksi ehdotetaan, että alkutuottajilla on kalenterivuoden mittainen arvonlisäveron ilmoittamisjakso. Veron maksaminen tapahtuisi kerran vuodessa yhtäaikaan veroilmoituksen antamisen kanssa.

4.4. Tavaran maahantuonti

Voimassa olevaa arvonlisäverolakia sovelletaan kaikkeen Suomeen tapahtuvaan tavaran maahantuontiin. Verotus tapahtuu muun tulliverotuksen yhteydessä.

EY:n tullilainsäädäntö on ylikansallista ja sellaisenaan voimassa kaikissa jäsenvaltioissa. Arvonlisäverotusta koskevat EY:n säännökset on annettu direktiiveissä, joiden mukaisesti kansallinen lainsäädäntö laaditaan. Maahantuontia koskevia säännöksiä sovelletaan kolmansista maista yhteisöön tapahtuvaan tavaran maahantuontiin sekä yhteisön veroalueen ulkopuolella olevilta alueilta yhteisöön tapahtuvaan tuontiin. Muista jäsenvaltioista tapahtuva tavaran tuonti verotetaan yhteisöhankintana.

Pääosa tavaran maahantuonnin verotusta koskevista säännöksistä sisältyy kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin. Yksityiskohtaisia säännöksiä muutoin kuin tullitariffin perusteella tullittoman tavaran maahantuonnissa myönnettävistä verottomuuksista on lisäksi neuvoston direktiivissä (83/181/ETY). Matkustajien henkilökohtaisten tavaroiden maahantuonnin verottomuuksista säädetään neuvoston direktiivissä (69/169/ETY). Yksityshenkilöiden välisen pienlähetyksen maahantuonnin verottomuudesta säädetään neuvoston direktiivissä (78/1035/ETY).

Lakiehdotuksen mukaan arvonlisäverolaki koskisi vain Suomessa yhteisön alueelle tapahtuvaa tavaran maahantuontia. Samalla tavaran maahantuontia koskevat säännökset saatettaisiin kaikilta osin yhdenmukaisiksi direktiivisäännösten kanssa. Tällöin tarkistettaisiin eräitä veron perustetta ja tavaran maahantuonnissa myönnettäviä verottomuuksia koskevia säännöksiä sekä otettaisiin huomioon EY:ssa voimassa oleva tullilainsäädäntö.

5. Esityksen vaikutukset

5.1. Taloudelliset vaikutukset

5.1.1. Sisämarkkinakaupan verotusjärjestelmä

Sisämarkkinakaupassa luovutaan rajalla tapahtuvista verotus- ja valvontatoimenpiteistä. Verovelvollisten yritysten välisessä yhteisökaupassa siirrytään kotimaan verotuksen yhteydessä tapahtuvaan verotukseen (väliaikainen jär-

jestelmä). Kuluttajille tapahtuvan yhteisömyynnin arvonlisäverotus perustuu alkuperämaaperiaatteelle. Yksityshenkilöt voivat tällöin ostaa tavaroita maksamalla ostosta arvonlisäveron myyjän valtioon siellä sovellettavan verokannan mukaisesti tarvitsematta maksaa hankinnasta asuinvaltionsa veroa. Postimyyntiin ja muuhun kaukomyyntiin, uusien kuljetusvälineiden kauppaan sekä ei-verovelvollisten yritysten ja oikeushenkilöiden hankintoihin tullaan soveltamaan määrämaaperiaatteen mukaisia erityismenettelyjä.

Muutokset maahantuonnissa

Sisämarkkinakaupan verotusmenettelyn omaksuminen ei vaikuta EU:n ulkopuolisista maista tapahtuvan tuonnin arvonlisäverotusmenettelyyn, jonka tullilaitos hoitaisi nykyiseen tapaan rajalla.

Vuonna 1993 liikevaihtoveron kertymä oli 39,1 miljardia markkaa. Tullilaitoksen suorittama liikevaihtoveron kanto oli vuonna 1993 yhteensä 19,3 miljardia. Arvon mukaan lasketuna EU- ja EFTA-maiden tuonnin osuus oli vuonna 1993 noin 65 prosenttia. Tullilaitoksen kantama kuukausierä oli keskimäärin 1,6 miljardia markkaa, mutta kuukausittain tarkasteltuna siinä ilmenee huomattavia kausivaihteluita. Esimerkiksi joulukuun 1993 kuukausierä oli 2,0 miljardia markkaa. Koko liikevaihtoveron kanto joulukuussa 1993 oli yhteensä 3,4 miljardia markkaa.

Väliaikaisen järjestelmän käyttöönotto vaikeuttaa yritysten ja valtion rahoitusasemaan. Yritystoiminnan kustannukset kevenevät, koska maahantuonnista maksettavan veron rahoitustarve poistuu. Vastaavasti valtion rahoitusasema heikkenee. Maahantuonnin yhteydessä kannettu arvonlisävero kertyy valtiolle nykyisin keskimäärin 45 päivää ennen kotimaan verotuksen tilityspäivää, jolloin veron vähennysoikeus toteutuu. Verokannon siirtäminen tuontiajankohdasta veroilmoituksen antamisen yhteyteen aiheuttaa valtiolle arviolta noin 150 miljoonan markan vuotuisen korkotuoton menetyksen. Tilitysajankohdan siirtyminen keskimäärin puolelatoista kuukaudella aiheuttaa vuosikertymän pienenemisen uudistuksen ensimmäisenä vuotena. Uudistus heikentää kertaaluonteisesti valtion rahoitusasemaa vuonna 1995 arviolta noin 1,8 miljardilla markalla.

Tilitysaikojen lyhentäminen

Tilitysajan lyhentäminen kaikilta verovelvollisilta kotimaan verotuksen yhteydessä 20 päivällä korvaisi tuonnin yhteydessä kannettavan veron kertymän lykkääntymisestä valtiolle aiheutuvan arviolta 150 miljoonan markan vuotuisen korkomenetyksen. Kaikkien tilitysten nopeuttamisesta aiheutuva korkohyöty valtiolle olisi arviolta noin 180 miljoonaa markkaa vuodessa. Se merkitsisi maksuvalmiuden heikentymistä ja korkotappioita varsinkin niille yrityksille, joilla on vähän tai ei ollenkaan hankintoja EU-alueelta.

Hallinnolliset vaikutukset

Sisämarkkinamääräyksiin mukautuminen edellyttää lainsäädäntömuutosten lisäksi järjestelmämuutoksen teknistä toteuttamista. Tämä merkitsee verotus-, valvonta- ja tilastotietojen keräämistä ja hyödyntämistä koskevien menettelyjen sekä tietojärjestelmien kehittämistä ja käyttöönottoa jäsenyyden toteutumisaikankohdan mennessä. Tämä edellyttää vero- ja tulliviranomaisten yhteistoimintaa sekä kansallisella tasolla että jäsenmaiden välillä. Myös riittävä koulutus- ja tiedotustoiminta on varmistettava.

Verohallituksen arvioiden mukaan EU:n sisäkaupan arvonlisäverotuksen henkilöresurssien lisätarve on noin 30 henkilötyövuotta. Kustannusvaikutus olisi yhteensä 6 miljoonaa markkaa vuodessa. Muita kustannuksia aiheuttaa tietojen välityksen lisääntymisestä ja optisesta luvusta, tiedonsiirtokorvauksista pankeille sekä lomakkeista ja postituksesta. Yhteensä näiden kulujen määräksi on arvioitu vuonna 1995 noin 10 miljoonaa markkaa.

5.1.2. Muutokset arvonlisäveron verokantoihin sekä veropohjaan

Suomen arvonlisäverolainsäädäntö ei vielä kaikilta osin vastaa EU:n direktiivien mukaista käytäntöä. Merkittävimmät muutokset koskevat sisämarkkinadirektiivien omaksumista, mutta myös arvonlisäverolain sisältöä on eräiden yksityiskohtien osalta tarkistettava. Taloudellisesti merkittävimmät sisällölliset muutokset koskevat elintarvikkeiden verotusta ja alkutuotannon verotuskohtelua. Näitä koskevat

muutokset on ehdotettu tehtäväksi erikseen annetulla lakiehdotuksella (HE n:o 222/94 vp.).

Verokantaja koskevat muutosesitykset

Suomessa arvonlisäverolain pysyvien säännösten mukaan sovellettavien verokantojen (22, 12 ja 5 prosenttia) lukumäärä ja taso sekä alennettujen verokantojen kohteena olevat hyödykkeet ovat direktiivimääräysten mukaisia. Arvonlisäverotukseen siirtymisestä aiheutuvien vaikutusten lieventämiseksi Suomessa sovelletaan henkilökuljetuksiin erityistä 6 prosentin verokantaa vuoden 1995 loppuun. Väliaikaisilla siirtymäsäännöksillä on myös majoitustoiminta sekä kaupalliset viihdetilaisuudet säädetty verottomiksi. Kaupallisiin urheilutilan luovutuksiin sovelletaan 12 prosentin verokantaa vuoden 1995 loppuun saakka.

Yleisradiotoiminnan verokannan korottaminen 6 prosenttiin lisäisi verotuottoa vuositasolla noin 10 miljoonaa markkaa.

Henkilökuljetuksiin väliaikaisesti sovellettava 6 prosentin verokanta säädettäisiin pysyväksi.

Kaupallisiin urheilutilan luovutuksiin väliaikaisesti sovellettavaa 12 prosentin verokantaa ehdotetaan säädettäväksi pysyväksi.

Muiden kuin yleishyödyllisten yhteisöjen, uskonnollisten yhdyskuntien ja julkisyhteisöjen järjestämiin kaupallisiin teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesitysten sekä taidenäyttelyjen pääsymaksut ovat lain pysyvien säännösten mukaan verollisia normaaliverokannan mukaisesti. Ehdotettu 12 prosentin verokanta lisäisi verotuottoa vuositasolla nykyiseen verottoomaan väliaikaiskohteluun verrattuna noin 10 miljoonaa markkaa.

Majoitustoiminnan verottaminen 6 prosentin verokannan mukaan vuoden 1995 alusta ei vaikuttaisi merkittävästi valtion verotuloihin.

Muut muutokset

Voimassa olevaan arvonlisäverolakiin EY-sopeutuksen johdosta tehtävät muutokset koskevat lähinnä veropohjan laajentamista. Muutosten jälkeen arvonlisäveropohja eroaa vastaavasta EU:n direktiivien mukaisesta veropohjasta lähinnä vain niiltä osin, kuin Suomelle on liittymissopimuksessa myönnetty poikkeuksia.

Merkittävimmät valtion verotuloja lisäävät

vaikutukset aiheutuvat kotimaisten polttoainesten ja maakaasun alkutuotevähennyksen poistamisesta, yhteensä noin 340 miljoonaa markkaa, rahoitus- ja vakuutustoiminnan atk-palvelujen verottomuuden poistamisesta, noin 320 miljoonaa markkaa sekä liittymismaksujen saattamisesta veronalaisiksi, noin 260 miljoonaa markkaa vuodessa. Muiden ehdotettujen muutosten valtiontaloudelliset vaikutukset ovat huomattavasti pienemmät. Muun muassa tilastotietojen puutteen vuoksi niistä on mahdollista tehdä vain hyvin karkeita suuruusluokkarvioita.

5.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Sopeutumisesta EY:n direktiivien mukaiseen verotusmenettelyyn aiheutuu yrityksille ja verohallinnolle uusia tehtäviä.

Yritykset joutuvat antamaan neljännesvuosittain yhteenvedoilmoituksen yhteisömyynneistään. Arviolta 10 000 yrityksellä tulisi olemaan yhteisömyynntejä ja noin 20 000 yhteisöhankintoja. Kaikki yritykset joutuvat veroilmoituksessa antamaan nykyistä enemmän valvontatietoja. Lisäksi yritysten tulee pitää luetteloa toiseen jäsenmaahan lähettämistään tavaroista, joita ei veroteta yhteisöhankintakuljetuksen päättymisvaltiossa.

Verohallinnolle aiheutuu lisätyötä yhteenvedoilmoitusten käsittelystä. Yhteenvedoilmoitusten tietojen tulee olla VIES-järjestelmän välityksellä toisten jäsenmaiden käytettävissä ilmoituskautta seuraavan kolmen kuukauden kuluttua. Jäsenvaltiot voivat VIES-järjestelmästä saatavien tietojen perusteella pyytää tietyin edellytyksin lisätietoja.

Toisten jäsenvaltioiden veroviranomaisten tulee saada VIES-järjestelmästä yhteenvedoilmoitusten tietojen lisäksi tiedot kaikista henkilöistä, joille on annettu arvonlisäverotunniste. Myös yrityksille tulee järjestää mahdollisuus tarkistaa onko sen toisessa jäsenvaltiossa oleva kaupakumppani merkitty omassa maassaan verovelvollisten rekisteriin.

Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 218/92 mukaan jokaisessa jäsenvaltiossa tulee nimetä keskustoimisto, jolla on päävastuu hallinnollisen yhteistyön alan yhteyksistä muihin jäsenvaltioihin. Tämän vuoksi verohallitukseen tullaan perustamaan arvonlisäverotuksen yhteys- ja valvontayksikkö CLO (Central Liaison Office).

Edellä mainituista verohallinnon lisätehtävistä aiheutuva henkilöresurssien lisätarve olisi noin 30 henkilötyövuotta.

6. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä työtä varten 28 päivänä huhtikuuta 1994 asetetussa työryhmässä. Työryhmän tehtävänä oli valmistella hallituksen esityksen muotoon mahdollisen EU-jäsenyyden edellyttämät muutokset arvonlisäverotusta koskevaan lainsäädäntöön. Valmisteluun ovat osallistuneet verohallituksen ja tullihallituksen edustajat. Valmistelua on ohjannut ja koordinoanut myös arvonlisäverotuksen osalta valtiovarainministeriön 24 päivänä syyskuuta 1993 EU-jäsenyyteen varautumista varten asetama johtoryhmä.

Valmisteluaineistona on käytetty EY:n arvonlisäverotusta koskevia säädöksiä sekä niiden tulkinnasta saatavia selvityksiä. Esityksen laadinnassa on niin ikään hyödynnetty arvonlisäverouudistuksen valmisteluun liittyneitä aikaisempi selvityksiä sekä verohallituksessa ja tullihallituksessa tehtyjä EY-tilanteeseen varautumiseen liittyviä selvityksiä.

Valtiovarainministeriö asetti 3 päivänä marraskuuta 1992 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää, mitä muutostarpeita Suomen mahdollinen EY-jäsenyys aiheuttaa nykyisin maan rajoilla tapahtuvaan verojen ja maksujen perintään (Valtiovarainministeriön työryhmämuistioita 1993:8). Muutostarpeisiin perustuen työryhmän tuli myös selvittää, missä määrin perintäjärjestelmän muutokset edellyttävät verohallinnon ja tullihallinnon välisen työnjaon muutoksia sekä mitä vaihtoehtoisia järjestelmämuutoksia voidaan pitää tehokkaimpina ja taloudellisimpina. Arvonlisäverotuksen osalta työryhmä ehdotti, että heti EY-jäsenyyden tullessa voimaan sisäkaupan ja kotimaan arvonlisäverotus toimitettaisiin yhtenäisellä verotusmenettelyllä verohallinnon toimesta. Kolmansien maiden ulkomaankaupan arvonlisäverotus säilytetään EY-tilanteessa tullilaitoksen tehtävänä.

Verohallitus asetti 19 päivänä toukokuuta 1993 työryhmän, jonka tehtävänä oli kartoittaa ne toimenpiteet, joihin verohallinnossa on ryhdyttävä EY-vaatimusten mukaisen arvonlisäveromenettelyn sekä kansainvälistymisen edellyttämän valvonnan ja tiedonvälityksen toteutta-

miseksi ja tehdä ehdotus tarvittavien hankkeiden käynnistämiseksi (Verohallituksen työryhmämuistio 5/93).

Verohallitus asetti 21 päivänä tammikuuta 1994 projektin, jonka tehtävänä on vuoden 1994 loppuun mennessä suunnitella ja toteuttaa järjestelmä, jolla Suomen arvonlisäverojärjestelmä voidaan liittää hallinnollista yhteistyötä koskevan asetuksen (ETY) N:o 218/92 mukaisesti EU:n jäsenmaiden arvonlisäverojärjestelmiin. Liitäntä toimii EU:n valmistaman ja myöhemmin toimittaman VIES-järjestelmän välityksellä.

Verohallitus asetti 14 päivänä kesäkuuta 1994 projektin, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus alkutuotannon arvonlisäverotuksen menettelysäännöksiksi sekä suunnitella ja ohjata arvonlisäverotuksen toteuttaminen verohallinnossa vuoden 1995 alusta.

7. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

7.1. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Lakiehdotus liittyy Suomen EU-jäsenyyden toteutumiseen ja on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti jäsenyyden kanssa. EU:n jäsenenä Suomi on liittymissopimuksen mukaisesti velvollinen sopeuttamaan arvonlisäverotuksensa jäsenyyden alusta alkaen yhteisön arvonlisäverotusta koskeviin säädöksiin. Suomen jäsenyydensuhteissa arvonlisäverotukseen saamat poikkeukset on esityksessä otettu huomioon.

Direktiivien osalta sopeuttaminen edellyttää kansallisen lainsäädännön muuttamista EU-säädösten mukaiseksi. Neuvoston asetukset ovat sellaisinaan jäsenvaltioita sitovaa lainsäädäntöä. Arvonlisäverotukseen liittyen neuvosto on antanut yhden asetuksen, joka tulee Suomessa sovellettaviksi, jos jäsenyys toteutuu. Asetus koskee hallinnollista yhteistyötä välillisen verotuksen (AVL) alalla; Neuvoston asetus (ETY) N:o 218/92.

7.2. Riippuvuus muista esityksistä

Elintarvikkeiden ja alkutuotannon arvonlisäverotukseen liittyvistä muutoksista on annettu erillinen hallituksen esitys (HE n:o 222/1994 vp.).

Lakiehdotuksen verotonta maahantuontia koskevista säännöksissä viitataan useissa kohdin uuteen tullilakiin. Tullilakia koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnan käsiteltäväksi siten, että laki olisi saatettavissa voimaan samanaikaisesti EU-jäsenyyden kanssa.

Suomen autoverotus joudutaan menettelyllisesti uudistamaan, jos Suomesta tulee EU:n jäsen. Rajalla tapahtuvasta veronkannosta siirrytään ennen auton rekisteröintiä tapahtuvaan verotukseen. Siltä osin kuin on kysymys autoveron perusteella määrättävästä arvonlisäverosta tullaan arvonlisäverolakia koskeva hallituksen esitys antamaan autoverotuksen uudistamista koskevan hallituksen esityksen yhteydessä. Lakiehdotukset tullaan antamaan eduskunnan käsiteltäväksi siten, että laki olisi saatettavissa voimaan samanaikaisesti EU-jäsenyyden kanssa.

Suomen EU-jäsenyyttä koskevan neuvottelutuloksen mukaan Ahvenanmaan maakuntaan ei sovellettaisi jäsenmaiden välisen verotuksen yhdenmukaistamista koskevia EY:n säädöksiä, vaikka se liittyisikin EU:iin Suomen mukana. Ahvenanmaan maakunnan verotuksellisen erityisaseman järjestämisestä annetaan erillinen hallituksen esitys sen jälkeen, kun tiedetään Ahvenanmaan maakunnan kanta EU-jäsenyyteen.

Sisämarkkinakaupan arvonlisäverojärjestelmän voimaan saattamiseen liittyen EU:n komission edustajat ovat ilmoittaneet, että komission tarkoituksena on antaa tätä koskeva direktiivi ennen uusien jäsenmaiden jäsenyyden toteutumista. Direktiivi sisältäisi sisäkaupan arvonlisäverojärjestelmän voimaantulosäännökset. Direktiivisäännökset saatettaisiin voimaan erikseen annettavalla arvonlisäverolain muuttamista koskevilla esityksellä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 luku. Yleinen soveltamisala

1 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 1 §:ään sisältyy lain yleistä aineellista ja alueellista soveltamisalaa koskevat säännökset. Veroa on suoritettava liiketoiminnan muodossa Suomessa tapahtuvasta tavarahan maahantuonnista ja palvelun myynnistä sekä tavarahan maahantuonnista.

Lain 1 § 1 momentin 2 kohta muutettaisiin siten, että veroa olisi suoritettava Suomessa tapahtuvasta tavarahan maahantuonnista. Lakiehdotuksen 86 a § sisältäisi tarkemmat säännökset siitä, milloin tavarahan maahantuonti tapahtuu Suomessa.

Euroopan yhteisön jäsenmaiden välillä tapahtuvaa tavarakauppaa ei vuodesta 1993 lähtien ole verotettu rajalla. Maahantuonnin verotus koskee ainoastaan yhteisön ulkopuolelta tuotavia tavaroita. Sisämarkkinakauppaa koskee oma väliaikainen verotusjärjestelmä.

Säännökset sisämarkkinakaupan väliaikaisesta järjestelmästä sisältyvät yhteisen arvonlisäverojärjestelmän täydentämisestä ja direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta verotuksellisten rajojen poistamiseksi annettuun neuvoston direktiiviin (91/680/ETY) ja direktiivin 77/338/ETY muuttamisesta ja toimenpiteistä arvonlisäveron yksinkertaistamiseksi annettuun neuvoston direktiiviin (92/111/ETY). Näillä direktiiveillä on muutettu kuudetta arvonlisäverodirektiiviä.

Tulliviranomaisten toimittama tavaroiden

maahantuonnin verotus on korvattu väliaikaisessa järjestelmässä toisista jäsenvaltioista tapahtuvien tavaratoimien ja -siirtojen eli yhteisöhankintojen verottamisella kotimaan verotuksen yhteydessä. Verotus tapahtuu siis pääsääntöisesti edelleen määränpäämaaperiaatteen mukaisesti siinä valtiossa, jossa tavara kulutetaan.

Määränpäämaaperiaatteen mukaisesti tavaroiden myynti toisiin jäsenvaltioihin on verotonta. Tällainen veroton alkuperämaassa tapahtuva yhteisömyynti on määränpäämaassa verotettavan yhteisöhankinnan peilikuva. Yhteisömyynnin verottomuutta koskevat omat, kolmansiihin maihin suuntautuvan kaupan verotomuudesta erilliset sisäkauppasäännökset.

Yhteisöhankintojen verotus ei koske yksityishenkilöitä eikä eräitä muita tahoja lukuunottamatta uusien kuljetusvälineiden hankintaa. Matkustajille tapahtuvat myynnit verotetaan alkuperämaaperiaatteen mukaisesti myyntimaassa. Posti- ja muu kaukomyynti yksityishenkilöille ja näihin rinnastetuille tahoille verotetaan joko alkuperä- tai määränpäämaassa myynnin määrästä riippuen.

Säännökset tavarahan yhteisöhankinnan kuumisesta arvonlisäverotuksen piiriin sisältyvät kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklaan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY). Samassa artiklassa määritellään yhteisöhankinnan käsite.

Arvonlisäverolain 1 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 kohta, jonka mukaan veroa olisi suoritettava myös Suomessa tapah-

tuvasta tavarahan yhteisöhankinnasta. Yhteisöhankinnan käsite määriteltäisiin lakiehdotuksen 26 a §:ssä. Se, milloin yhteisöhankinnan katsotaan tapahtuvan Suomessa, määriteltäisiin 63 d — 63 f §:ssä.

Suomessa tapahtuva yhteisöhankinta olisi veroton niissä tilanteissa, joissa vastaava myynti tai maahantuonti olisi veroton. Hankinnan verottomuudesta säädettäisiin 72 f §:ssä.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 1 §:n 3 momentin mukaan henkilökuljetustoiminnan ja yleisradiotoiminnan harjoittamisen katsotaan tapahtuvan liiketoiminnan muodossa silloinkin, kun toiminnan harjoittamiseen saadaan 79 §:ssä tarkoitettuja korvauksia. Säännöksen tarkoituksena on ollut selkeyttää sitä, että toimintaa voidaan toiminnan tukemisesta huolimatta katsoa harjoitettavan liiketoiminnan muodossa silloin, kun tuet luetaan 79 §:n mukaisesti veron perusteeseen.

Lakiehdotuksen 79 §:ssä on tukien verokohdetta ehdotettu muutettavaksi. Toimintaa, joka rahoitetaan veron perusteeseen luettavilla tuilla, pidettäisiin edelleenkin liiketoiminnan muodossa tapahtuvana. Koska tämä kävisi riittävästi selville lakiehdotuksen 79 §:stä, ehdotetaan 1 §:n 3 momentti tarpeettomana kumottavaksi. Se, tapahtuisiko muunlaista tukea saava toiminta liiketoiminnan muodossa, riippuisi tilanteen kokonaisarviointista.

1 a §. Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 1 a §, jossa määriteltäisiin käsitteet jäsenvaltio ja Yhteisö viittaamalla Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaiseen kunkin jäsenvaltion ja yhteisön arvonlisäveroalueeseen.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 3 artiklan (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY ja 92/111/ETY) mukaan yhteisöllä ja yhteisön alueella tarkoitetaan artiklan mukaisia jäsenvaltioiden alueita. Jäsenvaltion alueella tarkoitetaan Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 227 artiklan mukaisesti kuhunkin jäsenvaltioon kuuluvaa aluetta.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 3 artiklan 3 kohdassa on kuitenkin rajattu seuraavat alueet direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle: Heligolandin saari, Busingenin alue, Ceuta, Melilla, Kanarian saaret, Livigno, Campione d'Italia, Luganon järven Italialle kuuluvat vesialueet, Ranskan mertentakaiset departementit ja Agio O'ros. Myöskään Kanaalisaaret eivät kuulu yhteisön veroalueeseen. Direktiivin 3 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden tulee käsitellä Monacoon tai Monacosta tapahtuvia

myyntejä Ranskasta tai Ranskaan tapahtuvina myynteinä ja myyntejä Mansaarelle tai Mansaarelta Iso-Britanniasta taikka Pohjois-Irlandista tai niihin tapahtuvina myynteinä.

Veroalueen ulkopuolelle suljetut alueet ovat arvonlisäverotuksessa samassa asemassa kuin yhteisöön kuulumattomat valtiot.

Suomen EU-jäsenyyttä koskevan neuvottelutuloksen mukaan Ahvenanmaan maakunta suljettaisiin EY:n arvonlisä- ja valmisteveroalueen ulkopuolelle, jos maakunta liittyisi EU:iin Suomen mukana. Ahvenanmaan maakunnan erityisasemasta johtuvat muutokset arvonlisäverolakiin annetaan erillisellä hallituksen esityksellä.

2 luku. Verovelvollisuus

2 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus 2 a §:ään, jossa säädettäisiin yhteisökaupan niin sanottuun kolmikantatilanteeseen liittyvästä ostajan verovelvollisuudesta.

2 a §. Lakiehdotuksen 2 a §:ssä säädettäisiin sisäkaupan niin sanottuun kolmikantamyyntiin liittyvästä ostajan verovelvollisuudesta.

Kolmikantamyyniin liittyvästä ostajan verovelvollisuudesta säädetään kuudennen arvonlisäverodirektiivin 21 artiklan 1 alakohdan a alakohdan kolmannessa alakohdassa (28 g; lisätty direktiivillä 92/111/ETY) ja laskumerkinnöistä 22 artiklan 3 kohdassa (28 h; muutettu direktiiveillä 91/680/ETY ja 92/111/ETY). Kolmikantamyyniin liittyvät muut säännökset ovat 28 b artiklan A kohdan 2 alakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) ja 28 c artiklan E kohdan 3 alakohdassa (muutettu direktiivillä 92/111/ETY).

Kolmikantamyynnillä tarkoitetaan tilannetta, jossa tavara myydään kaksi kertaa peräkkäin siten, että tavara kuljetetaan suoraan ensimmäiseen myyntiin liittyen ensimmäiseltä myyjältä toiselle ostajalle jäsenvaltiosta toiseen. Ilman erityissäännöstä ensimmäinen ostaja olisi verovelvollinen tavarahan yhteisöhankinnasta ja tavarahan edelleenmyynnistä kuljetuksen päättymisvaltiossa.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin edellä mainituilla säännöksillä yksinkertaistetaan tilannetta siten, ettei sellaisen ostajan, jolla ei ole kotipaikkaa eikä kiinteää toimipaikkaa tavarahan kuljetuksen päättymisvaltiossa, tarvitse rekisteröityä kuljetuksen päättymisvaltiossa tai aset-

taa siellä veroedustajaa. Tämä on toteutettu siten, että toinen ostaja on veronmaksuvelvollinen ensimmäisen ostajan myynnistä, jos tämä toinen ostaja on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja, joka on merkitty kuljetuksen päättymisvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Lisäedellytyksenä on se, että ensimmäinen ostaja on tehnyt omaa myyntiään koskevaan myyntitositteeseen merkinnän kolmikantatilanteesta ja muut 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut merkinnät. Lisäksi näillä edellytyksillä ensimmäisen ostajan tekemä yhteisöhankinta on veroton. Yhteisöhankintaa ei tällöin veroteta myöskään siinä jäsenvaltiossa, jossa annettua arvonlisäverotunnusta ensimmäinen ostaja on käyttänyt hankinnassaan.

Lakiehdotuksen 72 g §:ssä säädettäisiin yhteisöhankinnan verottomuudesta kolmikantakaupassa, jossa tavara kuljetetaan Suomeen. Lakiehdotuksen 209 a §:n 3 momentissa säädettäisiin tähän tilanteeseen liittyvistä laskumerkinnöistä.

Lakiehdotuksen 63 f §:ssä säädettäisiin yhteisöhankinnan verottomuudesta kolmikantakaupassa, jossa ostaja käyttää yhteisöhankinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnustaan.

Lakiehdotuksen 2 a § olisi erityissäännöksenä ensisijainen 9 §:ään nähden. Tästä seuraisi se, että mainitussa tilanteessa toinen ostaja olisi verovelvollinen, vaikka ensimmäinen ostaja olisi hakeutunut verovelvolliseksi Suomessa.

2 b §. Lakiehdotuksen 2 b §:ssä säädettäisiin tavaran yhteisöhankinnan tekijä verovelvolliseksi hankinnasta.

Säännösehdotus perustuu kuudennen direktiivin 21 artiklan 1 alakohdan d alakohtaan (28 g; lisätty direktiivillä 91/680/ETY). Kyseisen säännöksen mukaan, milloin hankinnan tekijänä on ulkomaille sijoittunut henkilö, jäsenvaltiot voivat määrätä veronmaksuvelvolliseksi jonkun toisen henkilön, kuten veroedustajan. Lakiehdotukseen ei ole sisällytetty säännöksiä veroedustajan veronmaksuvelvollisuudesta.

Yhteisöhankintojen verottaminen ei koskisi yksityishenkilöitä. Myöskään yksinomaan vähennyskelvotonta toimintaa harjoittavat elinkeinonharjoittajat ja muut oikeushenkilöt kuin elinkeinonharjoittajat eivät olisi velvollisia suorittamaan veroa toisista jäsenvaltioista tekemistään ostoista, jos ostot jäävät tietyn markkaran alapuolelle. Tästä säädettäisiin lakiehdotuksen 26 c §:ssä rajaamalla mainitunlaiset hankinnat tavaran yhteisöhankinnan määritelmän

ulkopuolelle. Yksityishenkilöt ja muut edellä mainitut tahot olisivat kuitenkin verovelvollisia uusien kuljetusvälineiden yhteisöhankinnasta.

3 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 3 §:n mukaan vähäinen toiminta on hallinnollisista syistä rajattu verotuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Verosta vapautettu toiminta on määritelty liikevaihdon suuruuden perusteella. Myyjä ei ole verovelvollinen, jos kalenterivuoden myyntien yhteismäärä on enintään 50 000 markkaa.

Säännöstä ei sovelleta kuntiin, koska kunnat joka tapauksessa merkitään verovelvollisten rekisteriin niiden hankintoihin sovellettavan lain 130 §:ssä tarkoitetun palautusmenettelyn johdosta. Kunnat ovat siten verovelvollisia liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta myynnistä lain yleisten sääntöjen mukaan.

Liikevaihdolla, jonka perusteella verovelvollisuus määräytyy, tarkoitetaan tavaroiden ja palvelujen verollisten myyntien sekä 51, 52, 55 — 58 §:n tai 6 luvun perusteella verottomien myyntien yhteismäärää kalenterivuodelta. Liikevaihtoon ei sisällytetä muiden kuin edellä mainittujen säännösten perusteella verotonta myyntiä. Liikevaihtoon ei myöskään lueta käyttöomaisuuden myyntihintoja. Liikevaihtoon luettavilla myyntihinnoilla tarkoitetaan ostajilta veloitetuja määriä riippumatta siitä, sisältyykö hintoihin arvonlisävero vai ei.

Liikevaihtoon ei lueta 30 §:n tai 48 §:n 3 momentin perusteella verollista myyntiä. Säännökset koskevat tilanteita, joissa kiinteistön käyttöoikeuden luovuttaja tai metsätalouden harjoittaja on hakeutunut verovelvolliseksi. Tällainen henkilö tai yritys ei ole verovelvollinen kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisen tai metsätalouden ohella harjoittamastaan muusta toiminnasta, jos tämän muun toiminnan liikevaihto on enintään 50 000 markkaa.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 24 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltio voi myöntää verovapautuksen sellaisille elinkeinonharjoittajille, joiden vuosittainen liikevaihto kansallisena valuuttana direktiivin antopäivän muutokurssin mukaan on enintään 5 000 ECU:a. Liittymissopimuksessa Suomelle on myönnetty oikeus vapauttaa verosta sellaiset elinkeinonharjoittajat, joiden vuosittainen liikevaihto on vähemmän kuin 10 000 ECU:a vastaava määrä kansallisessa valuutassa. Oikeus on voimassa siihen asti kun yhteisössä annetaan säännöksiä tältä alalta.

Direktiivin 24 artiklan 3 kohdan ensimmäi-

sen alakohdan mukaan vapautusta sovelletaan pienten yritysten myymiin tavaroihin ja palveluihin. Artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat sulkea tiettyjä liiketoimia vapautuksen ulkopuolelle. Vapautus ei koske 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja liiketoimia eli uudisrakennuksen tai sen osan luovutuksia maapohjineen tai rakennusmaan luovutuksia.

Direktiivin 24 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan (28 i; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan verovapaus ei missään olosuhteissa koske uusien kuljetusvälineiden myyntiä 28 c artiklan A kohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) tarkoitetulla tavalla. Vapautusta ei siten sovelleta satunnaisesti uusien kuljetusvälineiden yhteisömyyntiä harjoitaviin henkilöihin. Tällaiset henkilöt kuuluvat verotuksen piiriin 28 a artiklan 4 kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) perusteella.

Direktiivin 24 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan mukaan vapautus ei myöskään koske maan alueelle sijoittautumattoman elinkeinonharjoittajan harjoittamaa myyntiä. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa, ettei tällaisten yritysten vähennysoikeudelle aseteta rajoituksia.

Direktiivin 24 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan verovapauden soveltamisessa käytettävään liikevaihtoon luetaan seuraavat erät:

— verolliset tavaroiden ja palvelujen myynnit arvonlisäverottomin hinnoin

— 28 artiklan 2 kohdassa (muutettu direktiivillä 92/77/ETY) tarkoitetut liiketoimet, joiden verottomuuteen liittyy tuotantopanosten vähennysoikeus (nollaverokannan alaiset liiketoimet)

— 15 artiklassa (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY; 92/111/ETY) tarkoitetut liiketoimet, joiden verottomuuteen liittyy tuotantopanosten vähennysoikeus (vientiin ja kansainvälisiin kuljetuksiin liittyvät verottomuudet)

— kiinteistöjä koskevat liiketoimet

— 13 artiklan B kohdan d alakohdassa tarkoitetut rahoitusta koskevat liiketoimet, elleivät ne ole luonteeltaan liitännäisiä

— vakuutuspalvelut, elleivät ne ole luonteeltaan liitännäisiä.

Artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaan yrityksen suorittamia aineellisten tai aineetto-

mien investointihyödykkeiden luovutuksia ei oteta huomioon liikevaihtoa laskettaessa.

Koska Suomelle on liittymissopimuksessa myönnetty oikeus vapauttaa verosta toiminta, jonka vuosiliikevaihto on alle 10 000 ECU:a, voimassa olevassa arvonlisäverolaissa käytetty 50 000 markan raja ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan.

Voimassa olevassa arvonlisäverolaissa käytetty verosta vapautetun vähäisen toiminnan liikevaihdon määrittely poikkeaa direktiivin määrittelystä seuraavilta osin.

Arvonlisäverolain mukaan liikevaihtoon ei lueta laissa mainittujen nollaverollisten myyntien lisäksi muita verottomia myyntejä. Direktiivin mukaan liikevaihtoon sisällytetään myös kiinteistöjä koskevat liiketoimet sekä muut kuin liitännäisluonteiset rahoitus- ja vakuutuspalvelut.

Arvonlisäverolain mukaan liikevaihtoon ei sisällytetä verovelvolliseksi hakeutuneen kiinteistön käyttöoikeuden luovuttajan tästä toiminnasta saamia korvauksia eikä verovelvolliseksi hakeutuneen metsätalouden harjoittajan tästä toiminnasta saamia korvauksia. Direktiiviin ei sisälly vastaavia säännöksiä.

Arvonlisäverolakiin ei sisälly direktiivin 24 artiklan 3 kohdan kolmatta alakohtaa vastavia säännöksiä, joilla menettelyn ulkopuolelle on rajattu Suomeen sijoittautumattoman yrityksen Suomessa tapahtuvat myynnit.

Arvonlisäverolain 3 § ehdotetaan edellä mainituilta osin yhdenmukaistettavaksi direktiivisäännösten kanssa. Lisäksi säännökseen tehtäisiin kotimaisten polttoaineiden nollaverokannan poistumisesta sekä 6 luvun muuttamisesta aiheutuvat tarkistukset.

Direktiivin 24 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan säännöksellä ei ole merkitystä, koska arvonlisäverolain mukaan säännöksessä mainitut kiinteistönluovutukset jäävät aina verotuksen ulkopuolelle. Myöskään mainitun artiklakohdan kolmannen alakohdan uusien kuljetusvälineiden satunnaista myyntiä koskevalla säännöksellä ei ole merkitystä, koska tällaisia luovutuksia ei lakiehdotuksen mukaan veroteta Suomessa.

9 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 9 §:n mukaan, jos ulkomaalaisella ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, verovelvollinen ulkomaalaisen myymistä tavaroista ja palveluista on pääsääntöisesti ostaja. Jos ostajakin on

ulkomaalainen, jolla ei ole täällä kiinteää toimipaikkaa, verovelvollinen on kuitenkin myyjä.

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin siten, että yksityishenkilö ei olisi ostajana verovelvollinen ulkomaalaisen myynnistä, vaan tällöin verovelvollinen olisi aina myyjä. Yksityishenkilö olisi kuitenkin lakiehdotuksen 1 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla verovelvollinen uusien kuljetusvälineiden hankinnasta toisista jäsenvaltioista.

Lakiehdotuksen 63 a §:ssä säädettävästä toisesta jäsenvaltiosta Suomeen suuntautuvasta kaukomyynnistä yksityishenkilöille ja näihin rinnastetuille tahoille verovelvollinen olisi aina myyjä.

Pykälää ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että ostajan verovelvollisuus koskisi myös ulkomaalaista ostajaa, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, jos tämä on merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

Pykälään lisättäisiin 2 momentti, jossa luettelaisiin tilanteet, joissa myyjä olisi aina verovelvollinen.

Ulkomaalaiselle myyjälle, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, annettaisiin nykyisestä poiketen lakiehdotuksen 12 §:n 2 momentissa mahdollisuus hakeutua verovelvolliseksi. Arvonlisäverolain 9 §:ään tehtäisiin tästä aiheutuva muutos.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 21 artiklan 1 alakohdan (28 g; muutettu direktiiveillä 91/680/ETY ja 92/111/ETY) mukaan milloin tavaroiden tai palvelujen myyjänä on ulkomaille sijoittautunut elinkeinonharjoittaja, jäsenvaltiot voivat säätää veronmaksuvelvolliseksi jonkun toisen henkilön, kuten veroedustajan tai ostajan.

12 §. Arvonlisäverolain 12 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa ulkomaalaiselle myyjälle, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, annettaisiin mahdollisuus hakeutua verovelvolliseksi. Nykyinen 2 momentti siirtyisi tällöin 3 momentiksi.

Hakemuksen hyväksymisen edellytyksenä olisi lakiehdotuksen 173 a §:n mukaan se, että ulkomaalaisella on Suomessa kotipaikan omaava lääninveroviraston hyväksymä edustaja, joka hoitaa verovelvollisuudesta aiheutuvat hallinnolliset velvollisuudet. Lääninverovirasto voisi myös tarvittaessa vaatia ulkomaalaiselta vakuuden verojen maksamisesta.

16 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 10 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan verotettavalla tapahtumalla tarkoitetaan tapah-

tumaa, jonka perusteella verosaatavan syntymiselle välttämättömät oikeudelliset edellytykset täytyvät. Direktiivin 28 d artiklan 1 kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan tavaroiden yhteishankinnassa verotettava tapahtuma toteutuu, kun hankinta on tehty. Yhteishankinta katsotaan tehdyksi sinä hetkenä, jona vastaavien tavaroiden myynti maan alueella katsotaan suoritetuksi.

Arvonlisäverolakiin lisättäisiin uusi 16 a §, jossa säädettäisiin veron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohta tavaroiden yhteishankinnassa. Veron suorittamisvelvollisuus syntyy ostettujen tavaroiden osalta tavaroiden vastaanottohetkellä. Silloin kun on kyse 26 a §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista vastikkeellisiin yhteishankintoihin rinnastetuista yhteishankinnoista, veron suorittamisvelvollisuus syntyy vasta ajankohtana, jona veron suorittamisvelvollisuus syntyy otettaessa tavaroita omaan käyttöön. Tämän ajankohdan perusteella siis määräytyisi valtion verosaatavan suuruus.

Yhteishankinnasta suoritettavan veron ajallisesta kohdistamisesta säädettäisiin lakiehdotuksen 138 b §:ssä.

3 luku. Verollinen myynti

18 a §. Sisäkaupan väliaikaisessa verotusjärjestelmässä tavaroiden valmistustyon myynti ja tavaroiden siirto toiseen jäsenvaltioon on tietyn edellytyksin rinnastettu tavaroiden myyntiin. Tämän seurauksena tavaroiden siirto ja valmistustyon osto verotetaan määränpäämaassa yhteishankintana, kun taas tavaroiden siirto ja valmistustyon myynti on kuljetuksen lähtömaassa veroton yhteisömyynti.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 5 artiklan 5 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat katsoa asiakkaan materiaaleista tapahtuvan irtaimien esineiden valmistustyon myynnin tavaroiden eikä palvelujen myynniksi. Euroopan yhteisön tuomioistuimen ratkaisun 139/84 mukaan säännöksen soveltamisen edellytyksenä on se, että työn tuloksena syntyy uutena pidettävä tuote.

Direktiivin 28 a artiklan 5 kohdan a alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan 5 artiklan 5 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen valmistustyon myynti toiselle elinkeinonharjoittajalle on katsottava tavaroiden myynniksi, jos työ suoritetaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä,

jossa asiakas on merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Lisäksi edellytetään, että asiakas tai asiakkaan puolesta joku muu kuljettaa työssä käytettävät materiaalit asiakkaan rekisteröintivaltioista ja valmis tavara kuljetetaan asiakkaan rekisteröintivaltioon.

Tällaisessa tilanteessa siis valmistustyön ostaja on verovelvollinen ostamastaan työstä tavaran yhteisöhankintana määränpäämaassa. Vastaavasti valmistustyön myyjän myynti katsotaan normaalein edellytyksin lähtömaassa verottomaksi yhteisömyynniksi. Materiaalien siirtoa ei veroteta yhteisöhankintana, koska se on suljettu pois siirtoa koskevassa 28 a artiklan 5 kohdan b alakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY). Nämä seuraamukset koskevat siis ainoastaan mainitunlaista tilannetta.

Näin saavutetaan vastaavanlainen tilanne kuin ennen sisämarkkinakaupan väliaikaista järjestelmää; raaka-aineiden siirtoa toiseen jäsenvaltioon valmistustyötä varten ei verotettu maahantuontina (sisäinen jalostusmenettely), mutta työn luoma arvonlisäys verotettiin tavaran maahantuontina kulutusmaassa (ulkoinen jalostus).

Direktiivin 22 artiklan 2 kohdan b alakohdan (28 h; lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan asiakkaan ja valmistuksen myyjän on pidettävä erityistä rekisteriä asiakkaan toimitamista raaka-aineista.

Edellä esitetyn perusteella arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 18 a §, jonka 1 kohdassa säädettäisiin Suomessa suoritettu tavaran valmistustyön myynti toisessa jäsenvaltiossa rekisteröidylle elinkeinonharjoittajalle tavaran myynniksi. Edellytyksenä olisi se, että valmistustyön ostaja tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa työssä käytettävät raaka-aineet ostajan rekisteröintimaasta Suomeen ja valmis tavara kuljetetaan ostajan rekisteröintimaahan. Jos ostaja on rekisteröity kahdessa eri jäsenvaltiossa, raaka-aineiden lähtömaa ja valmiin tavaran määränpäämaa voisivat olla eri jäsenvaltioita.

Tavaran valmistustyön myyntiä ei puheena olevassa tilanteessa verotettaisi Suomessa, vaan se olisi 72 a §:n nojalla yhteisömyyntinä veroton. Raaka-aineiden siirto Suomeen ei muodostaisi lakiehdotuksen 26 a §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla yhteisöhankintaa, koska se rajattaisiin puheena olevassa tilanteessa lakiehdotuksen 26 b §:n 1 momentin 1 kohdassa yhteisöhankinta-käsitteen ulkopuolelle.

Muissa tilanteissa valmistustyön myynti katsottaisiin palvelun myynniksi. Esimerkiksi jos valmistustyön ostajana oleva yritys myykin valmiit tavarat Suomessa tai tavarat kuljetaan sellaiseen jäsenvaltioon, jossa ostaja ei ole rekisteröity, työn myyjän olisi maksettava arvonlisäveroa työn myynnistä. Raaka-aineiden siirto toisesta jäsenvaltiossa Suomeen katsottaisiin tällöin lakiehdotuksen 26 a §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla työn ostajan suorittamaksi yhteisöhankinnaksi.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 5 kohdan b alakohdan mukaan elinkeinonharjoittajan suorittama tavaroiden siirto yrityksestään toiseen jäsenvaltioon muita kuin kyseisen alakohdan kahdeksannessa luetelmakohdassa tarkoitettuja liiketoimia varten on katsottava tavaran myynniksi.

Tällaisessa tilanteessa elinkeinonharjoittaja on verovelvollinen tavaroiden siirrosta tavaran yhteisöhankintana määränpäämaassa. Vastaavasti tavaroiden siirto katsotaan lähtömaassa verottomaksi yhteisömyynniksi. Tällä tavoin voidaan valvoa, että tavaroiden mahdollisesta myynnistä määränpäämaassa suoritetaan veroa, ja kontrolloida käyttöomaisuuden osalta vähennysoikeuden käyttöä määränpäämaassa. Näin saadaan aikaan vastaavanlainen tilanne kuin ennen sisämarkkinakaupan väliaikaista verotusjärjestelmää; tavarat saatettiin maahantuonnin verottamisella kulutusmaan verotuksen ja vähennysoikeuksien piiriin.

Elinkeinonharjoittajan Suomessa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvien tavaroiden siirto Suomesta toiseen jäsenvaltioon elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten säädettäisiin tavaroiden myynniksi lakiehdotuksen 18 a §:n 2 kohdassa. Tavaroiden siirto olisi lakiehdotuksen 72 a §:n nojalla yhteisömyyntinä veroton. Puheena olevassa tilanteessa ei siis sovellettaisi tavaroiden omaan käyttöön ottoa koskevia säännöksiä.

Lakiehdotuksen 18 b §:ssä lueteltaisiin tilanteet, joissa tavaroiden siirtoa toiseen jäsenvaltioon ei katsottaisi tavaroiden myynniksi.

Lakiehdotuksen 26 a §:n 2 momentissa säädettäisiin tavaran valmistustyön osto ja tavaran siirto toisesta jäsenvaltiossa Suomeen tavaran yhteisöhankinnaksi.

18 b §. Kuudennen direktiivin 28 a artiklan 5 kohdan b alakohdan toisen alakohdan seitsemässä luetelmakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) luetellaan liiketoimet, joita varten tapahtunutta tavaroiden siirtoa toiseen jäsen-

valtioon ei katsota tavaroiden myynniksi. Mainituista tilanteista säädettäisiin lakiehdotuksen 18 b §:n 1 momentissa.

Momentin 1 kohdassa säädettäisiin, ettei tavaroiden siirtoa katsottaisi 18 a §:n 2 kohdassa tarkoitetuksi myynniksi, jos siirrossa on kyse raaka-aineiden toimittamisesta valmistustyön myyjälle tilanteessa, jossa valmistustyön osto katsotaan 26 a §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan tavarahan yhteisöhankeksi.

Momentin 2 kohta koskisi tavaroiden siirtoa toiseen jäsenvaltioon esimerkiksi korjattaviksi. Momentin 3 kohdassa taas olisi kyse tavaroista, jotka elinkeinonharjoittaja siirtää väliaikaisesti toiseen jäsenvaltioon itse suorittamaansa palvelua varten. Merkitystä ei olisi sillä, missä maassa suoritettavan palvelun myynti verotetaan.

Momentin 4 kohdassa säädettäisiin väliaikaisesta siirrosta sellaista tarkoitusta varten, joka oikeuttaisi väliaikaisen maahantuontimenettelyn soveltamiseen määränpäämaassa, jos kyse olisi kolmannelta maasta tapahtuvasta maahantuonnista. Väliaikaista maahantuontimenettelyä voidaan soveltaa vain tiettyjen, enintään 24 kuukauden pituisten määräaikaisten puitteissa.

Momentin 5 kohta koskisi junassa taikka vesi- tai ilma-aluksessa Yhteisön alueella myytäviä tavaroita. Momentin 6 kohdassa todettaisiin selkeyden vuoksi, ettei kyse ole 18 a §:n 2 kohdassa tarkoitettua siirrosta, jos Suomesta siirrettävät tavarat ovat myyjän asennettuina tai koottuina myymiä tavaroita, lakiehdotuksen 63 b §:ssä tarkoitettulla tavalla kaukomyyntinä myytyjä tavaroita taikka verotta yhteisön ulkopuolelle tai toisiin jäsenvaltioihin myytäviä tavaroita.

Momentin 1—4 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa tavaroiden siirrosta on kuudennen direktiivin 22 artiklan 2 kohdan b alakohdan (28 h; lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan pidettävä erityistä luetteloa. Tästä säädettäisiin lakiehdotuksen 209 a §:ssä.

Lakiehdotuksen 18 b §:n 2 momentin mukaan, jos jokin 1 momentissa luetelluista edellytyksistä poistuu, tavarat katsottaisiin siirretyiksi toiseen jäsenvaltioon edellytyksen poistumishetkellä. Jos esimerkiksi 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua tilannetta koskeva määräaika ylittyy, myynnin katsottaisiin tapahtuvan määräajan ylittymishetkellä. Säännösehdoitus perustuu kuudennen arvonnäverodirektiiv-

vin 28 a artiklan 5 kohdan b alakohdan kolmanteen alakohtaan (lisätty direktiivillä 92/111/ETY).

21 §. Arvonlisäverolain 21 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan veroa on suoritettava tavarahan ottamisesta omaan käyttöön, kun elinkeinonharjoittaja muuttaa ajoneuvon tai aluksen rakenteeltaan 114 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetuksi vähennyksevottomaksi ajoneuvoksi tai alukseksi. Kuudenteen arvonnäverodirektiiviin ei sisälly vastaavaa säännöstä.

Arvonlisäverolain 21 §:n 1 momentin 4 kohdan ajoneuvon tai aluksen rakenteen muuttamista koskevalla säännöksellä haluttiin varmistaa oman käytön verotuksen toteutumisen myös säännöksessä mainitussa tilanteessa. Lain 21 §:n 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan tarkistettavaksi sanonnallisesti siten, että se kattaa myös 4 kohdassa tarkoitettuja tilanteita. Samalla 4 kohta ehdotetaan kumottavaksi.

Voimassa olevan arvonnäverolain 21 §:n 2 momentin mukaan ostetun tavarahan omaan käyttöön ottamisen verotuksen edellytyksenä on, että tavara oli hankittu vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

Tavarahan katsotaan hankitun vähennykseen oikeuttavaan käyttöön silloin, kun sitä käytetään verollisessa liiketoiminnassa eikä se ole lain 114 §:ssä tarkoitettua vähennysrajoitusten alaisessa käytössä. Merkitystä ei sitä vastoin ole sillä, onko tavarahan hankintahintaan sisällynyt veroa vai ei. Näin ollen veroa on suoritettava esimerkiksi tilanteessa, jossa verollista liiketoimintaa varten yksityishenkilöltä verottomana hankittu tavara otetaan myöhemmin omaan käyttöön.

Kuudennen arvonnäverodirektiivin 5 artiklan 6 kohdan ja 7 kohdan b ja c alakohdan mukaan tavarahan oman käytön verotuksen edellytyksenä on, että tavarahan hankkiminen oikeuttaa arvonnäveron täyteen tai osittaiseen vähennykseen. EY-käytännössä on katsottu, että oman käytön verotus tulee kysymykseen vain, jos tavarasta on tehty vähennys. Veroa ei siten suoriteta, jos tavarahan hankintahintaan ei ole sisällynyt veroa, joka olisi voitu vähentää.

Verotuksen yhdenmukaistamiseksi EY-käytännön arvonnäverolain 21 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Säännösehdoituksen mukaan oman käytön verotuksen edellytyksenä olisi, että ostetusta tavarasta on aikanaan voitu tehdä vähennys. Veroa ei näin ollen suorit-

taisi otettaessa omaan käyttöön tavara, jonka hankintahintaan ei ole sisältynyt vähennettävää veroa.

22 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 22 §:n 1 momentin mukaan palvelun ottamisella omaan käyttöön tarkoitetaan sitä, että elinkeinonharjoittaja suorittaa tai muulla tavalla ottaa palvelun yksityiseen kulutukseen, luovuttaa palvelun vastikkeetta tai käypää arvoa huomattavasti alemmaa vastiketta vastaan taikka luovuttaa palvelun muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

Pykälän 2 momentin mukaan verotuksen edellytyksenä on, että ostettu palvelu on hankittu vähennykseen oikeuttavaan käyttöön tai että itse suoritettu palvelu on suoritettu verollisen liiketoiminnan yhteydessä ja elinkeinonharjoittaja myy vastaavia palveluja ulkopuolisille.

Pykälän 3 momentin mukaan veroa suoritetaan verovelvollisen haltuun verovelvollisuuden päättyessä jääneistä palveluista niin kuin palvelun ottamisesta omaan käyttöön säädetään.

Arvonlisäverolain 31—33 §:ään sisältyy lisäksi eräitä kiinteistöön kohdistuvia palveluja koskevia oman käytön verotussäännöksiä. Lain 31 §:n mukaan uudisrakennuksen luovuttamista maapohjineen sekä perustajarakentamista verotetaan rakentamispalvelun omaan käyttöön ottamisena. Lain 32 §:ään sisältyvät kiinteistöhallintapalvelun omaan käyttöön ottamista koskevat säännökset. Lain 33 §:ssä säädetään rakennuksen uudisrakentamis- tai perusparannustyön hankinnan yhteydessä tehdyt vähennyksen oikaisuvelvollisuudesta.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan vastiketta vastaan suoritettuihin palveluihin on rinnastettava verovelvollisen vastikkeettomasti omaan tai henkilöstönsä yksityiseen käyttöön tai yleensä yritykselle kuulumattomiin tarkoituksiin suorittamat palvelut. Direktiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat kilpailun vääristymisen estämiseksi rinnastaa vastiketta vastaan suoritettuihin palveluihin elinkeinonharjoittajan yrityksensä tarpeita varten suoritaman palvelun, jos palvelu toisen elinkeinonharjoittajan suorittamana ei oikeuttaisi arvonlisäveron täyteen vähennykseen. Edellytyksenä on, että jäsenvaltio käy asiasta 29 artiklassa tarkoitetut neuvottelut arvonlisäverokomitean kanssa.

Arvonlisäverolaissa toteutettu palvelujen oman käytön verotus on laajempi kuin direk-

tiivin perusmalli. Arvonlisäverolaissa verotus kattaa tietyin edellytyksin myös verovelvollisen verotonta elinkeinotoimintaa varten suorittamat palvelut sekä tietyt ei-verovelvollisten suorittamat kiinteistöihin liittyvät palvelut. Direktiivin perussäännöksen mukaan oman käytön verotus koskee vain palvelujen suorittamista yksityiskäyttöön tai muutoin muuhun kuin elinkeinotoiminnan tarkoituksiin. Direktiivi sallii kuitenkin neutraalisuussyistä myös elinkeinotoimintaa varten tuotettujen palvelujen verotuksen. Tämä on kuitenkin tarkoitettu poikkeukselliseksi menettelyksi.

Ei-verollista elinkeinotoimintaa varten itse tuotettujen palvelujen oman käytön verotusta on perusteltu neutraalisuudella. Itse tuotetut ja ostetut palvelut on haluttu saattaa verotuksellisesti samaan asemaan. Säätelyyn liittyy kuitenkin eräitä ongelmia.

Elinkeinotoiminnassa käytettävien palvelujen oman käytön verotus kohdistuu pääsääntöisesti vain verollisen toiminnan yhteydessä tuotettuihin palveluihin. Tämä merkitsee sitä, että verotus kohdistuu vain sellaisiin yrityksiin, jotka harjoittavat sekä verollista että verotonta toimintaa. Kokonaan verotuksen ulkopuolelle jäävät yritykset voivat tuottaa itselleen palveluja verotta. Oman käytön verotus ei siten kohtele samalla toimialalla toimivia yrityksiä neutraalilla tavalla. Se voi myös johtaa verollisten ja verottomien toimintojen hajauttamiseen eri yhtiöihin.

Itse tuotettujen palvelujen oman käytön verotuksen edellytyksenä on, että verovelvollinen myy vastaavia palveluja ulkopuolisille. Vähäininkin palvelun myynti voi aiheuttaa pääasiallisesti verotonta toimintaa harjoitettavalle yritykselle verovelvollisuuden. Samalla se merkitsee koko vastaavan sisäisen palvelutuotannon verollisuutta.

Eräissä tilanteissa, joissa palvelu liittyy kiinteästi yrityksen harjoittamaan verottomaan toimintaan, palvelun omasta käytöstä ei suoriteta veroa, vaikka vastaavia palveluja myytäisiin ulkopuolisille. Kiinteästi verottomaan toimintaan liittyvien ja muiden palvelujen rajanveto on osoittautunut käytännössä tulkinnalliseksi.

Edellä mainittujen epäkohtien vuoksi ehdotetaan, että tällaisten palvelujen oman käytön verotuksesta pääsääntöisesti luovuttaisiin. Lain 22 §:ssä tarkoitettu oman käytön verotus kohdistuisi siten vain sellaisiin itse suoritettuihin palveluihin, jotka otetaan omaan tai henkilökunnan yksityiskäyttöön, luovutetaan vastik-

keetta tai alivastikkeelliseen hintaan tai otetaan lain 114 §:ssä tarkoitettuun vähennysrajoitusten alaiseen käyttöön.

Ostettujen palvelujen oman käytön verotus koskisi edelleenkin myös verottomassa elinkeinotoiminnassa käytettäviä palveluja. Tämä johuu siitä, että ostettujen palvelujen osalta kysymys on tehdyn vähennyksen oikaisusta.

Muutokset toteutettaisiin muuttamalla lain 22 §:n 1 momenttia siten, että vain sen 1—3 kohdat koskisivat sekä ostettuja että itse tuotettuja palveluja. Momentin 4 kohta koskisi vain ostettuja palveluja.

Neutraalisuuden ja menettelyn yksinkertaisuuden vuoksi rakennusalan yritysten olisi nykyiseen tapaan suoritettava veroa myös elinkeinotoiminnassa vähennyskelvottomaan käyttöön suorittamista palveluista. Tätä koskeva säännös otettaisiin lakiehdotuksen 31 a §:ään.

Neutraalisuusnäkökohdat edellyttävät lain 32 §:ssä tarkoitettujen kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön verotusta koskevien erityissäännösten säilyttämistä nykyisensisältöisinä. Niihin ei liity edellä kuvattuja ongelmia. Kiinteistöhallintapalvelujen verollisuus koskee yhtäläisesti kokonaan verotuksen ulkopuolelle jääviä yrityksiä ja yrityksiä, jotka harjoittavat sekä verollista että verotonta toimintaa. Kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön verotus koskisi siten edelleenkin myös verottomassa elinkeinotoiminnassa käytettäviä kiinteistöjä.

Myös lain 31 §:ssä tarkoitettu uudisrakennuksen luovuttamista maapohjineen sekä perustajarakentamista koskeva oman käytön verotussäännös säilytettäisiin kilpailuneutraalisuussyistä nykyisensisältöisenä. Säännöksessä tarkoitetuissa tilanteissa on asiallisesti kysymys ulospäin suuntautuvan toiminnan verottamisesta.

Lain 33 §:ssä säädetään rakennuksen uudisrakentamis- tai perusparannustyön hankinnan yhteydessä tehdyn vähennyksen oikaisuvelvollisuudesta. Oikaisuvelvollisuus on toteutettu oman käytön verotuksena ja koskee kaikkia arvonlisäverovelvollisia yrityksiä. Koska menettelyssä on kysymys tehdyn vähennyksen oikaisusta eikä sisäisten palvelujen verottamisesta, säännös säilytettäisiin muuttumattomana.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 22 §:n 2 momentin mukaan ostetun palvelun omaan käyttöön ottamisen verotuksen edellytyksenä on, että palvelu oli hankittu vähennykseen oikeuttavaan käyttöön. Yhdenmukaisuuden

vuoksi verotuksen edellytyksiä ehdotetaan tarkistettavaksi vastaavalla tavalla kuin ostettujen tavaroiden kohdalla. Veroa olisi siten suoritettava ostetun palvelun omaan käyttöön ottamisesta vain, jos palvelusta on aikanaan voitu tehdä vähennys.

3 a luku. Tavarain yhteisöhanhinta

26 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan tavaroiden yhteisöhanhinnalla tarkoitetaan omistajan hallintaoikeuden saamista irtaimeen aineelliseen omaisuuteen, jonka myyjä tai hankkija tai joku muu näiden lukuun lähettää tai kuljettaa hankkijalle muuhun kuin lähetyksen tai kuljetuksen lähtöjäsenvaltioon.

Tämän mukaisesti lakiehdotuksen 26 a §:n 1 momentissa määriteltäisiin tavarain yhteisöhanhinnan käsite perustilanteessa. Tavarain yhteisöhanhinnalla tarkoitettaisiin irtaimen esineen omistusoikeuden vastikkeellista hanhintaa, jos myyjä, ostaja tai joku muu heidän puolestaan kuljettaa esineen ostajalle jäsenvaltioon toiseen. Pykälän 1 momentin mukainen tavarain yhteisöhanhinta olisi arvonlisäverolain 18 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tavarain myynnin peilikuva.

Tavarain yhteisöhanhinnan määritelmää täydennettäisiin 26 c §:ssä ostajaan ja myyjään liittyvillä edellytyksillä.

Lakiehdotuksen 63 d ja 63 e §:ssä säädettäisiin siitä, milloin tavarain yhteisöhanhinnan katsotaan tapahtuvan Suomessa. Pääsääntöisesti tavarain yhteisöhanhinta olisi tapahtunut Suomessa, jos tavarain kuljetus päättyy täällä. Tavarain yhteisöhanhinta voitaisiin kuitenkin verottaa 63 e §:n mukaan Suomessa myös silloin, kun ostaja on käyttänyt hanhinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnusta.

Tavaroiden kuljetuksen määränpäämaassa verotettavaa yhteisöhanhinta vastaisi kuljetuksen lähtömaassa tapahtuva yhteisömyynti, joka olisi tietyin edellytyksin veroton.

Sisäkaupan väliaikaisessa verotusjärjestelmässä tavaroiden valmistustyön myynti toiseen jäsenvaltioon on tietyin edellytyksin rinnastettu tavaroiden myyntiin. Tämän seurauksena valmistustyön osto muodostaa määränpäämaassa verotettavan yhteisöhanhinnan.

Direktiivin 28 a artiklan 5 kohdan a alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan 5

artiklan 5 kohdan a alakohdassa tarkoitettua valmistustyön myynti toiselle elinkeinonharjoittajalle on katsottava tavaran myynniksi, jos työ suoritetaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa asiakas on merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Lisäksi edellytetään, että asiakas tai asiakkaan puolesta joku muu kuljettaa työssä käytettävät materiaalit asiakkaan rekisteröintivaltioista ja valmis tavara kuljetetaan asiakkaan rekisteröintivaltioon.

Tällaisissa tilanteissa valmistustyön ostaja on verovelvollinen ostamastaan työstä tavaran yhteisöhankintana määränpäämaassa. Vastavasti valmistustyön myyjän myynti katsotaan normaalein edellytyksin lähtömaassa verottomaksi yhteisömyynniksi. Materiaalien siirtoa ei veroteta yhteisöhankintana, koska se on suljettu pois siirtoa koskevassa 28 a artiklan 5 kohdan b alakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY). Nämä seuraamukset koskevat ainoastaan mainitunlaista tilannetta.

Edellä esitetyn perusteella lakiehdotuksen 26 a §:n 2 momentin 1 kohdassa säädettäisiin, että tavaran yhteisöhankintana pidetään myös tavaran valmistustyön ostamista, jos ostajana on muussa jäsenvaltiossa kuin valmistustyön suorittamisvaltiossa arvonlisäverovelvolliseksi rekisteröity elinkeinonharjoittaja. Edellytyksenä olisi lisäksi se, että valmistustyön ostaja tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa työssä käytettävät raaka-aineet ostajan rekisteröintimaasta ja että valmis tavara kuljetetaan ostajan rekisteröintimaahan. Jos ostaja on rekisteröity kahdessa eri jäsenvaltiossa, raaka-aineiden lähtömaa ja valmiin tavaran määränpäämaa voisivat olla eri jäsenvaltioita.

Lakiehdotuksen 63 d §:stä seuraisi, että yhteisöhankinta tapahtuisi Suomessa, jos valmiin tavaran kuljetus päättyy täällä.

Tavaran valmistustyön ostamista koskeva säännös olisi peilikuva 18 a §:n 1 kohdan säännöshdotukselle, jossa valmistustyön myynti Suomesta toiseen jäsenvaltioon säädettäisiin tavaran myynniksi.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 5 kohdan b alakohdan mukaan elinkeinonharjoittajan suorittama tavaroiden siirto yrityksestään toiseen jäsenvaltioon muita kuin kyseisen alakohdan seitsemässä luetelmakohdassa tarkoitettuja liiketoimia varten on katsottava tavaran myynniksi.

Tällaisessa tilanteessa elinkeinonharjoittaja on verovelvollinen tavaroiden siirrosta tavaran

yhteisöhankintana määränpäämaassa. Vastavasti tavaroiden siirto katsotaan lähtömaassa verottomaksi yhteisömyynniksi. Tällä tavoin voidaan valvoa, että tavaroiden mahdollisesta myynnistä määränpäämaassa suoritetaan veroa, ja kontrolloida käyttöomaisuuden osalta vähennysoikeuden käyttöä määränpäämaassa.

Elinkeinonharjoittajan toisessa jäsenvaltiossa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvan tavaran siirto Suomeen elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten säädettäisiin tavaran yhteisöhankinnaksi lakiehdotuksen 26 a §:n 2 momentin 2 kohdassa. Säännös koskisi esimerkiksi tilannetta, missä toisessa jäsenvaltiossa liiketoimintaa harjoittava yritys päättäisi perustaa Suomeen sivuliikkeen ja siirtäisi tätä varten Suomeen vanhaa käyttöomaisuuttaan.

Siirretyn tavaran yhteisöhankintaa koskeva säännös olisi peilikuva 18 a §:n 2 kohdan säännöshdotukselle, jossa tavaran siirto Suomesta toiseen jäsenvaltioon säädettäisiin tavaran myynniksi.

Lakiehdotuksen 26 b §:ssä lueteltaisiin tilanteet, joissa tavaroiden siirtoa Suomeen toisesta jäsenvaltiossa ei katsottaisi tavaran yhteisöhankinnaksi.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 6 kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan vastikkeelliseen yhteisöhankintaan rinnastetaan tavaroiden käyttö yrityksen tarkoituksiin, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan on kuljettanut tai lähettänyt tavarat toisesta jäsenvaltiossa, jossa elinkeinonharjoittaja on tuottanut tavarat, ottanut ne talteen, valmistanut tai ostanut taikka jonne hän on ne hankkinut yhteisöhankintana tai maahantuonut harjoittaessaan yrityksen toimintaa.

Säännöksen on katsottava koskevan tilannetta, jossa yrityksellä ei ole tavaroiden lähtömaassa yritystä eli yritys ei harjoita siellä liiketoimintaa.

Edellä olevan mukaisesti lakiehdotuksen 26 a §:n 2 momentin 3 kohdassa tavaran yhteisöhankinnaksi säädettäisiin elinkeinonharjoittajan liikeomaisuuteen kuuluvan tavaran siirto toisesta jäsenvaltiossa Suomeen käytettäväksi täällä harjoitettavassa liiketoiminnassa. Säännös koskisi vain tilannetta, jossa elinkeinonharjoittaja ei harjoita tavaran lähtövaltiossa liiketoimintaa.

Lisäedellytyksenä olisi se, että tavara on hankittu tai valmistettu kyseisessä jäsenvaltios-

sa. Hankkimisella tarkoitettaisiin sitä, että elinkeinonharjoittaja olisi ostanut, ottanut talteen, maahantuonut tai yhteisöhankkinut tavarän lähtövaltiosta. Jos tavara on siirretty väliaikaisesti Suomesta kyseiseen jäsenvaltioon, ei tavarän siirto takaisin Suomeen muodostaisi yhteisöhankintaa, jos tavarän siirto ei olisi muodostanut yhteisöhankintaa toisessa jäsenvaltiossa.

Lakiehdotuksen 26 b §:ssä lueteltaisiin tilanteet, joissa tavaröiden siirtoa Suomeen toisesta jäsenvaltiosta ei katsottaisi tavarän yhteisöhankinnaksi.

Lakiehdotuksen 26 a §:n 3 momentin mukaan tavarän hankintaa ei katsottaisi yhteisöhankinnaksi, jos kyse on tavaröista, jotka myyjä asentaa tai kokoaa, tai 63 a §:ssä tarkoitettua kaukomyynnistä. Hankintaa ei tarvitse näissä tilanteissa verottaa, koska tavaröiden myynti tapahtuu Suomessa.

Säännösehdotus perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäiseen alakohtaan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY).

26 b §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 5 kohdan b alakohdan toisen alakohdan seitsemässä luetelmakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) luetellaan liiketoimet, joita varten tapahtunutta tavaröiden siirtoa toiseen jäsenvaltioon ei katsota tavaröiden myynniksi. Näissä tilanteissa ei tapahtuisi myöskään yhteisöhankintaa tavaröiden määränpäämaassa. Mainituista tilanteista säädettäisiin lakiehdotuksen 26 b §:n 1 momentissa.

Momentin 1 kohdassa säädettäisiin, ettei tavaröiden siirtoa katsottaisi 26 a §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetuksi yhteisöhankinnaksi, jos siirrosta on kyse raaka-aineiden toimittamisesta valmistustyön myyjälle tilanteissa, jossa valmistustyön myynti katsotaan 18 a §:n 1 kohdan mukaan tavarän myynniksi.

Momentin 2 kohta koskisi tavaröiden siirtoa Suomeen esimerkiksi korjattaviksi. Momentin 3 kohdassa taas olisi kyse tavaröista, jotka elinkeinonharjoittaja siirtää väliaikaisesti Suomeen itse suorittamaansa palvelua varten. Merkitystä ei olisi sillä, missä maassa suoritettavan palvelun myynti verotetaan.

Momentin 4 kohdassa säädettäisiin väliaikaisesta siirrosta sellaista tarkoitusta varten, joka oikeuttaisi väliaikaisen maahantuontimenettelyn soveltamiseen Suomessa, jos kyse olisi kolmannesta maasta tapahtuvasta maahantuonnista. Väliaikaista maahantuontimenette-

lyä voidaan soveltaa vain tiettyjen, enintään 24 kuukauden pituisten määräaikojen puitteissa.

Momentin 5 kohta koskisi junassa taikka vesi- tai ilma-aluksessa yhteisön alueella myytäviä tavaröita. Momentin 6 kohdassa todettaisiin selkeyden vuoksi, ettei kyse ole 26 a §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettusta siirrosta, jos Suomeen siirrettävät tavarat ovat verotta yhteisön ulkopuolelle tai toisiin jäsenvaltioihin myytäviä tavaröita.

Lakiehdotuksen 26 b §:n 2 momentin mukaan, jos jokin 1 momentissa luetelluista edellytyksistä poistuu, tavarat katsottaisiin siirretyiksi Suomeen edellytyksen poistumishetkellä. Jos esimerkiksi 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua tilannetta koskeva määräaika ylittyy, yhteisöhankinnan katsottaisiin tapahtuvan määräjän ylittymishetkellä. Säännösehdotus perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 5 kohdan b alakohdan kolmannen alakohtaan (lisätty direktiivillä 92/111/ETY).

26 c §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisen alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan elinkeinonharjoittajan ominaisuudessa toimivan elinkeinonharjoittajan ja muun oikeushenkilön kuin elinkeinonharjoittajan on suoritettava arvonlisäveroa jäsenvaltion alueella tapahtuvasta tavaröiden yhteisöhankinnasta vastiketta vastaan, jos myyjänä on elinkeinonharjoittajan ominaisuudessa toimiva elinkeinonharjoittaja. Lisäksi edellytetään, ettei myyjään sovelleta pienyrittäjiä koskevaa verovapautusta eikä asennettavia tavaröita tai kaukomyyntiä koskevia säännöksiä.

Kyseisen alakohdan toisen alakohdan (muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan yhteisöhankinta ei ole arvonlisäveron alainen, jos hankinta on tehty 1 a kohdassa (lisätty direktiivillä 92/111/ETY) tarkoitetuissa olosuhteissa. Artiklan 1 a kohdan b alakohdan mukaan poikkeus koskee tavaröiden yhteisöhankintoja,

— jotka on tehnyt elinkeinonharjoittaja sellaista maata tai metsätalouttaan taikka kalastustoimintaansa varten, johon sovelletaan vakio-kantahyvitysjärjestelmää, elinkeinonharjoittaja, joka harjoittaa pelkästään sellaista tavaröiden ja palvelujen myyntiä, joka ei oikeuta vähennykseen, tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja,

— jöiden määrä ei kuluvana kalenterivuonna ylitä jäsenvaltion määräämää kynnysarvoa,

joka ei saa alittaa 10 000 ECU:n vastaavaa arvoa kansallisena valuuttana, ja

— edellyttäen, että yhteisöhankeintojen määrä ei edellisenä kalenterivuonna ylittänyt mainittua kynnyksarvoa.

Kynnyksarvo koostuu 1 a kohdan b alakohdan toisen alakohdan mukaan muiden tavaroiden kuin uusien kuljetusvälineitten ja valmisteveron alaisten tavaroiden yhteisöhankeintojen yhteismäärästä ilman kuljetuksen tai lähteyksen lähtömaassa maksettua arvonlisäveroa.

Jäsenvaltioiden tulee 28 a artiklan 1 kohdan a alakohdan kolmannen alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan myöntää edellä tarkoitettuun poikkeukseen oikeutetuille henkilöille mahdollisuus ensimmäisen alakohdan mukaisen yleisen järjestelmän soveltamiseen. Jäsenvaltioiden on määrättävä tämän joka tapauksessa vähintään kahden kalenterivuoden pituisen valinta-oikeuden käyttöä koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

Direktiivin 28 a artiklan 1 kohdan b alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan elinkeinonharjoittajan tai muun oikeushenkilön kuin elinkeinonharjoittajan, joka on oikeutettu a alakohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuun poikkeukseen, taikka kenen tahansa muun henkilön on suoritettava arvonlisäveroa uusien kuljetusvälineiden yhteisöhankeinnasta vastiketta vastaan. Uuden kuljetusvälineen käsite määritellään 28 a artiklan 2 kohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 94/5/ETY).

Direktiivin 28 a artiklan 1 kohdan c alakohdan (lisätty direktiivillä 92/111/ETY) mukaan edellä mainittuun poikkeukseen oikeutettujen henkilöiden on suoritettava arvonlisäveroa sellaisten valmisteveron alaisten tuotteiden yhteisöhankeinnasta vastiketta vastaan, joista valmistevero kannetaan jäsenvaltion alueella direktiivin 92/12/ETY nojalla.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan lakiehdotuksen 26 b §:ssä olevaa tavarahankeinnon määritelmää täydennettäväksi 26 c §:n säännöksellä ostajaan ja myyjään liittyvistä edellytyksistä.

Jotta kyse olisi tavarahankeinnasta, tavarahankeinnon myyjän tulisi 26 c §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan olla elinkeinonharjoittaja, joka ei ole omassa maassaan verottoman vähäisen toiminnan harjoittaja. Ratkaisevaa olisi se, onko myyjä tavarahankeinnon myyjä toiminut elinkeinonharjoittajan ominaisuudessa. Jos myyjä ei ole toiminut elinkeinonharjoittajan ominai-

suudessa tai hänen myyntinsä on veroton sen maan vähäistä toimintaa koskevien säännösten nojalla, jonka alueella hän harjoittaa toimintaansa, ei tavarahankeinnon osto muodostaisi yhteisöhankeinnantä.

Jotta kyse olisi yhteisöhankeinnasta, tavarahankeinnon ostajan tulisi 26 c §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan olla elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Ratkaisevaa olisi se, onko ostaja tavarahankeinnon ostaessaan toiminut elinkeinonharjoittajan tai muun oikeushenkilön kuin elinkeinonharjoittajan ominaisuudessa. Säännösehdoituksen 2 momenttiin sisältyisi kuitenkin tietynlaisia ostajia koskeva poikkeussäännös.

Lakiehdotuksen 26 c §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan kyse olisi tavarahankeinnasta, jos tavara on 26 d §:ssä tarkoitettu uusi kuljetusväline. Uusien kuljetusvälineiden osto toisista jäsenvaltioista muodostaisi siten tavarahankeinnon riippumatta siitä, kuka on kuljetusvälineen myyjänä tai ostajana. Myös yksityishenkilöiden väliset uusien kuljetusvälineiden ostot verotettaisiin yhteisöhankeinnantä.

Lakiehdotuksen 26 c §:n 2 momentin mukaan yhteisöhankeinnasta ei kuitenkaan olisi kyse siltä osin kuin yhteisöhankeintojen arvo on enintään 50 000 markkaa kalenterivuodessa, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja, jonka toiminta ei miltään osin oikeuta vähennykseen, tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Lisäedellytyksenä olisi se, että yhteisöhankeintojen määrä oli edellisenä kalenterivuonna enintään 50 000 markkaa. Mainittu markkamäärä vastaa noin 10 000 ECU:a. Alimman mahdollisen rajan soveltaminen on perusteltua Suomen muihin jäsenvaltioihin verrattuna korkean normaalin verokannan johdosta.

Esimerkiksi vakuutusyhtiö, joka ei miltään osin harjoita verollista toimintaa, olisi verovelvollinen toisista jäsenvaltioista tekemistään yhteisöhankeinnosta vain, jos mainitut markkamäärät ylittyvät. Jos vakuutusyhtiö on harjoittamastaan toiminnasta joltakin osin verovelvollinen, se olisi verovelvollinen toisista jäsenvaltioista tekemistään yhteisöhankeinnosta riippumatta niiden määrästä.

Mitä arvonlisäverolaissa säädetään vähennykseen oikeuttavasta käytöstä ja vähennettävästä verosta, sovelletaan arvonlisäverolain 133 §:n 1 momentin mukaan myös 130 ja 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaan käyttöön ja palautettavaan veroon. Siten puheena oleva markkaraja ei koskisi elinkei-

nonharjoittajia, jotka harjoittavat 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettua toimintaa. Tällaiset elinkeinonharjoittajat olisivat siten verovelvollisia tavarahan yhteisöhankinnoista riippumatta niiden määrästä. Markkarajaa sovellettaisiin sitä vastoin kuntaan silloin, kun se ei toimi elinkeinonharjoittajan ominaisuudessa.

Lakiehdotuksen 26 c §:n 3 momentin mukaan pykälän 2 momentti ei koskisi uusien kuljetusvälineiden eikä valmisteveronalaisten tavaroiden myyntiä. Elinkeinonharjoittajat, joiden toiminta ei miltään osin oikeuta vähennykseen, ja oikeushenkilöt, jotka eivät ole elinkeinonharjoittajia, olisivat siten verovelvollisia näiden tavaroiden yhteisöhankinnoista riippumatta niiden määrästä. Myös yksityishenkilöt olisivat verovelvollisia uusien kuljetusvälineiden yhteisöhankinnasta riippumatta hankintojen määrästä. Uuden kuljetusvälineen käsite määriteltäisiin 26 d §:ssä ja valmisteveron alaisten tavaroiden käsite 26 e §:ssä.

26 d §. Pykälässä määriteltäisiin uuden kuljetusvälineen käsite. Säännösehdotus perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 2 kohtaan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 94/5/ETY).

Lakiehdotuksen 26 c §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan uusien kuljetusvälineiden ostotoisista jäsenvaltioista muodostaisi tavarahan yhteisöhankinnan riippumatta siitä, kuka on kuljetusvälineen myyjänä tai ostajana. Lakiehdotuksen 63 a ja 63 b §:n säännökset kaukomyynnistä eivät koskisi uusia kuljetusvälineitä.

26 e §. Pykälässä määriteltäisiin valmisteveron alaisten tavaroiden käsite. Valmisteveronalaisilla tavaroilla tarkoitettaisiin alkoholia, alkoholijuomia, tupakkavalmisteita ja mineraalilijjyjä. Säännösehdotus perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 1 kohdan c alakohtaan (lisätty direktiivillä 92/111/ETY) ja 33 artiklaan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY).

Elinkeinonharjoittajat, joiden toiminta ei miltään osin oikeuta vähennykseen, ja oikeushenkilöt, jotka eivät ole elinkeinonharjoittajia, olisivat lakiehdotuksen 26 c §:n 3 momentin mukaan verovelvollisia valmisteveron alaisten tavaroiden yhteisöhankinnoista riippumatta niiden määrästä. Lakiehdotuksen kaukomyyntiä koskevia 63 a ja 63 b §:ää sovellettaisiin valmisteveronalaisten tavaroiden myyntiin vain silloin, kun ostajana on yksityishenkilö.

26 f §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 1 kohdan a alakohdan kolmannen

alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan jäsenvaltioiden tulee myöntää artiklan 1 a kohdan b alakohdassa (lisätty direktiivillä 92/111/ETY) tarkoitettuun poikkeukseen oikeutetuille henkilöille mahdollisuus ensimmäisen alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaisen yleisen järjestelmän soveltamiseen.

Edellä olevan mukaisesti lakiehdotuksen 26 f §:ssä säädettäisiin, että elinkeinonharjoittaja, jonka toiminta ei oikeuta miltään osin vähennykseen tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, voi hakea lääniverovirastolta päätöstä siitä, että niiden hankinnat katsotaan yhteisöhankinnaksi, vaikka hankintojen arvo ei ylitä 50 000 markkaa.

26 g §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 3 kohdan toisen alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan milloin muun oikeushenkilön kuin elinkeinonharjoittajan hankkimat tavarat lähetetään tai kuljetetaan kolmannen maan alueelta ja tämä oikeushenkilö maahantuo tavarat muuhun kuin siihen jäsenvaltioon, johon lähetys tai kuljetus on saapunut, tavaroita on pidettävä lähetettyinä tai kuljetettuina siitä jäsenvaltiosta, johon tavarat maahantuodaan. Tämän jäsenvaltion on palautettava maahantuojalle tavaroiden maahantuonnista maksettu arvonlisävero, jos tuoja näyttää, että hankinta oli arvonlisäveron alainen kuljetuksen tai lähetyksen saapumisvaltiossa.

Tämän säännöksen johdosta esimerkiksi julkisyhteisöjen tavaraostot yhteisön ulkopuolelta verotetaan tavaroiden määränpäämaassa, jos normaalit Yhteisöhankinnan muodostumisen edellytykset täyttyvät.

Edellä olevan perusteella lakiehdotuksen 26 g §:ssä säädettäisiin, että tavara katsotaan kuljetun 26 a §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla jäsenvaltiosta myös silloin, kun kuljetus alkaa yhteisön ulkopuolelta ja päättyy toiseen jäsenvaltioon kuin mihin tavarat on maahantuotu, jos maahantuojana on oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Jos tällainen henkilö siis kuljettaa yhteisön ulkopuolelta ostamansa, toiseen jäsenvaltioon maahantuomansa tavarat Suomeen, katsottaisiin sen tehneen Suomessa yhteisöhankinnan, jos 26 c §:ssä tarkoitettujen edellytykset täyttyvät. Tällöin oikeushenkilö voisi hakea maahantuontivaltiosta sinne maksamansa arvonlisäveron takaisin.

Lakiehdotuksen 133 b §:ssä säädettäisiin muulle oikeushenkilölle kuin elinkeinonharjoittajalle myönnettävästä maahantuontiveron pa-

lautuksesta tilanteessa, jossa tavara maahan tuodaan Suomeen ja viedään toiseen jäsenvaltioon.

Elinkeinonharjoittajiin sovellettaisiin 18 a §:n 2 kohdan ja 26 a §:n 2 momentin 2 kohdan säännöksiä, joilla tavaran siirto toiseen jäsenvaltioon rinnastettaisiin myyntiin ja yhteisö-hankintaan.

4 luku. Poikkeukset myynnin verollisuudesta

31 a §. Rakennusalan yritykset ostavat usein käytettyjä kiinteistöjä ja kunnostavat niitä myyntiä varten sekä rakentavat rakennuksia vuokraustarkoituksiin. Ilman erityissäännöstä ne joutuisivat ehdotetun 22 §:n muutoksen jälkeen suorittamaan veroa tällaisten rakennusten rakentamisesta vain, mikäli lain 32 §:ssä säädetty kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön verotuksen edellytykset täyttyisivät.

Neutraalisuuden ja menettelyn selkeyden vuoksi rakennusyrityksiin tulisi soveltaa samoja sääntöjä kaikissa erilaisissa rakentamiseen liittyvissä oman käytön verotus tilanteissa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että rakennusliikkeet joutuisivat suorittamaan veroa 32 §:ssä säädettyistä markkamääräisistä rajoista riippumatta myös silloin, kun ne suorittavat palveluja verotonta elinkeinotoimintaa varten. Tämä merkitsi rakennusyritysten verokohtelun säilymistä nykyisellään. Tätä koskeva säännös otettaisiin lakiehdotuksen 31 a §:ään.

43 §. Sekä voimassa olevan arvonlisäverolain että kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan arvopaperikauppa jää verotuksen ulkopuolelle. Arvonlisäverolain arvopaperikauppaa koskevat säännökset sisältyvät lain 42 §:n 1 momentin 6 kohtaan ja 3 momenttiin sekä 43 §:ään. Direktiivin vastaavat säännökset sisältyvät 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohtaan.

Arvonlisäverolain ja direktiivin arvopaperikaupan määrittelyt eroavat toisistaan siten, että arvonlisäverolaissa kiinteistöön kohdistuvien oikeuksien tai osuuksien myyntiä ei ole rajattu arvopaperikaupan käsitteen ulkopuolelle. Lain 43 §:ssä verovapauden piiristä on rajattu vain asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeiden välitys. Yhdenmukaisuuden vuoksi lain 43 §:ää ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että myös-kään kiinteistöön kohdistuvien arvopaperien

myyntiä ei pidettäisi laissa tarkoitettuna rahoituspalveluna. Muutos olisi lakitekninen. Tällaisten arvopaperien myynti säilyisi edelleenkin verottomana kiinteistönluovutuksia koskevan 29 §:n perusteella.

45 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan esiintymispalkkiot on vapautettu verosta osittain kulttuuripoliittisista ja osittain hallinnollisista syistä. Esiintymispalkkiot on rinnastettu palkkaan.

Lain 45 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan veroa ei suoriteta esiintyvän taiteilijan tai muun julkisen esiintyjän ja urheilijan palkkiosta. Esiintyviä taiteilijoita ovat esimerkiksi laulaja, soittaja, näyttelijä ja lausuja. Muita julkisia esiintyjiä ovat esimerkiksi esitelmäsihtijä ja juontaja.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan veroa ei suoriteta 1 kohdassa tarkoitettujen esiintyjän välityksestä. Esimerkiksi ohjelmatoimiston harjoittama, sen palkkalistoilla olevien esiintyjien välitystoiminta on säännöksen perusteella verotonta. Esiintyjän välityksellä tarkoitetaan myös ohjelmatoimiston tai muun vastaavan yrityksen nimissä tapahtuvaa esityksen myyntiä tilaisuuden järjestäjälle. Säännös on tarpeen taiteilijaesiintymisten neutraalin verokohtelun varmistamiseksi. Verottomuus koskee myös itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivien esiintyjien välitystä.

Esiintymispalkkiot ovat kuudennen arvonlisäverodirektiivin yleisten säännösten mukaan verollisia. Direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteen F 2 kohdan mukaan jäsenvaltio voi kuitenkin siirtymä kautena jatkaa kirjailijoiden, taiteilijoiden ja esiintyjien palvelujen verovapautta. Vastaava oikeus on myönnetty Suomelle liittymissopimuksessa. Nykyiset jäsenvaltiot voivat soveltaa verovapautta siihen saakka, kunnes yhteisö yksimielisesti päättää siitä luopua. Suomelle myönnetty poikkeus on voimassa niin kauan kuin joku nykyisistä jäsenvaltioista soveltaa samaa vapautusta.

Suomelle on liittymissopimuksessa myönnetty oikeus vapauttaa verosta kirjailijoiden, taiteilijoiden ja esiintyjien palvelut. Arvonlisäverolain mukainen esiintymispalkkioiden verovapaus on eräiltä osin myönnettyä oikeutta laajempi.

Arvonlisäverolain 45 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan verosta on vapautettu muun muassa itsenäisinä yrityksinä toimivien taiteilijoiden ja muiden esiintyjien välitys. Välityspal-

velut eivät ole direktiivissä ja liittymissopimuksessa tarkoitettuja taiteilijoiden tai esiintyjien myymiä palveluja. Tämän vuoksi lainkohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että itsenäisinä yrityksinä toimivien taiteilijoiden ja esiintyjien välitys muuttuisi yleisten sääntöjen mukaan verolliseksi.

Muutos toteutettaisiin korvaamalla lain 45 §:n 1 momentin 2 kohdan sanonta esiintyjien välitys ilmaisulla esityksen myynti tilaisuuden järjestäjälle. Ohjelmatoimistot ja muut vastaavat yritykset tulisivat tällöin verovelvollisiksi sellaisten esiintyjien välityksestä, jotka eivät ole niiden palkkalisioilla. Ohjelmatoimistojen palkkalisioilla olevien esiintyjien välitystoimintaa pidettäisiin säännösehdoituksessa tarkoitettuna esityksen myyntinä, joten se säilyisi edelleenkin verottomana. Veroton esityksen myynti olisi kysymyksessä myös silloin, kun esiintyjä harjoittaa toimintaansa yhtiömuodossa. Säännösehdoituksessa tarkoitettuna esityksen myyntinä tilaisuuden järjestäjälle pidettäisiin myös esityksen myyntiä televisio — tai radiolähetyksen lähettäjäyritykselle.

46 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan verotonta toimintaa harjoittavien oikeushenkilöiden tai luonnollisten henkilöiden muodostamien yhteenliittymien verovelvollisuus määräytyy pääsääntöisesti lain yleisten sääntöjen perusteella. Tällainen yhteenliittymä on velvollinen suorittamaan veroa verollisten tavaroiden ja palvelujen myynnistä jäsenilleen tai osakkailleen, mikäli toiminta tapahtuu liiketoiminnan muodossa. Pienimuotoisen, vain yhteenliittymän osakkaisiin kohdistuvan ja omakustannushintaan tapahtuvan toiminnan ei yleensä katsota tapahtuvan liiketoiminnan muodossa, ellei se liity kiinteästi liiketoimintaan. Voimassa olevan arvonlisäverolain 4 §:n perusteella yleishyödylliset yhteisöt eivät pääsääntöisesti ole verovelvollisia jäsenilleen luovuttamista tavaroista ja palveluista. Lain 49 ja 50 §:n nojalla verosta on vapautettu tietyt alkutuotannon harjoittajien muodostamat yhtymät ja yhteenliittymät.

Lakiehdotuksen 46 a §:ään otettaisiin verotonta terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavien elinkeinonharjoittajien muodostamien yhteenliittymien toiminnan verottomuutta koskeva säännös. Sen mukaan veroa ei suoritettaisi palvelun myynnistä, jos myyjänä on verotonta terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavien elinkeinonharjoittajien yksinomaan keskenään muodostama yhteisö tai yh-

tymä, joka omakustannushintaan myy vain osakkailleen tai jäsenilleen näiden verottoman toiminnan harjoittamiseksi tarpeellisia hallinto- ja vuokrauspalveluja. Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan f alakohtaan.

Kilpailuvääritysten estämiseksi verottomuus koskisi vain yhteenliittymän osakkailleen myymiä hallinto- ja vuokrauspalveluja. Hallintopalveluilla tarkoitettaisiin esimerkiksi kirjanpito- ja henkilöstöpalveluja.

Yhteenliittymä voisi olla joko yhteisö tai yhtymä. Yhtiömuodolla ei olisi merkitystä. Verottomuus koskisi siten myös osakeyhtiömuodossa harjoitettua toimintaa.

Yhteenliittymä voisi myydä palvelujaan vain osakkailleen tai jäsenilleen. Se ei siten voisi myydä palveluja vähäisessä määrin ulkopuolisille.

Säännöksen mukaan verottomuus koskisi vain palvelujen myyntiä. Tavaroiden myynnin verollisuus määräytyisi lain yleisten sääntöjen mukaan.

Verottomuuden edellytyksenä olisi, että myynti tapahtuu omakustannushintaan. Yhteenliittymä voisi siten veloittaa osakkailtaan tai jäseniltään vain toiminnasta aiheutuvat välittömät ja välilliset kustannukset. Myyntihintaan ei voitaisi sisällyttää voittolisää.

Mikäli yhteenliittymä ei täyttäisi säännöksessä lueteltuja verottomuuden edellytyksiä, olisi se yleisten sääntöjen mukaan verovelvollinen kaikesta toiminnastaan.

57 §. Kotimaisia polttoaineita tuetaan energiapolitiittisista syistä arvonlisäverotuksen kautta. Tämä on toteutettu säättämällä niiden myynti verottomaksi ja myöntämällä keskeisten kotimaisten polttoaineiden verovelvolliselle käyttäjälle tietyn edellytyksin laskennallinen vähennys polttoaineen verottomasta ostohinnasta. Verotuella on pyritty turvaamaan kotimaisten polttoaineiden kilpailuasema kivihiileen nähden. Tuella on myös pyritty suosimaan kaukolämmön tuotantoa.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 57 §:n mukaan verotonta on polttoturpeen ja polttoaineena yleisesti käytettävien turvejalosteiden, polttohakkeen, polttopuupuristeiden ja polttoaineena yleisesti käytettävien teollisuuden jätteiden myynti. Myös halkojen ja pilkkeiden myynti on verotonta, lukuun ottamatta pakkausissa tai muissa vähittäismyyntierissä tapahtuvaa myyntiä. Kotimaisten polttoaineiden

myyjällä on 131 §:n nojalla oikeus saada palautuksena tuotantopanoshankintoihin sisältyvät verot.

Arvonlisäverolain 110 §:n mukaan polttoturpeen ja polttoturvejalosteen, polttohakkeen, polttopuupuristeen sekä teollisuuden jäteaineen ostajalla on oikeus lainkohdassa säädetyn edellytyksin tehdä 18 prosentin suuruinen laskennallinen vähennys polttoaineen verottomasta ostohinnasta tai maahantuonti-arvosta.

Kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin ei sisälly kotimaisten polttoaineiden verottomuutta tai laskennallista vähennystä vastaavia erityissäännöksiä.

Arvonlisäverolain yhdenmukaistaminen EY-säännöksiin edellyttää, että kotimaisten polttoaineiden verotusta luovutaan. Tämän vuoksi arvonlisäverolain 57 § ehdotetaan kumottavaksi. Kotimaisten polttoaineiden arvonlisäverotuksen poistaminen ehdotetaan kompensoitavaksi valmisteverotukseen liittyvillä toimenpiteillä (HE n:o 237/1994 vp.).

58 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 58 §:n mukaan veroa ei suoriteta sellaisten ilma-alusten, joiden suurin sallittu lentopaino on yli 1 600 kiloa, myynnistä ja vuokrauksesta eikä tällaisiin aluksiin ja niistä korjattavaksi irrotettuihin tavaroihin kohdistuvan työsuorituksen ja työhön käytetyn ja työn yhteydessä alukseen asennetun tavarain myynnistä.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY ja 92/111/ETY) mukaan verosta on vapautettava ilma-alusten luovutus käytettäväksi lentoyhtiölle, joka toimii palkkiota vastaan pääasiallisesti kansainvälisillä reiteillä, ja tällaisten alusten muutostyö, korjaus, huolto, vuokraus sekä tällaisiin aluksiin asennettujen tai niissä käytettävien tavaroiden luovutus, vuokraus, korjaus ja huolto.

Arvonlisäverolakia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan kuudennen arvonlisäverodirektiivin säännöksiä. Ilma-alusten ja niiden varosien ja varusteiden myynnin verottomuudesta säädettäisiin 58 §:n sijasta 70 §:n 8 kohdassa. Ilma-alusten vuokrauksen ja niihin kohdistuvien työsuoritusten verottomuudesta säädettäisiin 71 §:n 4 kohdassa.

59 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 59 §:n 4 kohdan mukaan veroa ei suoriteta automaattisen tietojenkäsittelypalvelun taikka automaattisen tietojenkäsittelyjärjestelmän tai tietokoneohjelman suunnittelu- tai ohjelmointipalvelun myynnistä luotto- tai rahoituslaitok-

selle tai vakuutustoiminnan harjoittajalle, jos palvelu tulee käytettäväksi pääasiallisesti verottomassa rahoitus- tai vakuutustoiminnassa.

Kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin ei sisälly rahoitus- ja vakuutustoiminnassa käytettävien atk-palvelujen verottomuutta koskevaa säännöstä. Direktiivin 13 artiklan B kohdan a ja d alakohdassa määritelty vakuutustoiminnan ja rahoitustoiminnan verovapaus ei koske toimintaa varten hankittuja tavaroita ja palveluja. Verottomassa toiminnassa käytettävät tuotantopanokset on yleisten sääntöjen mukaan hankittava verolliseen hintaan ilman vähennysoikeutta.

Arvonlisäverolain rahoitus- ja vakuutustoiminnassa käytettävien atk-palvelujen verottomuutta koskevalla säännöksellä on pyritty turvaamaan itse tuotettujen ja ostettujen atk-palvelujen hankintaneutraalisuus ja sitä kautta estämään arvonlisäveron käyttöönotosta mahdollisesti aiheutuvat muutokset rahoitus- ja vakuutuslaitosten yhteistoimintarakenteisiin. Direktiivi ei kuitenkaan mahdollista tällaista verottomuutta, joten verottomuudesta ehdotetaan luovuttavaksi.

Rahoitus- ja vakuutuslaitokset voisivat edelleenkin ostaa atk-palveluja verotta niiden määrittämisvaltaan kuuluvilta palveluyrityksiltä arvonlisäverolain 13 a §:n nojalla, mikäli nämä yritykset kuuluisivat rahoitus- tai vakuutuslaitoksen kanssa samaan verovelvollisuusryhmään.

Voimassa olevaan arvonlisäverolakiin ei sisälly kullan myyntiä koskevia erityissäännöksiä. Kullan myynti on siten verollista lain yleisten sääntöjen mukaisesti.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 11 alakohdan mukaan verosta on vapautettu keskuspankeille suoritettujen kullan luovutukset. Direktiivin 17 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaan verottomuuteen liittyy toimintaa varten tehtyihin hankintoihin sisältyvän veron vähennys- tai palautusoikeus.

Arvonlisäverolain yhdenmukaistamiseksi direktiivisäännöksiin ehdotetaan, että kullan myynti keskuspankille säädettäisiin verottomaksi. Tätä koskeva säännös otettaisiin lakiehdotuksen 59 §:n 4 kohtaan.

Verottomuus koskisi paitsi kullan myyntiä Suomen Pankille myös myyntiä muiden yhteisömaiden keskuspankeille. Myynnissä käytettävät verollisina hankitut panokset olisivat lakiehdotuksen 131 §:n mukaan palautuskelpoisia. Keskuspankin toimesta tapahtuva kullan

maahantuonti vapautettaisiin verosta lakiehdotuksen 94 §:n 8 kohdassa.

60 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 60 §:n mukaan henkilön, jonka työ- ja toimintakyky on alentunut vähintään 70 prosenttia, ei ole suoritettava veroa toiminnasta, joka käsittää yksinomaan hänen valmistamiensa tavaroiden tai hänen suorittamiensa tavaraan kohdistuvien työsuoritusten myyntiä. Verottomuuden edellytyksenä on, että toiminnassa ei käytetä apulaisina muita kuin aviopuolisoa tai 18 vuotta nuorempia jälkeläisiä ja enintään yhtä muuta henkilöä.

Kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin ei sisälly invalidien harjoittaman toiminnan verovapautta koskevia pysyviä säännöksiä. Invalidien on siten suoritettava veroa elinkeinotoiminnastaan direktiivin yleisten sääntöjen mukaan.

Direktiivin 28 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteen F 7 kohdan perusteella nykyisillä jäsenvaltioilla on oikeus siirtymäkautena jatkaa sokeiden harjoittaman toiminnan verovapautta, jollei vapautus johda olennaiseen kilpailun vääristymiseen. Liittymissopimuksessa Suomelle on myönnetty oikeus vapauttaa verosta vastaavat liiketoimet niin kauan kuin joku nykyisistä jäsenvaltioista soveltaa samaa vapautusta. Komissio on ehdottanut direktiiviä muutettavaksi siten, että jäsenvaltioille myönnettäisiin pysyvä oikeus harkintansa mukaan vapauttaa verosta sokeiden harjoittama toiminta (COM/92/215).

Direktiivi ei mahdollista invalidien harjoittaman toiminnan verovapauden säilyttämistä. Suomella on kuitenkin liittymissopimuksen perusteella oikeus vapauttaa verosta sokeiden harjoittama toiminta. Tämän vuoksi arvonlisäverolain 60 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että se koskisi vain sokeita. Säännöksen muut edellytykset säilyisivät entisellään.

62 §. Arvonlisäverolain 62 §:n mukaan yritysjärjestelyjen yhteydessä tapahtuvat tavaroiden ja palvelujen luovutukset ovat verottomia. Vastaavasti toiminnan jatkajalla ei ole vähennys-oikeutta. Mikäli luovutuksensaaja myöhemmin ottaa lainkohdan nojalla verotta hankittuja tavaroita muuhun kuin vähennykseen oikeutavaan käyttöön, hänen on suoritettava veroa omaa käyttöä koskevien säännösten perusteella.

Arvonlisäverolain 21 ja 22 §:n oman käytön säännöksiä on edellä ehdotettu muutettavaksi siten, että verotuksen edellytyksenä on, että ostetusta tavarasta tai palvelusta on voitu

tehdä vähennys. Muutoksen jälkeen ei yritysjärjestelytilanteissa luovutuksensaajan verovollisuus omaan käyttöön otetuista tavaroista ja palveluista syntyisi enää omaa käyttöä koskevien yleissäännösten perusteella. Nykykäytännön jatkamiseksi ehdotetaan, että lain 62 §:n 4 momenttiin otetaan näitä tilanteita koskeva nimenomainen säännös.

5 luku. Myynti ja yhteisöhanke Suomessa

63 §. Kuudennen direktiivin 8 artiklan 1 kohdan a alakohdan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY) mukaan tavaroiden luovutuspaikkana on pidettävä luovuttajan, vastaanottajan tai kolmannen henkilön lähettämien tai kuljettamien tavaroiden osalta paikkaa, jossa tavarat ovat silloin, kun niiden kuljettaminen tai lähettäminen vastaanottajalle alkaa.

Jos luovuttaja tai joku muu hänen puolestaan asentaa tai kokoaa tavarat riippumatta siitä, koekäytetäänkö tavarat vai ei, luovutuspaikkana pidetään paikkaa, jossa asennus tai kokoonpano tapahtuu. Jos asennus tai kokoonpano tapahtuu eri jäsenvaltiossa kuin luovuttajan valtiossa, jäsenvaltion, jossa asennus tai kokoonpano tapahtuu, on toteutettava tarvittavat toimenpiteet kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tässä valtiossa.

Direktiivin 8 artiklan 2 kohdan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY) mukaan, jos tavaroiden lähettämisen tai kuljetuksen alkamispaikka on kolmannen maan alueella, on 1 kohdan a alakohdasta poiketen 21 artiklan 2 alakohdassa (28 g; muutettu direktiivillä 91/680/ETY) tarkoitetun tuojan suorittaman luovutuksen paikan ja sitä mahdollisesti seuraavien luovutusten paikkojen katsottava olevan siinä jäsenvaltiossa, johon tavarat tuodaan.

Direktiivin 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan tavaroiden luovutuspaikkana on pidettävä sellaisten tavaroiden osalta, joita ei lähetetä tai kuljeteta, paikkaa, jossa tavarat ovat luovutushetkellä.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 63 §:n 1 momentin mukaan tavara on myyty Suomessa, jos tavara on täällä, kun se luovutetaan ostajalle. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan ostajalle kuljetettava tavara on myyty Suomessa ensinnäkin, jos tavara on täällä myyjän tai jonkun muun aloittaessa kuljetuksen. Ostajalle kuljetettava tavara on myyty Suomessa 2 kohdan mukaan myös silloin, kun tavara ei ole

täällä kuljetuksen alkaessa, mutta myyjä tuo sen maahan luovuttaakseen sen täällä.

Arvonlisäverolain 63 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin siten, että ostajalle kuljetettavaa tavaraa koskevaan myyntimaan pääsääntöön lisättäisiin viittaus pykälän 3 momentissa sekä 63 a ja 63 b §:ssä säädettäviin poikkeuksiin. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin myyjän toimesta asennettavien tavaroiden myyntimaasta sekä 63 a ja 63 b §:ssä kaukomyynnin myyntimaasta.

Arvonlisäverolain 63 §:n 2 momenttiin sisältyvää myyjän maahantuomia tavaroita koskevaa säännöstä ehdotetaan lisäksi täsmennettäväksi. Maahantuonti käsitteenä koskisi sisämarkkinatilanteessa vain yhteisön ulkopuolelta tuotavia tavaroita. Tavara olisi myyty Suomessa silloinkin, kun tavara on yhteisön ulkopuolella kuljetuksen alkaessa, jos myyjä tuo sen Suomeen myyntiä varten. Myynti tapahtuisi siis puheena olevassa tilanteessa Suomessa, jos maahantuonti olisi 86 a §:n mukaan tapahtunut Suomessa.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös myyjän asentamien tai kokoonpanemien tavaroiden myyntimaasta. Mainittujen tavaroiden myynti tapahtuisi Suomessa, jos asennus tai kokoonpano tapahtuisi Suomessa. Säännös koskisi vain jäsenvaltiosta toiseen kuljetettavia tavaroita. Näin estettäisiin kaksinkertainen verotus tilanteessa, jossa ei-verovelvollinen ostaja tuo maahan asennettavat tavarat. Jos myyjä maahantuo asennettavat tavarat, sovellettaisiin 2 momenttia.

Jos myytävien tavaroiden kuljetus alkaa Suomesta, ja myyjä asentaa tavarat toisessa jäsenvaltiossa, ei tavaroiden myynti tapahtuisi Suomessa, koska 3 momentti syrjäyttäisi erityissäännöksenä 2 momentin.

63 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 b artiklan B kohta (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) sisältää poikkeuksen direktiivin 8 artiklan 1 kohdan a alakohdan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY) ja 2 kohdan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY) sisältämään tavaroiden luovutuspaikkasääntöön. Poikkeus koskee niin sanottua tavaroiden kaukomyyntiä jäsenvaltiosta toiseen yksityishenkilöille tai heihin rinnastetuille henkilöille. Tällainen myynti verotetaan pääsäännöstä poiketen kuljetuksen määränpäämaassa, jos myynnin määrä ylittää määränpääjäsenvaltion asettaman rajan. Säännös estää kaukomyynnin siirtymisen tapahtu-

vaksi niistä jäsenvaltioista käsin, joiden verokanta on alhaisin.

Direktiivin 28 b artiklan B kohdan 1 alakohdan mukaan luovuttajan tai jonkun muun tämän lukuun eri jäsenvaltiosta kuin lähetyksen tai kuljetuksen saapumisjäsenvaltiosta lähettämien tai kuljettamien tavaroiden luovutuspaikkana pidetään sitä paikkaa, jossa tavarat ovat lähetyksen tai kuljetuksen saapuessa ostajalle, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

— Tavarat luovutetaan elinkeinonharjoittajalle tai muulle oikeushenkilölle kuin elinkeinonharjoittajalle, joka on oikeutettu 28 a artiklan 1 kohdan a alakohdan toisessa alakohdassa (muutettu direktiivillä 92/111/ETY) tarkoitettuun poikkeukseen, tai kenelle tahansa muulle henkilölle, joka ei ole elinkeinonharjoittaja.

— Tavarat ovat muita kuin uusia kuljetusvälineitä tai muita kuin tavaroita, jotka myydään asennettuina tai koottuina.

Jos tavarat lähetetään tai kuljetetaan kolmannen maan alueelta ja maahantuodaan luovuttajan toimesta muuhun jäsenvaltioon kuin siihen, jossa lähetys tai kuljetus saapuu ostajalle, niitä on pidettävä lähetettyinä tai kuljettuina tuontijäsenvaltiosta.

Direktiivin 28 b artiklan B kohdan 2 alakohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jos luovutetut tavarat ovat muita kuin valmisteveron alaisia tuotteita, 1 alakohtaa ei kuitenkaan sovelleta sellaisten tavaroiden luovutuksiin, jotka lähetetään tai kuljetetaan samaan jäsenvaltioon, jos

— niiden kalenterivuoden kokonaisarvo ilman arvonlisäveroa on enintään yhtä suuri kuin 100 000 ECU:a vastaava arvo kansallisena valuuttana, ja

— jos 1 kohdassa tarkoitettuihin edellytyksiin suoritettujen muiden kuin valmisteveron alaisen tuotteiden luovutusten edellisen kalenterivuoden kokonaisarvo ilman arvonlisäveroa on enintään yhtä suuri kuin 100 000 ECU:a vastaava arvo kansallisena valuuttana.

Jäsenvaltio, jonka alueella tavarat ovat lähetyksen tai kuljetuksen saapuessa ostajalle, voi rajoittaa edellä tarkoitettujen kynnysarvojen 35 000 ECU:a vastaavaan arvoon kansallisena valuuttana, jos se epäilee, että edellä tarkoitettu 100 000 ECU:n kynnysarvo johtaisi kilpailun edellytysten vakavaan vääristymiseen. Tätä mahdollisuutta käyttävien jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet asian saatmiseksi sen jäsenvaltion toimivaltaisten vi-

ranomaisten tietoon, josta tavarat lähetetään tai kuljetetaan.

Direktiivin 28 b artiklan B kohdan 3 alakohdan mukaan jäsenvaltion, jonka alueella tavarat ovat lähetysten tai kuljetuksen alkaessa, on myönnettävä sellaisten tavaroiden luovutuksia suorittaville verovelvollisille, joihin 2 alakohdan säännöksiä voidaan soveltaa, oikeus valita luovutusten paikan määräytyminen 1 alakohdan mukaisesti.

Edellä olevan perusteella arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 63 a §, jossa säädettäisiin toisesta jäsenvaltiosta Suomeen suuntautuvan kaukomyynnin myyntimaasta. Lakiehdotuksen 63 b §:ssä säädettäisiin Suomesta toiseen jäsenvaltioon suuntautuvasta kaukomyynnistä.

Tavaran myynnin katsottaisiin pykälän 1 momentin mukaan tapahtuvan Suomessa myös silloin, kun myyjä tai joku muu myyjän puolesta kuljettaa tavaran toisesta jäsenvaltiosta Suomeen. Tavara katsottaisiin kuljetetun toisesta jäsenvaltiosta myös silloin, kun kuljetus alkaa yhteisön ulkopuolelta, jos kuljetus tapahtuu sen jäsenvaltion kautta, johon tavara on maahantuotu.

Kaukomyyntisäännöstä sovellettaisiin 2 momentin mukaan vain silloin, kun tavaran ostajana on henkilö, jonka hankinta ei muodosta yhteisöhankintaa. Jos tavaran ostajana olisi verovelvollinen, myynnin ei katsottaisi tapahtuneen Suomessa, mutta ostaja olisi verovelvollinen yhteisöhankinnasta Suomessa.

Valmisteveron alaisten tavaroiden osalta kaukomyyntisäännöstä sovellettaisiin 2 momentin mukaan vain silloin, kun ostajana on yksityishenkilö. Muissa tilanteissa valmisteveron alaisten tavaroiden hankinta verotettaisiin yhteisöhankintana Suomessa.

Pykälän 3 momentin mukaan kaukomyyntisäännöstä ei sovellettaisi siltä osin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen myynnit ovat enintään 200 000 markkaa kalenterivuodessa ilman veron osuutta, jos tällaisten myyntien yhteismäärä on edellisenä kalenterivuotena ollut enintään 200 000 markkaa. Mukaan ei laskettaisi uusien kuljetusvälineiden myyntejä, myyjän Suomessa asentamien tai kokoonpanemien tavaroiden myyntejä eikä valmisteveron alaisten tavaroiden myyntejä. Jos elinkeinonharjoittajan Suomeen suuntautuvien kaukomyyntien määrä on jonakin kalenterivuonna ylittänyt 200 000 markkaa, katsottaisiin sitä seuraavan kalenterivuoden Suomeen suuntautuvien kaukomyyn-

tien tapahtuvan Suomessa riippumatta niiden määrästä.

Edellä mainittu markkamäärä vastaa noin 35 000 ECU:a. Alimman mahdollisen rajan soveltaminen on perusteltua kilpailun edellytysten vakavan vääristymisen estämiseksi, ottaen huomioon Suomen muihin jäsenvaltioihin verrattuna korkea normaali verokanta.

Pykälän 4 momentin mukaan kaukomyyntisäännöstä sovellettaisiin kuitenkin myyntien määrästä riippumatta, jos myyjä on tehnyt kuljetuksen lähtömaan veroviranomaisille hakemuksen siitä, että kaukomyynti verotetaan kuljetuksen lähtömaan sijasta kuljetuksen päättymismaassa. Myyjä voisi siis valita Suomeen suuntautuvan kaukomyynnin verotusmaaksi Suomen, vaikka myynnin määrä alittaisi 200 000 markkaa.

Pykälää ei 5 momentin mukaan sovellettaisi uusien kuljetusvälineiden eikä myyjän asentamien tai kokoamien tavaroiden myyntiin. Suomeen toisesta jäsenvaltiosta kuljetettujen uusien kuljetusvälineiden hankinta verotettaisiin aina yhteisöhankintana Suomessa riippumatta siitä, kuka on ostajana tai myyjänä. Myyjän Suomessa asentamat tai kokoamat tavarat taas verotettaisiin 63 §:n 3 momentin nojalla myyntinä Suomessa.

Pykälää sovellettaisiin 6 momentin mukaan valmisteveron alaisten tavaroiden myyntiin vain silloin, kun ostajana on yksityishenkilö. Suomeen suuntautuva valmisteveron alaisten tuotteiden kaukomyynti yksityishenkilöille verotettaisiin Suomessa myynnin määrästä riippumatta.

63 b §. Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 63 b §, jossa säädettäisiin Suomesta toisiin jäsenvaltioihin suuntautuvan kaukomyynnin myyntimaasta. Säännösehdotus perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 b artiklan B kohtaan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY).

Tavaran myynnin ei katsottaisi pykälän 1 momentin mukaan tapahtuvan Suomessa, jos myyjä tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa tavaran Suomesta toiseen jäsenvaltioon. Tätä sovellettaisiin 2 momentin mukaan vain, jos ostajana on sellainen taho, jonka hankinta ei kuudennen direktiivin säännösten mukaan muodosta arvonlisäveron alaista yhteisöhankintaa.

Pykälää sovellettaisiin 3 momentin mukaan vain siltä osin kuin kaukomyynnit kuljetuksen päättymisvaltioon ovat kalenterivuodessa enin-

tään kyseisessä jäsenvaltiossa sovellettavan alarajan suuruiset, jos tällaisten myyntien yhteismäärä on edellisenä kalenterivuonna ollut enintään alarajan suuruinen. Kyseinen alaraja voi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 b artiklan B kohdan 2 alakohdan mukaan olla joko 100 000 tai 35 000 ECU:a vastaava arvo kansallisena valuuttana.

Siltä osin kuin elinkeinonharjoittajan Suomesta toiseen jäsenvaltioon suuntautuvat edellä tarkoitetut kaukomyynnit ylittävät kyseisessä jäsenvaltiossa sovellettavan alarajan, myyntiä ei verotettaisi Suomessa. Jos kaukomyyntien yhteismäärä jonakin kalenterivuotena on ylittänyt kyseisen alarajan, seuraavan kalenterivuoden myyntiä ei verotettaisi Suomessa mitään osin.

Myyntiä ei verotettaisi Suomessa myöskään silloin, jos elinkeinonharjoittaja on tehnyt lääninverovirastolle tätä koskevan hakemuksen. Pykälän 6 momentin mukaan lääninverovirasto päättäisi myyjän hakemuksesta, että pykälässä tarkoitettu kaukomyynti verotetaan Suomen sijasta kuljetuksen päättymismaassa, vaikka myynnin määrä jää alle kyseisessä valtiossa sovellettavan alarajan. Hakemus voisi koskea yhtä tai useampaa jäsenvaltiota.

Pykälään ei sovellettaisi uusien kuljetusvälineiden eikä myyjän kuljetuksen päättymisvaltiossa asentamien tai kokoamien tavaroiden myyntiin. Pykälää sovellettaisiin valmisteveron alaisten tavaroiden myyntiin vain silloin, kun ostajana on yksityishenkilö. Tällöin pykälää sovellettaisiin myynnin määrästä riippumatta.

63 c §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan (muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan jos tavara luovutetaan vesi- tai ilma-aluksessa taikka junassa yhteisön alueella suoritetun matkustajakuljetusosuuden aikana, luovutuspaikkana pidetään matkustajakuljetuksen lähtöpaikkaa. Kyseisessä alakohdassa määritellään lisäksi yhteisön alueella suoritetun matkustajakuljetusosuuden, matkustajakuljetuksen lähtöpaikan ja matkustajakuljetuksen saapumispaikan käsitteet.

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi 63 c §, jossa säädettäisiin yhteisön alueella tapahtuvan matkustajakuljetuksen aikana vesi- tai ilma-aluksessa taikka junassa myytävien tavaroiden myyntimaasta. Tällaisen myynnin katsottaisiin tapahtuvan Suomessa vain silloin, kun kuljetuksen lähtöpaikka on täällä. Jos kuljetuksen lähtöpaikka ei ole Suomessa, yh-

teisön alueella tapahtuvan matkustajakuljetuksen aikana aluksilla tai junassa myytäviä tavaroita ei verotettaisi Suomessa. Puheena oleva säännös olisi siis erityissäännöksenä ensisijainen 63 §:n 1 momenttiin nähden.

Yhteisön alueella tapahtuvalla henkilökuljetuksella tarkoitettaisiin 2 momentin mukaan lähtö- ja määräpaikan välistä kuljetusta, johon ei sisälly pysähtymistä Yhteisön ulkopuolella. Paluukuljetus katsottaisiin erilliseksi kuljetukseksi.

Henkilökuljetuksen lähtöpaikalla tarkoitettaisiin 3 momentin mukaan paikkaa, jossa kuljetusvälineeseen ensimmäisen kerran voi nousta matkustajia yhteisön alueella riippumatta siitä, alkaako kuljetus yhteisön ulkopuolelta. Henkilökuljetuksen määräpaikalla taas tarkoitettaisiin paikkaa, jossa viimeisen kerran yhteisön alueella kuljetusvälineestä voi poistua matkustajia riippumatta siitä, jatkuuko kuljetus yhteisön ulkopuolella.

Jos esimerkiksi lentokone kuljettaa matkustajia Helsingistä New Yorkiin siten, että se tekee välilaskun Lontooseen, jossa matkustajia voi poistua lentokoneesta, katsottaisiin kuljetuksen Helsingistä Lontooseen muodostavan yhteisön alueella tapahtuvan henkilökuljetuksen, jonka aikana myytyjen tavaroiden myynti tapahtuisi Suomessa.

Mainitunlainen myynti olisi kuitenkin lakiehdotuksen 70 a §:ssä säädetyiltä osin verotonta.

Jos kuljetusväline pysähtyy lähtö- ja määräpaikan välillä yhteisön ulkopuolella, katsottaisiin 4 momentin mukaan pysähtymistä edeltävän kuljetuksen määräpaikaksi viimeinen yhteisön alueella oleva määräpaikka ja pysähtymisen jälkeisen kuljetuksen lähtöpaikaksi ensimmäinen yhteisön alueella oleva lähtöpaikka.

Esimerkiksi jos edellä mainittu lentokone laskeutuisi ennen Lontoota yhteisön ulkopuolelle, ei kyseessä olisi yhteisön alueella tapahtuva henkilökuljetus.

63 d §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 b artiklan A kohdan 1 alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan tavaroiden yhteisöhankinnan tapahtumispaikkana pidetään sitä paikkaa, jossa tavarat ovat lähetyksen tai kuljetuksen saapuessa hankkijalle.

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi 63 d §, jossa säädettäisiin siitä, milloin yhteisöhankinta olisi tapahtunut Suomessa. Säännöstä täydentäisi lakiehdotuksen 63 e §.

63 e §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 b artiklan A kohdan 2 alakohdan (lisätty

direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan 28 a artiklan 1 kohdan a alakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) tarkoitetun yhteisöhankinnan tapahtumispaikan on kuitenkin katsottava sijaitsevan sen jäsenvaltion alueella, jonka antamalla arvonlisäverotunnistenummerolla hankkija on tehnyt hankinnan, jos hankkija ei osoita, että hankinta on verotettu 1 alakohdan mukaisesti. Tämän kohdan säännökset eivät estä 1 alakohdan soveltamista.

Toisin sanoen jos kuljetuksen päättymisvaltio ja se jäsenvaltio, jossa annettua arvonlisäverotunnistetta ostaja on käyttänyt hankinnassa ovat eri valtioita, hankinnan katsotaan tapahtuvan molemmissa valtioissa, ellei ostaja näytä, että hankinta on verotettu kuljetuksen päättymisvaltiossa. Kaksinkertainen verotus estyy direktiivin 28 b artiklan A kohdan 2 alakohdan toisen alakohdan säännöksellä, jonka mukaan, jos hankinta on verotettu tavaroiden lähetysten tai kuljetuksen saapumisjäsenvaltiossa sen jälkeen, kun hankinta on verotettu 1 alakohdan mukaisesti, veron perustetta on vastaavasti alennettava siinä jäsenvaltiossa, jonka antamalla arvonlisäverotunnistenummerolla hankkija on tehnyt hankinnan.

Edellä olevan perusteella arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi 63 e §, jonka mukaan tavarantoimituksen yhteisöhankinnan katsottaisiin tapahtuvan Suomessa silloinkin, kun ostaja on käyttänyt hankinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnistetta ja tavarantoimitus on alkanut toisesta jäsenvaltiossa. Tätä ei kuitenkaan sovellettaisi, jos ostaja näyttää, että yhteisöhankinta on verotettu tavarantoimituksen päättymisvaltiossa.

Jos tavarantoimituksen yhteisöhankinnasta suoritettaisiin veroa tavarantoimituksen päättymisvaltiossa vasta sen jälkeen, kun siitä olisi suoritettu veroa Suomeen rekisteröinnin johdosta, virhe voitaisiin korjata 191 §:ssä säädetyllä tavalla.

Säännösehdoista täydentäisi 63 f §, jonka mukaan tavarantoimituksen yhteisöhankinta katsottaisiin verotetun tavarantoimituksen päättymisvaltiossa myös niin sanotussa kolmikantatilanteessa, jos tietyt edellytykset täyttyvät.

63 f §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 b artiklan A kohdan 2 alakohdan kolmannen alakohdan (lisätty direktiivillä 92/111/ETY) mukaan kohdan ensimmäistä alakohtaa sovellettaessa yhteisöhankinta katsotaan verotetun 1 alakohdan mukaisesti tavarantoimituksen

kuljetuksen päättymisvaltiossa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

— hankkija osoittaa suorittaneensa yhteisöhankinnan sellaista myöhempää tavarantoimituksen päättymisvaltiossa suoritettavaa luovutusta varten, josta vastaanottaja on määrätty veronmaksuvelvolliseksi 28 c artiklan E kohdan 3 alakohdan (muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaisesti,

— hankkija on täyttänyt 22 artiklan 6 kohdan b alakohdan viimeisessä alakohdassa (28 h; lisätty direktiivillä 92/111/ETY) tarkoitetun ilmoitusvelvollisuutensa.

Säännös liittyy niin sanottuun kolmikantamyyntiin. Kolmikantamyynnillä tarkoitetaan tilannetta, jossa tavara myydään kaksi kertaa peräkkäin siten, että tavara kuljetetaan suoraan ensimmäiseen myyntiin liittyen ensimmäiseltä myyjältä toiselle ostajalle jäsenvaltiossa toiseen. Ilman erityissääntelyä ensimmäinen ostaja olisi verovelvollinen tavarantoimituksen yhteisöhankinnasta ja tavarantoimituksen edelleenmyynnistä kuljetuksen päättymisvaltiossa.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin edellä mainituilla säännöksillä yksinkertaistetaan tilannetta siten, ettei sellaisen ostajan, jolla ei ole kotipaikkaa eikä kiinteää toimipaikkaa tavarantoimituksen päättymisvaltiossa, pidä rekisteröityä kuljetuksen päättymisvaltiossa tai asettaa siellä veroedustajaa. Tämä on toteutettu siten, että toinen ostaja on veronmaksuvelvollinen ensimmäisen ostajan myynnistä, jos tämä toinen ostaja on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja, joka on merkitty kuljetuksen päättymisvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Lisäedellytyksenä on se, että ensimmäinen ostaja on tehnyt omaa myyntiään koskevaan myyntitositteeseen merkinnän kolmikantatilanteesta ja muut 22 artiklan 3 kohdassa (28 h; muutettu direktiiveillä 91/680/ETY ja 92/111/ETY) tarkoitetut merkinnät. Lisäksi näillä edellytyksillä ensimmäisen ostajan tekemä yhteisöhankinta on veroton.

Yhteisöhankintaa ei tällöin nyt puheena olevan 28 b artiklan A kohdan 2 alakohdan kolmannen alakohdan mukaan veroteta myöskään siinä jäsenvaltiossa, jossa annettua arvonlisäverotunnusta ensimmäinen ostaja on käyttänyt hankinnassaan.

Edellä olevan perusteella arvonlisäverolakiin ehdotetaan otettavaksi 63 f §, jonka mukaan tavarantoimituksen yhteisöhankinta katsottaisiin verotetun kolmikantatilanteessa 63 e §:ssä tarkoitettulla

tavalla tavaran kuljetuksen päättymisvaltiossa, jos ostaja on tehnyt edelleenmyyntiä koskevaan tositteseen 209 a §:n 3 momentissa tarkoitettuihin tai niitä vastaaviin merkinnät ja täyttäneen 162 b §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa. Toisin sanoen yhteisöhanke ei mainituilla edellytyksillä katsottaisi tapahtuvan Suomessa, vaikka ostaja on käyttänyt yhteisöhanke Suomessa annettua arvonlisäverotunnistetta.

Lakiehdotuksen 72 g §:ssä säädettäisiin yhteisöhanke verottomuudesta kolmikanta-kaupassa, jossa tavara kuljetetaan Suomeen.

64 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 64 §:ssä määritellään palvelujen myyntimaa muiden kuin 65 — 68 §:ssä lueteltujen palvelujen osalta. Pykälää muutettaisiin siten, että säännös ei koskisi myöskään 69 §:ssä tarkoitettuja palveluja. Lakiehdotuksen 69 §:ssä säädettäisiin välityspalvelujen myyntimaasta. Pykälän edelle ehdotetaan lisäksi lisättäväksi otsake Palvelun myynnin yleissäännös.

Matkatoimistopalvelun myyntimaa määräytyisi 64 §:n 1 momentin pääsäännön mukaisesti. Matkatoimistopalvelu olisi myyty Suomessa, jos se luovutetaan Suomessa sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta. Jos palvelua ei voida katsoa luovutetun mistään kiinteästä toimipaikasta, palvelu olisi myyty Suomessa, jos myyjällä on täällä kotipaikka.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 64 §:n 3 momentin mukaan kuljetuskaluston vuokrauspalvelu katsotaan 1 momentin estämättä myydyksi Suomessa, jos se tosiasiallisesti kulutetaan yksinomaan täällä. Vastaavasti kuljetuskaluston vuokrauspalvelu katsotaan myydyksi ulkomailla, jos se tosiasiallisesti kulutetaan yksinomaan ulkomailla.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat katsoa, että kuljetuskaluston vuokrauspalvelun myynti, joka artiklan mukaan tapahtuisi maan alueella, tapahtuu Yhteisön ulkopuolella, jos palvelun kulutus tapahtuu yhteisön ulkopuolella. Vastaavasti jäsenvaltiot voivat katsoa että kuljetuskaluston vuokrauspalvelun myynti, joka muutoin tapahtuisi Yhteisön ulkopuolella, tapahtuu maan alueella, jos palvelun kulutus tapahtuu maan alueella.

Arvonlisäverolain 64 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan mainittua direktiivin säännöstä.

Pykälän 3 momentissa oleva samansisältöinen erityissäännös kumottaisiin tarpeettomana.

65 §. Pykälän edelle ehdotetaan lisättäväksi otsake Kiinteistöön kohdistuvat palvelut.

66 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 66 §:n 1 momentissa säädetään kuljetuspalvelun myyntimaasta ja 2 momentissa tavarakuljetuspalvelun välityksen myyntimaasta. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, ettei se koskisi lakiehdotuksen 66 a §:ssä tarkoitettuja tavarakuljetuksia jäsenvaltiosta toiseen eikä tällaisten kuljetusten välitystä.

66 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 b artiklan C kohdan 2 alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan yhteisön sisäisen tavarakuljetuspalvelun luovutuspaikka on kuljetuksen lähtöpaikka. Jos tällainen kuljetuspalvelu on luovutettu asiakkaalle, joka on saanut arvonlisäverotunnisteen muussa jäsenvaltiossa kuin kuljetuksen lähtöjäsenvaltiossa, kuljetuspalvelun luovutuspaikka on kuitenkin 3 alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan sen jäsenvaltion alueella, joka on antanut ostossa käytetyn arvonlisäverotunnisteen asiakkaalle.

Direktiivin 28 b artiklan C kohdan 1 alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan yhteisön sisäisenä tavarakuljetuksena pidetään tavaroiden kuljetusta, jonka lähtöpaikka ja saapumispaikka sijaitsevat kahden eri jäsenvaltion alueella. Lähtöpaikkana pidetään paikkaa, josta tavaroiden kuljetus varsinaisesti alkaa, ottamatta huomioon tavaroiden sijaintipaikkaan saapumiseksi kuljettavaa matkaa. Saapumispaikkana pidetään paikkaa, jossa tavaroiden kuljetus varsinaisesti päättyy.

Direktiivin 28 b artiklan E kohdan 1 alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan toisen nimissä ja lukuun toimivien välittäjien luovuttamien palvelujen, jotka muodostavat osan yhteisön sisäisiä tavarakuljetuspalveluja, luovutuspaikka on kuljetuksen lähtöpaikka. Jos välittäjän asiakkaalle on annettu arvonlisäverotunniste muussa jäsenvaltiossa kuin kuljetuksen lähtöjäsenvaltiossa, välittäjän palvelun luovutuspaikan katsotaan kuitenkin olevan sen jäsenvaltion alueella, joka on antanut ostossa käytetyn arvonlisäverotunnisteen asiakkaalle.

Edellä olevan perusteella arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi 66 a §, jossa säädettäisiin yhteisökuljetuksen ja sen välityksen myyntimaasta.

Pykälän 1 momentin mukaan jäsenvaltiosta toiseen kuljetettavaa tavaraa koskeva kuljetuspalvelu olisi myyty Suomessa, jos tavaran

kuljetus alkaa täältä. Jos tavarahan yhteisökuljetuksen ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua voimassaolevaa arvonlisäverotunnistetta, yhteisökuljetus olisi kuitenkin 2 momentin mukaan myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

Toisin sanoen jos ostaja käyttää kuljetuspalvelun ostossa jossakin toisessa jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, kuljetuspalvelun myynnin ei katsottaisi tapahtuvan Suomessa, vaikka kuljetus alkaisi täältä. Vastaavasti kuljetuspalvelu katsottaisiin myydyksi Suomessa, jos ostaja käyttää Suomessa annettua tunnistetta, vaikkei kuljetus ala täältä.

Ratkaisevaa olisi se, mistä kyseessä oleva tavarahan kuljetus tosiasiallisesti alkaa; merkitystä ei siis olisi matkalla, jonka kuljetusväline on tehnyt tyhjänä. Vastaavasti yhteisökuljetuksesta olisi kyse vain silloin, kun tavarahan kuljetus tosiasiallisesti päättyy toisessa jäsenvaltiossa.

Pykälän 3 momentin mukaan yhteisökuljetuksen välitys olisi myyty Suomessa, jos tavarahan kuljetus alkaa täältä. Jos välityspalvelun ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua voimassaolevaa arvonlisäverotunnistetta, yhteisökuljetus olisi kuitenkin 4 momentin mukaan myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

67 §. Pykälän yläpuolelle lisättäisiin otsake Eräät muut palvelut.

67 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 b artiklan D kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan, jos yhteisön sisäiseen tavarankuljetukseen liittyvä palvelu on luovutettu asiakkaalle, joka on saanut arvonlisäverotunnisteen muussa jäsenvaltiossa kuin missä palvelu on tosiasiallisesti suoritettu, palvelun luovutuspaikka on sen jäsenvaltion alueella, joka on antanut ostossa käytetyn arvonlisäverotunnisteen asiakkaalle.

Direktiivin 28 b artiklan E kohdan 2 alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan toisen nimissä ja lukuun toimivien välittäjien luovuttamien palvelujen, jotka muodostavat osan yhteisön sisäiseen tavarankuljetuspalveluun liittyviä palveluja, luovutuspaikka on paikka, jossa liitännäispalvelut tosiasiallisesti suoritetaan. Jos välittäjän asiakkaalle on annettu arvonlisäverotunniste muussa jäsenvaltiossa kuin missä liitännäispalvelut on tosiasiallisesti suoritettu, välittäjän palvelun luovutuspaikan katsotaan kuitenkin olevan sen jäsenvaltion

alueella, joka on antanut ostossa käytetyn arvonlisäverotunnisteen asiakkaalle.

Edellä olevan perusteella arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi 67 a §, jossa säädettäisiin tavarahan yhteisökuljetuksen liitännäispalvelujen ja niiden välityksen myyntimaasta. Jos tavarahan yhteisökuljetukseen liittyvien palvelujen ostaja ei käytä ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, palvelut on myyty 67 §:n 2 kohdan mukaan Suomessa, jos ne suoritetaan täällä.

68 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 68 §:ssä määritellään, milloin pykälän 3 momentissa luetellut, niin sanotut immateriaalipalvelut on myyty Suomessa. Pykälän 1 momentin mukaan pykälässä tarkoitettu palvelu on myyty Suomessa, jos palvelu luovutetaan ostajan täällä olevaan kiinteään toimipaikkaan. Jos palvelua ei luovuteta Suomessa tai ulkomailla olevaan kiinteään toimipaikkaan, palvelu on myyty Suomessa, jos ostajan kotipaikka on täällä.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jos ostajan kotipaikka on Suomessa tai muussa jäsenvaltiossa, pykälää sovellettaisiin vain silloin, kun ostajana on elinkeinonharjoittaja. Toisin sanoen, jos immateriaalipalvelun ostajana on henkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja ja jonka kotipaikka on yhteisön alueella, palvelun myyntimaa määräytyisi 64 §:n eikä 68 §:n perusteella. Palvelu olisi tällöin myyty Suomessa, jos myyjä luovuttaa palvelun täällä sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta, tai, jos palvelua ei luovuteta mistään kiinteästä toimipaikasta, jos myyjän kotipaikka on täällä. Muutos perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 2 kohdan e alakohtaan (muutettu direktiivillä 84/386/ETY).

Voimassa olevan arvonlisäverolain 68 §:n 2 momenttiin sisältyy pykälän tarkoittamia palveluja koskeva poikkeussääntö. Momentin mukaan, jos palvelu on kulutettu yksinomaan Suomessa, palvelu katsotaan 1 momentin estämättä myydyksi Suomessa. Jos taas palvelu on kulutettu yksinomaan ulkomailla, se katsotaan 1 momentin estämättä myydyksi ulkomailla. Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi, jolloin nykyinen 3 momentti muuttuisi 2 momentiksi.

69 §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 b artiklan E kohdan 3 alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan toisen nimissä ja lukuun toimivien välittäjien luovuttamien palvelujen, jotka muodostavat osan muista

liiketoimista kuin 1 tai 2 alakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) tai 9 artiklan 2 kohdan e alakohdassa (muutettu direktiivillä 84/386/ETY) tarkoitetuista, luovutuspaikka on paikka, jossa nämä liiketoimet suoritetaan. Jos välittäjän asiakkaalle on annettu arvonlisäverotunniste muussa jäsenvaltiossa kuin missä liiketoimet suoritetaan, välittäjän palvelun luovutuspaikan katsotaan kuitenkin olevan sen jäsenvaltion alueella, joka on antanut ostossa käytetyn arvonlisäverotunnisteen asiakkaalle.

Edellä olevan perusteella arvonlisäverolain 69 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että muu välityspalvelu kuin 66 §:n 2 momentissa, 66 a §:n 2 momentissa, 67 a §:n 2 momentissa ja 68 §:n 2 momentin 10 kohdassa tarkoitettu on myyty Suomessa, jos välitetty palvelu tai tavara on myyty Suomessa. Jos tällaisen välityspalvelun ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, välityspalvelu on kuitenkin myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa. Säännöstä sovellettaisiin sekä tavaroiden että palvelujen välitykseen.

6 luku. Kansainväliseen kauppaan liittyvät verottomuudet

70 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 69 §:n mukaan tavarain tai palvelun myynnistä Suomessa ei suoriteta veroa, jos myynti tapahtuu ulkomaille siten kuin 70 ja 71 §:ssä säädetään.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan tavarain ja tiettyjen palvelujen myyntiä toisiin jäsenvaltioihin koskevat omat, kolmansiin maihin suuntautuvan kaupan verottomuudesta erilliset sisäkauppasäännökset. Kansainvälisiin henkilökuljetuksiin liittyvät verottomuudet koskevat kuitenkin sekä jäsenvaltioiden välisiä että yhteisön ulkopuolelle suuntautuvia kuljetuksia.

Ulkomaille myynti -käsitteestä ehdotetaan selkeyssyistä luovuttavaksi. Nykyistä arvonlisäverolain 69 §:n säännöstä ei näin ollen tarvittaisi. Lain 70 §:n 1 momentin ja 71 §:n johdantolauseet ehdotetaan vastaavasti muutettaviksi siten, että niissä todettaisiin verottomuuden suoraan.

Lain 70 §:n 1 momentin 1—3 kohtaa muutettaisiin siten, että verottomuus koskisi vain Yhteisön ulkopuolelle vietäviä tavaroita. Vastaava muutos tehtäisiin voimassa olevassa 6

kohdassa olevaan säännökseen, joka muutettaisiin 4 kohdaksi. Yhteisön ulkopuolelle tapahtuvan tavaramyynnin verottomuudesta säädetään kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 1 (muutettu direktiivillä 91/680/ETY) ja 2 alakohdassa (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY; 92/111/ETY).

Pykälän 5 kohdassa säädettäisiin nykyistä 7 kohtaa vastaavasti tavarain myynnistä taakuusitoumuksen antaneelle ulkomaalaiselle elinkeinonharjoittajalle.

Voimassa olevassa 4 kohdassa säädetään tavarain myynnistä, kun tavara toimitetaan tullilaisilla tarkoitettulle vapaa-alueelle tai tullivarastoon, sekä näissä paikoissa olevien muiden kuin siellä käytettävien tavarain myynnistä. Vapaa-alueista ja tullivarastoista ei enää säädettäisi kansallisessa lainsäädännössä vaan tullikoodeksissa. Säännös korvattaisiin kohtaan 6 sijoitettavalla säännöksellä.

Kohdassa 6 säädettäisiin tavarain myynnistä, kun tavara ilmoitetaan Yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (tullikoodeksi) 50—53 tai 99 artiklassa tarkoitettuun varastointimenettelyyn tai 166 artiklassa tarkoitettulle vapaa-alueelle tai vapaa-varastoon. Säännös koskisi Yhteisön ulkopuolelta Suomen alueelle tuotuja tavaroita, joita ei kuitenkaan ole vielä arvonlisäverotuksellisesti maahantuotu. Säännös koskisi lisäksi muualta Suomesta toimitettuja tavaroita, sikäli kuin niitä voidaan ilmoittaa mainittuun menettelyyn tai paikkoihin. Verottomuus koskisi tavaroita niin kauan, kun ne ovat mainitun menettelyn alaisina tai mainituissa paikoissa.

Jos ehdotetun säännöksen nojalla verotta myyty tavara maahantuotaisiin 86 ja 86 a §:ssä tarkoitettulla tavalla, maahantuonnin yhteydessä suoritettavan veron peruste määrättäisiin EY:n tullausarvosäännösten mukaisesti pääsääntöisesti viimeisimmän myynnin perusteella.

Säännösehdotus perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklaan (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY; 92/111/ETY). Säännöksen mukaan jäsenvaltiot voivat, jollei arvonlisäverokomitean kanssa käytävistä neuvotteluista muuta johdu, toteuttaa erityistoimenpiteitä kaikkien tai tiettyjen artiklassa tarkoitettujen liiketoimien jättämiseksi arvonlisäverotuksen ulkopuolelle. Verottomuuden edellytyksenä on se, ettei liiketoimia ole tarkoitettu lopulliseen käyttöön tai kulutukseen ja että tavarain kulutukseen ottamisesta suoritettavan arvonlisäveron määrä vastaa sitä määrää, joka

olisi ollut suoritettava, jos jokainen tällainen liiketoimi olisi verotettu maahantuonnin yhteydessä tai maan alueella.

Voimassa olevassa 8 kohdassa säädetään muiden tavaroiden kuin elintarvikkeiden myynnistä muille kuin Suomessa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa asuville matkailijoille, jotka vievät tavarat Suomesta niitä täällä käyttämättä. Kohdassa 9 säädetään Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa asuville matkailijoille tapahtuvasta myynnistä. Säännös perustuu Matkatarvan verotuksesta Suomen, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välisessä matkustajaliikenteessä sekä lentoasemalla tapahtuvasta verovapaasta myynnistä näissä valtioissa tehtyyn sopimukseen (SopS 33 — 34/81).

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 2 alakohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään tavaroiden myynnin verottomuudesta, kun tavarat kuljetetaan sellaisen ostajan toimesta tai toimeksiannosta yhteisön ulkopuolelle, jonka kotipaikka ei ole maan alueella. Toisen alakohdan mukaan komissio antaa viipymättä neuvostolle ehdotukset yhteisön verosäännöksiksi, joissa määrätään verovapaatusten soveltamisala ja yksityiskohtaiset säännöt siltä osin kuin kyse on vähittäiskaupoissa myytävistä tavaroista, jotka matkustajat kuljettavat henkilökohtaisissa matkatavaroissaan.

Näiden säännösten voimaantuloon saakka verovapautus edellyttää toisen alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaan sellaisen laskun tai laskuna toimivan asiakirjan olemassaoloa, joka on varustettu sen tullitoimipaikan merkinnällä, jossa poistuminen yhteisön alueelta on tapahtunut. Jäsenvaltiot voivat asettaa verovapaatukselle rajoituksia, jättää vapautuksen ulkopuolelle luovutukset sellaisille matkustajille, joiden kotipaikka tai pysyvä asuinpaikka on yhteisön alueella, sekä ulottaa vapautuksen asukkaisiinsa.

Kolmannen alakohdan mukaan kotipaikalla tai pysyvällä asuinpaikalla tarkoitetaan paikkaa, joka mainitaan sellaiseksi passissa, henkilöllisyystodistuksessa tai näiden puuttuessa muussa asiakirjassa, jonka se jäsenvaltio, jonka alueella luovutus tapahtuu, hyväksyy henkilöllisyyden todistavaksi asiakirjaksi.

Matkailijamyynnistä säädettäisiin pykälän 7 kohdassa. Nykyistä erityissäännöstä pohjoismaalaisille tapahtuvasta myynnistä ei voitaisi säilyttää. Verottomuus koskisi tavaroita, jotka matkailija vie Yhteisön ulkopuolelle. Verottomuus ei koskisi myyntiä matkailijoille, joiden

kotipaikka on Yhteisön alueella. Lisäksi ehdotetaan, että elintarvikkeita koskevasta rajoituksesta luovuttaisiin.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 58 §:n mukaan veroa ei suoriteta sellaisten ilma-alusten, joiden suurin sallittu lentopaino on yli 1 600 kiloa, myynnistä ja vuokrauksesta sekä tällaisiin aluksiin ja niistä korjattavaksi irrotettuihin tavaroihin kohdistuvan työsuorituksen sekä työhön käytetyn ja työn yhteydessä alukseen asennetun tavaran myynnistä.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 6 alakohdan mukaan verosta on vapautettava ilma-alusten luovutus käytettäväksi lentoyhtiölle, joka toimii palkkiota vastaan pääasiallisesti kansainvälisillä reiteillä, ja tällaisten alusten muutostyö, korjaus, huolto, vuokraus rautaukseen ja vuokraus sekä tällaisiin aluksiin asennettujen tai niissä käytettävien tavaroiden luovutus, vuokraus, korjaus ja huolto.

Arvonlisäverolakia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan kuudennen arvonlisäverodirektiivin säännöksiä. Ilma-alusten ja niiden varaosien ja varusteiden myynnin verottomuudesta säädettäisiin 58 §:n sijasta 70 §:n 8 kohdassa. Ilma-alusten vuokrauksen ja niihin kohdistuvien työsuoritusten verottomuudesta säädettäisiin 71 §:n 4 kohdassa.

Nykyisessä 10 kohdassa säädetään tavaran myynnistä, kun myyjä tai joku muu hänen nimissään toimittaa tavaran ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevaan vesi- tai ilma-alukseen tällaisen aluksen varusteeksi tai tällaisella aluksella tapahtuvaa kulutusta tai myyntiä varten, sekä tällaisella aluksella tapahtuvasta myynnistä.

Tavaroiden luovutusten verottomuudesta kansainvälisessä liikenteessä käytettävien vesi- ja ilma-alusten polttoaineen tankkausta ja varastojen täydennystä varten säädetään kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 4 ja 7 alakohdassa.

Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin siten, ettei verottomuuden edellytyksenä olisi enää se, että myyjä toimittaa tavaran alukseen. Säännöksen sanamuotoa täsmennettäisiin lisäksi siten, että varusteeksi ja aluksella tapahtuvaa kulutusta varten myytävien tavaroiden sijasta puhuttaisiin aluksen varustamisesta. Tällä tarkoitettaisiin lähinnä aluksen polttoaineen tankkausta, muonitusta ja muuta sellaista varastojen täydentämistä. Varsinaisten varusteiden myyntiä koskisi pykälän 8 kohta ja 58 §. Lisäksi säännökseen lisättäisiin viittaus

70 a §:ään, joka rajoittaisi toisiin jäsenvaltioihin kulkevilla aluksilla tapahtuvan tavaramyynnin verottomuutta. Säännös sijoitettaisiin 9 kohtaan.

Voimassa oleva 5 kohta koskee tullilain 30 §:ssä tarkoitettua tavarain myyntiä verottomien tavaroiden myymälässä. Verottomien tavaroiden myymälästä ei enää säädettäisi tullilaissa, vaan se perustuisi tullikoodeksin 99 artiklan säännökseen tullivarastosta ja tulliviranomaisen myöntämään oikeuteen myynnin harjoittamiseen. Lakiehdotuksen 10 kohdassa säädettäisiin matkatavarana mukaan otettavien tavaroiden myynnistä matkustajille satamassa tai lentokentällä sijaitsevassa, tullikoodeksin 99 artiklassa tarkoitettussa tullivarastossa. Toisiin jäsenvaltioihin matkustaville tapahtuvan myynnin verottomuudesta säädettäisiin kuitenkin 70 a §:ssä.

Pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi.

70 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 k artiklan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) säännökset ovat voimassa vuoden 1999 kesäkuun loppuun asti. Artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat vapauttaa verosta verovapaisten myymälöiden suorittamat, yhteisön sisäisellä lennolla tai merimatalla toiseen jäsenvaltioon matkustavan matkustajan henkilökohtaisissa matkatavaroissa kuljetettavien tavaroiden luovutukset.

Verovapaalla myymälällä tarkoitetaan lentoasemalla tai satamassa sijaitsevaa toimipaikkaa, joka täyttää toimivaltaisten viranomaisten asettamat, erityisesti 5 kohdan mukaiset edellytykset. Toiseen jäsenvaltioon matkustavalla matkustajalla tarkoitetaan matkustajaa, jolla on ilma- tai vesikuljetusasiakirja, jossa välittömäksi määräpaikaksi mainitaan toisessa jäsenvaltiossa sijaitseva lentoasema tai satama. Yhteisön sisäisellä lennolla tai merimatalla tarkoitetaan ilma- tai vesikuljetusta, joka alkaa maan alueelta ja jonka tosiasiallinen saapumispaikka sijaitsee toisen jäsenvaltion alueella.

Verovapaisten myymälöiden suorittamiin tavaroiden luovutuksiin rinnastetaan tavaroiden luovutukset, jotka suoritetaan ilma- tai vesialuksessa Yhteisön sisäisen matkustajakuljetuksen aikana.

Artiklan 2 kohdassa säädetään verovapauteen sovellettavista määrällisistä rajoituksista ja 90 ECU:n suuruisesta arvorajasta.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että arvonlisäverolakiin lisättäisiin 70 a §, jossa sää-

dettäisiin matkatavarana mukaan otettavien tavaroiden myynti matkustajille vesi- ja ilma-aluksissa toiseen jäsenvaltioon tapahtuvan kuljetuksen aikana tietyin edellytyksin verottomaksi. Verottomuus koskisi myös mainitunlaisten tavaroiden myyntiä tullivarastossa matkustajille, joilla on toiseen jäsenvaltioon tapahtuvaa ilma- tai vesikuljetusta koskeva matkalippu. Tulliviranomainen antaisi oikeuden viimeksi mainitun myynnin harjoittamiseen.

Pykälän 2 momentissa luettelaisiin ne tavarat, joiden myynnin verottomuutta koskisi määrällinen rajoitus. Muiden tavaroiden myynti kullekin matkustajalle olisi 3 momentin mukaan veroton siltä osin kuin näiden tavaroiden myyntihintojen yhteismäärä matkaa kohti on enintään 550 markkaa. Yhden tavarain myyntihintaa ei voitaisi jakaa verottomaan ja verolliseen osaan. Toisin sanoen jos ostosten määrä ylittää 550 markkaa, verottomasti voitaisiin myydä vain ne tavarat, joiden myyntihintojen määrä on enintään 550 markkaa.

71 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 69 §:n mukaan tavarain tai palvelun myynnistä Suomessa ei suoriteta veroa, jos myynti tapahtuu ulkomaille siten kuin 70 ja 71 §:ssä säädetään.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan tavaroiden ja tiettyjen palvelujen myyntiä toisiin jäsenvaltioihin koskevat omat, kolmansiin maihin suuntautuvan kaupan verottomuudesta erilliset sisäkauppasäännökset. Kansainvälisiin henkilökuljetuksiin liittyvät verottomuudet koskevat kuitenkin sekä jäsenvaltioiden välisiä että yhteisön ulkopuolelle suuntautuvia kuljetuksia.

Ulkomaille myynti -käsitteestä ehdotetaan selkeyssyistä luovuttavaksi. Nykyistä arvonlisäverolain 69 §:n säännöstä ei näin ollen tarvittaisi. Lain 70 §:n 1 momentin ja 71 §:n johdantolauseet ehdotetaan vastaavasti muutettaviksi siten, että niissä todettaisiin verottomuus suoraan.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 71 §:n 1 kohta koskee lastaus-, purku- ja muun sellaisen palvelun myyntiä, jos palvelu liittyy saman yrityksen toimesta ulkomaille myytyyn kuljetuspalveluun tai jos palvelun arvosta on suoritettu veroa maahan tuodun tavarain veron perusteeseen sisältyvänä. Pykälän 10 kohdassa säädetään Suomen kautta kuljettavaa tavaraa koskevan kuljetuspalvelun ja liitännäispalvelujen verottomuudesta.

Pykälän 1 kohtaa muutettaisiin ensinnäkin

siten, että verottomaksi säädettäisiin Yhteisön ulkopuolelle kuljetettavaa tavaraa koskevan kuljetuspalvelun myynti. Verottomia olisivat siten myös Suomen sisäiset kuljetukset, jos ne muodostavat osan yhteisön ulkopuolelle tapahtuvasta tavarakuljetuksesta. Pykälän 1 kohdassa säädettäisiin myös tullikoodeksin 91—97 ja 163—165 artiklassa tarkoitettussa ulkoisessa tai sisäisessä passitusmenettelyssä olevan tavarankuljetuksen verottomuudesta. Siten nykyinen 10 kohta kumottaisiin.

Lisäksi verottomaksi säädettäisiin kaikki välittömästi mainitunlaisiin kuljetuksiin liittyvät lastaus-, purku- ja muut sellaiset palvelut riippumatta siitä, myykö palvelun kuljetuksen myynyt yritys vai ei. Verottomuudesta tilanteessa, jossa palvelun arvosta on suoritettu veroa tavarankuljetuksen yhteydessä, säädettäisiin säännöshdotuksen 2 kohdassa.

Verottomuuden edellytykset olisi kyettävä näyttämään esimerkiksi vienti-ilmoituksella, rahtiasiakirjoilla tai passitusmenettelyilmoituksella. Muutokset perustuisivat kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 13 alakohdan (muutettu direktiivillä 92/111/ETY).

Säännöshdotuksen 2 kohtaan sisällytettäisiin säännös sellaisen palvelun verottomuudesta, jonka arvosta on suoritettu veroa maahan tuodun tavarankuljetuksen veron perusteeseen sisältyvänä. Säännös vastaisi muutoin nykyiseen 1 kohtaan sisältyvää säännöstä, paitsi että se koskisi myös kuljetuspalvelua. Vastaavanlainen säännös sisältyy kuudennen arvonlisäverodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan i alakohdan.

Pykälän 3 kohta vastaisi nykyistä 5 kohtaa. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 8 ja 9 alakohdan.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 58 §:n mukaan veroa ei suoriteta sellaisten ilma-alusten myynnistä ja vuokrauksesta, joiden suurin sallittu lentopaino on yli 1 600 kiloa, tällaisiin aluksiin ja niistä korjattavaksi irrotettuihin tavaroihin kohdistuvan työsuorituksen eikä työhön käytetyn ja työn yhteydessä alukseen asennetun tavarankuljetuksen myynnistä.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 6 alakohdan mukaan verosta on vapautettava ilma-alusten luovutus käytettäväksi lentoyhtiölle, joka toimii palkkiota vastaan pääasiallisesti kansainvälisillä reiteillä, ja tällaisten alusten muutostyö, korjaus, huolto, vuokraus rakentamiseen ja vuokraus sekä tällaisiin aluksiin

asennettujen tai niissä käytettävien tavaroiden luovutus, vuokraus, korjaus ja huolto.

Arvonlisäverolakia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan kuudennen arvonlisäverodirektiivin säännöksiä. Verottomuus koskisi ilma-alusten ja niihin kohdistuvien työsuoritusten luovutuksia sellaisen elinkeinonharjoittajan käyttöön, joka maksua vastaan harjoittaa pääasiallisesti kansainvälistä liikennettä. Ilma-alusten vuokrauksen ja niihin kohdistuvien työsuoritusten verottomuudesta säädettäisiin 71 §:n 4 kohdassa. Ilma-alusten ja niiden varaosien ja varusteiden myynnin verottomuudesta säädettäisiin 58 §:n sijasta 70 §:n 8 kohdassa.

Pykälän 5 kohdassa säädettäisiin nykyistä 2 kohtaa vastaavasta tavarankuljetuksesta. Verottomuuden edellytyksenä olisi nykyisestä poiketen se, että tavara viedään yhteisön ulkopuolelle. Vastaavanlainen säännös sisältyy kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 3 alakohdan (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY ja 92/111/ETY).

Pykälän 3 kohta koskee tullilaisissa tarkoitulla vapaa-alueella tai tullivarastossa tehdyn työsuorituksen myyntiä, jos työ kohdistuu maasta vietävään tai maahan tuotuun tullamattomaan kauppatavaraan. Säännös korvattaisiin kohtaan 6 sijoitettavalla säännöksellä. Vapaa-alueista ja tullivarastoista ei enää säädettäisi kansallisessa lainsäädännössä vaan tullikoodeksissa. Verotonta olisi tullikoodeksin 51, 99 tai 166 artiklassa tarkoitettussa varastossa tai vapaa-alueella suoritettujen palvelun myynti, kun palvelu kohdistuu varastointimenettelyssä olevaan tai vapaa-alueelle tai vapaavarastoon ilmoitettuun tavarankuljetukseen. Verottomuus koskisi nykyisestä poiketen myös muita tavarankuljetuksia. Verottomaksi tulisi esimerkiksi säännöksen tarkoitamissa paikoissa suoritettavan varastointipalvelun myynti.

Säännöshdotus perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklaan (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY; 92/111/ETY). Säännöksen mukaan jäsenvaltiot voivat, jollei arvonlisäverokomitean kanssa käytävistä neuvotteluista muuta johdu, toteuttaa erityistoimenpiteitä kaikkien tai tiettyjen artiklassa tarkoitettujen liiketoimien jättämiseksi arvonlisäverotuksen ulkopuolelle. Verottomuuden edellytyksenä on se, ettei liiketoimia ole tarkoitettu lopulliseen käyttöön tai kulutukseen ja että tavarankuljetukseen ottamisesta suoritettavan arvonlisäveron määrä vastaa sitä määrää, joka

olisi ollut suoritettava, jos jokainen tällainen liiketoimi olisi verotettu maahantuonnin yhteydessä tai maan alueella.

Jos sellainen tavara, johon kohdistunut palvelu on ehdotetun säännöksen nojalla myyty verotta, maahantuotaisiin lakiehdotuksen 86 ja 86 a §:ssä tarkoitettulla tavalla, maahantuonnista suoritettavan veron perusteeseen olisi lakiehdotuksen 93 a §:n nojalla sisällytettävä palvelun arvo tai vastike.

Pykälän 7—9 kohdat vastaisivat voimassa olevan lain 71 §:n 4, 6 ja 9 kohtaa.

Lakiehdotuksen 80 §:ssä tarkoitettu marginaaliverotus koskisi kotimaan ja yhteisön alueella tapahtuvia matkatoimistopalveluja. Yhteisön ulkopuolella tapahtuvat palvelut olisivat sitä vastoin verottomia. Mikäli matkatoimistopalveluun sisältyvien kuljetus-, majoitus- tai muiden sellaisten palvelujen myynti matkanjärjestäjälle olisi tapahtunut myyntimaasäännösten mukaan sekä yhteisön alueella että yhteisön ulkopuolella, matkanjärjestäjä suorittaisi veroa marginaalistaan vain yhteisön alueella luovutettujen palvelujen ja tavaroiden osalta. Säännös ehdotetaan sisällytettäväksi pykälän 10 kohtaan. Säännös vastaisi muutettuna nykyistä 7 kohtaa.

Pykälän 11 kohta vastaisi nykyistä 8 kohtaa, jossa säädetään ulkomailla tai ulkomaille myytävien tavaroiden ja palvelujen välityksestä. Nykyisestä poiketen säännös ei kuitenkaan koskisi ulkomailla myytyjen tavaroiden tai palvelujen välitystä. Yhteisön ulkopuolella myytyjen tavaroiden ja palvelujen välitys olisi verotonta jo lakiehdotuksen 69 §:n nojalla, koska välityksen ei katsottaisi tapahtuvan Suomessa. Koska ulkomaille myynti-käsitteestä ehdotetaan luovuttavaksi, säännöksen sanamuotoa muutettaisiin vastaavasti. Vastaavanlainen säännös sisältyy kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 14 alakohtaan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY).

72 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 c artiklan A kohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) säädetään toisiin jäsenvaltioihin tapahtuvien tavaroiden myyntien ja siirtojen verottomuudesta. Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi 72 a §, jonka mukaan yhteisömyynnistä ei suoritettaisi veroa. Yhteisömyynnin käsite määriteltäisiin lakiehdotuksen 72 b §:ssä.

72 b §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 c artiklan A kohdan (lisätty direktiivillä

91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta jäljempänä luetellut, toiseen jäsenvaltioon lähetettävien tai kuljetettävien tavaroiden luovutukset. Tavaroiden myynti on vapautettu kuljetuksen lähtömaassa verosta silloin, kun tavaroiden hankinta määränpäämaaperiaatteen mukaisesti verotetaan yhteisöhankintana kuljetuksen päättymisvaltiossa.

Vapautus koskee kohdan a alakohdan mukaan 5 artiklassa tarkoitettuja tavaraluovutuksia ja 28 a artiklan 5 kohdan a alakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) tarkoitettuja tavaraluovutuksiin rinnastettuja valmistustyön luovutuksia toiselle elinkeinonharjoittajalle tai muulle oikeushenkilölle kuin elinkeinonharjoittajalle, jotka toimivat tässä ominaisuudessa muussa jäsenvaltiossa kuin tavaroiden kuljetuksen alkamisjäsenvaltiossa, jos tavarat kuljetetaan tai lähetetään toiseen jäsenvaltioon myyjän tai hankkijan toimesta taikka näiden luukuun.

Verovapautus ei kuitenkaan koske pienyrityksiä koskevan 24 artiklan nojalla verosta vapautettuja elinkeinonharjoittajia eikä luovutuksia sellaisille elinkeinonharjoittajille tai muille oikeushenkilöille kuin elinkeinonharjoittajille, joiden hankinnat eivät 28 a artiklan 1 kohdan a alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) nojalla ole yhteisöhankintana veronalaisia.

Kohdan b alakohdan mukaan vapautus koskee kuitenkin uusien kuljetusvälineiden luovutuksia henkilöille, joiden muut hankinnat eivät 28 a artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan ole yhteisöhankintana veronalaisia, tai kenelle tahansa muulle henkilölle, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, jos kuljetusvälineet kuljetetaan tai lähetetään toiseen jäsenvaltioon myyjän tai hankkijan toimesta taikka näiden lukuun.

Kohdan d alakohdan mukaan vapautusta sovelletaan myös 28 a artiklan 5 kohdan b alakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) tarkoitettuihin vastikkeellisiin luovutuksiin rinnastettuihin tavarasiirtoihin, joihin sovellettaisiin edellä mainittuja verovapautuksia, jos ne suoritettaisiin toiselle elinkeinonharjoittajalle.

ECOFIN:n väliaikaista järjestelmää koskevaa direktiiviä käsitelleen kokouksen pöytäkirjan mukaan kaupan osapuolien tulee hankkia kaikki normaali kaupallinen dokumentaatio tavaroiden kuljettamisesta toiseen jäsenvaltioon. Lisäksi pöytäkirjassa todetaan, että väli-

aikaisen järjestelmän omaksuminen ei voi missään olosuhteissa oikeuttaa kieltäytymään yhteisömyynnin verovapaudesta tilanteessa, jossa myöhemmin todetaan, että ostaja on antanut virheellisiä tietoja, mutta myyjä on toiminut hyvässä uskossa ja tehnyt kaiken tarpeellisen välttääkseen arvonlisäverosäännösten virheellistä soveltamista.

Edellä olevan perusteella arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi 72 b §, jossa määriteltäisiin 72 a §:n nojalla verottoman yhteisömyynnin käsite. Yhteisömyynnillä tarkoitettaisiin 1 momentin mukaan irtaimen esineen myyntiä, jos myyjä, ostaja tai joku muu heidän nimissään kuljettaa esineen ostajalle Suomesta toiseen jäsenvaltioon. Esine voitaisiin ennen kuljetusta toiseen jäsenvaltioon toimittaa elinkeinonharjoittajalle työsuorituksen tekemistä varten.

Tavarahan myynti katsottaisiin 2 momentin mukaan yhteisömyynniksi vain, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja. Yhteisömyynnistä ei kuitenkaan olisi 3 momentin mukaan kyse silloin, kun ostajana on 63 b §:n 2 momentin 1 — 3 kohdassa tarkoitettu henkilö, jonka yhteisöhankinnat eivät ylitä asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavaa yhteisöhankintojen verollisuuden alarajaa eikä henkilö ole hakeutunut hankinnoistaan verovelvolliseksi. Tällöinhän ostaja ei ole kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan verovelvollinen tavarahan hankinnasta määränpäämaassa, joten myynti tulee verottaa lähtömaassa.

Jotta tavaroiden myynti olisi veroton yhteisömyynti, tulisi siis kahden edellytyksen täytyä. Tavara tulisi kuljettaa toiseen jäsenvaltioon ja ostajana tulisi olla sellainen henkilö, jonka ostot kuudennen direktiivin mukaan muodostavat veronalaisen yhteisöhankinnan. Myyjän tulisi kyetä näyttämään toteen verottomuuden edellytykset. Tavaroiden kuljetus toiseen jäsenvaltioon osoitettaisiin rahtiasiakirjoilla, kuljetuslaskuilla tai muulla sellaisella selvityksellä.

Jos myyjä on käsitellyt myynnin verottomana yhteisömyyntinä, vaikka verottomuuden edellytykset eivät täyty, suojattaisiin myyjän vilpittömä mieltä, jos virhe johtuu ostaja antamasta virheellisestä tiedosta, ja jos myyjä voi näyttää täyttäneensä kauppiaille kuuluvan huolellisuusvelvoitteen.

Käytännössä ostajan statukseen liittyvä edellytys selvitettäisiin varmistamalla, että ostaja

on merkitty toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin myyntiajankohtana. Myyjän tulisi 209 a §:n mukaan merkitä ostajan arvonlisäverotunniste myyntitositteeseen.

Toiseen jäsenvaltioon kuljetettavien uusien kuljetusvälineiden myynti muodostaisi 4 momentin nojalla aina yhteisömyynnin. Tämä johtuu siitä, että kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan uusien kuljetusvälineiden ostot verotetaan tavarahan yhteisöhankintana määränpäämaassa riippumatta siitä, kuka on ostajana.

Koska lakiehdotuksen 18 a §:n mukaan tavarahan myyntinä pidettäisiin tietyn edellytyksin myös tavarahan valmistustyön myyntiä ja tavarahan siirtoa toiseen jäsenvaltioon, nämä katsottaisiin lakiehdotuksen 72 a ja 72 b §:n nojalla verottomaksi yhteisömyynniksi. Tämä todettaisiin selkeyden vuoksi pykälän 5 momentissa.

72 c §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 c artiklan A kohdan c alakohdan (muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan verosta on vapautettava toiseen jäsenvaltioon kuljetettavien tai lähetettävien valmisteveron alaisten tavaroiden luovutukset elinkeinonharjoittajille tai muille oikeushenkilöille kuin elinkeinonharjoittajille, joiden muut hankinnat eivät ole 28 a artiklan 1 kohdan a alakohdan (lisätyt direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) nojalla veronalaisia. Vapautuksen edellytyksenä on kuitenkin se, että tavaroiden lähetys tai kuljetus on suoritettu direktiivin 92/12/ETY 7 artiklan 4 ja 5 kohdan tai 16 artiklan (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY; 92/111/ETY) mukaisesti. Vapautus ei koske sellaisten elinkeinonharjoittajien luovutuksia, joihin sovelletaan 24 artiklassa tarkoitettua pienyritysten verovapautta.

Edellä olevan mukaisesti lakiehdotuksen 72 c §:ssä säädettäisiin, että valmisteveron alaisten tavaroiden myynti katsotaan yhteisömyynniksi myös silloin, kun ostajana on 63 b §:n 3 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu henkilö, jonka yhteisöhankinnat eivät ylitä asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavaa muiden yhteisöhankintojen verollisuuden rajaa. Edellytyksenä olisi kuitenkin se, että tavaroiden siirrossa on noudatettu kuljetuksen päättymisvaltiossa sovellettavan valmisteverotuslainsäädännön mukaisia menettelyjä.

Pelkästään vähennykseen oikeuttamatonta toimintaa harjoittavien elinkeinonharjoittajien ja muiden oikeushenkilöiden kuin elinkeinonharjoittajien toisista jäsenvaltioista hankkimat valmisteveron alaiset tavarat verotetaan kuu-

dennen arvonlisäverodirektiivin mukaan yhteisö-hankintana riippumatta hankintojen määräs-tä. Tästä syystä valmisteveronalaisten tavaroi-den myynti tällaisille henkilöille katsotaan ve-rottomaksi yhteisömyynniksi.

72 d §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 10 alakohdan (muutettu direktiiveil-lä 91/680/ETY ja 92/111/ETY) mukaan jäsen-valtioiden on vapautettava verosta tavaroiden ja palvelujen myynti diplomaatti- ja konsu-lisuhteiden yhteydessä sekä isäntämaan viran-omaisten tunnustamille kansainvälisille järjes-töille tai niiden jäsenille järjestöjen kansainvä-lisissä perustamissopimuksissa tai päämajasopi-muksissa asetetuina rajoituksin ja edellytyksin. Tätä verovapautta sovelletaan 10 alakohdan toisen alakohdan mukaan isäntäjäsenvaltion asettamin rajoituksin niin kauan kunnes yhteis-överosäännöt tulevat voimaan.

Kohdan kolmannen alakohdan mukaan sel-laisten tavaroiden, joita ei lähetetä tai kuljeteta, luovutuksille ja palvelujen suorituksille vapau-tus voidaan myöntää veronpalautusmenettelyä soveltaen.

Edellä olevan perusteella arvonlisäverolakiin ehdotetaan otettavaksi mainitunlaisia verotto-muksia koskeva 72 d §. Säännösehdotuksen 1 momentin mukaan verotonta olisi tavaroiden ja palvelujen myynti toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville diplomaattisille edustustoille vastaa-vin edellytyksin kuin verottomuus tai palautus myönnetään sijaintivaltiossa. Suomessa sijaitse- via edustustoja koskee lain 127 §:ssä säädetty palautusoikeus.

Veroa ei myöskään olisi 2 momentin mukaan suoritettava tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville kansainväli-sille järjestöille ja niiden jäsenille niillä edelly-tyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjes-tön perustamissopimuksessa. Verottomuuden edellytyksenä olisi se, että sijaintivaltio on hyväksynyt järjestön verottomiin hankintoihin oikeutetuksi.

72 e §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 c artiklan C kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan jäsenvaltioiden on va-pautettava verosta yhteisön sisäiset tavarakul-jetukset, joiden määrä- tai lähtöpaikka on Azoret ja Madeiran itsehallintoalueita käsittä-villä saarilla, sekä näiden saarten väliset tava-rakuljetukset.

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös mainitunlaisten kuljetuspalvelujen ve-rottomuudesta.

72 f §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 c artiklan B kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan jäsenvaltioiden on va-pautettava verosta seuraavat tavaroiden yhteis-ö-hankinnat:

— sellaisten tavaroiden yhteisö-hankinta, joi-den luovutus elinkeinonharjoittajan toimesta olisi kaikissa olosuhteissa vapautettu verosta maan alueella;

— sellaisten tavaroiden yhteisö-hankinta, joi-den maahantuonti olisi kaikissa olosuhteissa vapautettu verosta;

— sellaisten tavaroiden yhteisö-hankinta, joi-den hankkija olisi kaikissa olosuhteissa oikeu-tettu 28 a artiklan 1 kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) nojalla suoritettavan veron täy-teen palautukseen 17 artiklan 3 ja 4 kohdan nojalla.

Direktiivin 16 artiklan 1 a kohdan (28 c artiklan E kohta; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan jäsenvaltioiden, jotka käyttävät artiklan 1 kohdassa (muutettu direk-tiivillä 91/680/ETY) säädettyä mahdollisuutta, on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että sellaisten tavaroiden yhteisö-hankintoihin, jotka on tarkoitus asettaa johonkin 16 artiklan 1 kohdan B alakohdassa tarkoitettuun menettelyyn tai tilanteeseen, so-velletaan samoja sääntöjä kuin tavaroiden luov-utuksiin samoin edellytyksin.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan arvon-lisäverolakiin otettavaksi 72 f §, jossa säädet-täisiin tavaroiden yhteisö-hankinnan verottomuu-desta.

Pykälän 1 kohdan mukaan tavaroiden yhteisö-hankinnasta ei olisi suoritettava veroa, jos tavaroiden maahantuonnista ei olisi suoritettava veroa. Veroa ei siten olisi suoritettava muun muassa seuraavien tavaroiden yhteisö-hankin-nasta:

— hammasproteesit, jos ne on hankittu hammaslääkäriltä, hammasteknikolta tai eri-koishammasteknikolta

— äidinmaito, ihmisveri, ihmiselimet ja ihmiskudokset

— lain 55 §:ssä tarkoitettut sanoma- ja aika-kauslehdet

— lain 56 §:ssä tarkoitettut sanoma- ja aika-kauslehdien painokset

— lain 58 §:ssä tarkoitettut vesialukset

— lain 59 §:n 1 kohdassa tarkoitettut setelit ja kolikot

— ilma-alukset sekä niiden varaosat ja va-

rusteet, kun hankkijana on 70 §:n 8 kohdassa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja

— lain 70 §:n 9 kohdassa tarkoitettuun käyttöön tulevat tavarat

— kulta, kun hankkijana on keskuspankki.

Pykälän 2 kohdan mukaan tavarahan yhteisö-hankinta olisi veroton myös silloin, kun tavarahan myynnistä ei olisi 46 tai 61 §:n taikka 70 §:n 6 kohdan nojalla suoritettava veroa. Veroa ei olisi suoritettava ensinnäkään sellaisten tavaroiden yhteisöhankinnasta, jotka ovat olleet myyjällä tai siirtäjällä kokonaan muussa kuin vähennykseen oikeuttavassa käytössä. Se, onko tavara ollut vähennyskelvottomassa käytössä, arvioitaisiin tavarahan lähtömaan lainsäädännön mukaan. Esimerkiksi, jos yritys myy toisessa jäsenvaltiossa olevaan liikkeeseensä kuuluvan vähennyskelvottomassa käytössä olleen henkilöauton Suomeen toiselle yritykselle, ostajan ei ole suoritettava Suomessa veroa auton hankinnasta, koska autossa on jo piilevänä toisessa jäsenvaltiossa suoritettu vero. Verottomuuden edellytykset olisi kyettävä näyttämään toteen.

Verotonta olisi myös sellaisten tavaroiden yhteisöhankinta, jotka ilmoitetaan tullikoodeksin 50 — 53 tai 99 artiklassa tarkoitettuun tullivarastoon tai tullikoodeksin 166 artiklassa tarkoitettulle vapaa-alueelle tai vapaavarastoon. Verotonta olisi lisäksi kuvataiteen tuotteen hankinta tekijältä.

Pykälän 3 kohdan mukaan tavarahan yhteisöhankinta on veroton, jos hankkija olisi oikeutettu saamaan hankinnasta suoritettavan veron 122 §:n nojalla kokonaan takaisin. Verottomuus koskisi ulkomaalaista yhteisöhankkijaa, joka ei ole harjoittamastaan myynnistä Suomessa verovelvollinen ja jolla ei ole täällä kiinteää toimipaikkaa. Verottomuussäännöksen johdosta ulkomaalaisen ei tarvitsisi ensin suorittaa veroa yhteisöhankinnasta ja sitten hakea sitä Uudenmaan lääninverovirastolta takaisin.

72 g §. Kuudennen direktiivin 28 c artiklan E kohdan 3 alakohta (muutettu direktiivillä 92/111/ETY) liittyy niin sanottuun kolmikantamyyntiin. Kolmikantamyynnillä tarkoitetaan tilannetta, jossa tavara myydään kaksi kertaa peräkkäin siten, että tavara kuljetetaan suoraan ensimmäiseen myyntiin liittyen ensimmäiseltä myyjältä toiselle ostajalle jäsenvaltiosta toiseen. Tällöin ensimmäinen ostaja olisi ilman erityis-säännöksiä verovelvollinen tavarahan yhteisöhankinnasta ja tavarahan edelleenmyynnistä kuljetuksen päättymisvaltiossa.

Kolmikantamyyntiin liittyvästä ostajan verovelvollisuudesta säädetään direktiivin 21 artiklan 1 alakohdan a alakohdan kolmannessa alakohdassa (28 g; lisätty direktiivillä 92/111/ETY) ja laskumerkinnöistä 22 artiklan 3 kohdassa (28 h; muutettu direktiiveillä 91/680/ETY ja 92/111/ETY). Kolmikantamyyniin liittyvät muut säännökset ovat 28 b artiklan A kohdan 2 alakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY).

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin edellä mainituilla säännöksillä yksinkertaistetaan tilannetta siten, ettei sellaisen ostajan, jolla ei ole kotipaikkaa eikä kiinteää toimipaikkaa tavarahan kuljetuksen päättymisvaltiossa, tarvitse rekisteröityä kuljetuksen päättymisvaltiossa tai asettaa siellä verodustajaa.

Tämä on toteutettu siten, että toinen ostaja on veronmaksuvelvollinen ensimmäisen ostajan myynnistä, jos tämä toinen ostaja on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja, joka on merkitty kuljetuksen päättymisvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Lisäedellytyksenä on se, että ensimmäinen ostaja on tehnyt omaa myyntiään koskevaan myyntitositteeseen merkinnän kolmikantatilanteesta ja muut 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen merkinnät. Lisäksi näillä edellytyksillä ensimmäisen ostajan tekemä yhteisöhankinta on nyt puheena olevan 28 c artiklan E kohdan 3 alakohdan nojalla veroton. Yhteisöhankintaa ei tällöin 28 b artiklan A kohdan 2 alakohdan kolmannen alakohdan mukaan veroteta myöskään siinä jäsenvaltiossa, jossa annettua arvonlisäverotunnistetta ensimmäinen ostaja on käyttänyt hankinnassaan.

Direktiivin 28 c artiklan E kohdan 3 alakohdan mukaan jäsenvaltion on toteutettava erityiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei sen alueella 28 b artiklan A kohdan 1 alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaisesti suoritetuista tavaroiden yhteisöhankinnasta kanneta arvonlisäveroa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

— tavaroiden yhteisöhankinnan suorittaa elinkeinonharjoittaja, joka ei ole sijoittautunut maan alueelle, mutta jolla on toisessa jäsenvaltiossa annettu arvonlisäverotunniste

— elinkeinonharjoittaja suorittaa yhteisöhankinnan myöhempää maan alueella suoritettavaa luovutusta varten

— elinkeinonharjoittajan hankkimat tavarat lähetetään tai kuljetetaan suoraan muusta jä-

senvaltiosta kuin siitä, jonka alueella elinkeinonharjoittajalle on annettu arvonlisäverotunniste, sille henkilölle, jolle elinkeinonharjoittaja suorittaa myöhemmän luovutuksen

— myöhemmän luovutuksen vastaanottaja on toinen elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja, jolle on annettu arvonlisäverotunniste maan alueella

— tämä vastaanottaja on 21 artiklan 1 alakohdan a alakohdan kolmannen alakohdan kolmannen luetelmakohdan mukaisesti nimetty veronmaksuvelvolliseksi maan alueelle sijoittumattoman elinkeinonharjoittajan suorittamasta luovutuksesta.

Edellä olevan perusteella arvonlisäverolakiin ehdotetaan otettavaksi 72 g §, jonka mukaan tavarán yhteisöhankinta on veroton sellaisessa kolmikantatilanteessa, jossa tavarán kuljetus päättyy Suomessa. Verottomuuden edellytyksenä olisi muun muassa se, että seuraava ostaja olisi 2 a §:n nojalla velvollinen suorittamaan veroa edelleenmyynnistä. Koska viimeksimainitussa säännösehdotuksessa seuraavan ostajan verovelvollisuuden edellytykseksi on asetettu se, että myyjä on tehnyt laskuun 209 a §:n 3 momentissa säädetyt merkinnät, nämä laskumerkinnät olisivat siten myös myyjän yhteisöhankinnan verottomuuden edellytyksenä.

Lakiehdotuksen 63 f §:ssä säädettäisiin yhteisöhankinnan verottomuudesta kolmikantakaupassa, jossa ostaja käyttää yhteisöhankinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnistetta.

7 luku. Veron peruste

73 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 e artiklan 1 kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan tavarán yhteisöhankinnan veron peruste muodostetaan samalla tavoin kuin samojen tavaroiden maan alueella tapahtuvan luovutuksen veron peruste määrätään 11 artiklan A kohdan (muutettu direktiivillä 94/5/ETY) mukaan. Erityisesti 28 a artiklan 6 kohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) tarkoitettujen tavaroiden yhteisöhankintojen veron peruste määrätään 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan b alakohdan sekä 2 ja 3 alakohdan mukaisesti.

Tämän mukaisesti lakiehdotuksen 73 a §:ssä säädettäisiin, että tavarán yhteisöhankinnasta suoritettavan veron peruste olisi vastike ilman

veron osuutta. Vastikkeella tarkoitetaan lain 73 §:n 1 momentin mukaan myyjän ja ostajan väliseen sopimukseen perustuvaa hintaa, joka sisältää kaikki hinnanlisät.

Lakiehdotuksen 26 a §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdan mukaan tavarán yhteisöhankintana pidettäisiin tietyin edellytyksin myös tavarán siirtoa toiseen jäsenvaltioon. Tällaisesta yhteisöhankinnasta suoritettavan veron peruste määräytyisi samojen säännösten mukaan kuin tavarán omaan käyttöön otossa. Veron perusteena olisi siten ostetun tavarán osalta ostohinta tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta, itse maahan tuodun tavarán osalta maahantuonnista määrätyn veron peruste tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta ja itse valmistetun tavarán osalta valmistuksesta aiheutuneet välittömät ja välilliset kustannukset, kaikki ilman veron osuutta.

73 b §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 e artiklan 1 kohdan toisen alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY ja muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yhteisöhankkijan maksettavat valmisteverot sisällytetään veron perusteeseen 11 artiklan A kohdan 2 alakohdan a alakohdan mukaisesti. Jos hankkijalle palautetaan yhteisöhankinnan suorittamisen jälkeen tavaroiden lähetyksen tai kuljetuksen lähtöjäsenvaltiossa maksettuja valmisteveroja, veron perustetta on vastaavasti alennettava siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella yhteisöhankinta on suoritettu.

Tämän mukaisesti lakiehdotuksen 73 b §:n 1 momentissa säädettäisiin, että veron perusteeseen luetaan tavarán yhteisöhankkijan valmisteveron alaisista tavaroista suoritettava valmistevero.

Pykälän 2 momentti koskisi tilannetta, missä muu kuin valtuutettu varastonpitäjä siirtää valmisteveron alaisia tavaroita Suomeen ja siirto verotetaan yhteisöhankintana. Tällöin tavaroista olisi maksettava valmisteveroa Suomeen ja tavaroiden lähtömaassa maksettu valmistevero palautettaisiin. Siirtäjä saisi vähentää arvonlisäveron perusteesta kyseisen palautuksen saamansa valmisteveron.

74 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 74 §:ään sisältyvät säännökset tavarán omaan käyttöön ottamisesta suoritettavan veron perusteesta. Ostetun tavarán osalta veron peruste on ostohinta tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta ja itse maahantuodun tavarán

osalta maahantuontiarvo tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta. Itse valmistetun tavararan osalta veron peruste on todennäköinen luovutushinta.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan b alakohdan mukaan tavararan omaan käyttöön ottamisesta suoritettavan veron peruste on tavaroiden tai samanlaisten tavaroiden ostohinta taikka ostohinnan puuttavassa liiketoimen suoritushetken omakustannushinta.

Arvonlisäverolaissa säädetty tavararan omaan käyttöön ottamisesta suoritettavan veron peruste on direktiivin sallimaa suurempi itse valmistettujen tavaroiden osalta. Arvonlisäverolain mukaan veron peruste on tavararan todennäköinen luovutushinta, mikä sisältää laskennallisen voittolisän. Direktiivin mukainen veron peruste on tavararan omakustannushinta, johon voittolisää ei sisälly.

Tavararan oman käytön veron perustetta koskevat säännökset ehdotetaan yhdenmukaistettaviksi EY-säännösten kanssa. Lakiehdotuksen 74 §:n 3 kohtaa muutettaisiin siten, että itse valmistettujen tavaroiden osalta veron perusteeksi säädettäisiin tavararan valmistamisesta aiheutuneet välittömät ja välilliset kustannukset.

Välittömillä kustannuksilla tarkoitettaisiin tietyn tavararan suorittamiseen kohdistettavia materiaali-, palkka- ja muita sellaisia kustannuksia. Välillisillä kustannuksilla tarkoitettaisiin kaikkia muita tavararan valmistamisesta aiheutuneita kustannuksia, sekä muuttuvia että kiinteitä välillisiä kustannuksia. Välilliset kustannukset voitaisiin käytännössä laskea kaavamaisena osuutena välittömien kustannusten määrästä.

Lakiehdotuksen 74 §:n 3 kohdassa tarkoitettuun veron perusteeseen ei luettaisi voittolisää eikä verovelvollisen itse suorittaman oman työn arvoa.

75 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 75 §:ssä säädetään palvelun omaan käyttöön ottamisesta suoritettavan veron perusteesta. Säännöstä sovelletaan sekä palvelun yksityiskäyttöön että muuhun omaan käyttöön. Olettaessa palvelu omaan käyttöön veron peruste on pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan ostetun palvelun ostohinta tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta ja 1 momentin 2 kohdan mukaan itse suoritettavan palvelun todennäköinen luovutushinta.

Pykälän 1 momentin 3 kohtaan sisältyy itse suoritettujen rakentamis- ja kiinteistöhallinta-

palvelujen omaa käyttöä koskeva erityissäännös, jonka mukaan veron peruste on palvelusta aiheutuneiden välittömien ja välillisten kustannusten sekä verovelvollisen oman työn arvon yhteismäärä.

Pykälän 2 momenttiin sisältyy tarjoilupalveluja koskeva erityissäännös. Sen mukaan omaan käyttöön itse valmistetun aterian veron peruste on ennakonpidätystä varten vahvistettu ravintoedun raha-arvo.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan c alakohdan mukaan palvelun yksityiskäytöstä suoritettavan veron peruste on elinkeinonharjoittajalle palvelun suorittamisesta aiheutuvien kustannusten määrä. Yksityiskäytöllä tarkoitetaan direktiivin 6 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan palvelun suorittamista vastikkeetta elinkeinonharjoittajan omaan tai henkilöstön yksityiseen käyttöön tai yleensä yritykselle kuulumattomien tarkoituksiin.

Direktiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan d alakohdan mukaan elinkeinotoimintaa varten tapahtuvasta palvelun omasta käytöstä suoritettavan veron peruste on palvelun käypä arvo. Palvelun käyvällä arvolla tarkoitetaan hintaa, jonka asiakas joutuisi kyseisessä vaihdannan vaiheessa vapaassa kilpailussa maksamaan palvelusta riippumattomalle toimittajalle maan alueella liiketoimen suoritushetkellä.

Ostettujen palvelujen osalta veron peruste on arvonlisäverolain mukaan sekä yksityiskäytössä että muussa omassa käytössä ostohinta tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta. Direktiiviin ei sisälly erityistä ostettuja palveluja koskevaa säännöstä. Mikäli ostettuihin palveluihin sovellettaisiin direktiivin oman käytön verotusta koskevia säännöksiä, veron peruste tulisi olla yksityiskäytössä omakustannushinta ja muussa omassa käytössä käypä arvo. Koska ostettujen palvelujen osalta on kuitenkin kysymys lähinnä tehdyn vähennyksen oikaisusta eikä varsinaisesta oman käytön verotuksesta, sitä koskeva säännös ehdotetaan säilytettäväksi nykyisen sisältöisenä.

Itse suoritettavan palvelun yksityiskäytön osalta veron peruste on arvonlisäverolaissa direktiivin sallimaa suurempi. Arvonlisäverolain mukaan veron peruste on palvelun todennäköinen luovutushinta. Direktiivin mukaan veron perusteena on palvelun suorittamisesta aiheutuneet kustannukset. Arvonlisäverolain 75 §:n 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan EY-säännöksiä.

Lakiehdotuksen 75 §:n 2 kohdan mukaan itse suoritettujen palvelun oman käytön veron peruste olisi itse suoritettua palvelusta aiheutuneiden välittömien ja välillisten kustannusten yhteismäärä. Säännöstä sovellettaisiin lakiehdotuksen 22 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuihin tilanteisiin, joissa verovelvollinen suorittaa palvelun yksityiseen kulutukseen, luovuttaa sen vastikkeetta tai omakustannushintaa alemmaa vastiketta vastaan tai suorittaa palvelun 114 §:ssä tarkoitettuun vähennysrajoitusten alaiseen käyttöön.

Palvelusta aiheutuneilla välittömillä kustannuksilla tarkoitettaisiin tietyn palvelun suorittamiseen kohdistettavia materiaali-, palkka- ja muita sellaisia kustannuksia. Välillisillä kustannuksilla tarkoitettaisiin kaikkia muita palvelun tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia, sekä muuttuvia että kiinteitä välillisiä kustannuksia. Välilliset kustannukset voitaisiin käytännössä kohdistaa tiettyihin palveluihin laskemalla ne kaavamaisena osuutena välittömien kustannusten määrästä. Veron perusteeseen ei luuttaisi voittolisää eikä verovelvollisen itse suorittaman oman työn arvoa.

Lain 75 §:n 1 momentin 3 kohtaan sisältyy itse suoritettujen rakentamis- ja kiinteistöhallintapalvelujen omaa käyttöä koskeva erityissäännös. Säännös poikkeaa ehdotetusta 2 kohdasta vain siten, että sen mukainen veron peruste sisältää varsinaisten kustannusten lisäksi verovelvollisen oman työn arvon. Oman työn arvon verottamisesta ehdotetaan luovuttavaksi yhdenmukaisuussyistä ja sen vähäisen käytännön merkityksen vuoksi. Erityissäännös poistettaisiin tarpeettomana, jolloin itse suoritettujen rakentamis- ja kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön veron peruste määräytyisi ehdotetun 2 kohdan perusteella.

Voimassa olevan lain mukaan itse suoritettujen rakentamis- ja kiinteistöhallintapalvelujen omasta käytöstä suoritettavan veron peruste määräytyy palvelusta aiheutuvien välittömien ja välillisten kustannusten perusteella myös silloin, kun palvelu suoritetaan verotonta elinkeinotoimintaa varten. Direktiivin mukaan veron perusteena on tällöin palvelun käypä arvo. Rakentamis- ja kiinteistöhallintapalvelujen käyvän arvon määrittelyyn liittyvien vaikeuksien vuoksi säännöstä ei kuitenkaan ehdoteta tältä osin muutettavaksi.

Pykälän 2 momentissa oleva tarjoilupalveluja koskeva erityissäännös ehdotetaan hallinnollisista syistä säilytettäväksi. Omaan käyttöön itse

valmistetun aterian veron peruste olisi siten edelleenkin ennakonpidätystä varten vahvistettu ravintoedun raha-arvo.

76 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 76 §:ään sisältyvä veron perustetta koskeva erityissäännös koskee tilannetta, jossa uudisrakentamiseen tai perusparantamiseen liittyvästä rakentamispalvelusta tehtyä vähennystä on 33 §:ssä tarkoitettulla tavalla oikaistava. Edellä 75 §:n kohdalla on ehdotettu itse suoritettujen rakentamispalvelujen oman käytön veron perustetta tarkistettavaksi siten, että siihen ei enää luuttaisi verovelvollisen oman työn arvoa. Vastaava muutos ehdotetaan tehtäväksi 76 §:n 2 kohtaan.

78 §. Voimassa olevaan arvonlisäverolakiin ei sisälly palautettuja pakkauksia ja kuljetustarvikkeita koskevia erityissäännöksiä.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan C kohdan 3 alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat palautettavien pakkausten kustannusten osalta joko jättää ne veron perusteen ulkopuolelle ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet veron perusteen tarkistamiseksi, jollei pakkausta palauteta, tai sisällyttää ne veron perusteeseen ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet veron perusteen tarkistamiseksi, jos pakkaus tosiasiallisesti palautetaan.

Palautettujen pakkausten ja kuljetustarvikkeiden verokohtelun selkeyttämiseksi ehdotetaan, että lakiin sisällytettäisiin säännökset, joiden mukaan tällaisia kustannuksia käsiteltäisiin myynnin oikaisuerinä.

Lakiehdotuksen 78 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan veron perusteesta saataisiin vähentää palautetuista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista suoritettut korvaukset. Oikaisu koskisi myös sellaisia palautettuja pakkauksia tai kuljetustarvikkeita, esimerkiksi juomapulloja, joita verovelvollinen ei itse ole myynyt. Edellytyksenä olisi kuitenkin, että verovelvollinen itse myy tuotteitaan vastaavissa pakkauksissa tai vastaavien palautettavien kuljetustarvikkeiden kanssa. Oikaisu voitaisiin tehdä sekä kuluttajille että verovelvollisille yrityksille maksetuista korvauksista.

Pykälän 3 momentin mukaan korvaus ei sisältäisi veron osuutta. Veron perusteesta vähennettävä määrä olisi siten 22 prosentin verokannalla myydyistä tavaroista 82 prosenttia ja 17 prosentin verokannalla myydyistä tavaroista 85,5 prosenttia palautuksesta maksetuista korvauksista.

Lakiehdotuksen 78 §:n 1 momentin 3 kohdan

mukaan myyjä voisi käsitellä palautetuista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista maksamansa korvaukset myynnin oikaisuerinä. Mikäli pakatun tavaran ostanut verovelvollinen yritys olisi tehnyt vähennyksen pakkauksen tai kuljetustarvikkeen osalta, tulisi tehtyä vähennystä oikaista pakkauksen tai kuljetustarvikkeen palautuksesta saadulla korvauksella. Tätä koskeva säännös lisättäisiin arvonlisäverolain 118 §:n 3 momenttiin.

78 a §. Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi 78 a §, jonka mukaan veron perusteesta saataisiin vähentää myyjän antama, verollista tavaran yhteisö Hankintaa koskeva alennus ja muu sellaisen oikaisuerä sekä palautetuista pakkauksista suoritettu korvaus. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 e artiklan 1 kohtaan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY).

79 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan tukia ja avustuksia ei pääsääntöisesti veroteta. Vain henkilökuljetustoiminnan harjoittajan tai järjestäjän toiminnan harjoittamiseksi saamat suoraan hintoihin liittyvät tuet ja avustukset sekä Oy Yleisradio Ab:n valtion radorahastosta saama korvaus luetaan arvonlisäverolain 79 §:n nojalla veron perusteeseen.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan mukaan tavaran tai palvelun myynnistä suoritettavan veron perusteeseen luetaan kaikki se, mikä muodostaa myyjän ostajalta, asiakkaalta tai kolmannelta saatavan vastikkeen, mukaan lukien näiden liiketoimien hintaan suoraan liittyvät tuet.

EY-käytännön mukaan kysymys on suoraan hintoihin liittyvästä tuesta, jos seuraavat kolme edellytystä ovat yhtäaikaan voimassa: tuki annetaan hyödykkeen myyjälle, tuki muodostaa vastikkeen tai sen osan ja tuen antajana on kolmas osapuoli.

Kuudes arvonlisäverodirektiivi edellyttää suoraan hintaan liittyvien tukien verottamista muidenkin kuin henkilökuljetustoiminnan tukien osalta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kaikki myytävän tavaran tai palvelun hintaan suoraan liittyvät tuet luettaisiin veron perusteeseen.

Suoraan hintoihin liittyviä tukia olisivat tuet, jotka määräytyvät tavaran tai palvelun myyntihinnan tai myydyt määrän perusteella. Tällaisia olisivat esimerkiksi erilaiset hyödykkeen

myyntihinnan alentamiseksi annettavat hinnanalennus- ja hinnanerokorvaukset.

Tukia, jotka annetaan toiminnan yleisten edellytysten parantamiseksi ja joilla ei ole erityistä liityntää myytävien hyödykkeiden hintoihin, ei luettaisi veron perusteeseen. Tällaisia verottomia yleistukia olisivat esimerkiksi maataloudelle annetut pinta-alatuet sekä kotieläinten lukumäärän perusteella annetut tuet.

Liittymissopimuksessa mainitut maataloudelle lisähintoina maksettavat siirtymäkauden tuet eivät olisi veron perusteeseen luettavia tukia, koska niiden tarkoituksena ei ole hintojen alentaminen vaan tuottajien tulotason turvaaminen siirtymäkauden aikana.

Veron perusteeseen ei luettaisi kunnallisten laitosten tai kuntayhtymien harjoittamasta toiminnasta aiheutunutta kunnan tai osakaskuntien kattamaa alijäämää. Tällaista alijäämäkorvausta ei EY-käytännön mukaan pidetä suoraan hintoihin liittyvänä tukena. Selkeyden vuoksi tätä koskeva nimenomainen säännös otettaisiin lakiin.

Henkilökuljetustoiminnan tukien ja avustusten verokohtelu ei muuttuisi.

Kuntien ja kuntainliittojen antamat suoraan hintoihin liittyvät tuet olisivat arvonlisäverolain 130 §:n perusteella palautuskelpoisia.

80 §. *Liittymämaksut.* Voimassa olevan arvonlisäverolain 80 §:n mukaan veron perusteeseen ei lueta sähkö-, tele-, vesi-, viemäri-, kaukolämpö- tai muuta vastaavaa verkkoa ylläpitävän yhteisön verkkoon liittymisestä perittäviä maksuja, jotka palautetaan suorittajalle tai joilla saadut edut suorittajalla on oikeus siirtää kolmannelle henkilölle. Vastaava säännös sisältyy elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/68) 6 §:n 1 momentin 3 kohtaan.

Kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin ei sisälly liittymämaksuja koskevia erityissäännöksiä. Direktiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan mukaan tavaran tai palvelun myynnistä suoritettavan veron perusteeseen luetaan kaikki se, mikä muodostaa myyjän ostajalta, asiakkaalta tai kolmannelta saatavan vastikkeen. Direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdan mukaan verosta on vapautettu liiketoimet, jotka koskevat osakkeita, yhtiö- ja yhteenliittymäosuuksia, obligaatioita ja muita arvopapereita.

Liittymämaksujen verottomuuden direktiivin mukaisuus on tukinnallista. Liittymämaksut, jotka ovat palautuskelpoisia, on mahdollista

katsoa sellaisiksi yhtiö- tai yhtymäosuusiksi, jotka on direktiivin mukaan vapautettu verosta. Siirtokelpoisia mutta palautuskelvottomia liittymämaksuja ei sitä vastoin voida katsoa tällaisiksi osuuksiksi. Kirjanpitoikäytännössä (kirjanpitolautakunnan ratkaisu 1982/540) tällaisia maksuja ei ole pidetty pääomasuorituksina vaan lopullisina korvauksina kiinteistön haltijan saamasta oikeudesta liittyä verkkoon.

Arvonlisäverolain yhdenmukaistamiseksi EY-käytäntöön ehdotetaan, että liittymämaksuja koskeva erityissäännös poistetaan. Palautuskelpoiset liittymämaksut olisivat edelleenkin verottomia arvonlisäverolain 42 §:n 1 momentin 1 kohdan tai 6 kohdan ja 3 momentin nojalla pääomasuoritusten luonteisina korvauksina. Palautuskelvottomat, mutta siirtokelpoiset liittymämaksut olisivat sitä vastoin osan verkon kautta myydystä tavarasta tai palvelusta perittävää vastiketta ja muuttuisivat siten verollisiksi.

Matkatoimistopalvelut. Lain 80 §:ään sisällytettäisiin matkatoimistopalveluihin sovellettavaa marginaaliverotusmenettelyä koskevat säännökset.

Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan matkanjärjestäjän, joka myy asiakkaalle omissa nimissään useista palveluista koostuvia kokonaisuuksia, katsotaan myyvän useita erillisiä palveluja. Jos pakettiin kuuluu verollisia, verottomia tai eri verokantojen alaisia palveluja, esimerkiksi tarjoilu-, majoitus- ja kuljetuspalveluja, paketin myyntihinta on eriteltävä eri verokohtelun alaisiin osiin.

Eritynen myyntimääränsäännös koskee sellaisia matkanjärjestäjän omissa nimissään myymiä palveluja, jotka toinen elinkeinonharjoittaja suorittaa välittömästi matkustajan hyväksi. Lain 64 §:n 3 momentin mukaan tällaisten palvelujen katsotaan tapahtuvan Suomessa palvelujen myyntimaata koskevan pääsäännön mukaisesti, jos palvelu luovutetaan täällä sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta tai jos myyjän kotipaikka on Suomessa. Säännöstä ei sovelleta matkanjärjestäjän itse suorittamien palvelujen myyntiin. Niiden myyntimäärä määräytyy yleisten sääntöjen perusteella.

Myyntimääräsäännöksen perusteella ulkomainen matkanjärjestäjä ei yleensä ole verovelvollinen Suomeen järjestämistään matkoista. Nämä matkat tulevat kuitenkin verotetuiksi Suomessa matkanjärjestäjälle myyntien palvelujen osalta. Tältä osin matkanjärjestäjällä ei lain 124 §:n mukaan ole oikeutta palautukseen.

Suomalaisen matkanjärjestäjän myymät ulkomaanmatkat on säädetty verottomiksi lain 71 §:n 7 kohdassa. Mainitun lainkohdan mukaan verottomaksi myynniksi ulkomaille katsotaan sellaisten palvelujen myynti matkanjärjestäjän nimissä, jotka toinen elinkeinonharjoittaja luovuttaa ulkomaille välittömästi matkustajan hyväksi.

Lain 124 §:n mukaan ulkomaisella matkanjärjestäjällä on oikeus 122 §:ssä tarkoitettuun palautukseen toisen elinkeinonharjoittajan välittömästi matkustajan hyväksi suorittamien palvelujen osalta vain silloin, kun matkustajalla olisi ollut tämä oikeus, jos hän olisi itse ostanut palvelun. Vastaava rajoitus 131 §:ssä tarkoitettuna palautuksen osalta sisältyy 132 §:n 2 momenttiin.

Voimassa olevaan arvonlisäverolakiin ei sisälly toisen nimissä toimivia matkanvälittäjiä koskevia erityissäännöksiä. Matkojen välitykseen sovelletaan siten muun muassa verokannan ja myyntimaan osalta yleisiä välitystoimintaa koskevia sääntöjä.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 artiklan mukaan matkanjärjestäjien myymiin palveluihin sovelletaan erityistä marginaaliverotusmenettelyä.

Artiklan 1 kohdan mukaan menettelyä sovelletaan matkatoimistoihin, jotka toimivat omissa nimissään suhteessa matkustajaan käyttäen muiden elinkeinonharjoittajien luovuttamia tavaroita ja palveluja matkojen toteuttamisessa. Menettelyä ei sovelleta sellaisiin matkatoimistoihin, jotka toimivat ainoastaan välittäjinä.

Artiklan 2 kohdan mukaan matkatoimiston matkan toteuttamiseksi suorittamia liiketoimia pidetään yhtenä matkatoimiston matkustajalle suorittamana palveluna. Sitä verotetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa matkatoimistolla on liiketoiminnan kotipaikka tai kiinteä toimipaikka, josta se luovuttaa palveluja. Veron peruste ja matkatoimiston laskussa mainittava veroton hinta on matkatoimiston kate. Katteella tarkoitetaan matkustajan maksaman arvonlisäveroton kokonaishinnan ja toisten elinkeinonharjoittajien matkatoimistolle luovuttamista, välittömästi matkustajan hyväksi tulevista, tavaroista ja palveluista aiheutuneiden todellisten kustannusten välistä erotusta.

Artiklan 3 kohdan mukaan, jos liiketoimet, joissa matkatoimisto turvautuu muihin verovelvollisiin, suoritetaan näiden toimesta yhteisön ulkopuolella, matkatoimiston suorittamat pal-

velut rinnastetaan 15 artiklan 14 alakohdan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY) mukaisesti verosta vapautettuun välittäjien toimintaan. Jos näitä liiketoimia suoritetaan sekä yhteisössä että sen ulkopuolella, verosta vapautetaan vain se osa matkatoimiston palvelusta, joka koskee yhteisön ulkopuolella suoritettuja liiketoimia.

Artiklan 4 kohdan mukaan muiden elinkeinonharjoittajien matkatoimistolta veloittamat arvonlisäverot 2 kohdassa tarkoitetuista välittömästi matkustajan hyväksi koituvista liiketoimista eivät oikeuta vähennykseen eivätkä palautukseen missään jäsenvaltiossa.

Direktiivin 15 artiklan 14 alakohdan mukaan verosta on vapautettava toisen nimissä ja lukuun toimivien välittäjien suorittamat palvelut, jos ne liittyvät 15 artiklassa tarkoitettuihin liiketoimiin tai yhteisön ulkopuolella suoritettuihin liiketoimiin. Tätä vapautusta ei sovelleta matkatoimistoihin, jos ne matkustajan nimissä ja tämän lukuun myyvät palveluja toisissa jäsenvaltioissa.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin matkatoimistoja koskeva erityismenettely on pakollinen. Tämän vuoksi se ehdotetaan otettavaksi käyttöön Suomessa. Merkittävimmät menettelystä aiheutuvat muutokset nykytilaan olisivat yleisen verokannan soveltaminen matkanjärjestäjän myyntipalkkioon sekä yhteisön alueelle tapahtuvien matkojen myyntipalkkioiden tuleminen verotuksen piiriin.

Erityismenettelyä koskeva perussäännös sisältäisi arvonlisäverolain 80 §:ään. Sitä täydentäisivät verotonta ulkomaille myyntiä koskeva 71 §:n 10 kohta, 114 a §:n vähennysrajoitussäännös ja ajallista kohdistamista koskeva 140 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 64 §:n 3 momentti, 124 § ja 132 §:n 2 momentti kumottaisiin.

Lakiehdotuksen 80 §:n 1 momentti sisältäisi matkatoimistopalvelun määritelmän. Matkanjärjestäjän katsottaisiin myyvän matkatoimistopalvelun silloin, kun se omissa nimissään myy muilta elinkeinonharjoittajilta välittömästi matkustajan hyväksi ostamia palveluja ja tavaroita. Tällaista palvelua pidettäisiin yhtenä matkanjärjestäjän luovuttamana palveluna. Tämä merkitsisi muun muassa sitä, että matkatoimistopalvelun myyntiin sovellettaisiin yleistä 22 prosentin verokantaa, vaikka muilta elinkeinonharjoittajilta ostetut palvelut ja tavara olisivat verottomia tai alennetun verokannan alaisia.

Erityismenettelyä sovellettaisiin vain matkanjärjestäjän myymiin palveluihin. Matkanjärjestäjän käsite on määritelty matkatoimistoja koskevassa lainsäädännössä. Hallituksen esityksessä valmismatkaliikkeistä annetuksi laiksi (HE 37/93 vp.) matkanjärjestäjällä tarkoitetaan valmismatkaliikkeen harjoittajaa, joka suunnittelee ja toteuttaa valmismatkoja ja tarjoaa niitä joko itse tai muun elinkeinonharjoittajan välityksellä. Matkanjärjestäjänä pidettäisiin myös sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka omaan lukuunsa tarjoaa toisen järjestämiä valmismatkoja.

Marginaaliverotusta sovellettaisiin matkanjärjestäjän matkustajan hyväksi myymiin palveluihin. Merkitystä ei olisi sillä, onko matkanjärjestäjän myymä palvelu valmismatka. Menettelyä sovellettaisiin siten myös matkanjärjestäjän myymiin yksittäisiin majoitus- tai kuljetuspalveluihin.

Marginaaliverotusmenettelyn soveltamisen edellytyksenä olisi, että matkanjärjestäjä ostaa palveluja ulkopuoliselta toimittajalta. Tässä suhteessa riittävää olisi, että ainakin yksi tietyn matkan toteuttamiseksi tarvittava palvelu ostetaan toiselta elinkeinonharjoittajalta.

Menettelyä ei sovellettaisi matkanjärjestäjän itse suorittamiin palveluihin. Itse suoritettujen palvelujen verokohtelu määräytyisi lain yleisten sääntöjen mukaan. Matkatoimistopalvelusta suoritettavan veron perusteeseen ei siten luetaisi esimerkiksi matkanjärjestäjän toisessa jäsenvaltiossa itse suorittamista palveluista veloittamia korvauksia.

Jotta kysymyksessä olisi matkatoimistopalvelu, edellytettäisiin lisäksi, että matkanjärjestäjä myy palvelun asiakkaalle omissa nimissään. Marginaaliverotusmenettelyä ei siten sovellettaisi matkatoimiston toisen nimissä välittämiin palveluihin. Tällaisten palvelujen verokohtelu määräytyisi välitystä koskevien yleisten sääntöjen mukaan.

Pykälän 2 momentin mukaan matkanjärjestäjä saisi vähentää matkatoimistopalvelun myynnistä suoritettavan veron perusteesta 82 prosenttia muilta elinkeinonharjoittajilta välittömästi matkustajan hyväksi hankittujen palvelujen ja tavaroiden ostohinnoista. Matkanjärjestäjä suorittaisi siten veroa vain tällaisten palvelujen ja tavaroiden myyntipalkkioiden osalta. Lakiehdotuksen 114 a §:n mukaan tällaisten palvelujen ja tavaroiden ostoista ei voisi tehdä normaalia ostovähennystä tai saada palautusta.

Marginaaliverotus koskisi sekä kotimaan matkoja että muualla yhteisön alueella tapahtuvia matkoja. Vähennys tehtäisiin siten sekä kotimaasta että muista jäsenvaltioista hankituista palveluista ja tavaroista. Yhteisön ulkopuolella tapahtuvat matkat olisivat 71 §:n 10 kohdan mukaan verottomia, joten vähennystä ei voitaisi tehdä niitä varten ostetuista palveluista ja tavaroista.

Marginaaliverotus koskisi vain välittömästi matkustajan hyväksi hankittuja palveluja ja tavaroita, kuten kuljetus-, majoitus- ja tarjoilupalveluja. Muiden palvelujen ja tavaroiden ostohinnoista ei voitaisi tehdä vähennystä veron perusteesta. Välittömästi matkustajan hyväksi tulevana palveluna ei pidettäisi esimerkiksi toiselle matkatoimistolle maksettua välityspalkkiota. Muut, yleiskustannusten luonteiset verolliset hankinnat olisivat kuitenkin lain 10 luvun säännösten perusteella vähennyskelpoisia ostoja.

Jos matkanjärjestäjä myy matkustajalle omissa nimissään toisen matkanjärjestäjän sille myymän matkanpaketin, koko paketin katsottaisiin tulevan välittömästi matkustajan hyväksi. Kummankin matkanjärjestäjän myyntiin sovellettaisiin tällöin marginaaliverotusta.

Vähennys tehtäisiin verollisten ostohintojen perusteella. Vähennys koskisi ostohintoihin sisältyvän kotimaan veron lisäksi toisessa jäsenvaltiossa maksettua veroa. Mikäli palvelun tai tavarän ostohintaan ei sisältyisi veroa, vähennys tehtäisiin verottomasta ostohinnasta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin vähennyksen palauttamisesta. Jos palvelu tai tavara, josta on tehty 2 momentissa tarkoitettu vähennys, otettaisiin muuhun tarkoitukseen kuin matkatoimistopalveluna myytäväksi, vähennetty määrä olisi lisättävä veron perusteeseen. Palautus ei pääsääntöisesti koskisi palveluja, koska vähennyksen edellytysten olemassaolo on yleensä havaittavissa jo vähennysajankohtana. Palautus tulisi kysymykseen esimerkiksi silloin, kun tavara, josta vähennys on tehty, otetaan myöhemmin omaan käyttöön.

Marginaaliverotusmenettely olisi pakollinen. Matkanjärjestäjä ei siten voisi suorittaa veroa kunkin erillisen palvelun edelleenmyynnistä. Se voisi kuitenkin myydä palvelun alkuperäisen myyjän nimissä tai ostaa palvelun asiakkaan nimissä, jolloin kysymyksessä olisi palvelun välitys. Tämä olisi perusteltua silloin, kun asiakkaana on verovelvollinen. Asiakas voisi tällöin vähentää välitetyn palvelun tai tavarän

ostohintaan sisältyvän veron tai saada siitä lain 122 tai 131 §:ssä tarkoitettun palautuksen. Marginaaliverotusmenettelyä sovellettaessa verovelvollinen ostaja voisi tehdä vähennyksen tai saada palautuksen vain matkatoimiston marginaalista suoritettavasta verosta.

Verovelvollinen asiakas voisi vähentää ostamastaan matkatoimistopalvelusta matkanjärjestäjän suorittaman veron. Vähennysoikeus koskisi vain matkanjärjestäjän myyntipalkkiosta suoritettavaa veroa. Matkanjärjestäjän olisi 209 a §:n mukaan merkittävä laskuun veron perusteena olevan myyntipalkkion ja siitä suoritettavan veron määrä.

80 a §. Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, miten ulkomaan valuutassa ilmaistu rahamäärä muunnettaisiin Suomen markoiksi. Nykyisessä laissa ei ole vastaavaa säännöstä. Säännösehdotus perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan C kohdan 2 alakohdan toiseen alakohtaan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY).

83 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 83 §:ssä säädetään käytettyjen tavaroiden kaupan sovellettavasta marginaaliverotusmenettelystä. Käytettyjen tavaroiden kauppialla on oikeus vähentää myynnistä suoritettavan veron perusteesta 82 prosenttia edelleenmyyntiä varten verottomina ja käytettyinä hankkimensa tavaroiden ostohinnasta. Kirjojen osalta vähennys on 89 prosenttia ostohinnasta. Veron perusteesta tehtävä vähennys merkitsee käytännössä sitä, että kauppias saa suorittaa tällaisten tavaroiden osalta veron vain perimänsä myyntipalkkion osalta.

Käytetyn tavarän myynti ulkomaille on verotonta. Lisäksi käytettyjen tavaroiden kauppias voi tehdä veron perusteesta edellä mainittuja vähennyksiä vastaavat vähennykset verotonta ulkomaille tai 70 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitetuille matkustajille tapahtuvaa edelleenmyyntiä varten käytettyinä ja verottomina hankituista tavaroista. Säännöksen tarkoituksena on poistaa se ulkomaille myytävien tavaroiden myyntihintoja rasittava piilevä vero, jonka kulluttaja on aikanaan tavarasta maksanut. Säännös lisättiin lakiin eduskuntakäsittelyn yhteydessä.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan käytetyn tavarän sekä taide-, keräily- ja antiikkiesineiden kaupan sovelletaan erityistä marginaaliverotusmenettelyä. Tätä koskevat säännökset sisältyvät kuudetta arvonlisäverodirektiiviä muuttaneeseen direktiiviin 94/5/ETY.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin ja arvonlisäverolain käytetyn tavaran kauppaan sovellettavat säännökset rakentuvat samoille peiraatteille. Kummassakin säännöstössä verotuksen kohteena on käytetyn tavaran kauppiaan marginaali. Menettelyt eroavat kuitenkin yksityiskohtien osalta jonkin verran toisistaan.

Direktiiviin ei sisälly säännöksiä, jotka mahdollistaisivat vähennyksen tekemisen ulkomaille myytävästä käytetystä tavarasta. Tämän vuoksi arvonlisäverolain 83 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että mainittu vähennys poistettaisiin.

Käytettyjen tavaroiden marginaaliverotusta koskevat säännökset ovat direktiivissä huomattavasti yksityiskohtaisemmat kuin arvonlisäverolaisissa. Ne sisältävät muun muassa taide-, keräily- ja antiikkiesineiden kauppaa sekä julkista huutokauppaa koskevia erityissäännöksiä. Arvonlisäverolain yksityiskohtaisempi sopeuttaminen direktiivimääräyksiin on tarkoitus toteuttaa erikseen annettavalla hallituksen esityksellä.

8 luku. Verokanta

85 §. Tavarantoiminnan yhteisöön sovellettaisiin alennettua verokantaa silloin, kun kyse on pykälässä tarkoitettujen tavarantoiminnan hankinnasta. Pykälän 1 momentin johdantolauseeseen tehtäisiin tätä koskeva lisäys. Muutos perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 e artiklan 4 kohtaan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY).

Henkilökuljetukset. Henkilökuljetuksiin sovelletaan voimassa olevan arvonlisäverolain pysyvien säännösten mukaan alennettua verokantaa. Lain 85 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan verokannan suuruus on 12 prosenttia. Arvonlisäverotuksen siirtymisestä matkailulle ja henkilökuljetustoimintaa harjoittaville aiheutuvien vaikutusten lieventämiseksi henkilökuljetuspalveluihin sovelletaan kuitenkin 222 §:n 5 momentin siirtymäsäännöksen mukaan vuoden 1995 loppuun asti 6 prosentin verokantaa.

Liikennepoliittisista syistä henkilökuljetuksiin siirtymäkauden aikana sovellettava erityinen 6 prosentin verokanta ehdotetaan säädettäväksi pysyväksi. Tätä koskeva säännös sisältyisi lakiehdotuksen 85 a §:n 1 kohtaan. Samalla 222 §:n 5 momentti ja 85 §:n 1 momentin 1 kohta kumottaisiin.

Majoitustoiminta. Voimassa olevan arvonlisäverolain pysyvien säännösten mukaan hotelli- ja leirintäaluettoiminta sekä niihin verrattava majoitustoiminta kuuluu verotuksen piiriin. Arvonlisäverotukseen siirtymisestä matkailulle ja majoitustoiminnalle aiheutuvien vaikutusten lieventämiseksi majoitustilan ja käyntisataman käyttöoikeuden luovutukset säilyvät kuitenkin 222 §:n 2 momentin siirtymäsäännöksen mukaan kokonaan verottomina vuoden 1995 loppuun asti. Vuoden 1996 alusta niihin sovelletaan lain 85 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan 12 prosentin verokantaa.

Majoitustoiminnan siirtymäkauden verottomuudesta joudutaan luopumaan jäsenyyden toteutumisajankohdasta lukien. Elinkeinopoliittisista syistä majoitustoimintaan ehdotetaan sovellettavaksi alennettua kuuden prosentin verokantaa. Tätä koskeva säännös otettaisiin lakiehdotuksen 85 a:n 2 kohtaan. Samalla 85 §:n 1 momentin 2 kohta kumottaisiin.

Viihdetilaisuudet. Voimassa olevan arvonlisäverolain pysyvien säännösten mukaan kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien järjestäminen on verollista, mikäli toimintaa harjoitetaan lain 1 §:ssä tarkoitettulla tavalla liiketoiminnan muodossa. Yleishyödyllisten yhteisöjen ja uskonnollisten yhdyskuntien järjestämät kulttuuri- ja viihdetilaisuudet ovat verottomia arvonlisäverolain 4 ja 5 §:n perusteella. Myös valtion ja kuntien tarjoamat tilaisuudet jäävät pääsääntöisesti verotuksen ulkopuolelle, koska toiminta ei yleensä tapahdu liiketoiminnan muodossa.

Kaupallisten järjestäjien myymät viihdetilaisuudet ovat lain pysyvien säännösten mukaan verollisia. Ne jäävät kuitenkin verotuksen ulkopuolelle siirtymäsäännöksen perusteella. Arvonlisäverotukseen siirtymisestä kulttuuri- ja viihdealalle aiheutuvien vaikutusten lieventämiseksi 222 §:n 2 momentin siirtymäsäännöksen mukaan teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesityksistä sekä taidenäyttelyistä perittävät pääsymaksut säilyvät verottomina vuoden 1995 loppuun asti. Vuoden 1996 alusta kaupalliset viihdetilaisuudet tulevat verotuksen piiriin ja niihin sovelletaan yleistä verokantaa.

Kaupallisten viihdetilaisuuksien siirtymäkauden verottomuus ei ole direktiivin mukainen, joten siitä joudutaan luopumaan jäsenyyden toteutumisajankohdasta lukien.

Direktiivin 12 artiklan 3 kohdan a alakohdan (muutettu direktiivillä 92/111/ETY) ja liitteen H 7 kohdan (lisätty direktiivillä 92/77/ETY) mukaan jäsenvaltio voi soveltaa

alennettua, vähintään 5 prosentin verokantaa näytösten, teattereiden, sirkuksen, messujen, huvipuistojen, konserttien, museoiden, eläintarhojen, elokuvateattereiden, näyttelyjen ja vastaavien kulttuuritilaisuuksien ja -laitosten pääsymaksuihin. Liitteen H 12 kohdan (lisätty direktiivillä 92/77/ETY) mukaan alennettua verokantaa voidaan soveltaa myös urheilutilaisuuksien pääsymaksuihin.

Ei-kaupallisten ja kaupallisten viihde- ja kulttuuritilaisuuksien erilaisen verokohtelun lieventämiseksi ehdotetaan, että tilaisuuksien pääsymaksuihin sovellettaisiin alennettua 12 prosentin verokantaa. Tätä koskeva säännös otettaisiin lakiehdotuksen 85 §:n 1 momentin 1 kohtaan, johon sisällytettäisiin lisäksi nykyinen elokuvanäytöksiä koskeva säännös.

Alennettua verokantaa sovellettaisiin teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesitysten, näyttelyjen, urheilutapahtumien, huvipuistojen, eläintarhojen, museoiden sekä muiden vastaavien kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien tai laitosten pääsymaksuihin. Lainkohdan luettelo ei olisi tyhjentävä. Alennettua verokantaa sovellettaisiin siten kaikkiin viihdetilaisuuksiin.

Huvipuistojen osalta alennettua verokantaa sovellettaisiin myös erilaisten ajolaitteiden ja muiden vastaavien laitteiden käytöstä perittäviin pääsymaksun luonteisiin maksuihin. Ajanvieteautomaateista saatuihin tuloihin sovellettaisiin sitä vastoin yleistä verokantaa.

Yleishyödyllisten yhteisöjen, uskonnollisten yhdyskuntien ja julkisyhteisöjen järjestämät tilaisuudet jäisivät edelleenkin pääsääntöisesti verotuksen ulkopuolelle.

Liikuntapalvelut. Urheilutilan käyttöoikeuden tilapäisluonteiseen luovuttamiseen sovelletaan voimassa olevan arvonlisäverolain pysyvien säännösten mukaan yleistä verokantaa. Arvonlisäverotukseen siirtymisestä kaupalliselle liikuntapaikkatoiminnalle aiheutuvien vaikutusten lieventämiseksi liikuntapaikkojen käyttöoikeuden tilapäisluonteiseen luovuttamiseen sovelletaan 222 §:n 5 momentin siirtymäsäännöksen mukaan alennettua 12 prosentin verokantaa vuoden 1995 loppuun asti. Alennettua verokantaa sovelletaan esimerkiksi erilaisten peli- ja salivuorojen kuten tennis-, golf-, jäähalli- ja liikuntavuorojen sekä hiihtohissilippujen myyntiin.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 12 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja liitteen H 13 kohdan (lisätty direktiivillä 92/77/ETY) mukaan jäsenvaltio voi soveltaa alennettua, vähin-

tään 5 prosentin verokantaa urheilulaitteiden käyttöön.

Ei-kaupallisten ja kaupallisten liikuntapalvelujen erilaisen verokohtelun lieventämiseksi ehdotetaan, että niihin siirtymäkautena sovellettava alennettu 12 prosentin verokanta säädettäisiin pysyväksi. Muut kuin liiketoiminnan muodossa tapahtuvat liikuntapalvelut jäisivät aikaisempaan tapaan verotuksen ulkopuolelle.

Säännöksen sanontaa ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että urheilutilan käyttöoikeuden tilapäisluonteinen luovuttaminen korvattaisiin ilmaisulla palvelu, jolla annetaan mahdollisuus liikunnan harjoittamiseen. Alennettua verokantaa voitaisiin tällöin soveltaa myös tilanteissa, joissa ei luovuteta käyttöoikeutta tiettyyn tilaan. Alennettu verokanta ei koskisi urheilutarvikkeiden myyntiä tai vuokrausta.

Muutos toteutettaisiin sisällyttämällä liikuntapalveluja koskeva säännös lakiehdotuksen 85 §:n 1 momentin 2 kohtaan: Nykyinen 4 ja 5 kohta siirtyisivät uudeksi 3 ja 4 kohdaksi.

Yleisradiotoiminta. Voimassa olevan arvonlisäverolain 85 §:n 3 momentin mukaan Yleisradio Oy:n valtion radorahastosta saamasta korvauksesta suoritettava vero on 5 prosenttia veron perusteesta.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 12 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltio voi soveltaa yhtä tai kahta alennettua verokantaa, joiden suuruus on vähintään 5 prosenttia.

Arvonlisäverolain 85 §:n ja 222 §:n 5 momentin mukaan Suomessa on käytössä kolme alennettua verokantaa: 5, 6 ja 12 prosenttia. Direktiivin mukaan jäsenvaltio voi soveltaa korkeintaan kahta alennettua verokantaa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että yleisradiotoimintaan sovellettu 5 prosentin verokanta korotettaisiin 6 prosenttiin. Tätä koskeva säännös sisältyisi lakiehdotuksen 85 a §:n 3 kohtaan. Samalla 85 §:n 3 momentti kumottaisiin.

85 a §. Pykälässä säädettäisiin niistä palveluista, joihin sovelletaan 6 prosentin verokantaa. Säännösehdoituksia on perusteltu tarkemmin 85 §:n kohdalla.

9 luku. Tavaran maahantuonti

86 §. Maahantuonnilla tarkoitetaan kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan tuontia yhteisön ulkopuolelta. Direktiivin soveltamisalue poikkeaa Rooman sopimuksen soveltamisalueesta. Yhteisön veroalue on määritelty di-

rektiivin 3 artiklassa (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY ja 92/111/ETY). Direktiivin 7 artiklan 1 kohdan (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY ja 92/111/ETY) mukaan tavarahan maahantuonnilla tarkoitetaan:

a) sellaisten tavaroiden tuontia yhteisöön, jotka eivät täytä Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 9 ja 10 artiklassa säädettyjä ehtoja tai jotka eivät ole vapaassa liikkeessä, mikäli tavarat kuuluvat Euroopan Hiili- ja Teräsyhteisön perustamissopimuksen piiriin; ja

b) muiden kuin a kohdassa tarkoitettujen tavaroiden ollessa kysymyksessä tuontia yhteisön veroalueen ulkopuolelta.

Ehdotetaan, että lain 86 §:ssä määriteltäisiin maahantuonnin käsite edellä selostetun mukaisesti. Maahantuonnilla tarkoitettaisiin tavarahan tuontia Yhteisöön. Yhteisö määriteltäisiin laakiehdotuksen 1 a §:ssä. Sillä tarkoitettaisiin direktiivin mukaista yhteisön veroaluetta. Maahantuonnilla tarkoitettaisiin siten sekä tuontia yhteisön tullialueen ulkopuolelta että yhteisön tullialueeseen kuuluvalta, mutta sen veroalueen ulkopuolella olevalta alueelta.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 86 §:n säännökset sisältyisivät lakiehdotuksen 86 b §:ään.

86 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan tavarahan maahantuontia koskevia säännöksiä sovelletaan tavarahan, joka tullilainsäädännön mukaan tuodaan Suomeen. Väliaikainen maahantuonti, jossa tavara on tulliverolain mukaan tullitonta, on säädetty verottomaksi arvonlisäverolain 94 §:ssä.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 7 artiklan 2—3 kohdan (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY; 92/111/ETY) säännöksillä on toisenlaista sääntelytapaa noudattaen päädytty samantilaiseen lopputulokseen kuin voimassa olevassa arvonlisäverolaissa. Mainituissa direktiivin kohdissa säädetään, mikä on se paikka, jossa tavarahan maahantuonnin Yhteisöön katsotaan tapahtuvan arvonlisäverosäännöksiä sovellettaessa (tuontipaikka). Näiden säännösten perusteella määräytyy, missä jäsenvaltiossa tavarahan maahantuonnin arvonlisäverotus tapahtuu.

Direktiivin 7 artiklan 2 kohdan mukaan tuontipaikkana on se jäsenvaltio, jonka alueella tavara on, kun tavara tuodaan Yhteisöön.

Direktiivin 7 artiklan 3 kohdan mukaan tilanteissa, joissa vapaaseen liikkeeseen tullamaton tavara sen tullessa Yhteisöön ilmoitetaan johonkin kuudennen arvonlisäverodirek-

tiivin 16 artiklan 1 kohdan B alakohdan a—d alakohdassa (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY) mainittuun menettelyyn, väliaikaiseen maahantuontimenettelyyn täysin tuontitulleita tai ulkoiseen passitusmenettelyyn, tuontipaikkana on se jäsenvaltio, jonka alueella tavara on, kun kyseinen menettely päättyy.

Direktiivin 7 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tullikoodeksin mukaiset tulliselvitysmuodot tai tullimenettelyt ovat:

— koodeksin 50—53 artiklan mukainen väliaikainen varastointi;

— siirtäminen koodeksin 166 artiklassa tarkoitettulle vapaa-alueelle tai vapaavarastoon;

— koodeksin 98—113 artiklassa tarkoitettu tullivarastointimenettely tai 114 artiklassa tarkoitettu sisäinen jalostusmenettely suspensiojärjestelmää soveltaen;

— koodeksin 137—144 artiklassa tarkoitettu täysin tulliton väliaikainen maahantuontimenettely; ja

— koodeksin 91—97 artiklassa tarkoitettu ulkoinen passitusmenettely.

Tullikoodeksin sääntelemien tulliselvitysmuotojen ja tullimenettelyjen lisäksi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitetaan direktiivin 16 artiklan 1 kohdan B alakohdan d alakohdassa mainittua oikeutta sallia tullitta sellaisen tavarahan tuonti, joka on tarkoitettu asennettavaksi jäsenvaltion aluevesillä oleville poraus- tai tuotantolautoille tai käytettäväksi näiden poraus- tai tuotantolautojen rakennus-, korjaus-, huolto- ja varustelutöissä taikka mainittujen lauttojen yhdistämiseksi mantereeseen sekä näiden poraus- tai tuotantolautojen polttoaineeksi tai muonitukseen tarkoitettuja tavaroita.

Direktiivin 7 artiklan 3 kohdan toinen ala-kohta sisältää tuontipaikan määräytymistä koskevat säännökset tapauksissa, joissa tavara tuodaan Yhteisöön sen veroalueen ulkopuolelta. Sen mukaan sellaisen tavarahan tuontipaikka, joka tuodaan Yhteisön veroalueeseen kuulumattomalta alueelta direktiivin 33 a artiklan 1 kohdan b tai c alakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) tarkoitettuun menettelyyn ilmoitettuna Yhteisöön, on siinä jäsenvaltiossa, jossa tavara on kyseisen menettelyn päättyessä. Direktiivin 33 a artiklan 1 kohdan b ala-kohta koskee tullikoodeksin 163—165 artiklassa tarkoitettuun sisäiseen passitusmenettelyyn ilmoitettua tavaraa ja artiklan 1 kohdan c ala-kohta

tavaraa, johon olisi voitu soveltaa jotakin kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan B alakohdan a—d alakohdassa tarkoitettua menettelyä tai väliaikaista maahantuontimenettelyä täysin tuontitulleitta, mikäli tavara olisi tuotu EY:n tullialueen ulkopuolelta.

Ehdotetaan, että arvonlisäverolain 86 a §:ssä säädettäisiin edellä selostetun mukaisesti, milloin tavaran maahantuonti tapahtuu Suomessa. Pykälän 1 momentti koskisi tapauksia, joissa tavaran tuonti Yhteisön tullialueelle tapahtuu Suomessa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tapauksista, joissa Yhteisön tullialueelle tuotessa pykälän 3 momentissa lueteltuun suspensioimenettelyyn asetettu tavara on Suomessa tämän menettelyn päättyessä. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin Suomessa tapahtuvasta maahantuonnista, kun tavara tuodaan Yhteisön veroalueen ulkopuoliselta alueelta.

Suomessa ei ole tarvetta soveltaa direktiivin 16 artiklan 1 kohdan B alakohdan d alakohtaa.

86 b §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 86 §:n mukaan velvollinen suorittamaan veron tavaran maahantuonnista on maahantuojat. Veron suorittamisesta on vastuussa tavaran maahantuonnissa maahantuojan lisäksi se, joka tullilain 44 §:n mukaan on vastuussa tullin suorittamisesta. Tullihuutokaupassa myydystä tavarasta on ostaja velvollinen suorittamaan veron.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 21 artiklan 2 alakohdan (28 g; muutettu direktiivillä 91/680/ETY) perusteella jäsenvaltio, johon tavara tuodaan, määrää, kuka on velvollinen suorittamaan veron tavaran maahantuonnissa.

Tullikoodeksin 201—208 ja 212—216 artikla sisältää säännökset siitä, kuka on velvollinen suorittamaan tavaran maahantuonnin yhteydessä syntyneen tullivelan. Tavaranhaltija on tullikoodeksin 4 artiklan 18 kohdan mukaan henkilö, joka tekee tulli-ilmoituksen omista nimissään tai jonka nimissä tulli-ilmoitus tehdään.

Voimassa olevan lain 86 §:ää vastaava säännös ehdotetaan otettavaksi uuteen 86 b §:ään. Sen 1 momentissa ehdotetaan edellä selostetun perusteella säädettäväksi, että velvollinen suorittamaan veron tavaran maahantuonnissa on tullikoodeksin 4 artiklan 18 kohdassa tarkoitettu tavaranhaltija.

Maahantuonnin verotus koskee myös Yhteisön tullialueelta sen veroalueelle tapahtuvaa tavaran tuontia. Kun tullikoodeksin mukainen

tavaranhaltijuus ei ole riittävän selvästi osoitettavissa silloin, kun tulli-ilmoitusta ei vaadita, veron suorittamisvelvollisuudesta tulisi näissä tapauksissa säätää erikseen. Tämän vuoksi 1 momentissa säädettäisiin, että sama velvollisuus kuin tavaranhaltijalla olisi henkilöllä, joka on tavaranhaltijan asemassa tuonnin tapahtuessa Yhteisön tullialueelta Yhteisön veroalueelle.

Lisäksi ehdotetaan 2 momentissa säädettäväksi, että veron suorittamisesta olisi vastuussa se tai ne, joka tai jotka tullikoodeksin mukaan ovat velvollisia maksamaan syntyneen tullivelan. Säännös vastaisi asiallisesti nykyistä lakia.

Nykyisen lain 86 §:n 3 momentti veron suorittamisvelvollisuudesta tullihuutokaupassa myydystä tavarasta sisältyy lakiehdotuksen 86 b §:n 3 momenttiin.

87 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 87 §:n mukaan veron suorittamisvelvollisuuden syntymisen ajankohdasta on voimassa mitä tullilaisilla ja tulliverolaisilla säädetään tullista.

EY:n lainsäädännössä veron suorittamisvelvollisuuden syntymisestä ja sen ajankohdasta maahantuonnissa säädetään kuudennen arvonlisäverodirektiivin 10 artiklan 3 kohdassa (muutettu direktiivillä 91/680/ETY). Sen ensimmäisen alakohdan mukaan veron suorittamisvelvollisuus syntyy, kun tavara tuodaan Yhteisöön. Mikäli tavarahan on Yhteisöön tuotaessa sovellettu jotakin direktiivin 7 artiklan 3 kohdassa (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY; 92/111/ETY) tarkoitettua menettelyä, veron suorittamisvelvollisuus syntyy silloin, kun menettely päättyy.

Direktiivisäännöksen toisen alakohdan mukaan veron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohdasta tavaran maahantuonnissa on voimassa mitä tullikoodeksin 201—208 ja 212—216 artiklassa säädetään tullin suorittamisvelvollisuuden syntymisestä ja sen ajankohdasta. Tullin suorittamisvelvollisuus syntyy muun muassa, kun tullinalainen tavara luovutetaan vapaaseen liikkeeseen, kun tavara ilmoitetaan osittain tullittomaan väliaikaiseen maahantuontimenettelyyn, kun tavara tuodaan luvatta tullialueelle tai kun täysin tullittoman väliaikaisen maahantuontimenettelyn tai muun suspensioimenettelyn ehtoja rikotaan.

Direktiivisäännöksen kolmannen alakohdan mukaan tullin suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohtaa koskevia säännöksiä sovelletaan veron suorittamisvelvollisuuden syntymisajan-

kohtaa määrättäessä riippumatta siitä, kanne-taanko tavarasta tulleja vai ei.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan, että arvonlisäverolain 87 §:ää muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin EY:n tullikoodeksin säännöksiin tullivelan syntymisajankohdasta.

88 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan tavarann maahantuonnista suoritettavan arvonlisäveron perusteena on tullausarvolain mukaisesti määritetty tavarann tullausarvo, ellei arvonlisäverolaissa toisin säädetä. EY:n lainsäädännössä tavarann maahantuonnin veron perustetta koskevat säännökset ovat kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan B kohdassa (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY; 92/111/ETY ja 94/5/ETY). Sen 1 alakohdan mukaan perustana on Yhteisön tullausarvosäännösten mukaan määritetty tullausarvo. Yhteisön tullausarvosäännökset ovat tullikoodeksin 28—36 artiklassa ja tietyistä Yhteisön tullikoodeksin soveltamista koskevista säännöksistä annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (tullikoodeksin soveltamisasetus; muutettu asetuksella N:o 3665/93) 141 — 181 artiklassa. Direktiivin säännöstä sovelletaan kaikkeen yhteisön veroalueelle tapahtuvaan tavarann maahantuontiin. Veron perusteeseen ei 11 artiklan B kohdan 4 alakohdan mukaan sisällytetä hinnanalennuksia.

EU-jäsenyyden toteutuessa tullausarvolaki (906/80) kumottaisiin. Sen korvaisivat EY:n tullilainsäädännön tullausarvosäännökset. Direktiivin säännös alennuksien verokohtelusta tulisi otetuksi huomioon tullausarvosäännösten perusteella. Ehdotetaan, että arvonlisäverolain 88 §:n 1 momentissa viitattaisiin EY:n tullausarvosäännöksiin.

89 §. Määritettäessä tietovälineen ja sille tallennettun atk-ohjelman veron perustetta maahantuonnissa, ei voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan sovelleta tullausarvolain 10 a §:ää. Maahantuonnin veron perusteena on tällöin sekä tietovälineen että sille tallennettun atk-ohjelman arvo riippumatta ohjelmatyypistä.

EY:n tullikoodeksin soveltamisasetuksen 167 artiklan mukaan sellaisen tietovälineen tullausarvo, jolle on tallennettu atk-ohjelma, määritetään pelkän tietovälineen arvona, mikäli välineen arvo on erotettu ja mikäli tietoväline ei ole integroitu piiri tai puolijohde tai vastaava, jota artiklan säännös ei nimenomaan koske. Säännös on samansisältöinen kuin tullausarvolain 10 a §.

Tietovälineen ja sille tallennettun atk-ohjelman verokohtelusta ei kuudennessa arvonlisäverodirektiivissä ole erityissäännöstä. EY:n arvonlisäverokomitea on antanut asiasta suosituksen. Siinä määritellään normaali-ohjelma massavalmistaiseksi tuotteeksi, joka on kaikkien asiakkaiden saatavissa. Asiakkaat pystyvät käyttämään ohjelmaa standardimuotoisen koulutuksen jälkeen ja toteuttamaan ohjelmilla samat tehtävät tai sovellutukset. Ohjelmat koostuvat usein yhteensopivista ohjelmasarjoista ja -välineistä. Pakettiin sisältyy usein asennus-, koulutus- ja huoltopalvelu. PC-ohjelma, kotitietokoneohjelma sekä pelipaketit kuuluvat tähän ohjelmaryhmään, samoin turva- ja muiden laitteiden standardipaketit.

Tällaiset atk-normaali-ohjelmat, joista käytetään myös nimitystä standardiohjelma, ovat suosituksen mukaan tavaroita. Niiden veron perusteena on maahantuonnissa sekä tietovälineen että sille tallennettun atk-ohjelman arvo.

Atk-erikoisohjelmaa, joka suosituksessa määritellään atk-normaali-ohjelman vastakohdaksi, ei pidetä tavarana.

Tuotaessa maahan atk-erikoisohjelma tietovälineelle tallennettuna tapahtuu sekä tavarann maahantuonti (tietoväline) että palvelun myynti (atk-ohjelma). Kun maahantuojana on elinkeinonharjoittaja, tietovälinettä pidetään atk-erikoisohjelman lisävarusteena ja kokonaisuus verotetaan palvelun myyntinä kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 2 kohdan e alakohdan (muutettu direktiivillä 84/386/ETY) mukaisesti. Tietovälinettä ei tulisi verottaa maahantuonnissa, jotta välttyään kahdenkertaiselta verotukselta.

Silloin kun tietovälineen ja sille tallennettun atk-erikoisohjelman maahantuojana on muu kuin elinkeinonharjoittaja, esimerkiksi yksityishenkilö, voidaan tietoväline ja sille tallennettu atk-erikoisohjelma käytännön syistä verottaa tavarann maahantuontina, jolloin veron perusteena on tietovälineen ja sille tallennettun atk-erikoisohjelman yhteisarvo.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan, että arvonlisäverolain 89 § muutettaisiin edellä selostetun EY:n arvonlisäverokomitean suosituksen mukaiseksi. Kahdenkertaisen verotuksen estämiseksi säädettäisiin tietovälineen ja sille tallennettun atk-erikoisohjelman maahantuonti 94 a §:ssä verottomaksi, mikäli tietovälineen maahantuojana on elinkeinonharjoittaja.

Arvonlisäverolain 89 §:n mukaisesti ei tullausarvolain 11 §:ää sovelleta tavarann maahan-

tuonnin veron perustetta vahvistettaessa, joten myös Suomessa tehdyn suunnittelun arvo sisällytetään sen tavarahan maahantuonnin veron perusteeseen, jota suunnittelu koskee. Koska EY:n lainsäädännössä ei ole vastaavaa säännöstä, ehdotetaan kysymyksessä oleva säännös poistettavaksi.

90 §. Arvonlisäverolain 90 §:n mukaan ulkomailla korjattavana, valmistettavana tai muutoin käsiteltävänä olleen tavarahan jälleentuonnissa veron perusteena on korjaus-, käsittely- ja kustannukset, lähetyskulujen määrä ja ulkomaisten tavarahanosien arvo. Ehtona on, että tavaraa ei ole myyty verotta ulkomaille tai että Suomessa vähennykseen oikeuttavassa käytössä ollutta tavaraa ei ole myyty ulkomailla. Veron peruste vahvistetaan tällä tavoin myös ulkomaille korjattavaksi viedyn tilalle tuodun samanlaatuisen tavarahan maahantuonnissa ja viallisen tavarahan tilalle tuodun samanlaatuisen tavarahan maahantuonnissa, kun viallinen tavara on hävitetty viranomaisen valvonnassa ennen tilalle tuodun tavarahan tullauspäätöksen vahvistamista. Lainkohdan tarkoituksena on veron perusteen vahvistaminen työn teettäjän maksaman kokonaisvastikkeen perusteella, jolloin verotuskohtelu on samanlainen kuin vastaavalaisessa tilanteessa maan sisäisessä verotuksessa. Pykälän 3 momentissa edellytetään, että jälleentuonti tai korvaavan tavarahan tuonti tapahtuu pääsääntöisesti vuoden kuluessa korjattavaksi, valmistettavaksi tai muutoin käsiteltäväksi viedyn tavarahan vientipäivästä tai samanlaatuisella tavaralla korvattun viallisen tavarahan hävityspäivästä. Määräaikoja koskevat säännökset ovat tulliverolain 9 b §:n 2 kohdassa.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan B kohdan 5 alakohta (muutettu direktiivillä 91/680/ETY), sisältää Yhteisön ulkopuolella jalostettavana olleen tavarahan veron perusteen määrittystä koskevan periaatteen. Sen mukaan jälleentuotaessa Yhteisöön tavara, joka on väliaikaisesti viety Yhteisöstä ja jota on Yhteisön ulkopuolella korjattu, jalostettu, sovitettu tai uudistettu, jäsenvaltion tulee ryhtyä toimiin sen varmistamiseksi, että tavarahan kohtelu arvonlisäverotuksessa on sama kuin kyseiseen tavarahan olisi sovellettu, jos mainitut toimenpiteet olisi tehty maan alueella.

Arvonlisäverolain 90 §:n säännös on pääosin direktiivin säännöksen mukainen. Yhteisöverotuksen periaatteiden mukaisesti sitä sovellettaisiin jatkossa kuitenkin vain suhteessa Yhteisön ulkopuolisiin valtioihin. Koska direktiivissä ei

säädetä tullimenettelystä eikä määräajoista, ehdotetaan, että 90 §:n 3 momentti kumottaisiin.

91 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan veron perusteeseen sisällytetään tavarahan maahantuonnissa tavarahan kuljetus-, lastaus-, purkaus- ja vakuutuskustannukset sekä muut kuljetuksen liitännäiskustannukset kuljetusasiakirjan mukaiseen ensimmäiseen määräraikkaan saakka.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan B kohdan 3 alakohtan b alakohta (muutettu direktiivillä 91/680/ETY) sisältää vastaavan säännöksen. Direktiivi mahdollistaa tavarankuljetus- ja kuljetuksen liitännäiskustannusten sisällyttämisen veron perusteeseen lopulliseen määräraikkaan saakka tuontijäsenvaltiossa, mutta ei velvoita tähän.

Ensimmäisellä määräraikalla tarkoitetaan mainitun direktiivisäännöksen mukaan paikkaa, joka mainitaan siinä kuljetussopimuksessa tai muussa kuljetusasiakirjassa, jonka perusteella tavara tuodaan kyseiseen jäsenvaltioon. Ellei tämä käy ilmi kuljetusasiakirjasta, pidetään ensimmäisenä määräraikkana tuontijäsenvaltiossa sijaitsevaa ensimmäistä lastin purkauspaikkaa.

Koska arvonlisäverolakia sovellettaisiin Suomessa tapahtuvaan tavarahan maahantuontiin, ehdotetaan 91 §:n ensimmäistä määräraikkaa koskeva säännös täsmennettäväksi ensimmäiseksi Suomessa olevaksi määräraikaksi.

92 §. Lainkohdan mukaan tavarahan maahantuonnin veron perusteeseen sisällytetään tavarahan valmistamiseksi tarvittun insinööriyön, kehittelyn, mallisuunnittelun, taiteilijan työn, piirustusten ja luonnosten arvo myös silloin, kun kyseinen työ on tehty Suomessa. Tullausarvolain 7 §:n 1 momentin perusteella tämä osuus sisällytetään tullausarvoon vain, mikäli kyseinen työ on tehty muualla kuin Suomessa.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan B kohdan 1 alakohtan (muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan tavarahan maahantuonnissa on veron perusteena tullausarvo. Insinööriyö, kehittäminen, taiteilijantyö, mallisuunnittelu, piirustukset ja luonnokset, jotka ovat välttämättömät maahantuodun tavarahan valmistamiseksi ja jotka tehdään Yhteisön ulkopuolella, sisällytetään tullausarvoon tullikoodeksin 32 artiklan 1 kohdan b alakohtan iv alakohtan perusteella silloinkin, kun maahantuodun tavarahan ostaja on toimittanut ne ilmaiseksi tavarahan valmistajalle, jolloin niiden arvo tai kustannukset eivät sisälly valmistajan maa-

hantuojalta laskuttamaan hintaan. Näin ollen tällaisen suunnittelupalvelun kustannukset sisältyvät tavaran maahantuonnissa veron perusteeseen vain silloin, kun kyseisen työn arvo tai kustannukset sisällytetään tullausarvosäännösten mukaan maahantuodun tavaran tullausarvoon.

Koska arvonlisäverolain 92 § säännös ei vastaa tavaran maahantuonnin veron perustetta koskevia kuudennen arvonlisäverodirektiivin säännöksiä, se ehdotetaan kumottavaksi.

93 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan veron perusteeseen sisällytetään maahan tuodusta tavarasta valtiolle suoritettavat verot ja maksut lukuun ottamatta arvonlisäveroa. Tätä sovelletaan myös vahvistettaessa veron perustetta ulkomailla korjattavana, jalostettavana tai muutoin käsiteltävänä olleen tavaran maahantuonnissa. Säännöstä ei kuitenkaan sovelleta vahvistettaessa tullihuutokaupassa myydyin tavaran veron perustetta.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan B kohdan 3 kohdan a alakohdan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY) mukaan tavaran maahantuonnin veron perusteeseen sisällytetään tuontijäsenvaltion ulkopuolella maksettavat sekä maahantuonnin johdosta kannettavat verot, tullit, tuontimaksut ja muut maksut lukuun ottamatta kannettavaa arvonlisäveroa.

Ehdotetaan, että 93 §:n sanamuoto muutettaisiin direktiivisäännöksen mukaiseksi. Veron perusteeseen sisällytettäisiin tavaran tullausten yhteydessä kannettavat tuontiverot ja -maksut. Veron perusteeseen ei siten sisällytettäisi esimerkiksi valmisteveroa, jota ei kanneta tullausten yhteydessä. Veron perusteeseen sisällytettäisiin myös Suomen ulkopuolella maksettavat verot ja muut maksut. Tullihuutokaupassa myydyin tavaran veron perustetta koskeva poikkeussäännös säilytettäisiin muuttamattomana.

93 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltion soveltaessa jotakin artiklassa säädetyistä myynnin verottomuuksista, sen tulee huolehtia siitä, että tullattaessa tavara vapaaseen liikkeeseen maahantuonnissa kannettava vero vastaa sitä, mikä olisi kannettu, jos myynnit olisi verotettu maahantuonnin yhteydessä tai kotimaan verotuksessa. Lakiehdotuksen 71 §:n 6 kohdassa säädetään tietyissä tullilainsäädännön tarkoittamissa menettelyissä oleviin tavariin kohdistuvien palvelujen myyntien verottomuudesta. Kertaalleen verottamisen varmis-

tamiseksi ehdotetaan, että arvonlisäverolakiin lisättäisiin uusi 93 a §, jossa EY:n säännösten mukaisesti säädettäisiin tällaisten palvelujen arvon tai vastikkeen sisällyttämisestä tavaran maahantuonnin veron perusteeseen.

Poikkeukset maahantuonnin verollisuudesta. 94—96 §. Arvonlisäverolakiin sisältyvistä maahantuonnin verottomuuksista säädettäessä tavoitteena on ollut toteuttaa muun muassa verotuksen neutraalisuus kotimaassa tapahtuvan myynnin ja maahantuonnin välillä. Lisäksi on hallinnon yksinkertaistamiseksi muun säännöksen kuin tullitariffin perusteella tullittoman tavaran maahantuonti mahdollisimman pitkälle säädetty myös verottomaksi. Eräissä tapauksissa tavaran maahantuonnin verottomuudesta on sovittu kansainvälisissä sopimuksissa. Maahantuonnin verottomuutta koskevat säännökset ovat voimassa olevan arvonlisäverolain 94—96 §:ssä.

EY:n lainsäädännössä tavaran maahantuonnin verottomuudesta säädetään pääosin kuudennen arvonlisäverodirektiivin 14 artiklassa (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY ja 92/111/ETY). Siinä säädetään kotimaan myynnissä verottomien tavaroiden maahantuonnin verottomuudesta, eräiden tullittomuuksien perusteella maahantuonnissa myönnettävistä verottomuuksista, palautustavaroiden, eräiden kalastustuotteiden ja kullan maahantuonnin verottomuuksista sekä eräistä jäsenvaltioiden sopimusjärjestelyistä johtuvista maahantuonnin verottomuuksista.

Mainitun artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan verotonta on sellaisen tavaran maahantuonti, joka on tulliton muun säännöksen kuin yhteisen tullitariffin perusteella. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin olla myöntämättä verottomuutta, mikäli se todennäköisesti vaikuttaisi vakavasti kilpailuoloihin. Lisäksi mainitun direktiivin 14 artiklan 1 kohdan d alakohdan soveltamisalasta 28 päivänä maaliskuuta 1983 annettu neuvoston direktiivi (83/181/ETY; muutettu direktiiveillä 85/346/ETY, 88/331/ETY ja 89/219/ETY; jäljempänä verottomuusdirektiivi), sisältää yksityiskohtaiset säännökset tullittomuuden perusteella myönnettävän verottomuuden osalta. Muut kuin tarifiin perustuvat maahantuodun tavaran tullittomuussäännökset ovat pääosin Yhteisön neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 918/83 (muutettu neuvoston asetuksilla N:ot 3822/88, 3091/87, 1315/88, 4235/88, 3357/91, 2913/92 ja

355/94, jäljempänä tullittomuusasetus). Eräistä tullittomuuksista on säädetty myös tullikoodeksissa. Tavarän maahantuonti voi olla verotonta myös kyseistä tuontijäsenvaltiota veloitettavan kansainvälisen sopimuksen perusteella.

Yksityishenkilöiden välisten pienlähetysten maahantuonnin verottomuudesta säädetään luonteeltaan ei-kaupallisten pienlähetysten maahantuonnin verottomuudesta 19 päivänä joulukuuta 1978 annetussa neuvoston direktiivissä 78/1035/ETY (muutettu direktiivillä 81/933/ETY).

Matkustajien henkilökohtaisten tavaröiden verottomuudesta säädetään lailla, asetuksella tai hallinnollisilla ohjeilla määrättyjen, kansainvälisessä matkustajaliikenteessä myönnettäviä liikevaihto- ja valmisteverovapauksia koskevien määräysten harmonoinnista 28 päivänä toukokuuta 1969 annetussa neuvoston direktiivissä (69/169/ETY).

EY:n lainsäädännön mukaisesta maahantuonnin verottomuudesta ehdotetaan säädettäväksi arvonlisäverolain 94—96 §:ssä.

94 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 94 § sisältää säännökset sellaisten tavaröiden maahantuonnin verottomuudesta, jöiden myynti kotimaassa on säädetty verottomaksi (1—10 kohta), jöiden maahantuonti on tullitonta tulliverolain tiettyjen kohtien perusteella (11 kohta) tai jöille on myönnetty verottomuus kansainvälisessä sopimuksessa (12 kohta). Tulliverolain mukaan tullittoman väliaikaisen maahantuonnin verottomuudesta säädetään arvonlisäverolain 94 §:n 13 kohdassa.

Ehdotetaan, että tavarän maahantuonnin verottomuudesta säädettäisiin arvonlisäverolain 94 §:ssä edellä selostettujen EY:n säännösten mukaisesti. Siltä osin kuin maahantuonnin verottomuus perustuu tullittomuuteen, viitattaisiin EY:ssä voimassa olevaan tullilainsäädäntöön. Pääosin verottomuuden ja tullittomuuden ehdot vastaavat toisiaan. Mikäli verottomuudelle on verottomuutta koskevissa direktiiveissä asetettu muita ehtoja kuin tullittomuussäännöksissä tullittomuudelle, ehdoista säädettäisiin arvonlisäverolaissa. Verottomuudet maahantuonnissa säilyisivät pääasiassa ennallaan.

Ottaen huomioon lakiesityksen 86 §:n säännöksen maahantuonnista Yhteisöön, sovellettaisiin maahantuonnin verottomuutta koskevia säännöksiä myös Yhteisön tullialueeseen kuu-

luvalta, mutta sen veroalueen ulkopuolella olevalta alueelta Yhteisön veroalueelle tapahtuvaan tuontiin.

94 §:n 1—11 kohta. *Kotimaan myynissä verottomien tavaröiden veroton maahantuonti.* Voimassa olevan lain 94 §:n 1—10 kohdassa säädetään verottomaksi eräiden sellaisten tavaröiden maahantuonti, jöiden myynti kotimaassa on säädetty verottomaksi. Tällaisia tavaröitä ovat äidinmaito, ihmisveri, ihmiselimet ja ihmiskudokset, tekijän omistama kuvataiteen tuote, 108 §:ssä tarkoitetut jalostamattomat elintarvikkeet, 51 §:ssä tarkoitetut elävät eläimet, 52 §:n 1 momentissa tarkoitetut lannoite- ja rehuaineet, 55 §:ssä tarkoitetut tilatut sanoma- ja aikakauslehdet, 56 §:ssä tarkoitetut yleishyödylliselle yhteisölle tulevat sanoma- ja aikakauslehtien painokset, 57 §:ssä tarkoitetut polttoaineet ja maakaasu, 58 §:ssä tarkoitetut vesi- ja ilma-alukset sekä 59 §:n 1 kohdassa tarkoitetut setelit ja kolikot.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan verotonta on sellaisen tavarän maahantuonti, jonka myynti maan sisällä on verotonta aina, kun myyjä on verovelvollinen.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 94 §:n 8 kohdan mukaan 57 §:ssä lueteltujen kotimaisten polttoaineiden ja maakaasun maahantuonti on energiapoliittisista syistä vapautettu verosta. Kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin ei sisälly vastaavaa verottomuutta. Tämän vuoksi verottomuudesta ehdotetaan luovuttavaksi.

Voimassa olevaan arvonlisäverolakiin ei sisälly kullän maahantuontia koskevia erityissäännöksiä. Kullän maahantuonti on siten verollista lain yleisten sääntöjen mukaisesti. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan j alakohdan mukaan verosta on vapautettu keskuspankkien harjoittama kullän maahantuonti. Keskuspankin toimesta tapahtuva kullän maahantuonti ehdotetaan säädettäväksi verottomaksi direktiivisäännöksen mukaisesti. Tätä koskeva säännös otettaisiin lakiehdotuksen 94 §:n 8 kohtaan.

Lakiehdotuksessa ilma-alusten verokohtelua on muutettu. Tästä aiheutuvat tarkistukset tehtäisiin 9 kohtaan.

Nykyisestä poiketen verosta vapautettaisiin neutraalisuussyistä hammasproteesien maahantuonti, jos ne on hankittu hammaslääkäriltä, hammasteknikolta tai erikoishammasteknikolta. Vastaava kotimaan myynti on vapautettu

verosta 36 §:n 3 kohdassa. Maahantuonnin verottomuussäännös sisällytettäisiin lakiehdotuksen 94 §:n 11 kohtaan.

94 §:n 12 kohta. *Tullittomuuteen liittyvä maahantuonnin verottomuus.* Voimassa olevan lain 94 §:n 11 kohdassa säädetään verottomaksi eräiden tavaroiden maahantuonti, jotka ovat tullittomia tulliverolain ja sen perusteella annettujen säännösten tai määräysten nojalla. Lainkohdan mukaan verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti: tulliverolain 7 §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12—14 a §:ssä, 15 §:n 1, 1 a, 4 a, 6 ja 7 kohdassa, 16 §:n 1—5, 7—11 ja 13 kohdassa sekä 16 a §:ssä tarkoitettut tullittomat tavarat.

EY:n lainsäädännössä vastaavasta maahantuonnin verottomuudesta säädetään kuudennen arvonnisäverodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan d alakohdassa (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY ja 92/111/ETY). Sen mukaan verotonta on sellaisen tavarain lopullinen maahantuonti, joka on Yhteisön ulkopuolelta tuotaessa tulliton muun säännöksen kuin yhteisen tullitariffin perusteella. Jäsenvaltio voi kuitenkin olla myöntämättä verottomuutta, mikäli se todennäköisesti vaikuttaisi vakavasti kilpailuedellytyksiin. Verottomuusdirektiivi sisältää lisäksi yksityiskohtaisia säännöksiä tavarain tullittomuuden perusteella maahantuonnissa myönnettävistä verottomuuksista. Muista kuin tariffiin perustuvista tullittomuuksista säädetään tullittomuusasetuksessa (918/83). Eräistä tullittomuuksista säädetään myös tullikoodeksissa. Verottomuusdirektiivin mukaiset verottomuuden ehdot vastaavat pääosin tullittomuusasetuksen säännöksiä. Eräissä tapauksissa verottomuudelle on verottomuusdirektiivissä asetettu lisäehtoja.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan, että verottomaksi säädettäisiin eräiden sellaisten tavarain maahantuonti, jotka ovat tullittomia tullittomuusasetuksen perusteella. Näissä tapauksissa verottomuus myönnettäisiin verottomuusdirektiivin mukaan samoin ehdoin kuin tullittomuus. Säännökset sisällytettäisiin lakiehdotuksen 94 §:n 12 kohtaan.

Tullittomuusasetuksen 2—10 artikla. Verottomuusdirektiivin 2—10 artiklan perusteella verotonta on maahantuonnissa EY:n alueelle muuttavan henkilön henkilökohtainen omaisuus, niin sanotut muuttotavarat, lukuun ottamatta muun muassa alkoholi- ja tupakkatuotteita ja ammattikäyttöön tarkoitettuja kuljetusvälineitä. Verottomuuden ehtona on muun

muassa, että maahanmuuttaja on asunut EY:n ulkopuolella vähintään 12 kuukauden ajan ennen muuttoa ja että tavarat ovat olleet muuttajan omistuksessa ja kestokulutushyödykkeet myös hänen käytössään vähintään 6 kuukautta ennen muuttopäivää. Vastaavasta tullittomuudesta säädetään neuvoston tullittomuusasetuksen 2—10 artiklassa.

Voimassa olevan arvonnisäverolain 94 §:n 11 kohdan perusteella verotonta on sellaisen tavarain maahantuonti, joka on tullitonta tulliverolain 14—14 a §:n mukaisesti. Toisin kuin tulliverolaissa muuttajan henkilökohtaiseen omaisuuteen kuuluu EY:n tullittomuusasetuksen mukaan myös muuttajan ammattikäyttöön tarkoitettut, kannettavat vapaiden taiteiden ja taideollisuuden työvälineet. Tulliverolaista poiketen tullittomuusasetuksen mukaan tullittomuuden edellytyksenä on muun muassa, että muuttajan henkilökohtainen omaisuus on tuotava EY:n alueelle 12 kuukauden kuluessa muuttopäivästä ja että tavaroita ei saa luovuttaa toiselle ennen kuin 12 kuukautta on kulunut tavarain tuonnista. Tulliverolaissa tämä luovutuskielto, niin sanottu karenssi aika, koskee ainoastaan muuttotavarana tuotua henkilöautoa ja moottoripyörää ja on pituudeltaan kaksi vuotta.

Tullittomuusasetuksen 11—15 artikla. Verottomuusdirektiivin 11—15 artiklan mukaisesti verotonta on eräiden tavarain tuonti EY:n alueelle avioliiton solmimisen yhteydessä. Tällaisia tavaroita ovat muun muassa myötäjais- ja taloustavarat sekä yksikköarvoltaan enintään 1 000 ECU:n arvoiset tavanomaiset häälahjat, jotka EY:n ulkopuolella vakituisesti asuva henkilö on lahjoittanut. Verottomuutta ei myönnetä alkoholi- ja tupakkatuotteille. Verottomuuden ehtona on muun muassa, että myötäjais- ja häälahjatavarat tuodaan aikaisin- taan kaksi kuukautta ennen sovittua hääpäivää ja viimeistään neljä kuukautta hääpäivän jälkeen. Verotta tuotuja myötäjais- ja häälahjatavaroita ei myöskään saa luovuttaa toiselle ennen kuin vähintään 12 kuukautta on kulunut niiden tuonnista. Vastaavasta tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 11—15 artiklassa.

Voimassa olevan lain verottomuussäännökset eivät täysin vastaa EY:n säännöksiä. Arvonnisäverolain 94 §:n 11 kohdan mukaan verotonta on tulliverolain 14—14 a §:n mukaan tullittoman tavarain, niin sanotun muuttotavarain, maahantuonti sekä muun muassa tullive-

rolain 16 §:n 3 kohdan perusteella tullittoman, huomattavan merkkipäivän johdosta saadun muun lahjan kuin henkilöauton ja moottoripyörän maahantuonti.

Tullittomuusasetuksen 16—19 artikla. Verotomusdirektiivin 16—19 artiklan mukaan verotonta on Yhteisön alueella pysyvästi asuvan henkilön perintönä tai testamentilla saaman henkilökohtaisen omaisuuden maahantuonti. Verottomuus myönnetään myös, jos perinnön saajana on EY:n alueelle sijoittautunut yleishyödyllistä toimintaa harjoittava oikeushenkilö. Verottomuus ei koske muun muassa alkoholi- ja tupakkatuotteita, ammattikäyttöön tarkoitettuja kuljetusvälineitä, muita kuin kannettavia taideteollisuuden tai vapaiden taiteiden työvälineitä, raaka-aine- tai puolivalmisteverastoja. Vastaavasta tullittomuudesta säädetään verottomusdirektiivin 16—19 artiklassa.

Voimassa olevat verottomuussäännökset eivät täysin vastaa EY:n säännöksiä. Arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdan mukaan on verotonta muun muassa tulliverolain 16 §:n 2 kohdan mukaan tullittomat perintötavarat. Perintönä saadun henkilöauton ja moottoripyörän on tullut olla rekisteröitynä perittävä tai testamentin tekijän nimiin.

Tullittomuusasetuksen 25—26 artikla. Verotomusdirektiivin 20—21 artiklan mukaan verotonta on opiskelijoiden henkilökohtaiseen käyttöön EY:ssä tapahtuvan opiskelun ajaksi tarkoitettujen tavaroiden maahantuonti. Vastaavasta tavaroiden tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 25—26 artiklassa.

Vastaavaa säännöstä ei ole voimassa olevassa tulliverolaissa. Tavarointa pidetään matkan tarvetta vastaavina matkatavaroina ja tullittomuus myönnetään tulliverolain 11 §:n 1 momentin perusteella, jolloin niiden maahantuonti on verotonta arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdan mukaisesti.

Tullittomuusasetuksen 27—28 artikla. Verotomusdirektiivin 22—23 artiklan mukaan verotonta on eräin rajoituksin sellaisten enintään 22 ECU:n arvoisten kirje- tai pakettilähetysten maahantuonti, jotka saapuvat vastaanottajalle suoraan EY:n ulkopuolelta. Verottomuus ei koske alkoholi- ja tupakkatuotteita eikä parfyymejä ja toalettiviesiä. Vastaavasta tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 27—28 artiklassa.

Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole vastaavaa säännöstä.

Tullittomuusasetuksen 51 artikla. Verotto-

muusdirektiivin 79 artiklan r kohdan mukaan verotonta on taide- ja keräilyesineiden maahantuonti, edellyttäen että maahantuojana on museo, galleria tai muu vastaava jäsenvaltion hyväksymä laitos. Verottomuuden ehtona on lisäksi, että tavaroita ei ole tarkoitettu myyntiin ja että tavarat on saatu ilmaiseksi. Jos tavarat ovat maksullisia, verottomuuden ehtona on, että niiden myyjä ei ole elinkeinonharjoittaja. Tavaroiden tullittomuutta koskevat säännökset ovat tullittomuusasetuksen 51 artiklassa ja sen II liitteen B kohdassa.

Voimassa olevassa lainsäädännössä museoiden, gallerioiden ja muiden vastaavanlaisten valvottujen laitosten kokoelmiin tuotavien kulttuuriesineiden tullittomuudesta säädetään tulliverolain 16 §:n 8 kohdassa. Verottomuudesta säädetään arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdassa. Sen mukaan tulliverolain kyseisen kohdan perusteella tullittoman tavaroin maahantuonnissa myönnetään verottomuus riippumatta siitä, onko myyjä verovelvollinen, silloinkin, kun tavara on maksullinen. Tarkoituksena on helpottaa kulttuurihistoriallisesti merkittävien taide-esineiden hankkimista takaisin maahan.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan 94 §:n 12 kohdassa säädettäväksi tullittomuusasetuksen 51 artiklan II liitteen B kohdan perusteella tullittomien tavaroiden maahantuonti verottomaksi samoin ehdoin kuin tavaroille myönnetään tullittomuus.

Tullittomuusasetuksen 61—63 artikla. Verotomusdirektiivin 36—38 artiklan perusteella verotonta on muun muassa sellaisten veriryhmä- ja kudostyyppireagenssien maahantuonti, jotka tuodaan viranomaisten erikseen hyväksymien laitosten ja laboratoriorien tieteellistä, ei-kaupallista tutkimustyötä varten. Tavaroiden mukana tulee olla kolmannen maan viranomaisen antama todistus, ja pakkauksissa tulee olla sisällön ilmaiseva leima. Vastaavasta tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 61—63 artiklassa.

Säännös laajentaisi tulliverolain 16 §:n 12 kohdassa tarkoitettua tullittomuuden tavarakategoriaa. Lainkohdan perusteella tullittomien tavaroiden maahantuonti on voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan verollista.

Tullittomuusasetuksen 63 c artikla. Verotomusdirektiivin 38 a artiklan perusteella verotonta on sellaisten Maailman terveysjärjestön (WHO:n) hyväksymien, lääketeollisuuden lääketuotteiden laadun tarkkailussa käyttämien oheisaineiden maahantuonti, mikäli tavarat

tuodaan tuontimaan viranomaisen hyväksymälle vastaanottajalle ja ovat varustetut säädettyin pakkausmerkinnöin. Tavaroiden tullittomuutta koskevat säännökset ovat tullittomuusasetuksen 63 c artiklassa, josta on annettu yksityiskohtaiset säännökset neuvoston soveltamisasetuksessa (ETY) N:o 3915/88.

Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole vastaavia säännöksiä.

Tullittomuusasetuksen 64 artikla. Verottomuusdirektiivin 39 artiklan mukaan verotonta on EU:n alueella pidettäviin urheilutilaisuuksiin osallistuvien, EU:n ulkopuolelta tulleiden ihmisten tai eläinten lääkintään käytettävien lääkintätavaroiden maahantuonti. Vastaava tullittomuus myönnetään tullittomuusasetuksen 64 artiklan mukaisesti. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole vastaavia säännöksiä.

Tullittomuusasetuksen 65—69 artikla. Verottomuusdirektiivin 40—45 artiklan perusteella verotonta on viranomaisten hyväksymien hyväntekeväisyysjärjestöjen ilmaiseksi saamien ja ilmaiseksi jaettavien perustarvikkeiden maahantuonti. Perustarvikkeilla tarkoitetaan ihmisten välttämättä tarvitsemia tavaroita kuten ruokaa, lääkkeitä vaatteita ja vuodevaatteita. Verottomuus ei koske muun muassa tupakkaa ja alkoholia, kahvia, teetä eikä muita moottoriajoneuvoja kuin ambulansseja. Vastaavat tullittomuussäännökset ovat tullittomuusasetuksen 65—69 artiklassa.

Tulliverolain 16 §:n 5 kohta vastaa osittain tullittomuusasetuksen 65—69 artiklassa tarkoitettuja tavaroita. Lainkohdan perusteella tullittomille, muun muassa kansainvälisen järjestön lahjoittamille tai tällaisen järjestön lahjoittamin varoin hankituille ja hyväntekeväisyysjärjestön tuomille tavaroille myönnetään maahantuonnissa verottomuus voimassa olevan arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdan mukaan.

Tullittomuusasetuksen 79—85 artikla. Verottomuusdirektiivin 49—55 artiklan perusteella verotonta on suuronnettomuuksien uhreille tai pelastusjärjestöjen käyttöön pelastustyön aikana tuotujen, heille tai heidän käyttöönsä ilmaiseksi annettujen tavaroiden maahantuonti, edellyttäen että maahantuojana on valtion laitos tai viranomaisen hyväksymä hyväntekeväisyysjärjestö. Verottomuus ei koske onnettomuusalueiden jälleenrakentamista varten tuotuja tavaroita. Tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 79—85 artiklassa. Vastaavia säännöksiä ei ole voimassa olevassa lainsäädännössä.

Tullittomuusasetuksen 86 artikla. Verottomuusdirektiivin 56 artiklan perusteella verotonta on EU:ssa pysyvästi asuvan henkilön saamisen kunniamerkkien sekä EU:n ulkopuolella pidetyssä taide- tai urheilukilpailuissa saamien palkintojen maahantuonti. Vastaavat tullittomuussäännökset ovat tullittomuusasetuksen 86 artiklassa.

Tulliverolain 16 §:n 4 kohdan mukaan vastaavat tavarat ovat tullittomia ja niiden maahantuonti verotonta arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdan mukaisesti.

Tullittomuusasetuksen 87—89 artikla. Verottomuusdirektiivin 57—59 artiklan perusteella verotonta on muun muassa virallisen vierailun yhteydessä saatujen tai vastaavaan tarkoitukseen tuotujen lahjatavaroiden maahantuonti. Verottomuus ei koske alkoholi- ja tupakkatuotteita. Vastaava tullittomuus myönnetään tullittomuusasetuksen 87—89 artiklan mukaisesti.

Voimassa olevan tulliverolain 16 §:n 5 kohdan mukaan tavarat ovat tullittomia ja niiden maahantuonti verotonta arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdan mukaan.

Tullittomuusasetuksen 90 artikla. Verottomuusdirektiivin 60 artiklan perusteella verotonta on hallitsijoiden ja valtionpäämiesten käyttöön tai näiden virallisille edustajille edustusajana tarkoitettujen tavaroiden maahantuonti. Vastaavasta tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 90 artiklassa. Voimassa olevassa lainsäädännössä vastaava tullittomuus myönnetään tulliverolain 16 §:n 1 kohdan ja 16 a §:n mukaan ja maahantuonnin verottomuus arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdan perusteella.

Tullittomuusasetuksen 91 artikla. Verottomuusdirektiivin 61 artiklan perusteella verotonta on tilausten hankintaa varten tuotujen vähäarvoisten tavaränäytteiden maahantuonti. Tullittomuus myönnetään tullittomuusasetuksen 91 artiklan mukaisesti.

Voimassa olevassa lainsäädännössä vastaava tullittomuus myönnetään tulliverolain 15 §:n 7 kohdan perusteella ja maahantuonnin verottomuus arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdan perusteella. Tuontiverottomuudesta on säädetty myös kansainvälisellä sopimuksella tavaränäytteiden ja mainosaineiston maahantuonnin helpottamiseksi (SopS 35—36/55, L 436/54 ja A 456/55).

Tullittomuusasetuksen 92—94 artikla. Verottomuusdirektiivin 62—64 artiklan perusteella

verottomuus myönnetään maahantuonnissa eräin ehdoin tietyille, paljoudeltaan rajoitetuille painotuotteille ja mainosmateriaalille, joka koskee EY:n alueelle markkinoitavaa tavaraa, kuljetus- tai vakuutuspalvelua. Tullittomuus myönnetään tullittomuusasetuksen 92—94 artiklan perusteella.

Tavaranäytteiden ja mainosaineiston maahantuonnin helpottamista koskeva sopimus, johon Suomi on liittynyt (SopS 35—36/55, L 436/54, A 456/55), kattaa suuren osan tässä tarkoitetuista tavaroista. Arvonlisäverolain 96 §:n mukaan sopimuksen kattamien tavaroiden maahantuonti on verotonta.

Tullittomuusasetuksen 95—99 artikla. Verottomuusdirektiivin 65—69 perusteella verotonta on tiettyjen messuilla tai vastaavissa tilaisuuksissa käytettävien tai kulutettavien tavaroiden maahantuonti. Tällaisia tavaroita ovat esimerkiksi messutavaroiden näytteet, näytteille asetettujen koneiden tai laitteiden esittelyä varten tuodut tavarat, vähäarvoiset näyttelytilan tilapäisvarusteet ja koristeet. Verottomuus ei koski alkoholi- ja tupakkatuotteita eikä polttoaineita. Tavaroiden tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 95—99 artiklassa.

Suomen hyväksymä tulliyhteissopimus näytteilyssä, messuilla, kokouksissa ja niiden kaltaisissa tilaisuuksissa näytteille asetettavien tavaroiden maahantuonnin helpottamisesta (SopS 37/64, A 479/64) vastaa osittain kyseisiä tullittomuusasetuksen säännöksiä. Mainitussa sopimuksessa tarkoitettujen tavaroiden maahantuonti on verotonta arvonlisäverolain 96 §:n perusteella.

Tullittomuusasetuksen 100—106 artikla. Verottomuusdirektiivin 70—76 artiklan perusteella on verotonta eräiden tutkimus-, analyysi- tai testaustarkoituksessa tuotavien ja käytettävien tavaroiden maahantuonti, edellyttäen että nämä tavarat kulutetaan näissä testauksissa taikka hävitetään, luovutetaan valtiolle tälle kuluja aiheuttamatta tai viedään alueelta. Tutkimus- tai testaustoiminnan tarkoituksena on määrittää tavarain koostumus, laatu tai tekniset ominaisuudet esimerkiksi teollisuuden tai kaupan tutkimustyötä varten. Tullittomuus myönnetään tullittomuusasetuksen 100—106 artiklan perusteella. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole vastaavia säännöksiä.

Tullittomuusasetuksen 107 artikla. Verottomuusdirektiivin 77 artiklan perusteella on verotonta teollis-, tekijän- ja patenttioikeuksia suojaaville toimivaltaisille järjestöille lähetetty-

jä tavaramerkkejä, patenteja ja muuta vastaavaa koskevan aineiston sekä näihin oikeuksiin liittyvien asiakirjojen maahantuonti. Vastaavat tullittomuussäännökset ovat tullittomuusasetuksen 107 artiklassa. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole vastaavia säännöksiä.

Tullittomuusasetuksen 108 artikla. Verottomuusdirektiivin 78 artiklan perusteella on verotonta tietyn kirjallisen matkailutiedote- ja matkailun edistämisaineiston maahantuonti. Tällaista aineistoa on muun muassa ilmaiseksi jaettavat mainoslehtiset, opaskirjaset, julisteet, hotelliluettelot, eräin ehdoin ja rajoituksin. Vastaavasta tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 108 artiklassa.

Nykyisin maahantuonnin verottomuus perustuu yleissopimukseen matkailun hyväksi myönnettävistä tullihelpotuksista (SopS 41/62, A 555/62) sekä siihen liittyvään matkailu- ja mainosasiakirjojen ja -aineiston maahantuontia koskevaan lisäpöytäkirjaan (SopS 32/62, A 470/62) ja arvonlisäverolain 96 §:ään.

Tullittomuusasetuksen 111 artikla. Verottomuusdirektiivin 81 artiklan perusteella verotonta on eläinten tuontikuljetuksen aikana tarvittavien kuivikkeiden, rehu- ja ruokinta-aineiden maahantuonti. Tavaroiden tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 111 artiklassa. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole vastaavia säännöksiä.

Tullittomuusasetuksen 112—116 artikla. Verottomuusdirektiivin 82—86 artiklan perusteella verotonta on maantieliikenteen moottoriajoneuvojen tavanomaisen säiliön sisältämän, sekä yksityis- että ammattikäytössä olevan ajoneuvon omaan käyttöön tarkoitetun polttoaineen sekä matkan aikana tarvittavien voiteluaineiden maahantuonti. Verotonta on myös esimerkiksi ajoneuvon jäähdytys-, lämmöneristys- ynnä muuta järjestelmää varten erityisesti suunnitellun erillissäiliön sisältämän polttoaineen maahantuonti. Yksityisajoneuvon ollessa kysymyksessä verotonta on maahantuonnissa myös ylimääräisen varasäiliön sisältämä polttoaine, kuitenkin enintään 10 litraa ajoneuvoa kohti. Vastaavasta tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 112—116 artiklassa.

Voimassa olevan tulliverolain 15 §:n 1 a kohdan säännökset vastaavat osittain tullittomuusasetuksen säännöksiä. Lainkohta koskee myös muun kuin maantieliikenteen moottoriajoneuvojen polttoainesäiliön sisältämää polttoainetta. Voiteluaineiden tullittomuudesta ei lainkohdassa säädetä. Tullittomuutta ja tuon-

tiverottomuutta koskevat myös yksityisten ajoneuvojen väli aikaista maahantuontia koskeva tulliyhteisö sopimus (SopS 33/62, L 468/62 ja A 471/62) ja kaupallisten ajoneuvojen väli aikaista maahantuontia koskeva tulliyhteisö sopimus (SopS 30/67, L 299/67 ja A 300/67). Arvonlisäverottomuudesta säädetään voimassa olevan arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdassa.

Tullittomuusasetuksen 117 artikla. Verottomuusdirektiivin 87 artiklan perusteella veroton ta on sotien uhrien muistomerkkien maahan tuonti, samoin uhrien hautausmaiden rakentamiseen, ylläpitoon tai koristamiseen tarkoitettujen tavaroiden maahantuonti, edellyttäen että tuojajärjestö on viranomaisen hyväksymä. Vastaavasta tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 117 artiklassa.

Vastaavaa säännöstä ei ole voimassa olevassa lainsäädännössä. Venäjän kanssa tehty sopimus yhteistyöstä toisen maailmansodan seurauksen Venäjällä kaatuneiden suomalaisten sotilaiden ja Suomessa kaatuneiden venäläisten (neuvostoliittolaisten) sotilaiden muiston vaalimisesta koskee osaa EY:n säännöksissä tarkoitettuja tapauksista (SopS 95/92, A 939/92).

Tullittomuusasetuksen 118 artikla. Verottomuusdirektiivin 88 artiklan perusteella veroton ta on vainajan ruumiin sisältävien arkkujen, tuhkan sisältävien urnien sekä hautajais- ja haudanhoitoon tarkoitettujen somisteiden, seppeleiden ja kukkien maahantuonti. Verottomuuden ehtona on, että niiden tuontia ei ole pidettävä kaupallisena. Vastaavasta tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 118 artiklassa.

Voimassa olevassa lainsäädännössä vastaava tullittomuussäännös on tulliverolain 16 §:n 13 kohdassa ja verottomuus säännös arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdassa.

94 §:n 13 kohta. *Ulkomaisen lentoyhtiön eräiden tavaroiden maahantuonnin verottomuus.* Voimassa olevan arvonlisäverolain 94 §:n 12 kohdassa on Suomen sopimusveloitteiden (Chicago-sopimus SopS 11/49) vuoksi ja verotuskäytännön selkeyttämiseksi säädetty verottomaksi mainituissa suosituksissa tarkoitettu tavaroiden maahantuonti. Sen mukaan verottomuus myönnetään ulkomaisen lentoyhtiön kansainvälisessä lentoliikennetoiminnassa käytettäville maa- ja turvalaitteille, opetusvälineille ja näiden tavaroiden varaosille ja tarvikkeille sekä asiakirjoille ja lomakkeille. Kotimaisen lentoyhtiön vastaavat maahantuonnit olisivat

edelleen verollisia, mutta maahantuonnissa maksettava vero saadaan vähentää.

Verottomuusdirektiivin 91 artiklan c kohdan mukaan jäsenvaltio saa säilyttää kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen, Chicago 1944-sopimuksen, liitteen 9 suositusten 4.42 ja 4.44 mukaan myöntämänsä maahantuonnin verottomuudet.

Edellä olevan perusteella verottomuus säännös ehdotetaan säilytettäväksi. Se sisällytettäisiin lakiehdotuksen 94 §:n 13 kohtaan.

Väli aikainen tulliton maahantuonti. Arvonlisäverolain 94 §:n 13 kohdassa säädetään verottomaksi voimassa olevan tulliverolain 17—18 §:n perusteella tulliton väli aikainen maahantuonti. Kun lakiesityksen 86 a §:n mukaan tavaran maahantuonti arvonlisäverolakia sovellettaessa tapahtuisi Suomessa muun muassa tavaran ollessa ilmoitettuna väli aikaiseen maahantuontimenettelyyn täysin tuontitulleitta vasta silloin, kun kyseinen tullimenettely päättyy, ei väli aikaisen maahantuonnin arvonlisäverottomuutta koskevia säännöksiä tarvittaisi. Näin ollen säännös ehdotetaan poistettavaksi.

94 §:n 14 kohta. Ei-kaupallisten pienlähetyksen maahantuonnin verottomuudesta annetun neuvoston direktiivin mukaan verotonta on sellaisten yksityishenkilöltä toiselle tulevien ei-kaupallisten ilmaislähetysten maahantuonti, jotka on tarkoitettu vastaanottajan yksityiskäyttöön ja joiden arvo ei ylitä 45 ECU:a. Alkoholi- ja tupakkatuotteille, parfyymeille ja toalettivesille sekä kahville, kahviuutteelle ja -esanssille sekä teelle, teeuutteelle ja -esanssille on säädetty paljousrajoitukset. Näiden lähetyksen tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 29—31 artiklassa. Vastaavaa säännöstä ei ole voimassa olevassa lainsäädännössä.

94 §:n 15 kohta. Verottomuusdirektiivin 35 artiklan perusteella verotonta on tullittomuusasetuksen 60 artiklan perusteella tullittomien, laboratoriokäyttöön preparoitujen eläinten sekä eräiden biologisten ja kemiallisten aineiden maahantuonti, edellyttäen että tavarat on saatu julkisten, pääasiassa opetus- tai tutkimustoimintaa harjoittavien laitosten käyttöön taikka sellaisen pääasiassa opetus- tai tieteellistä tutkimustoimintaa harjoittavien yksityisten laitosten käyttöön, jotka jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt. Lisäksi verotonta on edellä selostetu in ehdoin niiden erikseen luetteloitujen, ei-kaupalliseen tarkoitukseen tuotujen biologisten ja kemiallisten aineiden

maahantuonti, jotka ovat tullittomia tullittomuusasetuksen 60 artiklan ja sen soveltamisesta annetun komission asetuksen (ETY) n:o 2288/83 liitteen mukaan. Viimeisin muutos liitteen luetteloon on tehty komission asetuksella (ETY) N:o 213/89, annettu 27 päivänä tammikuuta 1989.

Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole vastaavia säännöksiä.

94 §:n 16 kohta. Verottomuusdirektiivin 79 artiklan (a—p ja s) kohdan mukaan verotonta on erilaisen asiakirja-aineiston maahantuonti, kun se tuodaan viranomaisille, eri yhteisöille tai järjestöille ilmaiseksi. Tavaroiden tullittomuutta koskevat säännökset ovat tullittomuusasetuksen 109 artiklan a—q kohdassa.

Voimassa olevassa lainsäädännössä asiakirja-aineiston tullittomuus ja maahantuonnin verottomuus perustuu virallisjulkaisujen valtioidenvälistä vaihtoa koskevaan yleissopimukseen (SopS 32—33/67, L 301/67, A 302/67) sekä julkaisujen kansainvälistä vaihtoa koskevaan yleissopimukseen (SopS 35—36/67, L 303/67, A 304/67).

94 §:n 17 kohta. Verottomuusdirektiivin 80 artiklan mukaan verotonta on kuljetuksen aikana tavarán suojausta varten tarvittavan, luonteeltaan kertakäyttöisen materiaalin maahantuonti, mikäli tästä materiaalista maksettu vastike on sisällytetty kuljetettavan tavarán veron perusteeseen kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan B kohdan (muutettu direktiiveillä 91/680/ETY; 92/111/ETY ja 94/5/ETY) mukaisesti. Tässä tarkoitettuja materiaaleja ovat esimerkiksi köydet, oljet ja suojamuovit. Tavaroiden tullittomuutta koskevat säännökset ovat tullittomuusasetuksen 110 artiklassa. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole vastaavia säännöksiä.

94 §:n 18 kohta. Voimassa olevassa lainsäädännössä palautustavarán verottomasta maahantuonnista säädetään arvonlisäverolain 95 §:ssä ja tullittomuudesta tulliverolain 10 §:ssä. Tullittomuuden ehdot poikkeavat osin EY:n säännöksistä, joissa asetetaan muun muassa jälleentuonnille määräaika.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan e alakohdan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY) mukaan verotonta on eräiden yhteisön tullialueelle jälleentuotavien tavaroiden maahantuonti. Verottomuuden ehtona on, että tavara on jälleentuotaessa samassa kunnossa kuin se oli vietäessä EY:n tullialueelta, että maahantuojana on sama henkilö, joka

vei tavarán EY:n alueelta ja että tavara on tulliton. Tavaroiden tullittomuutta koskevat säännökset ovat tullikoodeksin 185—187 artiklassa. Tullittomuuden edellytyksenä on muun muassa, että jälleentuonti tapahtuu kolmen vuoden kuluessa tavaroiden viennistä.

Ehdotetaan, että palautustavarán maahantuonnin verottomuudesta säädettäisiin EY:n säännösten mukaisesti 94 §:n 18 kohdassa.

94 §:n 19 kohta. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan h alakohdan mukaan verotonta on kolmannen maan alue-merestä saatujen sellaisten kalastustuotteiden maahantuonti, jotka on pyydetty jäsenvaltion alusrekisteriin merkityllä ja jäsenvaltion lipun alla liikennöivällä aluksella, sekä näistä tuotteista edellä selostetut ehdot täyttävillä tehdasaluksilla valmistetut tuotteet. Verottomuuden ehtona on, että tuotteita ei saa myydä ennen maahantuontia. Näiden tavaroiden tullittomuutta koskevat säännökset ovat tullikoodeksin 188 artiklassa. Maahantuonnin verottomuudesta säädetään voimassa olevan arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdassa. Vastaavasta tullittomuudesta säädetään voimassa olevan tulliverolain 16 §:n 7 kohdassa. Ehtona on, että vähintään kolme neljäosaa pyyntiretkeen osallistuvista on Suomen kansalaisia.

Ehdotetaan, että tullikoodeksin 188 artiklan perusteella tullittomien kalastustuotteiden verottomasta maahantuonnista säädettäisiin EY:n säännösten mukaisesti arvonlisäverolain 94 §:n 19 kohdassa.

94 §:n 20 kohta. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 14 artiklan 1 kohdan g alakohdan ensimmäisen luettelukohdan (muutettu direktiivillä 91/680/ETY) mukaan verotonta on sellaisten tavaroiden maahantuonti, joka on tullitonta jäsenvaltion diplomaatti- ja konsulisuh-teita koskevien järjestelyjen perusteella.

Tullittomuudesta säädetään tullilain (/) 10 §:ssä. Tullittomuus myönnetään diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 3—4/70, L 71/70 ja A 72/70) ja konsulisuh-teita koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 49—50/80, L 621/80 ja A 622/80) yleisten perusteiden mukaisesti.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan säädettäväksi 94 §:n 20 kohdassa, että verotonta olisi sellaisten tavaroiden maahantuonti, jotka ovat tullittomia tullilain (/) 10 §:n perusteella.

94 §:n 21 kohta. Voimassa olevan arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdan mukaan verotonta on tulliverolain 7 b §:n ja sen perusteella

annetun valtiovarainministeriön päätöksen (1569/92) mukaan tullittoman muonitustavaran maahantuonti. Lainkohdassa tarkoitetaan ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- tai ilma-aluksen tavanomaiseen muonitukseen tarkoitettuja tavaroita sekä poltto- ja voiteluaineita, jotka alus tuo mukanaan tullialueelle tai jotka siihen toimitetaan sen omaa käyttöä varten.

Jos ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevien vesi- tai ilma-alusten muonitukseen tarkoitettujen tavarain verotettaisiin maahantuonnissa, vero vähennettäisiin, kun tavara tulee käytettäväksi verolliseen toimintaan. Näiden tavarain myynti toimitettavaksi tässä tarkoitetuille aluksille olisi lakiesityksen 70 §:n 9 kohdan mukaan verotonta.

Tullilain (/) 9 § koskee vain Suomen ja kolmannen maan välisessä liikenteessä oleville aluksille tarkoitettujen muonitustavaroitten tullittomuutta. Hallinnon joustavuuden vuoksi ehdotetaan lakiesitykseen 94 §:n 21 kohdassa säädettäväksi, että verotonta olisi ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevien vesi- ja ilma-alusten tavanomaisten muonitustavaroitten sekä poltto- ja voiteluaineiden maahantuonti riippumatta siitä, liikennöikö alus Suomen ja kolmannen maan vai Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä. Siten säännös asiallisesti vastaisi voimassa olevan arvonlisäverolain verottomuussäännöstä.

94 §:n 22 kohta. Voimassa olevan arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdassa säädetään verottomaksi tulliverolain 12 §:n perusteella tulliton ulkomaanliikenteessä olevien kuljetusvälineiden henkilökunnan maahantuonti.

EY:n verottomuusdirektiivin 92 artiklan a kohdan mukaan jäsenvaltio saa säilyttää kauppalavaston merimiehille myöntämänsä maahantuonnin verottomuudet, kunnes asiasta annetaan koko Yhteisöä koskevia säännöksiä.

Jäsenyyden toteutuessa voimaan tulevan tullilain (/) 12 § sisältää säännökset Suomen ja EY:n ulkopuolisen maan välisessä ammattimaisessa liikenteessä olevan kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluvien oikeudesta tuoda tullitta maahan matkatavaroita ja tuomisia siten kuin matkustajien tullittomasta maahantuonnista säädetään.

Ottaen huomioon EY:ssä voimassa olevan lainsäädännön ja samanlaisen kohtelun takaamiseksi kaikkien Suomen ja EY:n ulkopuolisen maan välisessä ammattimaisessa liikenteessä olevien kuljetusvälineiden henkilökuntaan kuu-

luville, ehdotetaan 94 §:n 23 kohdassa säädettäväksi, että verotonta olisi tullilain (/) 12 §:n mukaan tullittoman tavaran maahantuonti.

94 a §. Tietovälineen ja sille tallennetun atkerikoisohjelman maahantuonti ehdotetaan säädettäväksi verottomaksi silloin, kun maahantuojana on elinkeinonharjoittaja. Säännösehdo- tusta on perusteltu tarkemmin 89 §:n kohdalla.

94 b §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 c artiklan D kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaisesti ehdotetaan säädettäväksi, että verotonta olisi tavaran maahantuonti, jos tuontikuljetus päättyy toisessa jäsenvaltiossa ja jos tavara on yhteisömyyntinä veroton ja maahantuojana on elinkeinonharjoittaja. Maahantuojan olisi näytettävä verottomuuden edellytykset toteen.

Säännöksen tarkoituksena olisi EY:n väliaikaisessa arvonlisäverotusjärjestelmässä mahdollisimman yksinkertaisilla hallinnollisilla toimilla toteuttaa arvonlisäverotus määränpäämaaperiaatetta noudattaen. Direktiivisäännök- sen mukaan jäsenvaltion tulee varmistua siitä, että säännöstä ei käytetä väärin. Tätä maahantuonnin verottomuussäännöstä sovellettaisiin esimerkiksi, jos maahantuojana olisi Suomessa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty elinkeinonharjoittaja, joka on myynyt tavaran toimitettavaksi toiseen jäsenvaltioon siellä arvonlisäverorekisteriin merkitylle verovelvolliselle. Säännöstä voitaisiin soveltaa myös, mikäli maahantuojana olisi tavaran määränpääjäsen- valtiossa arvonlisäverorekisteriin merkitty verovelvollinen, joka on myös Suomen arvonlisäverovelvollisten rekisterissä ja joka siirtää tavaran yhteisömyyntiin rinnastettavana tavar- ran siirtona määränpääjäsenvaltioon siellä myy- täväksi. Käytännössä tämä maahantuonnin ve- rottomuussäännös ei tulisi sovellettavaksi, jos tavara siirretään ulkoista passitusmenettelyä käyttäen määränmaahan.

95 §. Palautustavaran maahantuonnin verot- tomuudesta on ehdotettu säädettäväksi voimas- sa olevan lain 95 §:n sijasta lakiehdotuksen 94 §:n 18 kohdassa. Uudessa 95 §:ssä ehdote- taan säädettäväksi matkustajien mukanaan tuomien matkatavaroitten verottomuudesta.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 94 §:n 11 kohdan mukaan verotonta on sellaisen tavaran maahantuonti, joka on tulliton tulliverolain 11 §:n 1 ja 3 momentin ja lainkohdan perus- teella annetun valtiovarainministeriön päätök- sen (1568/92) perusteella. Tavanomaisia tuomi-

sia saa tuoda tullitta enintään 1 500 markan arvosta. Lisäksi on muun muassa alkoholi-juomille ja tupakkatuotteille säädetty paljousrajoitukset.

EY:n lainsäädännössä matkustajien mukanaan tuomien tavaroiden verottomuudesta säädetään kansainvälisessä matkustajaliikenteessä myönnettäviä liikevaihtovero- ja valmisteverovapauksia koskevien määräysten harmonoinnista annetussa neuvoston direktiivissä (69/169/ETY). Sen mukaan verottomuus koskee EY:n ulkopuolelta saapuvan matkustajan henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyviä tavaroita, joiden arvo on enintään 175 ECU:a henkilöä kohti. Mainitun direktiivin 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun muutosäännön mukaan tämä arvoraja vastaisi 1 100 markkaa. Tähän arvoon ei sisällytetä niitä tuotteita, joiden verottomalle tuonnille on säädetty paljousrajoitukset. Arvoon ei myöskään sisällytetä yhteisöön palaavan henkilön matkatavaroinaan jälleentuomia tavaroita eikä Yhteisöön saapuvan matkustajan matkansa ajaksi väliaikaisesti tuomia henkilökohtaisia matkatavaroita. Verottomuuden ehtona on, että maahantuonti ei ole kaupallista.

Henkilökohtaisilla matkatavaroilla tarkoitetaan kaikkia matkatavaroita, myös lahjoiksi tarkoitettuja, jotka on lähtöhetkellä rekisteröity matkustajan mukana seuraaviksi matkatavaroiksi. Matkatavarana pidetään myös enintään 10 litraa polttoainetta sisältävää kannettavaa polttoainesäiliötä moottoriajoneuvoa kohti.

Matkustajien henkilökohtaisten matkatavaroitten tullittomuudesta säädetään tullittomuusasetuksen 45—49 artiklassa.

Lakiehdotuksen 95 §:ssä ehdotetaan matkustajien henkilökohtaisten matkatavaroitten tuonnin verottomuudesta säädettäväksi EY:n säännösten mukaisesti.

100 §. Pykälässä viitataan voimassa olevassa tullilainsäädännössä tarkoitettuihin tullinoikaisuun, valitukseen sekä erityis- ja osittaispalautukseen. Koska nämä osittaispalautusta lukuun ottamatta korvautuvat EY:n tullikoodeksin säännöksillä tullen palauttamisesta ja peruuttamisesta ehdotetaan lain 100 § muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin EY:n tullikoodeksissa tarkoitettuun tullien palauttamiseen ja peruuttamiseen. Voimassa olevan tullilainsäädännön tarkoittamaa osittaispalautusta ei EY:n tullilainsäädäntö tunne. EY:n tullikoodeksin tarkoittama osittain vapaa väliaikainen maahantuonti vastaa lopputuloksel-

taan jossain määrin tulliverolaissa tarkoitettua osittaispalautusta.

101 §. Koska voimassa oleva tullilainsäädäntö korvautuu EY:n tullilainsäädännöllä, ehdotetaan 101 § muutettavaksi niin, että siinä viitattaisiin EY:ssä voimassa olevaan tullilainsäädäntöön ja siinä tarkoitettuihin menettelyihin.

101 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan C kohdan 2 alakohdassa (muutettu direktiivillä 91/680/ETY) säädetään, että mikäli maahantuonnin veron perusteen määrittämiseksi tarpeellinen tieto on ilmaistu muuna valuuttana kuin verottavan jäsenvaltion valuuttana, muuntokurssi määrätään tullausarvon laskemista koskevien yhteisösäännösten mukaan. Tullausarvoa määritettäessä käytettävää muuntokurssia koskevat säännökset ovat tullikoodeksin 35 artiklassa sekä tullikoodeksin soveltamisasetuksen 168—172 artiklassa. Soveltavan muuntokurssin tulee mahdollisimman hyvin heijastaa kyseisen ulkomaisen valuutan arvoa kaupallisissa liiketoimissa. Pääsäännön mukaan tällaisena muuntokurssina pidetään jäsenvaltion edustavimpien valuuttamarkkinoiden kalenterikuukauden viimeistä edellisenä keskiviikkona ilmoittamaa myyntikurssia, joka julkaistaan viimeistään seuraavana päivänä. Tätä kurssia sovelletaan tullauksissa koko seuraavan kalenterikuukauden ajan. Jos sovellettava muuntokurssi poikkeaa yli 5 prosenttia kunakin keskiviikkona valuuttamarkkinoilla ilmoitetusta kurssista, muutetaan tullausarvoa määritettäessä sovellettavaa kurssia kesken kuukauden soveltamisasetuksen mukaisesti.

Kun tullausarvo ei aina ole veron perusteena tavarann maahantuonnissa ja kun veron perusteeseen sisällytetään muitakin eriä kuin tullausarvoon, ehdotetaan, että arvonlisäverolakiin lisättäisiin uusi 101 a §, jossa säädettäisiin, että mikäli valuutan muuntaminen on tarpeen tavarann maahantuonnin veron perustetta vahvistettaessa, sovelletaan samaa muuntokurssia kuin maahantuodun tavarann tullausarvoa määritettäessä.

10 luku. Vähennettävä vero

102 §. Jos elinkeinonharjoittaja on tehnyt tavarann yhteisöhanhinnan vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen, hän saisi vähentää yhteisöhanhinnasta suorittamansa veron. Koska tavarann yhteisöhanhinnasta suoritettava ve-

ro vähennettäisiin samana kalenterikuukautena kuin minä se on suoritettava, kaupallisista yhteisöhankeinnosta ei käytännössä syntyisi veronmaksuvelvollisuutta. Tavarahankeinnosta suoritettavan veron vähennysoikeuden toteuttamiseksi pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi 3 kohta.

Tavarahankeinnosta suoritettavan veron vähentämisestä säädetään kuudennen arvonlisäverodirektiivin 17 artiklan 2 (28 f; muutettu direktiivillä 91/680/ETY) ja 3 kohdassa (28 f; muutettu direktiiveillä 91/680/ETY ja 92/111/ETY).

Voimassa olevan pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan toiselta verovelvolliselta ostetusta hyödykkeestä suoritettavaa veroa tai ostosta 9 §:n perusteella suoritettavaa veroa nimitetään ostoon sisältyväksi veroksi. Momentin 2 kohdan mukaan verovelvollisen maahantuomasta tavarasta suoritettavaa veroa nimitetään maahantuontiin sisältyväksi veroksi. Nämä nimitykset korvattaisiin mainittuja veroja ja tavarahankeinnosta suoritettavaa veroa koskevalla yhteisnimityksellä hankintaan sisältyvä vero. Tämän vuoksi pykälän 1 momenttia muutettaisiin ja pykälään lisättäisiin uusi kolmas momentti.

102 a §. Arvonlisäverolain 102 §:n mukaan verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta suoritettavan veron tai ostosta 9 §:n perusteella suoritettavan veron sekä maahan tuomastaan tavarasta suoritettavan veron. Arvonlisäveroasetuksessa (50/1994), kirjanpitolaisissa (655/1973) ja verotusasetuksessa (530/1959) säädetään liiketapahutumien kirjaamisesta ja tositteista.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 18 artiklan 1 kohdan mukaan vähennysoikeuden edellytyksenä on, että verovelvollisella on 22 artiklan 3 kohdassa (28 h; muutettu direktiiveillä 91/680/ETY; 92/111/ETY) tarkoitettu lasku. Maahantuotujen tavaroiden vähennysoikeuden edellytyksenä on, että verovelvollisella on tuontiasiakirjat, joiden mukaan verovelvollinen on tavarahankeinnon vastaanottaja tai tuoja. Tuontiasiakirjasta on käytävä selville veron määrä.

Direktiivin 22 artiklan 3 kohdan mukaan elinkeinonharjoittajan on annettava toiselle verovelvolliselle myydyistä tavaroista ja palveluista lasku tai vastaava asiakirja sekä säilytettävä itsellään kopio. Lasku on annettava myös oikeushenkilölle, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Myös ennakkomaksuista on myös annet-

tava lasku. Laskussa on mainittava veroton hinta ja veron määrä. Eri verokannat on eriteltävä laskussa niin, että niitä vastaavat veron määrät ilmenevät laskusta. Laskuun on merkittävä, jos myynti on veroton. Jäsenvaltion on vahvistettava perusteet, joilla asiakirjaa voidaan pitää laskuna.

Direktiivin mukaisesti ehdotetaan, että kotimaankaupassa ja maahantuonnissa ostajan vähennysoikeuden edellytyksenä olisi tosite, josta ilmenee tavarahankeinnon tai palvelun veroton hinta, vähennettävän veron määrä ja eri verokannat. Tosite olisi annettava myös ennakkomaksusta. Vähennysoikeuden toteutumiseksi verovelvollisen olisi 209 a §:n mukaan annettava toiselle verovelvolliselle myydyistä tavaroista ja palveluista tosite ja säilytettävä itsellään kopio.

Jos tosite on virheellinen, myyjän olisi annettava uusi tosite, johon on merkitty alkupe räiseen tositteeseen merkitty veroton hinta ja veron määrä sekä korjattu veroton hinta ja veron määrä.

103 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 103 §:ssä tarkoitettu vähennysoikeus koskee muun muassa tilannetta, jossa rakennusyritykseltä ostetaan sellainen käytetty rakennus, jonka rakennusyritys oli hankkinut kunnostaakseen sen myyntiä varten. Vähentää saadaan tällöin rakennusyrityksen korjaustöistä suoritama vero. Jotta vähennysoikeus toteutuisi lakiehdotuksen 22 §:ään ja 31 a §:ään tehtyjen palvelujen oman käytön verotusta koskevien muutosten jälkeenkin, säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että siinä oleva viittaus 22 §:ään korvattaisiin viittauksella 31 a §:ään.

110 §. Kotimaisia polttoaineita tuetaan energiapolitiittisista syistä arvonlisäverotuksen kautta. Voimassa olevan arvonlisäverolain 57 §:n mukaan verotonta on polttoturpeen ja polttoaineena yleisesti käytettävien turvejalosteiden, polttohakkeen, polttopuupuristeiden ja polttoaineena yleisesti käytettävien teollisuuden jätteiden myynti.

Arvonlisäverolain 110 §:n mukaan polttoturpeen ja polttoturvejalosteen, polttohakkeen, polttopuupuristeen sekä teollisuuden jätteen ostajalla on oikeus lainkohdassa säädetyin edellytyksin tehdä 18 prosentin suuruinen laskennallinen vähennys polttoaineen verottomasta ostohinnasta tai maahantuontiarvosta.

Myös maakaasua tuetaan energiapolitiittisista syistä arvonlisäverotuksen avulla. Voimassa olevan arvonlisäverolain 94 §:n 8 kohdan mukaan maakaasun maahantuonti on vapautettu

verosta. Lain 110 §:n mukaan maakaasun maahantuojalla on oikeus tehdä 18 prosentin suuruinen laskennallinen vähennys maakaasun verottomasta maahantuontiarvosta.

Kuudenteen arvonlisäverodirektiiviin ei sisälly kotimaisten polttoaineiden ja maakaasun verottomuutta tai laskennallista vähennystä vastaavia erityissäännöksiä.

Arvonlisäverolain yhdenmukaistaminen EY-säännöksiin edellyttää, että kotimaisten polttoaineiden ja maakaasun verotusta luovutaan. Tämän vuoksi arvonlisäverolain 110 § ehdotetaan kumottavaksi.

112 §. Pykälän 1 momentissa käytetty ilmaisu tavarantoimintaan tai maahantuontiin sisältyvä vero ehdotetaan korvattavaksi lakiehdotuksen 102 §:n 3 momentissa määritellyllä käsitteellä hankintaan sisältyvä vero, joka sisältäisi myös tavarantoiminnan yhteisöhankinnasta suoritettavan veron.

114 §. Pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan vähennysrajoitus koskee muun muassa sellaisia ilma-aluksia, joiden suurin sallittu lentopaino on enintään 1 600 kiloa. Säännös ehdotetaan tältä osin yhdenmukaistettavaksi lakiehdotuksen 26 d §:ssä käytetyn ilmaisun kanssa. Vähennysrajoitus koskisi siten sellaisia ilma-aluksia, joiden suurin sallittu lähtömassa on enintään 1 550 kg.

114 a §. Matkatoimistopalveluihin sovellettaisiin lakiehdotuksen 80 §:ssä tarkoitettua marginaaliverotusmenettelyä. Sen mukaan matkanjärjestäjä suorittaisi veroa muilta elinkeinonharjoittajilta välittömästi matkustajan hyväksi hankittujen palvelujen ja tavaroiden edelleenmyynnistä vain myyntipalkkionsa osalta. Koska tällaisten palvelujen ja tavaroiden ostohintaan sisältyvä vero on otettu huomioon veron perusteesta tehtävän vähennyksenä, siitä ei voitaisi tehdä normaalia ostovähennystä. Tätä koskeva säännös otettaisiin lain 114 a §:ään.

Vähennysrajoitus koskisi vain välittömästi matkustajan hyväksi hankittuja palveluja ja tavaroita. Yleiskustannusten luonteiset hankinnat olisivat säännöksen estämättä matkanjärjestäjälle vähennyskelpoisia.

Vähennyskielto koskisi vain matkanjärjestäjän omassa nimissään ostamia palveluja ja tavaroita. Matkanvälittäjän päämiehenä nimissä tekemien hankintojen osalta päämies olisi oikeutettu vähennykseen, jos vähennysoikeuden yleiset edellytykset hänen kohdallaan täyttyisivät.

115 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 115 §:n 2 momentin mukaan vähennystä ei saa tehdä käytettynä maahantuodusta tavarasta, jos tavarasta on voitu tehdä 83 §:ssä tarkoitettu vähennys. Vähennyskielto koskee tilanteita, joissa ulkomaille myytävistä tavaroista on voitu tehdä käytetyn tavarantoiminnan marginaaliverotusmenettelyyn liittyvä veron perusteesta tehtävä vähennys. Koska 83 §:ää on ehdotettu muutettavaksi siten, että vähennystä ei enää voida tehdä ulkomaille myydyistä käytetyistä tavaroista, 115 §:n 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

118 §. Lakiehdotuksen 78 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan myyjä voisi käsitellä palauteista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista maksamansa korvaukset myynnin oikaisuereinä. Mikäli pakatun tavarantoiminnan verovelvollinen yritys olisi tehnyt vähennyksen pakkauksen tai kuljetustarvikkeen osalta, tulisi tehtyä vähennystä oikaista pakkauksen tai kuljetustarvikkeen palautuksesta saadulla korvauksella. Tätä koskeva muutos tehtäisiin arvonlisäverolain 118 §:ään. Lisäksi pykälää tarkistettaisiin siten, että oikaisuvelvollisuus koskisi myös yhteisöhankintoja.

12 luku. Veron palauttaminen muille kuin verovelvollisille

122 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 122 §:ssä säädetään ulkomaisen elinkeinonharjoittajan oikeudesta saada hakemuksesta takaisin Suomessa hankkimansa tavaroiden ja palvelujen ostohintaan sisältyvät verot. Säännös koskee ulkomaalaista, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa ja joka ei ole täällä verovelvollinen.

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin ensinnäkin siten, että säännös koskisi ulkomaalaista, joka ei ole Suomessa harjoittamastaan myynnistä verovelvollinen ja jolla ei ole täällä kiinteää toimipaikkaa. Siten ulkomaalainen, joka olisi Suomessa verovelvollinen tavarantoiminnan yhteisöhankinnasta ja joka ei ole lakiehdotuksen 12 §:n 2 momentin nojalla hakeutunut myynneistään verovelvolliseksi, olisi oikeutettu säännöksen tarkoittamaan palautukseen. Yhteisöhankinta olisi 72 f §:n nojalla veroton, jos se suoritetaan kokonaan puheena olevaan palautukseen oikeuttavaan tarkoitukseen.

Lisäksi 1 momentissa käytetty ilmaisu oste-

tusta tavarasta tai palvelusta suoritettava vero tai maahantuodusta tavarasta suoritettu vero ehdotetaan korvattavaksi lakiehdotuksen 102 §:n 3 momentissa määritellyllä käsitteellä hankintaan sisältyvä vero, joka sisältäisi myös tavaran yhteisöhankinnasta suoritettavan veron.

Arvonlisäverolain 131 §:ää on ehdotettu muutettavaksi siten, että siinä tarkoitettu palautusoikeus laajenisi koskemaan hankintoja, jotka käytetään keskuspankille tapahtuvassa kullan myynnissä sekä yhteisön ulkopuolelle suuntautuvissa rahoitus- ja vakuutuspalvelujen myynnissä. Arvonlisäverolain 122 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohtiin tehtäisiin edellä mainituista muutoksista johtuvat tarkistukset. Samalla lainkohtien sanontaa tarkistettaisiin teknisesti.

Ulkomaalaisten palautusoikeudesta säädetään EY:n kahdeksannessa ja kolmannessatoista direktiivissä (79/1072/ETY ja 86/560/ETY).

124 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 124 §:n mukaan ulkomaisella matkanjärjestäjällä on oikeus 122 §:ssä tarkoitettuun palautukseen toisen elinkeinonharjoittajan välittömästi matkustajan hyväksi suorittamien palvelujen osalta vain silloin, kun matkustajalla olisi ollut tämä oikeus, jos hän olisi itse ostanut palvelun. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 artiklan 4 kohdan mukaan tällaiset palvelut eivät oikeuta palautukseen missään jäsenvaltiossa. Tämän vuoksi lain 124 § ehdotetaan kumottavaksi.

Lakiehdotuksessa matkatoimistopalveluun liittyvien hankintojen palautuskielto toteutuisi lain 122 §:n 2 momentin ja lakiehdotuksen 114 a §:n perusteella. Kielto koskisi sekä muissa jäsenvaltioissa että yhteisön ulkopuolella toimivia matkanjärjestäjiä.

Palautuskielto koskisi vain matkanjärjestäjän omissa nimissään ostamia palveluja. Matkatoimiston päämiehensä nimissä tekemien hankintojen osalta päämies olisi oikeutettu palautukseen, jos palautuksen yleiset edellytykset hänen kohdallaan täyttyisivät.

130 §. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi lakiehdotuksen 80 §:ssä tarkoitettua matkatoimistopalvelun marginaaliverotusmenettelystä johtuva tarkistus.

131 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan verottomassa rahoitus- ja vakuutustoiminnassa käytettävät panokset ovat yleisten sääntöjen mukaan vähennys- ja palautuskelvot-

tomia. Merkitystä ei ole sillä, harjoitetaanko toimintaa Suomessa vai ulkomailla.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 17 artiklan 3 kohdan c alakohdan (28 f; muutettu direktiivillä 91/680/ETY) mukaan jäsenvaltion on myönnettävä elinkeinonharjoittajalle vähennys tai palautus, jos tavarat tai palvelut käytetään elinkeinonharjoittajan 13 artiklan B kohdan a alakohdan ja d alakohdan 1—5 alakohdan mukaisesti vapautettuihin liiketoimiin, jos asiakas on sijoittautunut yhteisön ulkopuolelle tai jos nämä liiketoimet välittömästi liittyvät yhteisön ulkopuolelle vietäväksi tarkoitettuihin tavaroihin. Direktiivin 13 artiklan B kohdan a alakohdassa on määritelty verosta vapautetut vakuutuspalvelut ja direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 1—5 alakohdassa verosta vapautetut rahoituspalvelut.

Arvonlisäverolain säännösten harmonisoimiseksi direktiivin säännöksiin lain 131 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että yhteisön ulkopuolelle suuntautuvissa rahoitus- ja vakuutustoiminnoissa käytettävien tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero säädettäisiin palautuskelpoiseksi.

Palautusoikeus koskisi rahoitus- tai vakuutuspalveluja, joiden ostajana on elinkeinonharjoittaja, jolla ei ole kotipaikkaa tai kiinteää toimipaikkaa yhteisön alueella. Palautuksen edellytyksenä ei sitä vastoin olisi, että palvelu tulisi kuluttaa ulkomailla. Palautusoikeus ei koskisi tilanteita, joissa rahoitus- tai vakuutuspalvelun ostajalla on kotipaikka tai kiinteä toimipaikka yhteisön alueella, ellei palvelu liity jäljempänä selostetulla tavalla välittömästi yhteisön ulkopuolelle vietäviin tavaroihin. Lisäksi palautusoikeus koskisi välittömästi yhteisön ulkopuolelle vietäviin tavaroihin liittyviä rahoitus- ja vakuutuspalveluja. Palautusoikeuden piiriin kuuluisivat siten esimerkiksi tiettyä vientitoimitusta koskevat luotot ja vakuutukset. Vientiyrityksen yleistä toimintaa varten myönnetty luotot tai vakuutukset eivät sitä vastoin oikeuttaisi palautukseen. Palautusoikeus ei koskisi yhteisömyyntiin liittyviä rahoitus- tai vakuutuspalveluja.

Voimassa olevan arvonlisäverolakiin ei sisälly kultaa koskevia erityissäännöksiä. Kullan myynti on siten verollista ja ostajalla on vähennysoikeus lain yleisten sääntöjen mukaisesti.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 15 artiklan 11 alakohdan mukaan keskuspankeille suo-

ritetut kullan luovutukset on vapautettu verosta. Direktiivin 17 artiklan 3 kohdan b alakohdan (28 f; muutettu direktiiveillä 91/680/ETY; 92/111/ETY) mukaan verottomuuteen liittyä toimintaa varten tapahtuviin hankintoihin sisältyvän veron vähennys- tai palautusoikeus.

Keskuspankille tapahtuva kullan myynti muuttuisi lakiehdotuksen 59 §:n 4 kohdan mukaan verottomaksi. Myynnissä käytettävät verollisina hankitut panokset ehdotetaan säädettäväksi palautuskelpoisiksi direktiivisäännöksen mukaisesti. Tätä koskeva muutos tehtäisiin lain 131 §:n 1 momentin 1 kohtaan.

Lain 131 §:ään tehtäisiin lisäksi kotimaisten polttoaineiden verotuen poistumisesta johtuvat muutokset.

Pykälän 1 momentti jäseneltäisiin kohdiksi. Samalla säännökseen tehtäisiin eräitä sanonnallisia tarkistuksia.

Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan palautusoikeus koskee muun muassa 6 luvun perusteella verotonta toimintaa varten tehtyjä hankintoja. Koska lakiehdotuksen mukaan 6 luvussa säädettäisiin myös tavaran yhteisöhankintojen verottomuudesta, joita varten tehtyjä hankintoja palautusoikeus ei koskisi, säännöksessä ehdotetaan viitattavaksi 6 luvun sijasta 70—72 e §:n nojalla verottomaan toimintaan.

Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin lisäksi sanonnallinen tarkennus, joka johtuisi 102 §:ään ehdotetusta muutoksesta.

132 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 132 §:n 1 momentin mukaan ulkomaalaisella, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa ja joka ei ole täällä verovelvollinen, ei ole oikeutta saada 131 §:ssä tarkoitettua palautusta. Säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että palautuskielto koskisi ulkomaalaista, joka ei ole Suomessa harjoittamastaan myynnistä verovelvollinen. Muutos vastaisi 122 §:ään ehdotettua tarkistusta.

Voimassa olevan arvonlisäverolain 132 §:n 2 momentin mukaan matkanjärjestäjällä on oikeus 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen toisen elinkeinonharjoittajan välittömästi matkustajan hyväksi suorittamien palvelujen osalta vain silloin, kun matkustajalla olisi ollut tämä oikeus, jos hän olisi itse ostanut palvelun. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 artiklan 4 kohdan mukaan tällaiset palvelut eivät oikeuta vähennykseen tai palautukseen missään jäsenvaltiossa. Tämän vuoksi pykälän 2 mo-

menti ehdotetaan kumottavaksi. Palautuskielto toteutuisi lain 131 §:n 3 momentin ja lakiehdotuksen 114 a §:n perusteella.

133 §. Pykälän yläpuolelle ehdotetaan lisättäväksi otsake Erityissäännöksiä.

133 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 4 kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan elinkeinonharjoittajana pidetään myös henkilöä, joka satunnaisesti suorittaa uuden kuljetusvälineen luovutuksen 28 c artiklan A kohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) tarkoitettuihin edellytyksiin. Mainitussa osastossa tarkoitettussa tilanteessa kuljetusvälineen luovutus on vapautettu verosta lähtömaassa ostajan ollessa verovelvollinen ostopäivästä yhteisöhankintana määränpäämaassa.

Jäsenvaltion, jonka alueella mainittu luovutus suoritetaan, on myönnettävä elinkeinonharjoittajalle vähennysoikeus seuraavien säännösten mukaisesti:

— vähennysoikeus alkaa ja sitä voidaan käyttää ainoastaan luovutuksen ajankohtana

— elinkeinonharjoittajalla on oikeus vähentää kulkuneuvon ostohintaan sisältyvä tai sen maahantuonnista taikka yhteisöhankinnasta suoritettu vero, kuitenkin enintään sitä veroa vastaava määrä, jonka hän olisi velvollinen suorittamaan, jos luovutusta ei olisi vapautettu verosta.

Mainittujen vähennysoikeuden rajoitusten tarkoituksena on estää verokeinottelu.

Edellä esitetyn perusteella arvonlisäverolaikiin ehdotetaan lisättäväksi 133 a §, jossa myönnettäisiin oikeus kuljetusvälineen hankintaan sisältyvän veron palautukseen, jos kuljetusväline on myyty uutena toiseen jäsenvaltioon. Puheena oleva palautusoikeus koskisi vain vähennyskeltottomaan tarkoitukseen hankittuja kuljetusvälineitä eli vain tilannetta, jossa ei synny 131 §:ssä tarkoitettua palautusoikeutta. Palautukseen olisivat oikeutettuja esimerkiksi yksityishenkilöt ja palautuskelvotonta toimintaa harjoittavat ei-verovelvolliset yritykset.

Palautusta ei kuitenkaan saataisi siltä osin kuin hankintaan sisältyvä vero ylittäisi sen veron, jonka myyjä olisi velvollinen suorittamaan, jos myynti olisi verollinen. Toisin sanoen, jos kuljetusväline myydään ostohinnan alitavahan hintaan, palautusoikeus koskisi vain myyntihintaa vastaavaa veroa.

Säännöksen tarkoituksena on poistaa kulje-

tusvälineestä lähtömaassa suoritettu vero, koska kuljetusvälineestä suoritetaan vero yhteisö-hankintana määränpäämaassa.

133 b §. Milloin muun oikeushenkilön kuin elinkeinonharjoittajan hankkimat tavarat lähetetään tai kuljetetaan kolmannen maan alueelta ja tämä oikeushenkilö maahantuo tavarat muuhun kuin siihen jäsenvaltioon, johon lähetys tai kuljetus on saapunut, tavaroita on kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 3 kohdan toisen alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan pidettävä lähetettyinä tai kuljetettuina siitä jäsenvaltiosta, johon tavarat maahantuodaan. Tämän jäsenvaltion on palautettava maahantuojalle tavaroiden maahantuonnista maksettu arvonlisävero, jos tuoja näyttää, että hankinta oli arvonlisäveron alainen kuljetuksen tai lähetyksen saapumisvaltiosta.

Edellä olevan perusteella lakiehdotuksen 133 b §:ssä säädettäisiin muulle oikeushenkilölle kuin elinkeinonharjoittajalle myönnettävästä maahantuontiveron palautuksesta tilanteessa, jossa tavara maahantuodaan Suomeen ja vietään toiseen jäsenvaltioon, jossa se verotetaan yhteisöhankintana.

Elinkeinonharjoittajia koskisi lakiehdotuksen 94 b §, jonka mukaan tavarann maahantuonti olisi veroton, jos elinkeinonharjoittaja näyttää, että tavara verotetaan hankintana tavarann kuljetuksen päättymismaassa.

Puheena olevassa tilanteessa tavara yleensä käytännössä ilmoitettaisiin ulkoiseen passitusmenettelyyn, joten tavarann maahantuonti ei tapahtuisi Suomessa.

133 c §. Pykälässä säädettäisiin lakiehdotuksen 133 a ja 133 b §:ssä tarkoitettuun veron palautukseen sovellettavasta menettelystä.

Pykälän 1 momentin mukaan palautusta haettaisiin kirjallisesti lääninverovirastolta. Jos palautuksen hakija ei olisi verovelvollinen, palautusta haettaisiin Uudenmaan lääninverovirastolta. Hakemus olisi tehtävä vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin oikeus veron palautukseen syntyy.

Pykälän 2 momentin mukaan palautusmenettelyssä noudatettaisiin muutoin soveltuvin osin arvonlisäverolain verotusmenettelyä koskevia säännöksiä. Lisäksi palautukseen sovellettaisiin mitä muualla lainsäädännössä arvonlisäverosta ja sen palautuksesta säädetään.

13 luku. Ajallinen kohdistaminen

138 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 10 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan verosaatavan syntymisellä tarkoitetaan veroviranomaisille lain nojalla tietystä hetkestä alkaen annettua oikeutta vaatia veron suorittamista veronmaksuvelvolliselta, vaikka maksuajan kohtaa voidaan lykätä.

Direktiivin 28 d artiklan 4 kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan verosaatava syntyy tavarann yhteisömyynnin osalta sitä kuukautta seuraavan kuukauden 15. päivänä, jona verotettava tapahtuma toteutuu. Direktiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaan verotettava tapahtuma toteutuu, kun tavarat on toimitettu. Direktiivin 28 d artiklan 4 kohdan mukaan verosaatava syntyy kuitenkin 22 artiklan 3 kohdan a alakohdan ensimmäisessä alakohdassa (28 h; muutettu direktiivillä 91/680/ETY) tarkoitettun laskun tai laskuna toimivan asiakirjan antamisesta, jos tämä lasku tai asiakirja on annettu sitä kuukautta seuraavan kuukauden 15. päivään mennessä, jona verotettava tapahtuma toteutuu.

Edellä olevan perusteella arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi 138 a §, jonka mukaan tavarann yhteisömyynti kohdistettaisiin sitä kuukautta seuraavalle kalenterikuukaudelle, jonka aikana tavara on toimitettu. Jos toimitetusta tavarasta on annettu lasku viimeistään tavarann toimituskuukaudella, hankinta kohdistettaisiin kuitenkin toimituskuukaudelle.

138 b §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 10 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan verosaatavan syntymisellä tarkoitetaan veroviranomaisille lain nojalla tietystä hetkestä alkaen annettua oikeutta vaatia veron suorittamista veronmaksuvelvolliselta, vaikka maksuajan kohtaa voidaan lykätä.

Direktiivin 28 d artiklan 2 kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan verosaatava syntyy tavarann yhteisöhankinnan osalta sitä kuukautta seuraavan kuukauden 15. päivänä, jona verotettava tapahtuma toteutuu. Artiklan 1 kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan tavarann yhteisöhankinnassa verotettava tapahtuma toteutuu, kun hankinta on tehty. Artiklan 3 kohdan (muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, verosaatava syntyy 22 artiklan 3 kohdan a alakohdan ensimmäisessä

alakohdassa (28 h; muutettu direktiivillä 91/680/ETY) tarkoitettua laskun tai laskuna toimivan asiakirjan antamisesta, jos tämä lasku tai asiakirja on annettu hankkijalle sitä kuukautta seuraavan kuukauden 15. päivään mennessä, jona verotettava tapahtuma toteutuu.

Edellä olevan perusteella arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi 138 a §, jonka mukaan tavarain yhteisöhankinta kohdistettaisiin sitä kuukautta seuraavalle kalenterikuukaudelle, jonka aikana veron suorittamiselvöllisyys on lakiehdotuksen 16 a §:n mukaan syntynyt eli jonka aikana hankinta on tehty. Jos tavarain ostaja olisi saanut vastaanotetusta tavarasta laskun viimeistään tavarain vastaanottokuukaudella, hankinta kohdistettaisiin kuitenkin vastaanottokuukaudelle.

139 §. Lakiehdotuksen 78 §:ssä on ehdotettu, että palautetuista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista suoritettuja korvauksia käsiteltäisiin oikaisuerinä. Mainitut erät kohdistettaisiin muiden oikaisuerien tavoin sille kuukaudelle, jolle ne on hyvän kirjanpitotavan mukaan kirjanpidossa kirjattava. Lain 139 §:ään tehtäisiin tätä koskeva tarkistus.

140 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 140 §:ään lisättäisiin säännökset matkatoimistopalveluihin sovellettavan, 80 §:ssä tarkoitettua erityismenettelyn johdosta tehtävien veron perustetta koskevien vähennysten ja lisäysten ajallisesta kohdistamisesta.

Matkatoimistopalveluun liittyvistä välittömästi matkustajan hyväksi ostetuista palveluista ja tavaroista veron perusteesta vähennettävä määrä 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu määrä kohdistettaisiin 1 momentin mukaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on vastaanotettu.

Pykälän 2 momentin mukaan muuhun käyttöön kuin matkatoimistopalveluna myytäväksi otetun palvelun tai tavarain ostosta vähennetty määrä lisättäisiin veron perusteeseen sinä kalenterikuukautena, jonka aikana otto muuhun käyttöön on tapahtunut. Jos kysymys on verovelvollisuuden päättymisestä, lisäys tehtäisiin verollisen toiminnan viimeisenä kuukautena.

141 b §. Pykälään sisältyisi tavarain yhteisöhankinnasta tehtävä vähennyksen ajallista kohdistamista koskeva säännös. Vähennys kohdistettaisiin samalle kalenterikuukaudelle kuin yhteisöhankinnasta suoritettava vero lakiehdotuksen 38 b §:n mukaan kohdistetaan.

13 a luku. Verotusmenettely eräissä yhteisöhankintatilanteissa

146 a §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan 11 kohdan (28 h; lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan jäsenvaltion on säädettävä uusien kuljetusvälineiden yhteisöhankinnosta tehtävistä ilmoituksista ja veron suorittamisesta, kun kyse on yksityishenkilöistä tai näihin rinnastettavista tahoista. Edellä mainitun artiklan 1 kohdan c alakohdan (28 h; lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan uusien kulkuneuvojen kuluttajan asemassa olevia ostajia ei tarvitse merkitä verovelvollisten rekisteriin.

Hallinnollisista syistä olisi tarkoituksenmukaista keskittää arvonlisäveron sekä autoveron valvonta samalle viranomaiselle silloin kun yksityishenkilö tai yksityishenkilöön rinnastettava taho ostaa toisesta jäsenvaltiosta uuden kuljetusvälineen. Yksityishenkilön ei tarvitsisi asioida kuin yhden viranomaisen kanssa. Valvontaviranomaisena toimisi piiritullikamari.

Pykälässä säädettäisiin, että silloin, kun uuden moottorikäyttöisen maakuljetusvälineen ostaja ei olisi muusta toiminnasta verovelvollinen ja uudesta kuljetusvälineestä olisi suoritettava myös autoveroa, veron suorittamisesta, veroviranomaisista, ilmoittamiselvöllisyydestä, ennakkotiedosta, muutoksen hakemisesta ja veron takaisinmaksamisesta olisi voimassa, mitä autoverolaissa säädetään.

Yksityishenkilöihin ja näihin rinnastettaviin tahoihin, jotka hankkisivat toisesta jäsenvaltiosta sellaisen uuden kuljetusvälineen, josta ei olisi suoritettava autoveroa, sovellettaisiin kevyempää verotusmenettelyä. Näitä verovelvollisia ei merkittäisi verovelvollisten rekisteriin. Heidän ei siten tarvitsisi antaa aloittamis- ja lopettamisilmoituksia.

146 b §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan 11 kohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY) mukaan jäsenvaltion on säädettävä valmisteveron alaisten tuotteiden yhteisöhankinnosta tehtävistä ilmoituksista ja veron suorittamisesta, jos ostajana on henkilö, jonka muut hankinnat eivät muodosta yhteisöhankintaa.

Elinkeinonharjoittajan, jonka toiminta ei miltään osin oikeuta vähennykseen, tai oikeushenkilön, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, olisi

suoritettava arvonlisäveroa mineraaliöljyjen, alkoholin ja alkoholijuomien sekä tupakkavalmisteen yhteisöhankeista, vaikka yhteisöhankeiden määrä ei ylittäisi 50 000 markkaa kuluvana tai edellisenä vuonna. Hallinnollisista syistä olisi tarkoituksenmukaista, että tällaisissa tilanteissa sama viranomaisen eli piiritullikamari valvoisi sekä valmisteveron että arvonlisäveron suorittamista. Tämän vuoksi pykälässä ehdotetaan, että edellä mainituissa tilanteissa suoritettavasta arvonlisäverosta olisi voimassa, mitä valmisteverotuslaissa säädettäisiin veron maksamisesta, veroviranomaisista, ilmoittamisvelvollisuudesta, veron määräämisestä, ennakkotiedosta, muutoksen hakemisesta ja veron takaisinmaksusta.

14 luku. Veron maksaminen

147 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 147 §:ään sisältyy säännökset veron suoritusajankohdasta. Kalenterikuukaudelle kohdistettavien suoritettavien verojen ja vähennettävien verojen erotus eli tilitettävä vero maksetaan valtiolle viimeistään kalenterikuukautta seuraavan toisen kuukauden 25. päivänä.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että verovelvollisen tulisi suorittaa kalenterikuukaudelta tilitettävä vero viimeistään kalenterikuukautta seuraavan toisen kuukauden 5 päivänä.

Maksuaika lyhenisi nykyisestä 20 päivää. Maksuajan lyhentäminen mahdollistaisi sen, että lääninverovirastot voisivat kuukausittain annettavien veroilmoitusten tietojen perusteella valvoa lain 162 b §:ssä tarkoitetun yhteenvetoilmoituksen antamista. Useimmissa EU:n nykyisistä jäsenvaltioista vero suoritetaan ilmoituskuukautta seuraavana kuukautena.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että yksityishenkilön tai tähän rinnastettavan tahon olisi suoritettava vero sellaisen uuden kuljetusvälineen, joka on merkittävä moottoriverektieriin tai ilma-alusrekisteriin, yhteisöhankeista viimeistään sinä päivänä, jolloin kuljetusväline on ilmoitettava rekisteriin, jos rekisteröintipäivä on aikaisempi kuin säännönmukainen veron suorittamispäivä. Säännös koskisi myös niitä ajoneuvorekisteriin merkittäviä uusia moottorikäyttöisiä maakuljetusvälineitä, joista ei olisi suoritettava autoveroa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että sellaisen verovelvollisen, jonka verokautena oli-

si kalenterivuosi, tulisi suorittaa kalenterivuodelta tilitettävä vero kalenterivuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä. Säännös koskisi alkutuottajia, jotka ovat luonnollisia henkilöitä, kuolinpesiä tai yhtymiä eivätkä harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa.

Voimassa olevan pykälän viimeinen lause ehdotetaan siirrettäväksi neljänneksi momentiksi.

148 §. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus 147 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi 147 §:n 1 momenttiin, koska 147 §:ään on ehdotettu lisättäväksi 2, 3 ja 4 momentit.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin 147 §:n 3 momentissa säädetyn määräajan jälkeen maksetun kalenterivuodelta suoritettujen verojen kohdistamisesta kalenterivuodelle. Säännös koskisi niitä alkutuottajia, joiden verokautena olisi kalenterivuosi.

Pykälän 3 momentissa oleva viittaus pykälän 1 momenttiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi pykälän 1 ja 2 momenttiin. Jos vero maksetaan vuoden määräajan jälkeen tai veroilmoituksen jättämistä seuraavan kalenterivuoden aikana taikka jos vero on jo maksuunpantu, maksettu vero katsottaisiin 3 momentin mukaan maksuunpannun veron maksuksi.

149 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 149 §:n 5 momentissa säädetään, että niillä verovelvollisilla, jotka harjoittavat pelkästään metsätaloutta, ei ole oikeutta saada palautusta tilikauden aikana. Hallituksen esityksessä (HE n:o 222/94 vp.) ehdotetaan, että alkutuotannosta tulisi verollista toimintaa ja alkutuottajista siten verovelvollisia. Alkutuottajien ilmoituskaupana olisi pääsääntöisesti kalenterivuosi.

Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, etteivät ne alkutuottajat, joiden verokautena olisi kalenterivuosi, voisi saada kalenterivuoden aikana palautuksia. Tällaiset verovelvolliset saisivat palautukset kalenterivuoden päätyttyä veroilmoituksen perusteella.

15 luku. Veron palauttaminen eräille ulkomaisille elinkeinonharjoittajille

152 §. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että palautus voitaisiin hakijan pyynnöstä maksaa myös toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan pankkiin. Muutos perustuisi kahdeksannen direktiivin 7 artiklan 4 kohdan ensimmäiseen alakohtaan.

17 luku. Ilmoittamisvelvollisuus

161 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 161 §:n 1 momentin mukaan sen, joka ryhtyy harjoittamaan verollista liiketoimintaa, on tehtävä ennen toiminnan aloittamista kirjallinen ilmoitus lääninverovirastolle tai verotoimistolle. Pykälän 2 momentin mukaan verollisen liiketoiminnan päättymisestä on viipymättä ilmoitettava lääninverovirastolle tai verotoimistolle.

Pykälän 1 ja 2 momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta verotoimistosta. Verohallintolain 1 §:n 2 momentin (925/93) mukaan lääninverovirasto kattaa sekä verotoimiston että lääninveroviraston muut yksiköt. Arvonlisäverolaissa määritellyt tehtävät voitaisiin hoitaa sekä verotoimistossa että lääninveroviraston muissa yksiköissä.

Pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että pykälässä viitattaisiin 1 §:ssä tarkoitettuun verolliseen toimintaan.

Lakiehdotuksen 146 a §:ssä on ehdotettu, että niiden uusien moottorikäyttöisten maakuljetusvälineiden, joista olisi suoritettava myös autoveroa, yhteisöhankintoihin sovellettaisiin autoverolain menettelysäännöksiä, kun ostajana on yksityishenkilö tai yksityishenkilöön rinnastettava taho. Muiden uusien kuljetusvälineiden kuluttajaostajiin ehdotetaan sovellettavaksi kevyempää verotusmenettelyä. Heitä ei merkittäisi verovelvollisten rekisteriin. Tämän vuoksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan edellä mainittujen verovelvollisten ei tarvitsisi antaa aloittamis- ja lopettamisilmoituksia.

162 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 162 §:ään sisältyvät säännökset arvonlisäveron maksujen valvontaa varten annettavasta veroilmoituksesta, jota nykyisin kutsutaan kuukausi-ilmoitukseksi.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan 4 kohdan a alakohdan (28 h; lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan veroilmoitus on annettava jäsenvaltion vahvistamassa määräajassa. Määräaika ei saa olla pitempi kuin kaksi kuukautta kunkin verokauden päättymisestä. Jäsenvaltion on vahvistettava verokausi yhdeksi, kahdeksi tai kolmeksi kuukaudeksi. Jäsenvaltio voi kuitenkin vahvistaa eri kausia, jotka eivät saa olla vuotta pidempiä.

Artiklan 4 kohdan b alakohdassa (28 h; lisätty direktiivillä 91/680/ETY) säädetään, että ilmoituksessa on esitettävä kaikki tiedot, jotka

ovat tarpeen verosaatavan määrän ja vähennysten määrän toteamiseksi, mukaan lukien tarvittaessa tähän veroon ja näihin vähennyksiin liittyvien liiketoimien sekä vapautettujen liiketoimien kokonaisarvon, jos se on tarpeen määräytymisperusteen toteamiseksi.

Direktiivin 22 artiklan 5 kohdan (28 h; muutettu direktiivillä 91/680/ETY) mukaan arvonlisäveron nettomäärä on maksettava veroilmoituksen tekemisen yhteydessä. Jäsenvaltio voi kuitenkin asettaa maksun suoritukselle eri määräpäivän tai vaatia väliaikaisen ennakkomaksun.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin verovelvollisen velvollisuudesta antaa kultakin verokaudelta veroilmoitus. Verokausi olisi pääsääntöisesti kalenterikuukausi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin veroilmoituksessa ilmoitettavista tiedoista. Veroilmoituksessa ilmoitettaisiin liikevaihto, suoritettava ja vähennettävä vero sekä muut verohallituksen määräämät tilittävän veron oikeamääräisyyden toteamiseksi tarpeelliset tiedot.

Pykälän 3 momentin mukaan säännönmukainen verokausi olisi kalenterikuukausi. Ne verovelvolliset, joiden verokausi olisi kalenterikuukausi, antaisivat veroilmoituksen kalenterikuukautta seuraavan toisen kuukauden 5 päivänä, jolloin vero tulisi myös maksaa. Ilmoitus siitä, että veroa ei ole maksettava, voitaisiin kuitenkin antaa etukäteen usealta kuukaudelta.

Alkutuotannon saattaminen verotuksen piiriin lisäisi arvonlisäverovelvollisten määrää arviolta 300 000:lla. Verovelvollisten määrän suuren lisääntymisen vuoksi kuukauden mittainen verokausi ei olisi hallinnon kannalta toimiva. Se lisäisi myös hallinnon työmäärää ja kustannuksia olennaisesti. Alkutuotannon harjoittajille säädettäisiin ilmoittamisvelvollisuuden keventämiseksi muita verovelvollisryhmiä pidempi verokausi. Tämän vuoksi ehdotetaan, että niiden alkutuottajien, joilla ei olisi muuta verollista toimintaa, verokausi olisi kalenterivuosi. Lisäksi edellytettäisiin, että alkutuotantoa harjoittava verovelvollinen olisi luonnollinen henkilö, kuolinpesä tai yhtymä. Yhtiömuodossa alkutuotantoa harjoittavan verovelvollisen verokautena olisi kalenterikuukausi. Pykälän 4 momentin mukaan ne verovelvolliset, joiden verokausi olisi kalenterivuosi, antaisivat ilmoituksen ilmoituskautta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi alkutuotannon määritelmä. Sisällöltään py-

kälä vastaisi voimassa olevan arvonlisäverolain alkutuotannon määrittelyä. Alkutuotannon määrittelyn avulla tämä verovelvollisryhmä olisi tunnistettavissa muista verovelvollisista. Alkutuotannon käsitteen tulkinnassa voitaisiin käyttää tukena nykyistä oikeuskäytäntöä. Pykälän 5 momentissa määriteltäisiin myös maatalouden käsite. Maataloudella tarkoitettaisiin varsinaista maataloutta sekä sellaista erikoismaataloutta taikka maa- tai metsätalouteen liittyvää toimintaa, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä. Määritelmä vastaisi nykyistä maatalouden tuloverolain (543/67) maatalouden määritelmää.

162 a §. EU:n jäsenmaksun laskemista varten tarvittaisiin tiedot kotimaan myynneistä suoritettavien verojen määristä verokannoitain. Nämä tiedot pyydetäisiin niiltä verovelvollisilta, joiden ilmoitus- ja maksukausi olisi kalenterikuukausi, vuosi-ilmoituksessa. Vuosi-ilmoituksessa ilmoitettaisiin kotimaan myynneistä suoritettava vero verokannoitain eriteltynä. Vuosi-ilmoituksessa ilmoitettavia tietoja voitaisiin käyttää jäsenmaksun laskemisen ohella verovälvoimassa.

162 b §. Lakiehdotuksen 162 b §:ssä säädetäisiin sisäkauppaan liittyvästä velvollisuudesta antaa neljännesvuosittain yhteenvedoilmoitus. Velvollisuudesta antaa yhteenvedoilmoitus säädetään kuudennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan 6 kohdan b alakohdassa (28 h; lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 92/111/ETY).

Artiklan 6 kohdan b alakohdan ensimmäisen alakohdan mukaan yhteenvedoilmoitus tulee antaa 28 c artiklan A kohdan a alakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) tarkoitettua yhteisömyynneistä ja tavarain valmistustyön myynneistä sekä artiklan A kohdan d alakohdassa (lisätty direktiivillä 92/111/ETY) tarkoitettua tavarain siirrosta.

Artiklan 6 kohdan b alakohdan ensimmäisen ja viidennen alakohdan mukaan yhteenvedoilmoitus tulee antaa, jos verovelvollinen tai joku muu verovelvollisen lukuun on lähettänyt tavaroita toiseen jäsenvaltioon siellä 28 a artiklan 5 kohdan a alakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) säädettyin edellytyksin tapahtuvaa valmistustyön suorittamista varten. Lisäksi artiklan 6 kohdan b alakohdan ensimmäisen ja kuudennen alakohdan mukaan kolmikantamyynnin toisen myyjän tulee antaa yhteenvedoilmoitus.

Pykälän 1 ja 2 momenteissa säädetäisiin

edellä mainittujen säännösten mukaisesta velvollisuudesta antaa yhteenvedoilmoitus. Pykälän 1 momentin mukaan yhteenvedoilmoitus tulisi antaa lakiehdotuksen 72 b ja 72 c §:ssä tarkoitettua yhteisömyynneistä toisessa jäsenvaltiossa rekisteröidylle verovelvolliselle. Ehdotetun 72 b §:n mukaan yhteisömyyntinä pidettäisiin myös lakiehdotuksen 18 a §:ssä tarkoitettua tavarain valmistustyön myyntiä ja tavarain siirtoa.

Pykälän 2 momentin 1 kohdassa säädetäisiin valmistustyön tilaajan velvollisuudesta antaa yhteenvedoilmoitus. Ilmoitus tulisi antaa, jos verovelvollinen tai joku muu hänen nimensään on lähettänyt raaka-aineita toiseen jäsenvaltioon siellä suoritettavaa valmistustyötä varten. Säännöksen 2 kohdassa säädetäisiin kolmikantakaupan toisen myyjän velvollisuudesta antaa yhteenvedoilmoitus. Kolmikantakaupan toisen myyjän yhteisömyynnin verottomuudesta säädetäisiin 63 f §:ssä.

Yhteisömyynti ilmoitettaisiin siltä kalenterivuoden neljännekseltä, jolle se lakiehdotuksen 138 a §:n mukaan tulee kohdistaa. Raaka-aineiden lähettäminen toiseen jäsenvaltioon ei lakiehdotuksen 18 b §:n mukaan ole yhteisömyyntiä, joten yhteisömyynnin ajallista kohdistamista koskeva lakiehdotuksen 138 § ei koske raaka-aineiden lähettämistä. Tämän vuoksi pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että raaka-aineiden lähettämisestä toiseen jäsenvaltioon siellä suoritettava valmistustyötä varten, annettaisiin yhteenvedoilmoitus siltä kalenterivuoden neljännekseltä, johon kuuluvana kalenterikuukautena raaka-aineet on lähetetty.

Pykälän 4 momentissa säädetäisiin velvollisuudesta antaa korjausilmoitus. Verovelvollisen tulisi antaa korjausilmoitus, jos yhteenvedoilmoituksessa annetut tiedot muuttuvat ostajalle annetun alennuksen tai muun sellaisen oikeusperustan vuoksi tai muun syyn, esimerkiksi kaupan peruuntumisen vuoksi. Säännös perustuu edellä mainitun artiklan 6 kohdan b alakohdan neljännen alakohdan toiseen alakohdahan.

Artiklan 6 kohdan b alakohdan toisen alakohdan mukaan yhteenvedoilmoitus on tehtävä kalenterivuoden neljännekseltä. Jäsenvaltioiden tulee vahvistaa ilmoituksia koskevat määräajat ja yksityiskohtaiset säännökset.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan, että yhteenvedoilmoitus annettaisiin kunkin kalenterivuoden neljänneksen päättymistä seuraavan toisen kuukauden 5 päivänä.

Pykälän 6 momentin mukaan verohallitus määräisi tarkemmin yhteenvedoilmoituksessa annettavista tiedoista.

163 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 163 §:n 1 momentissa säädetään, että verohallitus määrää kuukausi-ilmoituksessa annettavat tiedot ja tietojen antotavan. Lakiehdotuksen 162 §:n 2 momenttiin sisältyisi vastaava säännös. Tämän vuoksi pykälän 1 momentti on tarpeeton.

Voimassa olevan 163 §:n 2 momentin mukaan kuukausi-ilmoituksessa verojen raha-arvot saadaan ilmoittaa täysin markoin. Lakiehdotuksen 163 §:ssä säädetäisiin, että veroilmoituksessa, vuosi-ilmoituksessa ja yhteenvedoilmoituksessa rahamäärät ilmoitettaisiin täysin markoin. Täysin markoin ilmoitettavia määriä laskettaessa otettaisiin kuitenkin nykyiseen tapaan suoritettavat ja vähennettävät verot sekä muut yksittäiset erät lukuun pennin tarkkuudella.

164 §. Pykälän 1 ja 2 momentissa kuukausi-ilmoitus ehdotetaan korvattavaksi veroilmoituksella.

Pykälän 1 momentin mukaan myös vuosi-ilmoitus ja yhteenvedoilmoitus annettaisiin toimivaltaiselle lääninverovirastolle.

165 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 165 §:ssä säädetään ilmoittamisvelvollisen velvollisuudesta allekirjoittaa veroviroviranomaisille annettavat asiakirjat kuukausi-ilmoitusta lukuunottamatta. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan 4 kohdan b alakohdan (28 h; lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan veroilmoituksessa on esitettävä kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen verosaatavan määrän ja vähennysten määrän toteamiseksi. Direktiivi edellyttää, että veroilmoituksessa ilmoitetaan nykyistä enemmän valvontatietoja. Tämän vuoksi pykälästä ehdotetaan poistettavaksi viimeinen lause. Ilmoittamisvelvollisen tulisi siten allekirjoittaa kaikki veroviranomaisille annettavat asiakirjat.

168 §. Säännöksen 1 momenttia muutettaisiin siten, että kuukausi-ilmoitus korvattaisiin veroilmoituksella ja velvollisuus antaa lääninveroviraston kehotuksesta puuttuva ilmoitus tai täydentää annettua ilmoitusta koskisi veroilmoituksen lisäksi myös vuosi-ilmoitusta ja yhteenvedoilmoitusta.

168 a §. Lakiehdotuksen 168 a § sisältäisi säännökset lakiehdotuksen 162 a pykälässä tarkoitettuna vuosi-ilmoituksen ja lakiehdotuk-

sen 162 b §:ssä tarkoitettuna yhteenvedoilmoituksen laiminlyönnin johdosta määrättävästä laiminlyöntimaksusta.

Pykälän 1 momentin mukaan, jos verovelvollinen olisi laiminlyönyt yhteenvedoilmoituksen tai vuosi-ilmoituksen antamisen oikeassa ajassa, hänelle voitaisiin määrätä laiminlyöntimaksua. Maksu voitaisiin määrätä myös, jos ilmoitus on annettu vaillinaisena tai virheellisenä. Säännös olisi tarpeellinen sen varmistamiseksi, että verovelvolliset täyttäisivät ilmoittamisvelvollisuutensa. Laiminlyöntimaksu olisi vähintään 500 markkaa ja enintään 10 000 markkaa. Maksun suuruuteen vaikuttaisi myöhästymisaika, aikaisempien laiminlyöntien määrä sekä vaillinaisuuden tai virheellisyyden aste. Ilmoitusten laiminlyönnistä ei määrättäisi veronkorotusta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että laiminlyöntimaksun maksuunpanossa, kannossa, perinnässä ja tilittämisessä noudatettaisiin arvonlisäveroa koskevia säännöksiä.

18 luku. Rekisteröinti

172 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 172 §:n mukaan verovelvolliset merkitään arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että niitä yksityishenkilöitä ja näihin rinnastettavia tahoja, jotka ovat verovelvollisia uuden vesialuksen, ilma-aluksen tai sellaisen moottori-käyttöisen maakuuljetusvälineen, josta ei ole suoritettava autoveroa, yhteisö-hankinnasta, ei merkittäisi verovelvollisten rekisteriin.

Lakiehdotuksen 146 a ja 146 b §:ssä tarkoitettuja verovelvollisia ei myöskään merkittäisi verovelvollisten rekisteriin, koska 146 a §:ssä tarkoitettuihin verovelvollisiin sovellettaisiin autoverolain menettelysäännöksiä ja 146 b §:ssä tarkoitettuihin verovelvollisiin sovellettaisiin valmisteverotuslain menettelysäännöksiä.

173 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 173 §:n 2 momentin mukaan elinkeinonharjoittaja, jolla on oikeus hakemuksesta päästä verovelvolliseksi, merkitään rekisteriin ilmoitusta ajankohdasta, kuitenkin aikaisintaan hakemuksen tekemisestä.

Lakiehdotuksen 12 §:n 2 momentin mukaan ulkomaalaisella, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, olisi oikeus hakemuksesta tulla verovelvolliseksi. Ulkomaalainen merkittäisiin rekisteriin aikaisintaan hakemuksen tekemises-

tä lukien. Koska voimassaolevassa 173 §:n 2 momentissa on jo viittaus 12 §:ään ei säännöstä tämän vuoksi tarvitse muuttaa.

Lääninverovirasto voisi ehdotetun 26 f §:n mukaan hakemuksesta päättää, että elinkeinonharjoittajan, jonka toiminta ei miltään osin oikeuta vähennykseen, tai oikeushenkilön, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, hankinnat katsotaan yhteisöhankeksi vaikka hankintojen määrä ei ylitä 50 000 markkaa. Ostaja merkitäisiin rekisteriin aikaisintaan hakemuksen tekemisestä lukien. Edellä olevan perusteella pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus 26 f pykälään.

173 a §. Voimassa olevan arvonlisäverolain mukaan ulkomaalainen ei voi hakeutua verovelvolliseksi. Lakiehdotuksen 12 §:n 2 momentissa on ehdotettu, että ulkomaalainen voisi hakeutua verovelvolliseksi. Pykälässä säädettäisiin hakemuksen hyväksymisen edellytyksistä sekä ulkomaalaisen edustajan velvollisuuksista.

Pykälän 1 momentin mukaan edellytyksenä sille, että ulkomaalaisen verovelvolliseksi merkitsemistä koskeva hakemus hyväksyttäisiin, olisi se että ulkomaalaisella on lääninveroviraston hyväksymä Suomessa kotipaikan omaava edustaja. Lisäksi lääninverovirasto voisi vaatia vakuuden veron suorittamisesta.

Pykälän 2 momentin mukaan ulkomaalaisen edustajan olisi pidettävä sellaista kirjanpitoa, että siitä luotettavasti saadaan selville veron määräytymisen kannalta merkitykselliset seikat. Kirjanpitoaineisto tulisi säilyttää Suomessa viisi vuotta sen tilikauden päättymisestä, jota aineisto koskee.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin edustajan velvollisuudesta esittää kirjanpitoaineisto tarkastettavaksi.

174 a §. Lakiehdotuksen 174 a §:ssä ehdotetaan, että lääninveroviraston lakiehdotuksen 26 f §:n nojalla tekemä päätös olisi voimassa ostajan ilmoittaman ajan. Päätös olisi kuitenkin aina voimassa vähintään kaksi kalenterivuotta. Säännös perustuu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 a artiklan 1 kohdan a alakohdan kolmanteen alakohtaan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY).

19 luku. Veron määrääminen

178 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 178 §:ssä säädetään säännönmukaisen maksuunpanon määräajasta. Säännöstä ehdotetaan

muutettavaksi, koska 162 §:ää on ehdotettu muutettavaksi siten, että osalla verovelvollisista olisi ilmoituskautena kalenterikuukauden sijasta kalenterivuosi.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin nykyistä vastaavasti, että niiden verovelvollisten, joiden ilmoituskausi on kalenterikuukausi, veroilmoituksen perusteella maksettava vero olisi maksuunpantava viimeistään vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä, jos verovelvollinen on antanut veroilmoituksen tilikautta seuraavan toisen kuukauden 5 päivään mennessä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin maksuunpanon määräajasta niiden verovelvollisten osalta, joiden ilmoituskautena olisi kalenterivuosi. Jos veroilmoitus annettaisiin säädetyssä ajassa, vero olisi määrättävä sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jonka kuluessa veroilmoitus on annettava.

182 §. Pykälän 1 momentissa kuukausi-ilmoitus ehdotetaan korvattavaksi veroilmoituksella ja 1 momentin 1 kohdassa kalenterikuukaudelta maksettava vero ehdotetaan korvattavaksi verokaudelta tilitettävällä verolla.

183 §. Pykälän 1, 2 ja 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännöksessä huomioitaisiin myös kalenterivuodelta tilitettävälle verolle määrättävä veronlisäys ja sen laskemistapa.

20 luku. Ohjaus ja ennakkotieto

190 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 190 §:n 6 momentin mukaan maahantuonnista suoritettavaa veroa koskevan ennakkotiedon antamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä tullista erikseen säädetään.

Tullikoodeksin mukaan sitova ennakkotieto voidaan antaa vain tavaroiden luokittelusta tariffiin. Tämän johdosta ehdotetaan 190 §:n 6 momentti muutettavaksi siten että siinä otettaisiin huomioon jäsenyystilanteessa voimassa oleva lainsäädäntö.

21 luku. Oikaisu ja muutoksenhaku

191 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 191 §:n 1 momentin mukaan, jos verovelvollinen on erehdyksessä maksanut liikaa veroa, hän saa itse korjata tekemänsä virheen maksamalla tilikauden seuraavilta kalenterikuukausilta vähemmän veroa. Säännöksen 2 momentin

mukaan verovelvollisella, joka ei ole korjannut tekemäänsä virhettä, olisi oikeus saada liikaa maksamansa vero tai palauttamatta jäänyt vero takaisin hakemuksen tai muun selvityksen perusteella tilikauden päätyttyä.

Yhteisöhankeijät, jotka eivät ole muusta toiminnasta verovelvollisia, eivät voisi itse korjata virhettään 1 momentissa tarkoitettulla tavalla. Nämä yhteisöhankeijät, joutuisivat odotamaan palautusta kalenterivuoden, jota heidän osaltaan pidettäisiin tilikautena, päättymiseen. Tämän vuoksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan edellä mainitulle yhteisöhankeijalle voitaisiin palauttaa vero jo kalenterivuoden aikana.

197 §. Muista kuin tullin määrää koskevista tullihallituksen päätöksistä valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin tullilain (/) 41 §:ssä säädetään. Vastaavaa menettelyä sovellettaisiin muutoksenhakuun tullihallituksen antamasta ennakkotietoa koskevasta päätöksestä. Tätä koskeva säännös otettaisiin 197 §:n 2 momenttiin. Samalla nykyinen 2 momentti siirtyisi 3 momentiksi.

22 luku. Erityisiä säännöksiä

208 a §. Pykälässä säädettäisiin, että niiden verovelvollisten osalta, jotka eivät ole kirjanpitovelvollisia, tilikaudella tarkoitettaisiin kalenterivuotta. Tämä koskisi muun muassa alkutuotantoa harjoittavia luonnollisia henkilöitä.

209 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 209 §:ssä säädetään verovelvollisen velvollisuudesta järjestää kirjanpitonsa sellaiseksi, että siitä saadaan veron määräämistä varten tarpeelliset tiedot.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan 2 kohdan a alakohdan (28 h; lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan verovelvollisen on pidettävä riittävän yksityiskohtaista kirjanpitoa arvonlisäveron suorittamisen ja veroviranomaisen suorittaman tarkastuksen mahdollistamiseksi.

Voimassa oleva säännös on artiklan vaatimusten mukainen. Koska kuitenkin kaikki verovelvolliset eivät olisi kirjanpitovelvollisia, pykälään ehdotetaan lisättäväksi, että ne verovelvolliset, jotka eivät ole kirjanpitolaissa tarkoitettuja kirjanpitovelvollisia, olisivat velvollisia pitämään sellaisia muistiinpanoja, joissa olisi riittävät tiedot arvonlisäverotuksesta. Säännös toisi muistiinpanovelvollisuuden pii-

riin myös ne arvonlisäverovelvolliset, jotka tuloverotuksessa eivät ole muistiinpanovelvollisia.

209 a §. Vähennysoikeuden edellytyksenä olisi 102 a §:n mukaan, että verovelvollisella on toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta tosite. Tämän vuoksi verovelvollinen myyjä velvoitettaisiin antamaan ostajalle tosite, jos ostaja on elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Tosite olisi annettava myös ennakkomaksusta. Tositteeseen olisi merkittävä 102 a §:ssä mainitut tiedot. Tositteeseen olisi lisäksi merkittävä asetuksessa mainitut tiedot.

Direktiivin 22 artiklan 3 kohdan (28 h; muutettu direktiiveillä 91/680/ETY; 92/111/ETY) mukaan yhteisömyynnissä tositteeseen on lisäksi merkittävä myyjän ja ostajan arvonlisäverotunniste. Arvonlisäverotunniste on merkittävä tositteeseen myös yhteisökuljetuksen myynnissä, yhteisökuljetuksen välityspalvelun myynnissä ja yhteisökuljetukseen liittyvän palvelun myynnissä. Uusien kuljetusvälineiden myyntitositteeseen on lisäksi merkittävä 28 a artiklan 2 kohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY; muutettu direktiivillä 94/5/ETY) mainitut tiedot. Kolmikantatilanteissa tositteeseen on merkittävä ostajan ja seuraavan ostajan arvonlisäverotunniste sekä maininta siitä, että kysymys on kolmikantatilanteesta. Kaukomyynnissä tosite on annettava ostajalle myös silloin, kun ostaja on yksityishenkilö.

Direktiivin mukaisesti ehdotetaan, että lain 66 a, 67 a, 69 ja 72 a §:ssä tarkoitetuissa myynneissä myyjän olisi merkittävä tositteeseen myös myyjän ja ostajan arvonlisäverotunniste. Lain 26 d §:n 2 momentissa tarkoitettua uuden kuljetusvälineen myyntitositteeseen olisi lisäksi merkittävä lainkohdassa mainitut tiedot, joista käy selville se, että kysymyksessä on arvonlisäverolaissa tarkoitettu uusi kuljetusväline. Lain 63 a §:ssä tarkoitettua kaukomyynnissä tosite olisi annettava ostajalle myös silloin, kun ostaja on yksityishenkilö.

Lakiehdotuksen 2 a §:n mukaan verovelvollinen 72 g §:ssä tarkoitettua edelleenmyynnistä on ostaja, jos myyjä on tehnyt tositteeseen 209 a §:ssä tarkoitettua merkinnät. Lakiehdotuksen 72 g §:ssä tarkoitetuissa kolmikantatilanteissa tositteeseen olisi merkittävä tavarana tai palveluna veroton hinta, veron määrä eri verokantojen osalta, ostajan ja seuraavan ostajan arvonlisäverotunniste sekä maininta siitä, että kysymys on kolmikantatilanteesta.

209 b §. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan 2 kohdan b alakohdan ensimmäisen alakohdan (28 h; lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan verovelvollisen on pidettävä luetteloa niistä tavaroista, jotka verovelvollinen itse tai joku muu hänen lukuunsa on lähettänyt tai kuljettanut toiseen jäsenmaahan 28 a artiklan 5 kohdan b alakohdan 4—7 luetelmakohdassa (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) tarkoitettujen liiketoimien tarpeita varten. Nämä liiketoimet on lueteltu lakiehdotuksen 18 b §:n 1 momentin 1—4 kohdissa.

Edellä mainitun artiklan 2 kohdan b alakohdan toisen alakohdan (lisätty direktiivillä 91/680/ETY) mukaan verovelvollisen on pidettävä luetteloa aineista, jotka toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverotunnisteen saanut toinen verovelvollinen tai joku muu tämän lukuun on lähettänyt tai kuljettanut verovelvolliselle tästä toisesta jäsenvaltiosta tälle toiselle verovelvolliselle toimitettavaa valmistussopimukseen perustuvaa työtä varten.

Pykälän 1 ja 2 momentissa säädettäisiin artiklan mukaisesta luettelonpitovelvollisuudesta.

212 a §. Neuvoston hallinnollinen direktiivi 77/799/ETY (muutettu direktiivillä 92/12/ETY) edellyttää, että jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset vaihtavat verotustietoja tietyin edellytyksin. Tietojen vaihdon edellytyksistä on tarkoitettu sääntä erikseen annettavalla hallituksen esityksellä.

Neuvoston asetus (ETY) N:o 218/92, jossa säädetään eri jäsenvaltioiden viranomaisten keskinäisestä ja komission kanssa tapahtuvasta yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta, on sellaisenaan Suomea sitovaa lainsäädäntöä.

213 §. Voimassa olevan lain 213 §:ssä säädetään salassapitovelvollisuudesta. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että kuukausi-ilmoitus korvattaisiin veroilmoituksella. Salassapitovelvollisuus koskisi myös vuosi-ilmoituksesta ja yhteenvetoilmoituksesta saatuja tietoja.

218 §. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että arvonlisäverorikkomuksen tunnusmerkistön täyttäisi myös vuosi-ilmoituksen ja yhteenvetoilmoituksen antamisen laiminlyönti sekä luettelonpitovelvollisuuden laiminlyönti.

23 luku. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

222 §. *Majoitustoiminta.* Voimassa olevan ar-

vonlisäverolain pysyvien säännösten mukaan hotelli- ja leirintäaluetoiminta sekä niihin verrattava majoitustoiminta kuuluu verotuksen piiriin. Arvonlisäverotukseen siirtymisestä matkailulle ja majoitustoiminnalle aiheutuvien vaikutusten lieventämiseksi 222 §:n 2 momentin siirtymäsäännöksen mukaan majoitustilan ja käyntisataman käyttöoikeuden luovutukset säilyvät kokonaan verottomina vuoden 1995 loppuun asti. Vuoden 1996 alusta niihin sovelletaan lain 85 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan 12 prosentin verokantaa.

Hotelli- ja leirintäaluetoiminta, niihin verrattava majoitustoiminta sekä käyntisatamatoiminta on kuudennen arvonlisäverodirektiivin yleisten säännösten mukaan verollista. Direktiivin 12 artiklan 3 kohdan a alakohdan (muutettu direktiivillä 92/111/ETY) ja liitteen H 11 kohdan (lisätty direktiivillä 92/77/ETY) mukaan jäsenvaltio voi soveltaa alennettua, vähintään 5 prosentin verokantaa hotellien ja vastaavien laitosten tarjoamaan majoitukseen mukaan lukien lomamajoitus sekä leirintäpaikkojen ja matkailuvaunualueiden vuokraus.

Kuudes arvonlisäverodirektiivi ei mahdollista majoitus- ja käyntisatamatoiminnan siirtymäkauden verottomuutta. Verottomuudesta joudutaan siten luopumaan jo jäsenyyden toteutumisajankohdasta lukien. Arvonlisäverolain 222 §:n 2 momentin verottomuussäännös ehdotetaan kumottavaksi. Lakiehdotuksen 85 a §:n 2 kohdan mukaan majoituspalveluihin sovellettaisiin 6 prosentin verokantaa.

Kaupalliset viihdetilaisuudet. Kaupallisten järjestäjien myymät viihdetilaisuudet ovat lain pysyvien säännösten mukaan verollisia. Ne jäävät kuitenkin verotuksen ulkopuolelle 222 §:n 2 momentin siirtymäsäännöksen perusteella. Säännöksen mukaan teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesityksistä sekä taidenäyttelyistä perittävät pääsymaksut säilyvät verottomina vuoden 1995 loppuun asti.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan kaupallisten viihdetilaisuuksien järjestäminen on verollista. Direktiivin 13 artiklan A kohdan 1 alakohdan n alakohdassa tarkoitettu tiettyjen kulttuuripalvelujen verovapaus koskee vain julkisoikeudellisten laitosten tai muiden jäsenvaltion hyväksymien kulttuurilaitosten suorittamia kulttuuripalveluja.

Kaupallisten viihdetilaisuuksien verottomuus ei ole direktiivin mukainen, joten siitä joudutaan luopumaan jäsenyyden toteutumisajankohdasta lukien. Arvonlisäverolain 222 §:n

2 momentin verottomuussäännös ehdotetaan tältä osin kumottavaksi. Kaupallisiin viihdelaisuuksiin on lakiehdotuksen 85 §:ssä ehdotettu sovellettavaksi alennettua 12 prosentin verokantaa.

Yleishyödyllisten yhteisöjen, uskonnollisten yhdyskuntien ja julkisyhteisöjen järjestämät tilaisuudet jäisivät edelleenkin pääsääntöisesti verotuksen ulkopuolelle.

Henkilökuljetuksiin sovelletaan lain 222 §:n 5 momentin siirtymäsäännöksen mukaan 6 prosentin verokantaa vuoden 1995 loppuun. Lakiehdotuksen 85 a §:n 1 kohdassa siirtymäkauden aikana sovellettava 6 prosentin verokanta on ehdotettu säädettäväksi pysyväksi. Tämän vuoksi 222 §:n 5 momentin säännös kumottaisiin.

Liikuntapalvelut. Urheilutilan käyttöoikeuden tilapäisluonteiseen luovuttamiseen sovelletaan voimassa olevan arvonlisäverolain pysyvien säännösten mukaan yleistä verokantaa. Arvonlisäverotukseen siirtymisestä kaupalliselle liikuntapaikkatoiminnalle aiheutuvien vaikutusten lieventämiseksi liikuntapaikkojen käyttöoikeuden tilapäisluonteiseen luovuttamiseen sovelletaan 222 §:n 5 momentin siirtymäsäännöksen mukaan alennettua 12 prosentin verokantaa vuoden 1995 loppuun asti. Lakiehdotuksen 85 §:ssä liikuntapalveluihin sovellettava 12 prosentin verokanta on ehdotettu säädettäväksi pysyväksi. Tämän vuoksi 222 §:n 5 momentin säännös kumottaisiin.

223 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 223 §:ssä on veron kertaantumista estävä säännös, jonka mukaan veroa ei suoriteta sellaisen ennen lain voimaantuloa hankitun käyttöomaisuuden myynnistä, josta ei ole voitu tehdä minkään lainsäädännön mukaista vähennystä. Säännöksen sanontaa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että se vastaa paremmin säännöksen tarkoitusta.

228 §. Voimassa olevan arvonlisäverolain 228 §:n 3 momenttiin sisältyy vanhaa käyttöomaisuutta koskeva vähennysrajoitus. Säännöksen mukaan elinkeinonharjoittaja ei pääsääntöisesti saa tehdä vähennystä sellaisesta hankkimastaan pitkäikäisestä käyttöomaisuudesta, jota hän tai joku muu on käyttänyt Suomessa ennen 1 päivää helmikuuta 1993. Vähennyskiellon tarkoituksena on estää arvonlisäverolain mukaisen laajan vähennysoikeuden kohdistuminen ennen lain voimaantuloa käytössä olleeseen aikanaan vähennyskelvottomaan käyttöomaisuuteen.

Verovelvollisen myydessä sellaista käyttöomaisuutta, jonka hankintaan sisältyvä vero ei 3 momentin mukaan ole vähennyskelvoinen, myynnistä on suoritettava veroa lain yleisten sääntöjen mukaan. Ostajalla ei 3 momentin mukaan ole vähennysoikeutta hankintaan sisältyvästä verosta, mikä johtaa veron kertaantumiseen. Tämän estämiseksi pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi 4 momentti, jonka mukaan myynnistä ei suoritettaisi veroa, jos myyjä ei ole voinut tehdä hankinnan yhteydessä vähennystä 3 momentin perusteella.

Lakiehdotuksen voimaantulosäännökset

1. Lakiehdotus liittyy Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa ja on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti jäsenyyden kanssa. Lain voimaantuloajankohdasta säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

2. Voimaantulosäännöksen 2 momenttiin sisältyisi lain voimaantuloa koskeva pääsääntö, jonka mukaan lakia sovellettaisiin, kun myyty tavara on toimitettu, palvelu suoritettu taikka tavara tai palvelu otettu omaan käyttöön lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Lakia sovellettaisiin yhteisöhankintoihin, jotka on lakiehdotuksen 16 a §:ssä tarkoitettulla tavalla tehty lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen sekä sellaisten tavaroiden maahantuontiin, jotka on luovutettu tullivalvonnasta lain voimaantultua. Toimitusperiaatteen mukainen säännösehdotus vastaa aikaisemmissa lainmuutostilanteissa omaksuttua lainsäädäntökäytäntöä.

3. Veron kertaantumisen estämiseksi veroa ei olisi suoritettava sellaisen ennen lain voimaantuloa hankitun tavarain tai palvelun myynnistä, joka on hankittu muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön ja josta ei ole voitu tehdä minkään lainsäädännön mukaista vähennystä.

Tavaran tai palvelun katsottaisiin olevan vähennykseen oikeuttavassa käytössä silloin, kun sitä käytetään verollisessa liiketoiminnassa eikä se ole erityisten vähennysrajoitusten alaisessa käytössä. Tällaisen tavaran tai palvelun myynti olisi säännöksen estämättä verollista, vaikka sen hankintahintaan ei olisi sisältynyt veroa. Veroa olisi siten suoritettava esimerkiksi lain voimaantulon jälkeen tapahtuvasta lentokoneen myynnistä, vaikka koneen hankinnasta ei sen verottomuuden vuoksi olisi voitu tehdä

vähennyistä, jos kone on aikanaan hankittu vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

Vähennykseen oikeuttavaa käyttöä tarkasteltaisiin tavaran tai palvelun hankinnan ajankohdasta voimassa olleen lainsäädännön pohjalta. Vähennykseen oikeuttavalla käytöllä tarkoitetaan myös lain 131 §:ssä tarkoitettua palautukseen oikeuttavaa käyttöä.

Ennen lain voimaantuloa hankitun tavaran tai palvelun myynnistä ei olisi suoritettava veroa silloinkaan, kun tavara tai palvelu on alunperin hankittu vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen, jos se on ennen myyntiä otettu omaan käyttöön.

4. Voimaantulosäännöksen 4 momenttiin sisältyisi pitkäaikaisia toimituksia koskeva poikkeus 2 momentin pääsäännön mukaisesta toimitusperiaatteesta. Sen mukaan lakia sovellettaisiin sellaiseen lain voimaan tullessa kesken eräiseen palveluun tai tavaratoimitukseen, joka aikaisemmin voimassa olleiden säännösten perusteella jäisi arvonlisäverotuksen soveltamisalan ulkopuolelle, siltä osin kuin palvelua on tehty tai tavaroita toimitettu asennuspaikalle lain voimaan tultua. Suorite tulisi tällöin jakaa verottomaan ja verolliseen osaan.

5. Voimaantulosäännöksen 5 momenttiin sisältyisi ennakkomaksuja koskeva poikkeus 2 momentin pääsäännön mukaisesta toimitusperiaatteesta. Palvelun tai tavaran myynnistä, josta aikaisemmin voimassa olleiden säännösten mukaan ei olisi suoritettava arvonlisäveroa, ei olisi suoritettava veroa siltä osin kuin siitä on kertynyt ennakkomaksuja ennen tämän lain voimaantuloa. Jos vastike on kertynyt lain voimaantulon jälkeen, myynnin verollisuus riippuisi toimitus- tai suoritusajankohdasta ja kesken eräisten toimitusten osalta 4 momentin säännöksistä. Säännös on tarpeen, koska veron määräytymiseen vaikuttavat seikat eivät maksuja perittäessä ole olleet myyjän tiedossa eikä arvonlisäveroa ole siten voitu ottaa hinnoittelussa huomioon.

6. Voimaantulosäännöksen 6 momenttiin sisältyisi tukia ja korvauksia koskeva erityissäännös. Sen mukaan lakia sovellettaisiin niihin 79 §:ssä tarkoitettuihin tukiin ja avustuksiin sekä voimassa olevan lain 80 §:ssä tarkoitettuihin liittymämaksuihin, jotka on saatu lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Vastaavasti korotettua verokantaa sovellettaisiin niihin Yleisradio Oy:n radiorahastosta saamiin korvauksiin, joka on saatu mainitun ajankohdan jälkeen.

7. Lakiehdotuksen 80 §:ssä tarkoitettua matkatoimistopalvelujen verotusmenettelyä sovellettaisiin niihin palveluihin ja tavaroihin, jotka on toimitettu veron perusteesta tehtävään vähennykseen oikeutetulle matkanjärjestäjälle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Vastaavasti lakiehdotuksen 83 §:ää sovellettaisiin niihin tavaroihin, jotka on toimitettu vähennykseen oikeutetulle käytetyn tavaran kauppiaille lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

8. Lain 10 ja 12 luvun vähennettävää ja palautettavaa veroa koskevia säännöksiä sovellettaisiin toimitusperiaatteen mukaisesti vain niihin tavaroihin ja palveluihin, jotka on toimitettu tai suoritettu taikka luovutettu tullivalvonnasta vähennykseen tai palautukseen oikeutetulle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Mainittuja säännöksiä sovellettaisiin niihin yhteisö Hankintoihin, jotka on lakiehdotuksen 16 a §:ssä tarkoitettulla tavalla tehty lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

9. Voimassa olevan arvonlisäverolain 112 §:n 2 momentin mukaan verovelvollinen saa verollisen liiketoiminnan alkaessa vähentää hallussaan olevan verollisena hankkimansa tai valmistamansa vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen käytettävän tavaran ostoon tai maahantuontiin sisältyneen veron. Lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen 9 momentin mukaan vähennysoikeus ei kuitenkaan koskisi sellaista käyttöomaisuutta, joka on hankittu tai itse valmistettu ennen tämän lain voimaantuloa. Säännös vastaisi arvonlisäverolain voimaantuloissa noudatettua käytäntöä. Investointihyödykkeistä myönnettävästä takautuvasta vähennyksestä säädettäisiin voimaantulosäännöksen 10—12 momentissa.

Tämän lain perusteella verovelvollisiksi tulevat elinkeinonharjoittajat saisivat siten tehdä 112 §:n 2 momentissa tarkoitettua vähennyksen lain voimaantulussa hallussa olevasta vaihtomaisuudesta. Lain 228 §:n 2 momentin mukaan vähennyksen edellytyksenä olisi, että omaisuus on hankittu 1 päivänä lokakuuta 1991 tai sen jälkeen.

Säännöstä sovellettaisiin myös niihin elinkeinonharjoittajiin, jotka tämän lain johdosta tulisivat oikeutetuiksi 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen.

10. Voimaantulosäännöksen 10 momentin mukaan tämän lain nojalla verovelvolliseksi tulevat elinkeinonharjoittajat saisivat vähentää tämän lain voimaantulussa hallussaan olevien investointitavaroiden ostoon sisältyneen veron.

Takautuvan vähennysoikeuden edellytyksenä olisi, että tavara on toimitettu, itse valmistettu tai luovutettu tullivalvonnasta taikka palvelu suoritettu 1 päivänä heinäkuuta 1994 tai sen jälkeen. Vähennyksen edellytyksenä olisi lisäksi, että tavara on hankittu käyttämättömänä. Vähennys koskisi myös vähennuskelpoisen tavaran hankintaan liittyntä asennustyötä.

11. Takautuva vähennys ei koskisi tavaroita, joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika hankintaheikellä on ollut enintään kolme vuotta. Vähennys ei myöskään koskisi tavaroita, jotka on hankittu asennettavaksi rakennuksen tai pysyvän rakennelman osaksi tai niihin kuuluvaksi laitteeksi, ellei 12 momentista muuta johtuisi.

12. Voimaantulosäännöksen 12 momentissa säädettäisiin rakennuksen uudisrakentamiseen ja perusparantamiseen liittyvästä tämän lain nojalla verovelvolliseksi tuleville myönnettävästä takautuvasta vähennyksestä. Vähennysoikeuden edellytyksenä olisi, että rakennusta tai pysyvää rakennelmaa käytetään verollisessa toiminnassa tai 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavassa toiminnassa, että kysymys on uudisrakentamis- tai perusparantamistyöstä ja että rakentamistyö on aloitettu 1 päivänä heinäkuuta 1994 tai sen jälkeen.

13. Voimaantulosäännöksen 10 ja 12 momentissa tarkoitetut takautuvat vähennykset tehtäisiin lain voimaantulokuukautena.

14. Ennen tämän lain voimaantuloa ostettuihin 57 §:ssä tarkoitettuihin polttoaineisiin ja maahantuotuun maakaasuun sisältyy niiden hankinnan yhteydessä myönnetyn laskennallisen vähennyksen johdosta verotukea. Arvonlisäverotuesta on ehdotettu luovuttavaksi. Tuen poistuminen on tarkoitus kompensoida arvon-

lisäverotuksesta erillisen menettelyn avulla. Kaksinkertaisen tuen estämiseksi ehdotetaan, että verovelvollinen, jolla tämän lain voimaantullessa on varastossaan mainittuja polttoaineita, joista on voitu tehdä laskennallinen vähennys, joutuisivat suorittamaan veroa 18 prosenttia polttoaineen verottomasta ostohinnasta. Veron suorittamisvelvollisuus koskisi myös 130 ja 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuja.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset arvonlisäverolain täytäntöönpanosta on annettu arvonlisäveroasetuksessa (50/1994). Arvonlisäveroasetukseen tehdään tarvittavat muutettua lakia vastaavat muutokset.

3. Voimaantulo

Arvonlisäverolakiin ehdotetut muutokset johtuvat mahdollisen EU-jäsenyyden toteutumisesta. Muutosten on sisäkaupan verotusjärjestelmän sekä liittymissopimuksen mukaan tultava voimaan samasta ajankohdasta, jolloin EU-jäsenyys toteutuu.

Lakiehdotuksen voimaantulo riippuu siitä, tuleeko Suomesta EU:n jäsen. Tämän vuoksi laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan asetuksella erikseen säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti jäsenyyden kanssa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/93) 1 §:n 3 momentti, 21 §:n 1 momentin 4 kohta, 45 §:n 3 momentti, otsikko 57 §:n edellä, 57 §, 64 §:n 3 momentti, 68 §:n 2 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy 2 momentiksi, 92 §, 110 §, 115 §:n 2 momentti, 122 §:n 2 momentti, 124 §, sekä 222 §:n 2 ja 5 momentti, jolloin nykyiset 3—4 momentit siirtyvät 2—3 momentiksi,

sellaisina kuin niistä ovat 21 §:n 1 momentin 4 kohta 27 päivänä toukokuuta 1994 annetussa laissa (375/94) ja 222 §:n 2 momentti 27 päivänä toukokuuta 1994 annetussa laissa (377/94),

muutetaan 1 §:n 1 momentin 2 kohta, otsikko 2 §:n edellä, 2 §:n 1 momentti, 3 ja 9 §, 21 §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentti, 22 §:n 1 ja 2 momentti, 43 §, 45 §:n 1 momentin 2 kohta, otsikko 58 §:n edellä, 58 §, 59 §:n 4 kohta, 60 §, 5 luvun otsikko, otsikko 63 §:n edellä, 63 §, otsikko 64 §:n edellä, 64 §:n 1 ja 2 momentti, 66 §, 68 §:n 1 momentti ja 3 momentin johtolause, 69 §, jolloin 69 § siirtyy 5 lukuun, 6 luvun otsikko, 70 §:n 1 momentti, 71 §, otsikko 73 §:n edellä, 74 §:n 3 kohta, 75 §:n 1 momentti, 76 §:n 2 kohta, 78 §:n 1 momentin 2 kohta, 79 §:n 1 ja 2 momentti, 80 §, 83 §:n 1 momentti, 85—87 §, 88 §:n 1 momentti, 89, 90, 91, 93—95 §, 100 ja 101 §, 102 §:n 1 momentti, 103 §, 112 §:n 1 momentti, 114 §:n 1 momentin 5 kohta, 118 §, 122 §:n 1 momentti, 130 §:n 2 momentti, 131 ja 132 §, otsake 133 §:n edellä, 139 §:n 1 momentti, 140, 147 ja 148 §, 149 §:n 5 momentti, 152 §:n 1 momentti, 161—163 §, 164 §:n 1 ja 2 momentti, 165 §, 168 §:n 1 momentti, 172 §:n 1 momentti, 173 §:n 2 momentti, 178 §, 182 §:n 1 momentti, 183 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 190 §:n 6 momentti, 209 ja 213 §, 218 §:n 3 momentti sekä 223 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti ja 173 §:n 2 momentti mainitussa 27 päivänä toukokuuta 1994 annetussa laissa (375/94) ja 71 § osittain muutettuna mainitulla lailla (375/94), 130 §:n 2 momentti muutettuna mainitulla 27 päivänä toukokuuta 1994 annetulla lailla (376/94) sekä mainitulla samana päivänä annetulla lailla (377/94) sekä 79 §:n 1 ja 2 momentti ja 222 §:n 5 momentti mainitussa 27 päivänä toukokuuta 1994 annetussa laissa (377/94).

lisätään 1 §:n 1 momenttiin uusi 3 kohta, uusi 1 a, 2 a ja 2 b §, 12 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, uusi 16 a, 18 a ja 18 b §, uusi 3 a luku, uusi 26 a—26 g §, uusi 31 a ja 46 a §, 62 §:ään uusi 4 momentti, uusi 63 a—63 f §, uusi otsikko 65 ja 66 §:n edelle, uusi 66 a §, uusi otsikko 67 §:n edelle, uusi 67 a §, uusi otsikko 68 ja 69 §:n edelle, uusi 70 a §, uusi 72 a—72 g §, uusi 73 a ja 73 b §, 78 §:ään uusi 1 momentin 3 kohta, uusi 78 a, 80 a, 85 a, 86 a, 86 b, 93 a, 94 a, 94 b ja 101 a §, 102 §:ään uusi 3 momentti, uusi 102 a, 114 a, 133 a—c, 138 a ja 138 b §, uusi 141 b §, uusi 13 a luku, uusi 146 a ja 146 b §, uusi 162 a, 162 b, 168 a, 173 a ja 174 a §, 191 §:ään uusi 3 momentti, 197 §:ään uusi 3 momentti, uusi 208 a, 209 a, 209 b ja 212 a § sekä 228 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

Arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle sen mukaan kuin tässä laissa säädetään:

2) Suomessa tapahtuvasta tavarahan maahan-tuonnista;

3) Suomessa tapahtuvasta 26 a §:ssä tarkoi-tetusta tavarahan yhteisöhankinnasta.

1 a §

Jäsenvaltiolla ja Yhteisöllä tarkoitetaan Eu-roopan yhteisön lainsäädännön mukaista jäsen-valtion ja yhteisön arvonlisäveroaletta.

Yleissäännökset

2 §

Velvollinen suorittamaan arvonlisäveroa (*ve-rovelvollinen*) 1 §:ssä tarkoitettu myynnistä on tavaran tai palvelun myyjä, ellei 2 a tai 9 §:ssä toisin säädetä.

2 a §

Verovelvollinen 72 g §:ssä tarkoitettu edel-leenmyynnistä on ostaja, jos myyjä on tehnyt myyntitositteeseen 209 a §:n 3 momentissa tar-koitut merkinnät.

2 b §

Verovelvollinen 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua tavaran yhteisöhankinnasta on se, joka on tehnyt hankinnan.

3 §

Myyjä ei ole verovelvollinen, jos kalenterivuoden liikevaihto on enintään 50 000 markkaa, ellei häntä ole oman ilmoituksen perusteella merkitty verovelvolliseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun liikevaihtoon luetaan verollisten myyntien, 51, 52, 55, 56, 58 ja 70—72 e §:n perusteella verottomien myyntien, kiinteistön tai siihen kohdistuvien oikeuksien luovutusten sekä 41 §:ssä tarkoitettujen rahoituspalvelujen ja 44 §:ssä tarkoitettujen vakuutuspalvelujen myyntien yhteismäärä. Liikevaihtoon ei lueta liitännäishuoneisten rahoitus- ja vakuutuspalvelujen eikä käyttöomaisuuden myyntihintoja.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei sovelleta

- 1) ulkomaalaiseen, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa; eikä
- 2) kuntaan.

9 §

Jos ulkomaalaisella ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa eikä hän ole 12 §:n 2 momentin nojalla hakeutunut verovelvolliseksi, verovelvollinen ulkomaalaisen Suomessa myymistä tavaroista ja palveluista on ostaja. Veroa ei ole suoritettava, jos ostajana on valtio.

Verovelvollinen on kuitenkin aina myyjä, jos

- 1) ostajana on ulkomaalainen, jolla ei ole täällä kiinteää toimipaikkaa, ja jota ei ole merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;
- 2) ostajana on yksityishenkilö;
- 3) kyse on 63 a §:ssä tarkoitettua tavaran myynnistä; tai
- 4) kyse on henkilökuljetuspalveluista tai 67 §:n 1 kohdassa tarkoitetuista palveluista.

12 §

Ulkomaalainen voi sen estämättä, mitä 9 §:ssä säädetään, tulla 173 a §:ssä säädetyn edellytyksin hakemuksesta verovelvolliseksi Suomessa harjoittamastaan myynnistä.

16 a §

Velvollisuus suorittaa vero tavaran yhteisöhankinnasta syntyy, kun hankinta on tehty. Tavaran hankinta on tehty sinä ajankohtana,

jona tavara on vastaanotettu tai jona se olisi otettu omaan käyttöön.

18 a §

Tavaran myyntinä pidetään myös:

1) Suomessa suoritettua tavaran valmistustyön myyntiä toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitylle elinkeinonharjoittajalle, jos ostaja tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa työssä käytettävät raaka-aineet ostajan rekisteröintimaasta ja valmis tavara kuljetetaan ostajan rekisteröintimaahan;

2) elinkeinonharjoittajan Suomessa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa Suomesta toiseen jäsenvaltioon elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten.

18 b §

Tavaraa ei katsota myydyin 18 a §:n 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran:

1) raaka-aineena 26 a §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua tilanteessa valmistustyön myyjälle;

2) kuljetuksen päättymisvaltiossa suoritettavaa, hänelle myytävää tavaraan kohdistuvaa työsuoritusta varten;

3) väliaikaisesti hänen myymäänsä palvelua varten;

4) väliaikaisesti sellaista tarkoitusta varten, joka oikeuttaisi täysin tullittomaan väliaikaisen maahantuontimenettelyn soveltamiseen, jos kyseessä olisi tuonti yhteisön ulkopuolelta;

5) 63 c §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

6) 63 §:n 3 momentissa taikka 63 b, 70, 72 a tai 72 d §:ssä tarkoitettua myynnin toteuttamiseksi.

Kun jokin 1 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä lakkaa, tavara katsotaan siirretyn toiseen jäsenvaltioon 18 a §:n 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

21 §

Tavaran ottamisella omaan käyttöön tarkoitetaan sitä, että elinkeinonharjoittaja:

3) siirtää tai muulla tavalla ottaa tavaran muuhun kuin 10 luvussa tarkoitettuun vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

Mitä 1 momentissa säädetään tavaran omasta käytöstä, sovelletaan vain, jos tavarasta on

voitu tehdä vähennys tai tavara on valmistettu verollisen liiketoiminnan yhteydessä.

22 §

Palvelun ottamisella omaan käyttöön tarkoitetaan sitä, että elinkeinonharjoittaja:

1) suorittaa tai muulla tavalla ottaa palvelun yksityiseen kulutukseen;

2) luovuttaa palvelun vastikkeetta tai käypää arvoa huomattavasti alemmaa vastiketta vastaan;

3) suorittaa tai muulla tavalla ottaa palvelun 114 §:ssä tarkoitettuun vähennysrajoitusten alaiseen käyttöön;

4) ottaa ostetun palvelun muutoin muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

Mitä 1 momentissa säädetään palvelun omasta käytöstä, sovelletaan vain, jos:

1) ostetusta palvelusta on voitu tehdä vähennys;

2) itse suoritettu palvelu on suoritettu verollisen liiketoiminnan yhteydessä ja elinkeinonharjoittaja myy vastaavia palveluja ulkopuolisille.

3 a luku

Tavaran yhteisöhankinta

26 a §

Tavaran yhteisöhankinnalla tarkoitetaan irtaimen esineen omistusoikeuden vastikkeellista hankintaa, jos myyjä, ostaja tai joku muu heidän puolestaan kuljettaa esineen ostajalle jäsenvaltiosta toiseen.

Tavaran yhteisöhankintana pidetään myös:

1) toisessa jäsenvaltiossa suoritettujen tavaran valmistustyön ostamista, jos työn ostajana oleva elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa työssä käytettävät raaka-aineet sellaisesta jäsenvaltiosta, missä ostaja on rekisteröity arvonlisäverovelvolliseksi, ja valmis tavara kuljetetaan ostajan rekisteröintimaahan;

2) elinkeinonharjoittajan toisessa jäsenvaltiossa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa Suomeen elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten;

3) elinkeinonharjoittajan liikeomaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa muussa kuin 2 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa toisesta jäsenvaltiosta Suomeen käytettäväksi täällä harjoitetta-

vassa liiketoiminnassa, jos tavara oli hankittu tai valmistettu kyseisessä jäsenvaltiossa.

Tavaran hankintaa ei katsota yhteisöhankinnaksi, jos kyse on 63 §:n 3 momentissa tai 63 a §:ssä tarkoitetusta myynnistä.

26 b §

Tavaraa ei katsota hankitun 26 a §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran:

1) raaka-aineena 18 a §:n 1 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa valmistustyön myyjälle;

2) Suomessa suoritettavaa, hänelle myytävään tavaraan kohdistuvaa työsuoritusta varten;

3) väliaikaisesti hänen myymäänsä palvelua varten;

4) väliaikaisesti sellaista tarkoitusta varten, joka oikeuttaisi täysin tullittoman väliaikaisen maahantuontimenettelyn soveltamiseen, jos kyseessä olisi tuonti yhteisön ulkopuolelta;

5) 63 c §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

6) 70, 72 a tai 72 d §:ssä tarkoitettua myynnin toteuttamiseksi.

Kun jokin 1 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä lakkaa, tavara katsotaan siirretyn Suomeen 26 a §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

26 c §

Edellä 26 a §:ssä tarkoitettu yhteisöhankinta on kyseessä vain silloin, kun:

1) tavaran ostajana on elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, ja myyjänä on elinkeinonharjoittaja, joka ei ole omassa maassaan verottoman vähäisen toiminnan harjoittaja; tai

2) tavara on 26 d §:ssä tarkoitettu uusi kuljetusväline.

Yhteisöhankinnasta ei kuitenkaan ole kyse siltä osin kuin yhteisöhankintojen arvo ilman veron osuutta, lukuun ottamatta uusia kuljetusvälineitä ja valmisteveron alaisia tavaroita, on enintään 50 000 markkaa kalenterivuodessa, jos

1) yhteisöhankintojen määrä edellisenä kalenterivuotena oli enintään 50 000 markkaa; ja

2) ostajana on elinkeinonharjoittaja, jonka toiminta ei miltään osin oikeuta vähennykseen, tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, eikä ostaja ole saanut 26 f §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Pykälän 2 momentti ei koske uusien kulje-

tusvälineiden eikä valmisteveron alaisten tavareiden hankintaa.

26 d §

Kuljetusvälineellä tarkoitetaan henkilö- tai tavarakuljetukseen tarkoitettuja:

1) moottorikäyttöisiä maakuljetusvälineitä, joiden moottorin iskutilavuus on yli 48 cm³ tai teho yli 7,2 kw;

2) yli 7,5 metriä pitkiä vesialuksia;

3) ilma-aluksia, joiden suurin sallittu lähtömassa on yli 1 550 kg.

Kuljetusväline on uusi, jos

1) moottorikäyttöinen maakuljetusväline on myyty enintään kuusi ja muu kuljetusväline enintään kolme kuukautta sen jälkeen, kun se ensimmäisen kerran otettiin käyttöön; tai

2) moottorikäyttöisellä maakuljetusvälineellä on ajettu enintään 6 000 kilometriä, vesialuksella ajettu tai purjehdittu enintään 100 tuntia tai ilma-aluksella lennetty enintään 40 tuntia.

Kuljetusvälineenä ei kuitenkaan pidetä vesitai ilma-aluksia, jotka voidaan 58 §:n tai 70 §:n 8 kohdan nojalla myydä verotta.

26 e §

Valmisteveron alaisilla tavaroilla tarkoitetaan tässä laissa alkoholi- ja alkoholijuomaveroista annetun lain (/) 3 §:ssä, tupakkaveroista annetun lain (/) 2 §:n 1 momentissa tai nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (/) 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tavaroita.

26 f §

Lääninverovirasto päättää 26 c §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen ostajan hakemuksista, että ostajan hankinnat katsotaan yhteisö-hankinnaksi, vaikka hankintojen arvo ei ylitä sanotussa lainkohdassa tarkoitettua määrää.

26 g §

Tavara katsotaan kuljetetun 26 a §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla jäsenvaltiosta myös silloin, kun kuljetus alkaa Yhteisön ulkopuolelta ja päättyy toiseen jäsenvaltioon kuin mihin tavarat on maahantuotu, jos maa-

hantuojana on oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja.

31 a §

Rakentamispalvelu katsotaan otetuksi omaan käyttöön myös silloin, kun elinkeinonharjoittaja, joka myy rakentamispalveluja ulkopuolisille tai harjoittaa 31 §:ssä tarkoitettua toimintaa, suorittaa palvelun muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

43 §

Rahoituspalveluna ei pidetä sellaisen arvopaperin myyntiä tai välitystä, joka yksin tai yhdessä muiden arvopaperien kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa tai kiinteistöä taikka kiinteistön osaa.

45 §

Veroa ei suoriteta:

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettujen esiintyjän esityksen myynnistä tilaisuuden järjestäjälle;

Eräät yhteenliittymät

46 a §

Veroa ei suoriteta palvelun myynnistä, jos myyjänä on verotonta terveyden- ja sairaanhoidotoimintaa harjoittavien elinkeinonharjoittajien yksinomaan keskenään muodostama yhteisö tai yhtymä, joka omakustannushintaan myy vain osakkailleen tai jäsenilleen näiden verottoman toiminnan harjoittamiseksi tarpeellisia hallinto- ja vuokrauspalveluja.

Vesialukset

58 §

Veroa ei suoriteta sellaisten vesialusten myynnistä tai vuokrauksesta, joiden rungon suurin pituus on vähintään 10 metriä ja jotka eivät ole rakenteeltaan pääasiallisesti hui- tai urheilukäyttöön tarkoitettuja.

Veroa ei myöskään suoriteta 1 momentissa tarkoitettuihin verottomiin vesialuksiin sekä tällaisesta aluksesta korjattaviksi irrotettuihin tavaroihin kohdistuvan työsuorituksen sekä työhön käytetyn ja työn yhteydessä alukseen asennetun tavarahan myynnistä.

59 §

Veroa ei suoriteta seuraavien tavaroiden ja palvelujen myynnistä:

4) kullan myynti keskuspankille.

60 §

Veroa ei suoriteta tavaroiden ja työsuoritus-ten myynnistä, kun myyjänä on sokea henkilö, jonka toiminta käsittää yksinomaan hänen valmistamiensa tavaroiden tai hänen suorittamiensa tavaraan kohdistuvien työsuoritusten myyntiä, jos hän ei käytä toiminnassaan apulaisina muita kuin aviopuolisoa tai 18 vuotta nuorempia jälkeläisiään ja enintään yhtä muuta henkilöä.

62 §

Jos luovutuksensaaja ottaa 1 tai 2 momentissa tarkoitettua tavaran tai palvelun muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön, hänen on suoritettava veroa niin kuin tavaran tai palvelun omaan käyttöön ottamisesta on säädetty.

5 luku

Myynti ja yhteisöhankinta Suomessa*Tavaroiden myynnin yleissäännös*

63 §

Tavara on myyty Suomessa, jos tavara on täällä kun se luovutetaan ostajalle.

Ostajalle kuljetettava tavara on myyty Suomessa, jos tavara on täällä myyjän tai jonkun muun aloittaessa kuljetuksen, ellei 3 momentissa tai 63 a tai 63 b §:ssä toisin säädetä. Tavara on myyty Suomessa silloinkin, kun tavara on Yhteisön ulkopuolella kuljetuksen alkaessa, jos myyjä tuo sen Suomeen myyntiä varten.

Tavara, joka kuljetetaan jäsenvaltiosta toiseen ja jonka myyjä asentaa tai kokoaa, on myyty Suomessa, jos asennus- tai kokoamistyö suoritetaan täällä.

Kaukomyynti

63 a §

Tavarain myynnin katsotaan tapahtuvan Suomessa myös silloin, kun myyjä tai joku

muu myyjän puolesta kuljettaa tavaran toisesta jäsenvaltiosta Suomeen. Tavara katsotaan kuljetetun toisesta jäsenvaltiosta silloinkin, kun kuljetus alkaa Yhteisön ulkopuolelta, jos kuljetus tapahtuu sen jäsenvaltion kautta, johon tavara on maahantuotu.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan vain, jos tavaran ostajana on henkilö, jonka hankinta ei 26 c ja 26 f §:n mukaan muodosta yhteisöhankintaa.

Pykälän 1 momenttia ei sovelleta siltä osin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu Suomeen tapahtuva myynti on enintään 200 000 markkaa kalenterivuodessa ilman veron osuutta, lukuun ottamatta 5 ja 6 momentissa tarkoitettua myyntiä, jos tällaisen myynnin yhteismäärä on edellisenä vuotena ollut enintään 200 000 markkaa.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan kuitenkin myynnin määrästä riippumatta, jos myyjä on tehnyt kuljetuksen lähtömaan veroviranomaisille hakemuksen siitä, että tässä pykälässä tarkoitettu myynti verotetaan kuljetuksen lähtömaan sijasta kuljetuksen päättymismaassa.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään ei sovelleta uusien kuljetusvälineiden eikä myyjän asentamien tai kokoamien tavaroiden myyntiin.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan valmisteveron alaisten tavaroiden myyntiin vain silloin, kun ostajana on yksityishenkilö. Tällaiseen myyntiin sovelletaan 1 momenttia myynnin määrästä riippumatta.

63 b §

Tavarain myynnin ei katsota tapahtuvan Suomessa, jos myyjä tai joku muu myyjän puolesta kuljettaa tavaran Suomesta toiseen jäsenvaltioon.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan vain, jos ostaja on:

1) elinkeinonharjoittaja, jonka toiminta ei omassa maassaan miltään osin oikeuta vähennykseen tai palautukseen;

2) oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja;

3) elinkeinonharjoittaja, johon sovelletaan omassa maassaan alkutuotannon vakiokantahyvitysmenettelyä; tai

4) yksityishenkilö.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan kuitenkin vain, jos 2 momentin 1—3 kohdissa tarkoitettua ostajan yhteisöhankinnat eivät ylitä asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavaa yhteisöhankintaa.

kintojen verollisuuden alarajaa eikä hän ole hakeutunut hankinnoistaan verovelvolliseksi.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan vain siltä osin kuin tavarankuljetuksen päättymisvaltiioon tapahtuva edellä 1—3 momentissa tarkoitettu myynti kalenterivuodessa ylittää kyseisessä valtiossa sovellettavan alarajan, jos tällaisen myynnin yhteismäärä on edellisenä vuotena ollut enintään alarajan suuruinen.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan kuitenkin myynnin määrästä riippumatta, jos myyjä on tehnyt lääninverovirastolle 6 momentissa tarkoitettua hakemuksen.

Lääninverovirasto päättää myyjän hakemuksesta, että tässä lainkohdassa tarkoitettu tavaroiden myynti verotetaan Suomen sijasta kuljetuksen päättymisvaltiossa, vaikka myynnin määrä jää alle 4 momentissa tarkoitettua alarajan. Päätös on voimassa myyjän hakemuksessa ilmoittaman ajan, kuitenkin vähintään kaksi kalenterivuotta.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään ei sovelleta uusien kuljetusvälineiden eikä myyjän kuljetuksen päättymisvaltiossa asentamien tai kokoamien tavaroiden myyntiin.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan valmisteveron alaisten tavaroiden myyntiin vain silloin, kun ostajana on yksityishenkilö. Tällaiseen myyntiin sovelletaan 1 momenttia myynnin määrästä riippumatta.

Myynti kuljetusvälineissä Yhteisön alueella

63 c §

Vesi- tai ilma-aluksessa taikka junassa Yhteisön alueella tapahtuvan henkilökuljetuksen aikana suoritettujen tavaroiden myynnin katsotaan tapahtuvan Suomessa vain silloin, kun kuljetuksen lähtöpaikka on täällä.

Yhteisön alueella tapahtuvalla henkilökuljetuksella tarkoitetaan lähtö- ja määräpaikan välistä kuljetusta, johon ei sisälly pysähtymistä Yhteisön ulkopuolella. Paluukuljetus katsotaan erilliseksi kuljetukseksi.

Henkilökuljetuksen lähtöpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa kuljetusvälineeseen ensimmäisen kerran voi nousta matkustajia Yhteisön alueella. Henkilökuljetuksen määräpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa viimeisen kerran Yhteisön alueella kuljetusvälineestä voi poistua matkustajia.

Jos kuljetusväline pysähtyy lähtö- ja määräpaikan välillä Yhteisön ulkopuolella, katsotaan pysähtymistä edeltävän kuljetuksen määräpai-

kaksi viimeinen Yhteisön alueella oleva määräpaikka ja pysähtymisen jälkeisen kuljetuksen lähtöpaikaksi ensimmäinen Yhteisön alueella oleva lähtöpaikka.

Yhteisöhankinta

63 d §

Tavarankuljetuksen yhteisöhankinta on tapahtunut Suomessa, jos ostajalle kuljetettava tavara on täällä kuljetuksen päättyessä.

63 e §

Tavarankuljetuksen yhteisöhankinnan katsotaan tapahtuvan Suomessa silloinkin, kun ostaja on käyttänyt yhteisöhankinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnistetta ja tavarankuljetus on alkanut toisesta jäsenvaltiossa, ellei ostaja näytä, että yhteisöhankinta on verotettu siinä jäsenvaltiossa, missä tavarankuljetus päättyi.

63 f §

Tavarankuljetuksen yhteisöhankinta katsotaan verotettuna 63 e §:ssä tarkoitettulla tavalla tavarankuljetuksen päättymisvaltiossa myös silloin, kun

1) ostajana on elinkeinonharjoittaja, jonka kotipaikka ei ole kuljetuksen päättymisvaltiossa eikä hänellä ole siellä kiinteää toimipaikkaa;

2) ostaja on ostanut tavarankuljetuksen päättymisvaltiossa tapahtuvaa edelleenmyyntiä varten;

3) seuraavana ostajana on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja, joka on merkitty kuljetuksen päättymisvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;

4) tavara on kuljetettu ostajan yhteisöhankintaan liittyen suoraan muusta jäsenvaltiossa kuin Suomesta seuraavalle ostajalle;

5) ostaja on tehnyt edelleenmyyntiä koskevan myyntitositteeseen 209 a §:n 3 momentissa tarkoitettua tai niitä vastaavaa laskumerkintää; ja

6) ostaja on täyttänyt 162 b §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

Palvelun myynnin yleissäännös

64 §

Palvelu on 65—69 §:ssä tarkoitettuja palveluja lukuun ottamatta myyty Suomessa, jos se luovutetaan täällä sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta. Jos tällaista palvelua ei luovuteta

Suomessa tai ulkomailla sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta, on se myyty Suomessa, jos myyjän kotipaikka on täällä.

Kuljetuskaluston vuokrauspalvelu katsotaan 1 momentin estämättä myydyksi Suomessa, jos se tosiasiallisesti kulutetaan yksinomaan täällä ja jos se 1 momentin mukaista sääntöä soveltaen olisi myyty Yhteisön ulkopuolella. Jos kuljetuskaluston vuokrauspalvelu tosiasiallisesti kulutetaan yksinomaan Yhteisön ulkopuolella, se katsotaan 1 momentin estämättä myydyksi ulkomailla.

Kiinteistöön kohdistuvat palvelut

65 §

Kuljetuspalvelut

66 §

Kuljetuspalvelu on myyty Suomessa, jos se suoritetaan täällä. Kuljetuspalvelu, joka suoritetaan sekä Suomessa että ulkomailla, katsotaan kuitenkin kokonaisuudessaan myydyksi ulkomailla, jos kuljetus tapahtuu suoraan ulkomaille tai ulkomailta, ellei 66 a §:n 1 momentissa toisin säädetä.

Tavarakuljetuspalvelun välitys on myyty Suomessa, jos kuljetuspalvelu on myyty täällä, ellei 66 a §:n 2 momentissa toisin säädetä.

66 a §

Jäsenvaltiosta toiseen kuljetettavaa tavaraa koskeva kuljetuspalvelu (*yhteisökuljetus*) on myyty Suomessa, jos tavarankuljetus alkaa täältä, ellei 2 momentissa toisin säädetä.

Jos tavarankuljetuksen ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, yhteisökuljetus on myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

Tavarankuljetuksen välitys on myyty Suomessa, jos tavarankuljetus alkaa täältä, ellei 4 momentissa toisin säädetä.

Jos yhteisökuljetuksen välityspalvelun ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, välityspalvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

Eräät muut palvelut

67 §

67 a §

Poiketen siitä, mitä 67 §:n 2 kohdassa säädetään, jos tavarankuljetukseen liittyvän lastaus-, purku- ja muun vastaavan palvelun ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, palvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen palvelujen välitys on myyty Suomessa, jos välitetty palvelu suoritetaan Suomessa, ellei 3 momentissa toisin säädetä.

Jos 2 momentissa tarkoitettujen välityspalvelujen ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, välityspalvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

Immateriaalipalvelut

68 §

Tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettujen palvelujen myynti Suomessa, jos ostajalla on täällä kiinteä toimipaikka, johon palvelu luovutetaan. Jos palvelua ei luovuteta Suomessa tai ulkomailla olevaan kiinteään toimipaikkaan, palvelu on myyty Suomessa, jos ostajan kotipaikka on täällä. Jos ostajan kotipaikka on Suomessa tai muussa jäsenvaltiossa, pykälää sovelletaan vain silloin, kun ostajana on elinkeinonharjoittaja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja ovat:

Välityspalvelut

69 §

Muu välityspalvelu kuin 66 §:n 3 momentissa, 66 a §:n 2 momentissa, 67 a §:n 3 momentissa ja 68 §:n 2 momentin 10 kohdassa tarkoitettu on myyty Suomessa, jos välitetty palvelu tai tavara on myyty Suomessa, ellei 2 momentissa toisin säädetä.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen välityspalvelujen ostaja on käyttänyt ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, välityspalvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

6 luku

Kansainväliseen kauppaan liittyvät verottomuudet

70 §

Veroa ei suoriteta seuraavista myynneistä:

1) tavarahan myynti, kun myyjä tai joku muu hänen toimeksiannostaan kuljettaa tavarahan Yhteisön ulkopuolelle;

2) tavarahan myynti, kun itsenäinen kuljetusliike kuljettaa tavarahan ostajan toimeksiannosta suoraan Yhteisön ulkopuolelle;

3) tavarahan myynti ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen ja joka noutaa tavarahan maasta viedäkseen sen välittömästi Yhteisön ulkopuolelle käyttämättä sitä täällä;

4) tavarahan myynti ulkomaiselle ostajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen, jos tavara toimitetaan hänen toimeksiannostaan ja häntä veloitetaan elinkeinonharjoittajalle työsuorituksen tekemistä ja edelleen Yhteisön ulkopuolelle toimittamista varten;

5) tavarahan luovutus takuu- tai muun vastaavan sitoumuksen nojalla sitoumuksen antaneelle ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen;

6) tavarahan myynti, kun tavara ilmoitetaan Yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (tullikoodeksi) 50—53 tai 99 artiklassa tarkoitettuun varastointimenettelyyn tai siirretään 166 artiklassa tarkoitettulle vapaa-alueelle tai vapaavarastoon, niin kauan kuin tavara on mainitun menettelyn alaisena tai mainituissa paikoissa, lukuun ottamatta siellä käytettäviä tavaroita;

7) tavaroiden myynti henkilölle, joka ei asu Yhteisössä, jos hänen selvitetään, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, itse vieneen tavarat Yhteisöstä niitä täällä käyttämättä;

8) ilma-aluksen, sen varaosan tai varusteen myynti sellaisen elinkeinonharjoittajan käyttöön, joka maksua vastaan harjoittaa pääasiallisesti kansainvälistä lentoliikennettä;

9) tavarahan myynti ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- tai ilma-aluksen varustamiseksi tai tällaisella aluksella tapahtuvaa myyntiä varten sekä tällaisella aluksella tapahtuva myynti, ellei 70 a §:ssä toisin säädetä;

10) matkatavaroissa mukaan otettavien tavaroiden myynti matkustajille satamassa tai lentokentällä sijaitsevassa, tullikoodeksin 99 artik-

lassa tarkoitettussa tullivarastossa, ellei 70 a §:ssä toisin säädetä.

70 a §

Matkatavarana mukaan otettavien tavaroiden myynti matkustajille vesi- ja ilma-aluksissa toiseen jäsenvaltioon tapahtuvan kuljetuksen aikana on verotonta siten kuin 2 tai 3 momentissa säädetään. Tätä sovelletaan myös mainittujen tavaroiden myyntiin satamassa tai lentokentällä sijaitsevassa, tullikoodeksin 99 artiklassa tarkoitettussa tullivarastossa matkustajille, joilla on toiseen jäsenvaltioon tapahtuvaa ilma- tai vesikuljetusta koskeva matkalippu tai vastaava asiakirja.

Tässä momentissa tarkoitettujen tavaroiden myynti on verotonta vain siltä osin kuin myynti kullekin matkustajalle ei ylitä seuraavia määriä:

— 200 savuketta tai 100 pikkusikaria tai 50 sikaria tai 250 grammaa piippu- ja savuketupakkaa;

— 1 litra tislattuja juomia ja väkeviä alkoholijuomia, joiden alkoholipitoisuus ylittää 22 tilavuusprosenttia, tai 2 litraa tislattuja juomia, väkeviä alkoholijuomia ja viini- tai alkoholipohjaisia aperitiivejä, alkoholijuomia joiden alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia, sekä kuohuviinejä ja väkevöityjä viinejä;

— 2 litraa hiilihapottomia viinejä;

— 50 grammaa parfyymia;

— 0,25 litraa toalettivettä;

— 100 grammaa teetä tai 40 grammaa teetä ja esanssia; sekä

— yli 15 vuotiaalle matkustajalle 500 grammaa kahvia tai 200 grammaa kahviuutetta ja esanssia.

Muiden kuin 2 momentissa tarkoitettujen tavaroiden myynti kullekin matkustajalle on veroton siltä osin kuin näiden tavaroiden myyntihintojen yhteismäärä matkaa kohti on enintään 550 markkaa. Yhden tavarahan myyntihintaa ei voi jakaa verottomaan ja verolliseen osaan.

71 §

Veroa ei suoriteta seuraavista myynneistä:

1) Yhteisön ulkopuolelle kuljetettavaa taikka ulkoisessa tai sisäisessä passitusmenettelyssä olevaa tavaraa koskevan kuljetuspalvelun ja kuljetukseen välittömästi liittyvän lastaus-, purku- ja muun sellaisen palvelun myynti;

2) kuljetus-, lastaus-, purku- ja muun sellai-

sen palvelun myynti, jos palvelun arvosta on suoritettu veroa maahan tuodun tavarahan veron perusteeseen sisältyvänä;

3) palvelun myynti ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- tai ilma-aluksen taikka sen lastin välittömiä tarpeita varten sekä tällaisella aluksella tapahtuva palvelun myynti;

4) ilma-aluksen, sen varaosan tai varusteen vuokraus tai niihin kohdistuvan työsuorituksen myynti sellaisen elinkeinonharjoittajan käyttöön, joka maksua vastaan harjoittaa pääasiallisesti kansainvälistä lentoliikennettä;

5) tavaraan kohdistuvan työsuorituksen myynti, jos myyjä, ostajana oleva ulkomainen elinkeinonharjoittaja, joka ei ole Suomessa verovelvollinen, tai joku muu heidän toimeksiannostaan vie tavarahan välittömästi Yhteisön ulkopuolelle käyttämättä sitä täällä;

6) tullikoodeksin 51, 99 tai 166 artiklassa tarkoitettussa varastossa tai vapaa-alueella suoritettua palvelun myyntiä, kun palvelu kohdistuu tämän lain 70 §:n 6 kohdassa tarkoitettuun tavaraan;

7) tavaraan kohdistuvan korjaustyön myynti takuu- tai muun vastaavan sitoumuksen nojalla sitoumuksen antaneelle ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen;

8) kansainvälistä teleliikennettä koskevan telepalvelun myynti ulkomailla teletointia harjoittavalle yritykselle;

9) kansainvälistä postiliikennettä koskevan kuljetuspalvelun ja siihen liittyvien palvelujen myynti ulkomailla postiliikennettä harjoittavalle yritykselle tai yhteisölle;

10) jäljempänä 80 §:ssä tarkoitettua matkatoimistopalvelun myyntiä siltä osin kuin kysymys on toisten elinkeinonharjoittajien Yhteisön ulkopuolella välittömästi matkustajan hyväksi luovuttamista palveluista ja tavaroista;

11) verotta 59 §:n 4 kohdan, 70, 71 tai 72 d §:n nojalla myytävien tavaroiden tai palvelujen välitys.

Tavarahan yhteisömyynti

72 a §

Veroa ei suoriteta 72 b §:ssä tarkoitettua tavarahan yhteisömyyntistä.

72 b §

Yhteisömyynnillä tarkoitetaan irtaimen esi-

neen myyntiä, jos myyjä, ostaja tai joku muu heidän puolestaan kuljettaa esineen ostajalle Suomesta toiseen jäsenvaltioon. Esine voidaan ennen kuljetusta toiseen jäsenvaltioon toimittaa elinkeinonharjoittajalle työsuorituksen tekemistä varten.

Tavarahan myynti katsotaan yhteisömyynniksi vain, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja.

Yhteisömyynnistä ei kuitenkaan ole kyse silloin, kun ostajana on 63 b §:n 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu henkilö, jonka yhteisöhankinnat eivät ylitä asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavaa yhteisöhankintojen verollisuuden alarajaa eikä henkilö ole hakeutunut hankinnoistaan verovelvolliseksi.

Pykälän 2 ja 3 momenttia ei sovelleta uusien kuljetusvälineiden myyntiin.

Yhteisömyyntinä pidetään myös 18 a §:ssä tarkoitettua tavarahan valmistustyön myyntiä ja tavarahan siirtoa.

72 c §

Valmisteveron alaisten tavaroiden myyntiä katsotaan yhteisömyynniksi myös 72 b §:n 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa, jos tavaroiden siirrossa noudatetaan kuljetuksen päättymisvaltiossa sovellettavan valmisteverotuslainsäädännön mukaisia menettelyjä.

Eräät muut myynnit

72 d §

Veroa ei ole suoritettava tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville diplomaattisille ja muille samassa asemassa oleville edustustoille sekä lähetettyjen konsulien virastoille vastaavin edellytyksin kuin verottomuus tai palautus myönnetään sijaintivaltiossa.

Veroa ei myöskään ole suoritettava tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville kansainvälisille järjestöille ja niiden jäsenille niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamissopimuksessa. Verottomuuden edellytyksenä on, että sijaintivaltio on hyväksynyt järjestön verottomiin hankintoihin oikeutetuksi.

72 e §

Veroa ei ole suoritettava 66 a §:ssä tarkoitettua yhteiskuljetuksesta, joka liittyy tavaroi-

den kuljetukseen Azoreille tai Madeiralle tai näiltä alueilta taikka niiden välillä.

Tavarán yhteisöhandkinta

72 f §

Tavarán yhteisöhandkinnasta ei ole suoritettava veroa, jos:

1) tavarán maahantuonnista ei olisi suoritettava veroa;

2) tavarán myynnistä ei olisi 46 §:n tai 61 §:n taikka 70 §:n 6 kohdan nojalla suoritettava veroa;

3) hankkija olisi oikeutettu saamaan hankinnasta suoritettavan veron 122 §:n nojalla kokonaan takaisin.

72 g §

Suomessa 63 d §:n mukaan tapahtuvasta tavarán yhteisöhandkinnasta ei ole suoritettava veroa, jos:

1) ostajana on ulkomainen elinkeinonharjoittaja, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa;

2) ostaja käyttää hankinnassa toisessa jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta;

3) ostaja ostaa tavarán Suomessa tapahtuvaa edelleenmyyntiä varten;

4) seuraavana ostajana on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja, joka on merkitty Suomessa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;

5) tavara kuljetetaan yhteisöhandkintaan liittyen suoraan muusta jäsenvaltiosta kuin ostajan rekisteröintivaltiosta seuraavalle ostajalle Suomeen; ja

6) seuraava ostaja on 2 a §:n nojalla velvollinen suorittamaan veroa edelleenmyynnistä.

Yleissäännökset

73 §

73 a §

Tavarán yhteisöhandkinnasta suoritettavan veron peruste on vastike ilman veron osuutta.

Edellä 26 a §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettusta yhteisöhandkinnasta suoritettavan veron perusteena on 74 §:ssä tarkoitettu arvo.

73 b §

Veron perusteeseen luetaan tavarán yhteisö-

hankkijan valmisteveron alaisista tavaroista suoritettava valmistevero.

Veron perusteesta saadaan vähentää tavarán kuljetuksen lähtömaassa maksettu valmistevero, joka on palautettu tavarán yhteisöhandkijalle.

74 §

Otettaessa tavara omaan käyttöön veron peruste on:

3) itse valmistetun tavarán valmistamisesta aiheutuneet välittömät ja välilliset kustannukset.

75 §

Otettaessa palvelu omaan käyttöön veron peruste on:

1) ostetun palvelun ostohinta tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta;

2) itse suoritetusta palvelusta aiheutuneet välittömät ja välilliset kustannukset.

76 §

Otettaessa rakentamispalvelu omaan käyttöön 33 §:ssä tarkoitettulla tavalla veron peruste on:

2) itse suoritetusta rakentamispalvelusta aiheutuneet välittömät ja välilliset kustannukset.

78 §

Veron perusteesta saadaan vähentää:

2) verollisena ilmoitettua myyntiä koskeva luottotappio;

3) palautetuista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista suoritettu korvaus.

78 a §

Veron perusteesta saadaan vähentää myyjän antama, verollista tavarán yhteisöhandkintaa koskeva vuosi- ja vaihtoalennus, osto- ja myynti-tyhytys, ylijäämönpalautus, muu sellainen oikaisu-erä sekä palautetuista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista suoritettu korvaus.

79 §

Veron perusteeseen luetaan suoraan tavarán tai palvelun hintaan liittyvät tuet ja avustukset.

Kun tavarán tai palvelun myyjänä on kunta tai pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta,

suoraan hintoihin liittyvänä tukena ja avustuksena ei pidetä toiminnan harjoittamisesta tai järjestämisestä aiheutunutta kunnan tai osakaskuntien kattamaa alijäämää.

80 §

Kun matkanjärjestäjä myy omissa nimissään muilta elinkeinonharjoittajilta välittömästi matkustajan hyväksi ostamia palveluja ja tavaroita, matkanjärjestäjän katsotaan myyvän yhden palvelun (*matkatoimistopalvelu*).

Matkanjärjestäjä saa vähentää matkatoimistopalvelun myynnistä suoritettavan veron perusteesta 82 prosenttia muilta elinkeinonharjoittajilta välittömästi matkustajan hyväksi hankittujen palvelujen ja tavaroiden ostohinnoista. Ostohintoihin sisältyy veron osuus.

Jos palvelu tai tavara, josta on tehty 2 momentissa tarkoitettu vähennys, otetaan muuhun tarkoitukseen kuin matkatoimistopalveluna myytäväksi, vähennetty määrä on lisättävä veron perusteeseen.

80 a §

Ulkomaan valuutassa ilmaistu rahamäärä muunnetaan Suomen markoiksi käyttämällä 15 tai 16 §:ssä tarkoitettuna ajankohtana viimeisintä liikepankin julkaisemaa myyntikursia.

83 §

Veron perusteesta saadaan vähentää 82 prosenttia verollista edelleenmyyntiä varten käytettynä ja verottomana hankitun tavarantoiminnasta. Kirjojen osalta vähennys on 89 prosenttia ostohinnasta.

85 §

Seuraavien palvelujen myynnistä sekä seuraavien tavaroiden myynnistä, yhteisöhankinnasta ja maahantuonnista suoritettava vero on 12 prosenttia veron perusteesta:

1) elokuvateatteri-, teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesitysten, näyttelyjen, urheilutapahtumien, huvipuistojen, eläintarhojen, museoiden sekä muiden vastaavien kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien ja laitosten pääsymaksut;

2) palvelu, jolla annetaan mahdollisuus liikkunnan harjoittamiseen;

3) lääkelaiissa (398/87) tarkoitettu lääke, lääkelain 21 §:n 2 momentissa ja 21 a §:ssä tarkoitettujen valmisteiden, joita mainituissa lainkohdissa

tarkoitettuun lupaan tai rekisteröintiin liitetyn ehdon mukaa saadaan myydä ainoastaan apteekista, sekä klininen ravintovalmiste ja niitä vastaava tuote sekä perusvoide silloin, kun ne oikeuttavat korvaukseen sairausvakuutuslain (364/63) perusteella;

4) kirja.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuna kirjana ei pidetä:

1) muulla tavalla kuin painettuna tai siihen verrattavalla tavalla valmistettua julkaisua;

2) kausijulkaisua; tai

3) pääasiallisesti mainoksia sisältävää julkaisua.

85 a §

Seuraavien palvelujen myynnistä suoritettava vero on 6 prosenttia veron perusteesta:

1) henkilökuljetus;

2) majoitustilan tai käyntisataman käyttöikeyden luovuttaminen;

3) Yleisradio Oy:n valtion radiorahastosta saama korvaus.

86 §

Tavarantoiminnalla tarkoitetaan tavarantoimintaa Yhteisöön.

86 a §

Tavarantoiminta tapahtuu Suomessa, jos tavara on Suomessa, kun se tuodaan Yhteisöön, ellei 2 momentissa toisin säädetä.

Jos tavarantoiminta on Yhteisön tullialueella tuotuksessa sovellettu jotakin 3 momentissa lueteltua tulliselvitysmuotoa tai tullimenettelyä, tavarantoiminta tapahtuu Suomessa silloin, kun tavara on Suomessa kyseisen menettelyn päättyessä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja menettelyjä ovat:

1) tullikoodeksin 50—53 artiklassa tarkoitettu väliaikainen varastointi,

2) tavarantoiminnan siirtäminen tullikoodeksin 166 artiklassa tarkoitettuun vapaavarastoon tai vapaa-alueelle,

3) tullikoodeksin 98—113 artiklassa tarkoitettu tullivarastointimenettely tai tullikoodeksin 114 artiklassa tarkoitettu sisäinen jalostusmenettely suspensiojärjestelyin,

4) tullikoodeksin 137—144 artiklassa tarkoitettu väliaikainen maahantuontimenettely täysin tulleitta sekä

5) tullikoodeksin 91—97 artiklassa tarkoitettu ulkoinen passitusmenettely.

Mitä edellä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös Yhteisön veroalueen ulkopuolelta tuotavaan tavaraan, joka on ilmoitettu tullikoodeksin 163—165 artiklan mukaiseen sisäiseen passitusmenettelyyn tai johon olisi voitu soveltaa jotakin 3 momentin 1—4 kohtaa, jos tavara olisi tuotu Yhteisön tullialueen ulkopuolelta.

86 b §

Velvollinen suorittamaan veron tavaran maahantuonnista on tullikoodeksin 4 artiklan 18 kohdassa tarkoitettu tavaranhaltija. Tätä sovelletaan myös siihen, joka on tavaranhaltijan asemassa maahantuonnin tapahtuessa tullialueelta Yhteisön veroalueelle.

Veron suorittamisesta on vastuussa sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään se, joka tullikoodeksin 201—208 ja 212—216 artiklan mukaan on velvollinen maksamaan syntyneen tullivelan.

Velvollinen suorittamaan veron tullihuuto-kaupassa myydystä tavarasta on sen ostaja.

87 §

Veron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohdasta on voimassa mitä tullivelan syntymisajankohdasta säädetään tullikoodeksin 201—208 ja 212—216 artiklassa.

88 §

Tavaran maahantuonnista suoritettavan veron peruste on tullikoodeksin 28—36 artiklan ja tietyistä Yhteisön tullikoodeksin soveltamista koskevista säännöksistä annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (soveltamisasetus) 141—181 artiklan mukaan määritetty tullausarvo, ellei tässä laissa toisin säädetä.

89 §

Tietovälineen ja sille tallennetun atk-standardiohjelman veron perusteena on tietovälineen ja sille tallennetun atk-ohjelman yhteisarvo.

Muun kuin elinkeinonharjoittajan ollessa maahantuojana tietovälineen ja sille tallennetun atk-erikoisohjelman veron perusteena on tietovälineen ja atk-erikoisohjelman yhteisarvo.

90 §

Yhteisön ulkopuolella korjattavana, valmis-

tettavana tai muutoin käsiteltävänä olleen tavaran samoin kuin korjattavaksi viedyn tilalle tuodun samanlaatuisen tavaran veron peruste on korjaus-, käsittely- tai niitä vastaavien muiden kustannusten ja lähetyskulujen määrä sekä Yhteisön ulkopuolella tavaraan lisättyjen tavaran osien arvo. Säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos tavara on myyty verotta Yhteisön ulkopuolelle tai jos Suomessa vähennykseen oikeuttavassa käytössä ollut tavara on myyty Yhteisön ulkopuolelle.

Mitä 1 momentissa säädetään Yhteisön ulkopuolelle korjattavaksi viedyn tavaran tilalle tuodun samanlaatuisen tavaran veron perusteesta, sovelletaan myös silloin, kun viallinen tavara on viety Yhteisön ulkopuolelle, hävitetty viranomaisen valvonnassa tai luovutettu valtiolle tälle kuluja aiheuttamatta ennen sen tilalle tuotua tavaraa koskevien tullien tileihin kirjaimista.

91 §

Veron perusteeseen sisällytetään tavaran kuljetus-, lastaus-, purkaus- ja vakuutuskustannukset sekä muut kuljetukseen liittyvät kustannukset kuljetussopimuksen mukaiseen ensimmäiseen Suomessa olevaan määräpaikkaan saakka.

93 §

Veron perusteeseen sisällytetään tavaran maahantuonnin johdosta tullauksen yhteydessä valtiolle tai Yhteisölle kannettavat verot, tullit, tuontimaksut ja muut maksut lukuun ottamatta arvonnisäveroa. Veron perusteeseen sisällytetään myös Suomen ulkopuolella maksettavat verot ja muut maksut. Säännöstä ei sovelleta tullihuuto-kaupassa myytyyn tavaraan.

93 a §

Veron perusteeseen sisällytetään tavaran maahantuonnissa myös maahantuotuun tavaraan kohdistuneiden sellaisten palvelujen arvo tai vastike, jotka on 71 §:n 6 kohdan perusteella myyty verotta.

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

8) kulta, kun maahantuojana on keskuspankki;

9) 58 §:n 1 momentissa tarkoitettut vesialuk-

set ja 70 §:n 8 kohdassa tarkoitetut ilma-alukset, varaosat ja varusteet;

11) 36 §:n 3 kohdassa tarkoitetut hammasproteesit;

12) yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 918/83 (tullittomuusasetus) 2—10 artiklan, 11—15 artiklan, 16—19 artiklan, 25—26 artiklan, 27—28 artiklan, 51 artiklan II liitteen B kohdan, 61—63 artiklan, 63 c artiklan, 64 artiklan, 65—69 artiklan, 79—85 artiklan, 86 artiklan, 87—89 artiklan, 90 artiklan, 91 artiklan, 92—94 artiklan, 95—99 artiklan, 100—106 artiklan, 107 artiklan, 108 artiklan, 111 artiklan, 112—116 artiklan, 117 artiklan ja 118 artiklan perusteella tullittomat tavarat;

13) ulkomaisen lentoyhtiön kansainvälisessä lentoliikennetoiminnassa käytettävät maa- ja turvalaitteet, opetusvälineet, ja mainittujen tavaroiden varaosat ja tarvikkeet sekä asiakirjat ja lomakkeet;

14) tullittomuusasetuksen 29—31 artiklan mukaan tullittomat tavarat seuraavin lisärajoituksin:

— enintään 500 grammaa kahvia tai 200 grammaa kahviutetta ja esanssia,

— enintään 100 grammaa teetä tai 40 grammaa teeutetta ja esanssia;

15) tullittomuusasetuksen 60 artiklan mukaan tullittomat tavarat, edellyttäen että tavarat on saatu ilmaiseksi ja että ne on tarkoitettu koulutusta ja tieteellistä tutkimusta harjoittavien julkisten laitosten käyttöön tai viranomaisen hyväksymien, mainittua toimintaa harjoittavien yksityisten laitosten käyttöön;

16) tullittomuusasetuksen 109 artiklan a—q kohdan mukaan tullittomat tavarat, jos ne tuodaan ilmaiseksi viranomaisille, yhteisöille tai järjestöille;

17) tullittomuusasetuksen 110 artiklan mukaan tullittomat tavarat, mikäli niistä maksettu vastike sisällytetään kuljetettavan tavarahan maahantuonnin veron perusteeseen;

18) tullikoodeksin 185—187 artiklan mukaan tullittomat tavarat, edellyttäen että tavaroita ei ole myyty verotta Yhteisön ulkopuolelle tai Suomessa vähennykseen oikeuttavassa käytössä olleita tavaroita Yhteisön ulkopuolella;

19) tullikoodeksin 188 artiklan mukaan tullittomat tavarat edellyttäen, että tavaroita ei myydä ennen niiden maahantuontia;

20) tullilain (/) 10 §:n mukaan tullittomat tavarat;

21) tullilain (/) 9 §:n perusteella tullittomat tavarat sekä nämä tavarat myös silloin, kun ne on tarkoitettu Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä liikennöiviin vesi- ja ilma-aluksiin;

22) tullilain (/) 12 §:n mukaan tullittomat tavarat.

94 a §

Verotonta on tietovälineen ja sille tallennetun atk-erikoisohjelman maahantuonti, kun maahantuojana on elinkeinonharjoittaja.

94 b §

Verotonta on tavarahan maahantuonti, jos tavarahan tuontikuljetus päättyy toisessa jäsenvaltiossa ja jos tavara on yhteisömyyntyinä veroton ja maahantuojana on elinkeinonharjoittaja.

95 §

Yhteisön ulkopuolelta Suomeen saapuva matkustaja saa verotta tuoda henkilökohtaisia matkatavaroita enintään 1 100 markan arvosta. Tähän arvoon ei sisällytetä 2 momentissa tarkoitettuja tuotteita eikä henkilökohtaisia tavaroita, jotka Suomeen palaava henkilö jälleentuo tai tänne saapuva matkustaja tuo väliaikaisesti henkilökohtaiseen tai perheensä käyttöön matkan ajaksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu matkustaja saa henkilökohtaisina matkatavaroina verotta tuoda lain 70 a §:n 2 momentissa tarkoitettuja tuotteita enintään mainitussa lainkohdassa säädetty määrät.

100 §

Arvonlisäveroa ei palauteta tullikoodeksissa tarkoitettua tullien palauttamista tai peruuttamista koskevalla eikä valitukseen annettavalla päätöksellä, jos maahantuodusta tavarasta suoritettu vero on tämän lain 10 luvun säännösten nojalla voitu vähentää taikka 122, 130 tai 131 §:n nojalla saada palautuksena.

101 §

Tavarahan maahantuonnin arvonlisäverotuksessa ei sovelleta tullia koskevia säännöksiä, ellei tässä laissa erikseen siitä säädetä.

Tavarahan maahantuontia, veron suorittamista, palauttamista tai takaisin perimistä koskevasta sekä muustakin menettelystä, veronkorotuksesta, virhemaksusta, jälkiverotuksesta ja

muutoksenhausta on, ellei tässä laissa toisin säädetä, soveltuvin osin voimassa, mitä tullista tullilainsäädännössä säädetään.

101 a §

Mikäli valuutan muuntaminen on tarpeen tavarahan maahantuonnin veron perustetta määritettäessä, sovelletaan samaa muuntokurssia kuin tullausarvoa määritettäessä tämän lain 87 §:ssä tarkoitettuna ajankohtana.

102 §

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten:

- 1) toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta suoritettavan veron tai ostosta 9 §:n perusteella suoritettavan veron;
- 2) maahan tuomastaan tavarasta suoritettavan veron;
- 3) tekemästään yhteisöhankesta suoritettavan veron.

Hankintaan sisältyvällä verolla tarkoitetaan tässä laissa 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua veroa.

102 a §

Vähennysoikeuden edellytyksenä on, että verovelvollisella on toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta tosine, josta ilmenee tavarahan tai palvelun veroton hinta ja ostoon sisältyvän veron määrä eri verokantojen osalta.

Maahan tuodusta tavarasta suoritettavan veron vähennysoikeuden edellytyksenä on, että maahantuojalla on tuontiasiakirjat, joista käy selville maahantuontiin sisältyvä vero.

103 §

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten ostamastaan kiinteistöstä tai rakentamispalvelusta sen veron, joka myyjän on kiinteistöllä suoritetuista rakentamispalveluista 31 tai 31 a §:n mukaan suoritettava, jos kiinteistöä ei ennen myyntiä ollut otettu myyjän käyttöön.

112 §

Kun verovelvollinen ottaa vähennykseen oikeuttavaan käyttöön muussa käytössä olleen tavarahan, hän saa vähentää tavarahan hankintaan sisältyneen veron taikka omaan käyttöön val-

mistamisesta suorittamansa veron. Jos tavarahan todennäköinen luovutushinta on alempi kuin sen alkuperäinen ostohinta tai sitä vastaava arvo, arvonalennusta vastaavaa veroa ei kuitenkaan saa vähentää.

114 §

Vähennystä ei saa tehdä, kun hankinta koskee seuraavia tavaroita ja palveluja:

- 5) henkilöautot, moottoripyörät, matkailuoperaavaunut, rakenteeltaan pääasiallisesti hui- tai urheilukäyttöön tarkoitettut vesialukset ja sellaiset ilma-alukset, joiden suurin sallittu lähtömassa on enintään 1 550 kg, sekä niihin tai niiden käyttöön liittyvät tavarat ja palvelut.

114 a §

Matkanjärjestäjä ei saa tehdä vähennystä välittömästi matkustajan hyväksi hankkimistaan 80 §:n 1 momentissa tarkoitetuista palveluista ja tavaroista.

118 §

Jos ostajaa hyvitetään 78 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tai 78 a §:ssä tarkoitetuilla määrillä, vähennettyä veroa on vastaavasti oikaistava.

122 §

Ulkomaisella elinkeinonharjoittajalla, joka ei ole harjoittamastaan myynnistä verovelvollinen ja jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, on oikeus saada palautuksena hankintaan sisältyvä arvonlisävero, jos tavarahan tai palvelun hankinta liittyy ulkomaalaisen

- 1) ulkomailla harjoittamaan toimintaan, joka olisi aiheuttanut verovelvollisuuden tai oikeuttanut 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa; tai

2) Suomessa harjoittamaan 9 §:ssä tarkoitettuun myyntiin, josta ostaja on verovelvollinen; tai

- 3) Suomessa harjoittamaan 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaan toimintaan.

130 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu palautus ei koske veroa, joka sisältyy yksityiseen kulutukseen, 53, 114 tai 114 a §:ssä tarkoitettuun käyt-

toon tapahtuvaan hankintaan tai kiinteistön vuokraustoimintaa varten tehtyyn hankintaan.

131 §

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena tavarahan tai palvelun hankintaan sisältyvä vero, jos hankinta liittyy:

1) toimintaan, josta ei suoriteta veroa 51, 52, 55, 56 ja 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan tai 70—72 e §:n perusteella;

2) edellä 41 §:ssä tarkoitettuna rahoituspalvelun, 44 §:ssä tarkoitettuna vakuutuspalvelun tai 59 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen verottomien seteleiden ja kolikkojen myyntiin, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja, jolla ei ole kotipaikkaa tai kiinteää toimipaikkaa yhteisössä tai jos myynti liittyy välittömästi Yhteisön ulkopuolelle vietäväksi tarkoitettuihin tavarihin; tai

3) ulkomailla tapahtuvaan myyntiin, joka olisi aiheuttanut verovelvollisuuden tai oikeuttanut 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa.

Oikeus palautukseen koskee vain veroa, joka olisi voitu 10 luvun säännösten nojalla vähentää, jos toiminta olisi aiheuttanut verovelvollisuuden.

132 §

Ulkomaalaisella, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa ja joka ei ole harjoittamastaan myynnistä täällä verovelvollinen, ei ole oikeutta saada 131 §:ssä tarkoitettua palautusta.

Erityissäännöksiä

133 §

133 a §

Kun muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen hankittu uusi kuljetusväline myydään siten, että myyjä, ostaja tai joku muu heidän puolestaan kuljettaa kuljetusvälineen Suomesta toiseen jäsenvaltioon, myyjä saa palautuksena kuljetusvälineen hankintaan sisältyvän veron. Palautusta ei kuitenkaan saada siltä osin kuin mainittu vero ylittää sen veron, jonka myyjä olisi velvollinen suorittamaan, jos myynti olisi verollinen.

Oikeus palautukseen syntyy silloin, kun myyjä on toimittanut kuljetusvälineen ostajalle.

133 b §

Oikeushenkilöllä, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, on oikeus saada palautuksena tavarahan maahantuonnista suorittamansa vero, jos se osoittaa, että tavarahan yhteisöhankinta on verotettu toisessa jäsenvaltiossa.

133 c §

Lain 133 a ja 133 b §:ssä tarkoitettua palautusta on haettava kirjallisesti lääninverovirastolta. Jos palautuksen hakija ei ole verovelvollinen, palautusta haetaan Uudenmaan lääninverovirastolta. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin oikeus veron palautukseen syntyi.

Palautukseen noudatetaan muutoin soveltuvin osin, mitä arvonlisäverosta tämän lain II osassa tai muussa laissa säädetään. Tämän lain 192 ja 193 §:ssä tarkoitettu kolmen vuoden määräaika lasketaan sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvaa ajanjaksoa päätös koskee.

138 a §

Tavarahan yhteisömyynti kohdistetaan tavarahan toimituskuukautta seuraavalle kalenterikuukaudelle. Jos ostajalle on annettu toimitetusta tavarasta lasku tai vastaava asiakirja toimituskuukautena, myynti kohdistetaan kuitenkin toimituskuukaudelle.

138 b §

Tavarahan yhteisöhankinta kohdistetaan sitä kuukautta seuraavalle kalenterikuukaudelle, jonka aikana veron suorittamisvelvollisuus on 16 a §:n mukaan syntynyt. Jos tavarahan ostaja on saanut vastaanotetusta tavarasta laskun tai vastaavan asiakirjan vastaanottokuukautena, hankinta kohdistetaan kuitenkin tavarahan vastaanottokuukaudelle.

139 §

Edellä 78 §:n 1 momentissa tarkoitettua veron perusteesta vähennettävät erät sekä 78 §:n 2 momentissa tarkoitettu kertyneestä luottotappiosta tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jolle se on hyvän kirjanpidotavan mukaan kirjanpidossa kirjattava.

140 §

Veron perusteesta vähennettävä 80 §:n 2 mo-

mentissa tai 83 §:n 1 momentissa tarkoitettu määrä kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on vastaanotettu.

Veron perusteeseen 80 §:n 3 momentin tai 83 §:n 2 momentin nojalla tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on otettu muuhun käyttöön tai 83 §:n 2 momentissa tarkoitettua tavarasta on veloitettu ostajaa.

141 b §

Tavarán yhteisöhankinnasta tehtävä vähennys kohdistetaan samalle kalenterikuukaudelle kuin yhteisöhankinnasta suoritettava vero.

13 a luku

Verotusmenettely eräissä yhteisöhankintatilanteissa

146 a §

Jos 26 d §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua uuden kuljetusvälineen ostaja ei ole tämän lain mukaan muusta toiminnasta verovelvollinen ja kuljetusvälineestä on suoritettava autoverolain (/) mukaan autoveroa, yhteisöhankinnasta suoritettavan arvonlisäveron maksamisesta, veroviranomaisista, ilmoittamisvelvollisuudesta, veron määräämisestä, ennakkotiedosta, muutoksen hakemisesta ja veron takaisinmaksusta on voimassa mitä autoverosta säädetään.

146 b §

Jos 26 e §:ssä tarkoitettujen valmisteveron alaisten tavaroiden ostajana on henkilö, jonka muut hankinnat eivät 26 c §:n 2 momentin nojalla muodosta yhteisöhankintaa, valmisteveronalaisten tavaroiden yhteisöhankinnasta suoritettavan arvonlisäveron maksamisesta, veroviranomaisista, ilmoittamisvelvollisuudesta, veron määräämisestä, ennakkotiedosta, muutoksen hakemisesta, veron takaisinmaksusta sekä muutoinkin menettelystä on voimassa mitä valmisteverotuslaissa (/) säädetään.

147 §

Verovelvollisen on maksettava kalenterikuukaudelle 13 luvun mukaan kohdistettavien suoritettavien verojen ja vähennettävien verojen erotus (tilitettävä vero) valtiolle viimeistään kalenterikuukautta seuraavan toisen kuukauden 5 päivänä.

Edellä 26 d §:n 1 momentissa tarkoitettua uuden kuljetusvälineen ostajan, joka ei ole tämän lain mukaan muusta toiminnasta verovelvollinen ja johon ei sovelleta 146 a §:ää, on maksettava vero kuitenkin viimeistään sinä päivänä, jona kuljetusväline on ilmoitettava rekisteriin.

Tämän lain 162 §:n 4 momentissa tarkoitettua verovelvollisen on maksettava kalenterivuodelta tilitettävä vero kalenterivuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Jos maksupäivä on pyhäpäivä tai arkilauantai, veron saa maksaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

148 §

Edellä 147 §:n 1 momentissa säädetyn määräajan jälkeen, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä maksettu vero katsotaan maksetuksi siltä kalenterikuukaudelta, jolta verovelvollinen on ilmoittanut sen maksaneensa tai jolta hänen on muutoin katsottava sen maksaneen.

Edellä 147 §:n 3 momentissa säädetyn määräajan jälkeen, kuitenkin viimeistään sen kalenterivuoden aikana, jonka kuluessa vero on 178 §:n 2 momentin mukaan määrättävä, maksettu vero katsotaan maksetuksi siltä kalenterivuodelta, jolta verovelvollinen on veroilmoituksessaan ilmoittanut sen maksaneensa tai jolta hänen on katsottava sen maksaneen.

Jos 1 tai 2 momentissa mainittu vero on maksuunpantu tai jos vero maksetaan 1 tai 2 momentissa säädetyn määräajan jälkeen, maksu käytetään maksuunpannun maksamatta olevan veron, veronkorotuksen ja veronlisäyksen sekä perittävän viivästyskoron ja jäämämaksun suorituksiksi.

149 §

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun tilikauden aikana maksettavaan palautukseen ei kuitenkaan ole oikeutta 162 §:n 4 momentissa tarkoitettulla verovelvollisella.

152 §

Palautus maksetaan hakijan ilmoittamalle Suomessa sijaitsevan pankin posti- tai pankki-siirtotilille taikka postisiirron tililtäotona. Palautus voidaan hakijan pyynnöstä maksaa toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan pankkiin, jollain palautuksen maksamisesta aiheutuneet

pankkikulut peritään hakijalta. Palautukselle ei makseta korkoa.

161 §

Sen, joka ryhtyy harjoittamaan 1 §:ssä tarkoitettua verollista toimintaa, on tehtävä ennen toiminnan aloittamista kirjallinen ilmoitus lääninverovirastolle.

Verollisen toiminnan päättymisestä on viipymättä tehtävä ilmoitus lääninverovirastolle.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta 147 §:n 2 momentissa tarkoitettuun verovelvolliseen.

162 §

Verovelvollisen on annettava kultakin verokaudelta veroilmoitus.

Veroilmoituksessa on ilmoitettava liikevaihto, suoritettava ja vähennettävä vero sekä muut verohallituksen määräämät veron oikeamääräisyyden toteamiseksi tarpeelliset tiedot.

Verokausi on kalenterikuukausi. Veroilmoitus on annettava viimeistään kalenterikuukautta seuraavan toisen kuukauden 5 päivänä. Ilmoitus siitä, että veroa ei ole maksettava, voidaan antaa etukäteen usealta kuukaudelta.

Alkutuotantoa harjoittavan luonnollisen henkilön, kuolinpesän tai yhtymän, joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa, verokausi on kuitenkin kalenterivuosi. Veroilmoitus kalenterivuodelta on annettava kalenterivuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Tässä laissa alkutuotannolla tarkoitetaan maatalouden, metsätalouden, puutarhatalouden, metsästyksen, kalastuksen, kalankasvatuksen, ravustuksen, ravunkasvatuksen, turkistarhauksen ja poronhoidon harjoittamista sekä jäkälän ja käpyjen poimintaa tai muuta tällaisen luonnontuotteen talteenottamista. Maataloudella tarkoitetaan varsinaista maataloutta sekä sellaista erikoismaataloutta taikka maatai metsätalouteen liittyvää toimintaa, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä.

162 a §

Verovelvollisen, jonka verokausi on kalenterikuukausi, on annettava kultakin kalenterivuodelta tiedot kotimaan myynneistä suoritettavista veroista verokannoittain eriteltynä (*vuosi-ilmoitus*). Ilmoitus on annettava viimeistään kalenterivuotta seuraavan toisen kuukauden 5

päivänä. Jos arvonlisäverollinen toiminta päättyy kalenterivuoden aikana, ilmoitus on annettava toiminnan päättymistä seuraavan toisen kuukauden 5 päivänä.

Verohallitus määrää tarkemmin vuosi-ilmoituksessa annettavista tiedoista ja tietojen antotavasta.

162 b §

Verovelvollisen on annettava kultakin kalenterivuoden neljännekseltä yhteenvetoilmoitus 72 b ja 72 c §:ssä tarkoitetuista yhteisömyynneistä.

Yhteenvetoilmoitus tulee antaa myös,

1) jos verovelvollinen tai joku muu hänen puolestaan on lähettänyt raaka-aineita toiseen jäsenvaltioon tehdäkseen 26 a §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua yhteisöohjelman;

2) jos verovelvollisen tekemä tavaran yhteisöohjelman katsotaan 63 f §:n nojalla verotetun kuljetuksen päättymisvaltiossa.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus annetaan siltä kalenterivuoden neljännekseltä, johon kuuluvana kalenterikuukautena raaka-aineet on lähetetty toiseen jäsenvaltioon.

Verovelvollisen on annettava korjausilmoitus, jos yhteenvetoilmoituksessa ilmoitettujen myyntien määrät muuttuvat ostajalle annetun myyntiä koskevan vuosi- ja vaihtoalennuksen, osto- ja myyntihyvityksen, ylijäämäpalautuksen tai muun sellaisen oikaisuerän vuoksi tahi muun syyn vuoksi.

Ilmoitukset tulee antaa viimeistään kalenterivuoden neljänneestä seuraavan toisen kuukauden 5 päivänä.

Verohallitus määrää tarkemmin yhteenvetoilmoituksessa annettavista tiedoista ja tietojen antotavasta.

163 §

Veroilmoituksessa, vuosi-ilmoituksessa ja yhteenvetoilmoituksessa ilmoitetaan raha-arvot täysin markoin siten, että markkojen yli menevät pennit jätetään ottamatta lukuun. Täysin markoin ilmoitettavia määriä laskettaessa otetaan suoritettavat ja vähennettävät erät kuitenkin lukuun pennin tarkkuudella.

164 §

Veroilmoitus, vuosi-ilmoitus ja yhteenvetoilmoitus annetaan 158 §:ssä tarkoitettulle lääninverovirastolle.

Veron maksamisen yhteydessä annettu veroilmoitus katsotaan annetuksi silloin, kun maksu on suoritettu rahalaitokseen.

165 §

Ilmoitusvelvollisen on allekirjoitettava veroviranomaisille annettavat asiakirjat. Yhteisön ilmoitusten ja asiakirjojen tulee olla toiminimen kirjoittamiseen oikeutettujen henkilöiden allekirjoittamia.

168 §

Sen, joka on laiminlyönyt veroilmoituksen, vuosi-ilmoituksen tai yhteenvetoilmoituksen antamisen säädettyssä ajassa tai antanut ilmoituksen puutteellisenä, tulee lääninveroviraston kehotuksesta täyttää velvollisuutensa.

168 a §

Jos verovelvollinen on laiminlyönyt ilman pätevää syytä yhteenvetoilmoituksen tai vuosi-ilmoituksen antamisen taikka antanut ilmoituksen vaillinaisena tai virheellisenä, lääninverovirasto voi määrätä verovelvollisen maksettavaksi laiminlyöntimaksua vähintään 500 markkaa ja enintään 10 000 markkaa.

Laiminlyöntimaksun maksuunpanossa, kannossa, perinnässä ja tilittämisessä noudatetaan arvonlisäveroa koskevia säännöksiä.

172 §

Verovelvolliset merkitään arvonlisäverovelvollisten rekisteriin lukuun ottamatta lain 147 §:n 2 momentissa tarkoitettuja verovelvollisia.

173 §

Edellä 12, 26 f ja 30 §:n perusteella verovelvollinen merkitään rekisteriin aikaisintaan hakemuksen tekemisestä lukien. Jos 30 §:ssä tarkoitettu elinkeinonharjoittaja voi tehdä 106 §:ssä tarkoitettua vähennyksen, hän on kuitenkin verovelvollinen 30 §:ssä tarkoitettua toiminnan alkamisesta lukien.

173 a §

Edellä 12 §:n 2 momentissa tarkoitettua hakemuksen hyväksymisen edellytyksenä on, että ulkomaalaisella on Suomessa kotipaikan omaa-

va lääninveroviraston hyväksymä edustaja. Lääninverovirasto voi lisäksi vaatia asetettavaksi vakuuden veron suorittamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua edustajan on pidettävä verovelvollisen liiketoiminnasta sellaista kirjanpitoa, että siitä luotettavasti saadaan selville veron määräytymisen kannalta merkitykselliset seikat. Kirjanpitoaineisto on säilytettävä Suomessa viisi vuotta sen tilikauden päättymisestä, jota aineisto koskee.

Mitä 169 §:ssä on säädetty verovelvollisen velvollisuuksista, sovelletaan myös 1 momentissa tarkoitettuun edustajaan.

174 a §

Lääninveroviraston 26 f §:n nojalla tekemä päätös on voimassa ostajan ilmoittaman ajan, kuitenkin vähintään kaksi kalenterivuotta.

178 §

Veroilmoituksen perusteella maksettava vero on määrättävä vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä, jos veroilmoitus on annettu 162 §:n 3 momentissa säädettyssä ajassa.

Jos verokausi on kalenterivuosi ja veroilmoitus annetaan 162 §:n 4 momentissa säädettyssä ajassa, veroilmoituksen perusteella maksettava vero on määrättävä sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jonka kuluessa veroilmoitus on annettu.

182 §

Veroa voidaan korottaa, jos:

1) verovelvollinen on jättänyt verokaudelta tilitettävän veron säädettyssä ajassa kokonaan maksamatta tai maksanut sitä ilmeisesti liian vähän, enintään 30 prosentilla;

2) veroilmoituksessa tai muussa tiedossa tai asiakirjassa on vähäinen puutteellisuus eikä verovelvollinen ole noudattanut samaansa kehotusta sen korjaamiseen, enintään 10 prosentilla;

3) verovelvollinen ilman pätevää syytä on laiminlyönyt veroilmoituksen tai muun tiedon tai asiakirjan oikeassa ajassa antamisen taikka antanut sen olennaisesti vaillinaisena, enintään 20 prosentilla ja, jos hän säädetyn kehotuksen saatuaankin on ilman hyväksyttävää estettä jättänyt velvollisuutensa kokonaan tai osaksi täyttämättä, enintään kaksinkertaiseksi;

4) verovelvollinen on törkeästi huolimattomuudesta laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut olennaisesti väärän veroilmoi-

tuksen taikka muun tiedon tai asiakirjan, enintään kaksinkertaiseksi.

183 §

Jos verokaudelta tilitettävää veroa ei ole maksettu 147 §:ssä säädettyssä määräajassa, määrätään maksamatta jääneelle verolle veronlisäystä.

Veronlisäystä määrätään yksi markka kulta-kin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jolloin vero olisi tullut maksaa, verolle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun. Jos verokaudelta tilitettävä vero on maksettu määräjän jälkeen eikä verovelvollinen ole omaaloitteisesti maksanut veronlisäystä 4 momentissa säädetyllä tavalla, veronlisäystä määrätään sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut maksaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on maksettu.

Jos verovelvollinen maksaa verokaudelta tilitettävää veroa ilman maksuunpanoa 147 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, hänen on veron maksamisen yhteydessä omaaloitteisesti maksettava veronlisäystä yksi markka kultakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut maksaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on maksettu.

190 §

Tavaran maahantuonnista suoritettavaa veroa koskevan ennakkotiedon antaa tullihallitus. Ennakkotiedon antamisesta ja sen voimassaolosta on soveltuvin osin voimassa mitä lääninveroviraston antamasta ennakkotiedosta säädetään.

191 §

Yhteisöhankkijalle, joka ei ole muusta toiminnasta verovelvollinen, lääninverovirasto kuitenkin palauttaa liikaa maksetun veron jo kalenterivuoden aikana.

197 §

Tullihallituksen antamaan ennakkotietoon saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siinä järjestyksessä kuin

muutoksenhausta tullilain (/) 41 §:ssä säädetään.

208 a §

Niiden verovelvollisten, jotka eivät ole kirjanpitovelvollisia, tilikautena pidetään kalenterivuotta.

209 §

Verovelvollisen on järjestettävä kirjanpitonsa sellaiseksi, että siitä saadaan veron määräämistä varten tarvittavat tiedot. Verovelvollisen, joka ei ole kirjanpitovelvollinen, on pidettävä sellaisia muistiinpanoja, joista saadaan veron määräämistä varten tarvittavat tiedot. Tarkemmat kirjanpitoa ja muistiinpanoja koskevat säännökset annetaan asetuksella.

209 a §

Verovelvollisen myyjän on annettava tavaran tai palvelun ostajalle myynnistä tosite, jos ostaja on elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Tosite on annettava myös ennakkomaksusta. Tositteeseen on merkittävä 102 a §:ssä mainitut tiedot.

Myyjän on annettava 63 a §:ssä tarkoitettua myynnistä ostajalle tosite, vaikka ostaja ei ole elinkeinonharjoittaja.

Myyjän on merkittävä tositteeseen 66 a, 67 a, 69 ja 72 a §:ssä tarkoitetuissa myynneissä myös myyjän ja ostajan arvonlisäverotunniste. Uuden kuljetusvälineen myyntitositteeseen on lisäksi merkittävä 26 d §:n 2 momentissa mainitut tiedot.

Myyjän on merkittävä tositteeseen 72 g §:ssä tarkoitettussa yhteisömyynneissä tavaran tai palvelun veroton hinta, veron määrä eri verokantojen osalta, ostajan ja seuraavan ostajan arvonlisäverotunniste sekä maininta siitä, että kysymys on kolmikantatilanteesta.

Tarkemmat tositteeseen merkittäviä tietoja koskevat säännökset annetaan asetuksella.

209 b §

Verovelvollisen on pidettävä luetteloa niistä tavaroista, jotka hän itse tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa toiseen jäsenmaahan 18 b §:n 1 momentin 1—4 kohdissa tarkoitettuja liiketoimia varten.

Valmistustyön myyjän on pidettävä luetteloa 18 a §:n 1 kohdassa tarkoitetuista raaka-aineista.

212 a §

Verotustietoja annetaan toisen jäsenvaltion

veroviranomaisille siten kuin siitä erikseen säädetään.

213 §

Jokainen on velvollinen pitämään salassa ja olemaan hyväkseen käyttämättä, mitä hän on virassaan, julkisessa toimessaan, 212 §:ssä tarkoitettua tapauksessa taikka muutoin on veroilmoituksesta taikka verotusta varten annetuista muista tiedoista tai asiakirjoista saanut tietää toisen liiketoimista, niin myös mitä lääniverovirastossa tai verohallituksessa on niistä lausuttu.

218 §

Joka viranomaisen kehotuksesta huolimatta jättää asianmukaisesti täyttämättä 161, 162, 162 a, 162 b tai 165 §:ssä, 166 §:n 1 momentissa, 168 §:n 2 momentissa, 169 §:n 1 momentissa, 170 §:n 1 momentissa, 209 tai 209 a §:ssä säädetyn velvollisuuden, on tuomittava arvonlisäverorikkomuksesta sakkoon.

223 §

Veroa ei suoriteta sellaisen tavaran myynnistä, joka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta myyjälle tai jonka myyjä on valmistanut omaan käyttöön ennen lain voimaantuloa, jos tavara on hankittu muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön ja tavarasta ei ole voitu tehdä vähennystä tai jos tavaran ottamisesta omaan käyttöön on suoritettu vero.

228 §

Veroa ei suoriteta sellaisen tavaran myynnistä, jonka hankinnasta myyjä ei 3 momentin perusteella ole voinut tehdä vähennystä.

1. Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

2. Lakia sovelletaan, ellei jäljempänä toisin säädetä, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu, yhteisöhankinta on tehty, maahan tuotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

3. Veroa ei suoriteta sellaisen tavaran tai palvelun myynnistä, joka on toimitettu, suoritettu tai luovutettu tullivalvonnasta myyjälle tai

jonka myyjä on ottanut omaan käyttöön ennen lain voimaantuloa, jos tavara tai palvelu on hankittu muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön ja tavarasta tai palvelusta ei ole voitu tehdä vähennystä tai jos tavaran tai palvelun ottamisesta omaan käyttöön on suoritettu vero.

4. Tätä lakia sovelletaan sellaiseen lain voimaan tullessa keskeneräiseen palveluun tai tavaratoimitukseen, joka aikaisemmin voimassa olleiden säännösten perusteella jäisi arvonlisäverotuksen soveltamisalan ulkopuolelle, siltä osin kuin palvelua on tehty tai tavaroita toimitettu asennuspaikalle lain voimaan tultua.

5. Palvelun tai tavaran myynnistä, josta aikaisemmin voimassa olleiden säännösten mukaan ei olisi suoritettava arvonlisäveroa, ei ole suoritettava veroa siltä osin kuin siitä on kertynyt vastiketta ennen tämän lain voimaantuloa.

6. Tämän lain 79 §:ää ja 85 §:n 3 momenttia sovelletaan niihin suorituksiin, jotka on saatu lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Lakia sovelletaan niihin arvonlisäverolain 80 §:ssä tarkoitettuihin liittymämaksuihin, jotka on saatu lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

7. Tämän lain 80 ja 83 §:ää sovelletaan niihin palveluihin ja tavaroihin, jotka on toimitettu veron perusteesta tehtävään vähennykseen oikeutetulle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

8. Lain 10 ja 12 luvun vähennettävää ja palautettavaa veroa koskevia säännöksiä sovelletaan silloin, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu, yhteisöhankinta on tehty taikka maahan tuotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta vähennykseen tai palautukseen oikeutetulle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

9. Tämän lain nojalla verovelvolliseksi tuleva ei saa tehdä 112 §:ssä tarkoitettua vähennystä käyttöomaisuudesta, joka on hankittu tai itse valmistettu ennen tämän lain voimaantuloa.

10. Tämän lain nojalla verovelvolliseksi tuleva saa lain voimaantullessa hallussaan olevasta käyttämättömänä käyttöomaisuudeksi hankimastaan tai itse valmistamastaan irtaimesta esineestä ja hankintaan liittyneestä asennustyöstä 10 luvussa tarkoitettua vähennyksen tai 131 §:ssä tarkoitettua palautuksen, jos niistä ei ole voitu tehdä vähennystä aikaisemmin voimassa olleiden säännösten perusteella, ja jos tavara on toimitettu, itse valmistettu tai luovutettu tullivalvonnasta mainituissa linkoissa

tarkoitettuun käyttöön taikka palvelu on suoritettu 1 päivänä heinäkuuta 1994 tai sen jälkeen.

11. Mitä 10 momentissa säädetään ei koske tavaraa, jonka todennäköinen taloudellinen käyttöaika hankintahetkellä on ollut enintään kolme vuotta eikä tavaraa, joka on hankittu asennettavaksi rakennuksen tai pysyvän rakennelman osaksi tai niihin kuuluvaksi laitteeksi, ellei kysymys ole 12 momentissa tarkoitetusta tavarasta.

12. Tämän lain nojalla verovelvolliseksi tuleva saa 10 momentissa tarkoitetun vähennyksen tai palautuksen tämän lain voimaantullessa hallussaan olevasta rakennuksen tai pysyvän rakennelman uudisrakentamiseen tai perusparantamiseen liittyvässä rakentamistyössä käytettävästä tavarasta tai palvelusta, jos niistä ei

ole voitu tehdä vähennystä aikaisemmin voimassa olleiden säännösten perusteella ja jos rakentamiseen tai perusparantamiseen on ryhdytty 1 päivänä heinäkuuta 1994 tai sen jälkeen.

13. Edellä 10 ja 12 momentissa tarkoitettu vähennys tehdään lain voimaantuloaikana.

14. Jos verovelvollisella on tämän lain voimaantullessa hallussaan lain 57 §:ssä tarkoitettuja polttoaineita tai maakaasua, joiden hankinnan yhteydessä on voitu tehdä liikevaihtoverolain tai arvonlisäverolain nojalla laskennallinen vähennys, verovelvollisen on tämän lain voimaantuloaikana suoritettava veroa 18 prosenttia polttoaineen verottomasta ostohinnasta tai maahan tuodun tavarahan veron perusteesta.

Helsingissä 28 päivänä lokakuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/93) 1 §:n 3 momentti, 21 §:n 1 momentin 4 kohta, 45 §:n 3 momentti, otsikko 57 §:n edellä, 57 §, 64 §:n 3 momentti, 68 §:n 2 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy 2 momentiksi, 92 §, 110 §, 115 §:n 2 momentti, 122 §:n 2 momentti, 124 §, sekä 222 §:n 2 ja 5 momentti, jolloin nykyiset 3—4 momentit siirtyvät 2—3 momentiksi,

sellaisina kuin niistä ovat 21 §:n 1 momentin 4 kohta 27 päivänä toukokuuta 1994 annetussa laissa (375/94) ja 222 §:n 2 momentti 27 päivänä toukokuuta 1994 annetussa laissa (377/94),

muutetaan 1 §:n 1 momentin 2 kohta, otsikko 2 §:n edellä, 2 §:n 1 momentti, 3 ja 9 §, 21 §:n 1 momentin 3 kohta ja 2 momentti, 22 §:n 1 ja 2 momentti, 43 §, 45 §:n 1 momentin 2 kohta, otsikko 58 §:n edellä, 58 §, 59 §:n 4 kohta, 60 §, 5 luvun otsikko, otsikko 63 §:n edellä, 63 §, otsikko 64 §:n edellä, 64 §:n 1 ja 2 momentti, 66 §, 68 §:n 1 momentti ja 3 momentin johtolause, 69 §, jolloin 69 § siirtyy 5 lukuun, 6 luvun otsikko, 70 §:n 1 momentti, 71 §, otsikko 73 §:n edellä, 74 §:n 3 kohta, 75 §:n 1 momentti, 76 §:n 2 kohta, 78 §:n 1 momentin 2 kohta, 79 §:n 1 ja 2 momentti, 80 §, 83 §:n 1 momentti, 85—87 §, 88 §:n 1 momentti, 89, 90, 91, 93—95 §, 100 ja 101 §, 102 §:n 1 momentti, 103 §, 112 §:n 1 momentti, 114 §:n 1 momentin 5 kohta, 118 §, 122 §:n 1 momentti, 130 §:n 2 momentti, 131 ja 132 §, otsake 133 §:n edellä, 139 §:n 1 momentti, 140, 147 ja 148 §, 149 §:n 5 momentti, 152 §:n 1 momentti, 161—163 §, 164 §:n 1 ja 2 momentti, 165 §, 168 §:n 1 momentti, 172 §:n 1 momentti, 173 §:n 2 momentti, 178 §, 182 §:n 1 momentti, 183 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 190 §:n 6 momentti, 209 ja 213 §, 218 §:n 3 momentti sekä 223 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti ja 173 §:n 2 momentti mainitussa 27 päivänä toukokuuta 1994 annetussa laissa (375/94) ja 71 § osittain muutettuna mainitulla lailla (375/94), 130 §:n 2 momentti muutettuna mainitulla 27 päivänä toukokuuta 1994 annetulla lailla (376/94) sekä mainitulla samana päivänä annetulla lailla (377/94) sekä 79 §:n 1 ja 2 momentti ja 222 §:n 5 momentti mainitussa 27 päivänä toukokuuta 1994 annetussa laissa (377/94).

lisätään 1 §:n 1 momenttiin uusi 3 kohta, uusi 1 a, 2 a ja 2 b §, 12 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, uusi 16 a, 18 a ja 18 b §, uusi 3 a luku, uusi 26 a—26 g §, uusi 31 a ja 46 a §, 62 §:ään uusi 4 momentti, uusi 63 a—63 f §, uusi otsikko 65 ja 66 §:n edelle, uusi 66 a §, uusi otsikko 67 §:n edelle, uusi 67 a §, uusi otsikko 68 ja 69 §:n edelle, uusi 70 a §, uusi 72 a—72 g §, uusi 73 a ja 73 b §, 78 §:ään uusi 1 momentin 3 kohta, uusi 78 a, 80 a, 85 a, 86 a, 86 b, 93 a, 94 a, 94 b ja 101 a §, 102 §:ään uusi 3 momentti, uusi 102 a, 114 a, 133 a—c, 138 a ja 138 b §, uusi 141 b §, uusi 13 a luku, uusi 146 a ja 146 b §, uusi 162 a, 162 b, 168 a, 173 a ja 174 a §, 191 §:ään uusi 3 momentti, 197 §:ään uusi 3 momentti, uusi 208 a, 209 a, 209 b ja 212 a § sekä 228 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle sen mukaan kuin tässä laissa säädetään:

2) tavaran maahantuonnista.

2) Suomessa tapahtuvasta tavaran maahan-

tuonnista;
3) Suomessa tapahtuvasta 26 a §:ssä tarkoi-

tetusta tavaran yhteisöhankinnasta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Henkilökuljetustoiminnan ja yleisradiotoiminnan harjoittamisen katsotaan tapahtuvan liiketoiminnan muodossa silloinkin, kun toiminnan harjoittamiseen saadaan 79 §:ssä tarkoitettuja korvauksia.

(3 mom. kumotaan)

Yleissäännös

Yleissäännökset

2 §

Verovelvollinen suorittamaan arvonlisäveroa (verovelvollinen) 1 §:ssä tarkoitettua myynnistä on tavaran tai palvelun myyjä, ellei 9 §:ssä toisin säädetä.

2 §

Velvollinen suorittamaan arvonlisäveroa (verovelvollinen) 1 §:ssä tarkoitettua myynnistä on tavaran tai palvelun myyjä, ellei 2 a tai 9 §:ssä toisin säädetä.

3 §

Myyjä ei ole verovelvollinen, jos verollisten myyntien ja 51, 52, 55—58 §:n tai 6 luvun perusteella verottomien myyntien yhteismäärä ilman käyttömaisuuden myyntihintoja kalenterivuodelta on enintään 50 000 markkaa, ellei häntä ole oman ilmoituksen perusteella merkitty verovelvolliseksi. *Säännöstä ei sovelleta kuntaan.*

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun verolliseen myyntiin ei lueta 30 §:n tai 48 §:n 3 momentin perusteella verollista myyntiä.

3 §

Myyjä ei ole verovelvollinen, jos kalenterivuoden liikevaihto on enintään 50 000 markkaa, ellei häntä ole oman ilmoituksen perusteella merkitty verovelvolliseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun liikevaihtoon luetaan verollisten myyntien, 51, 52, 55, 56, 58 ja 70—72 e §:n perusteella verottomien myyntien, kiinteistön tai siihen kohdistuvien oikeuksien luovutusten sekä 41 §:ssä tarkoitettujen rahoituspalvelujen ja 44 §:ssä tarkoitettujen vakuutuspalvelujen myyntien yhteismäärä. Liikevaihtoon ei lueta liitännäisluonteisten rahoitus- ja vakuutuspalvelujen eikä käyttömaisuuden myyntihintoja.

2 a §

Verovelvollinen 72 g §:ssä tarkoitettua edelleenmyynnistä on ostaja, jos myyjä on tehnyt myyntitositteeseen 209 a §:n 3 momentissa tarkoitettut merkinnät.

2 b §

Verovelvollinen 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua tavaran yhteisöhankeinnasta on se, joka on tehnyt hankinnan.

1 a §

Jäsenvaltiolla ja Yhteisöllä tarkoitetaan Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaista jäsenvaltion ja yhteisön arvonlisäveroaluetta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Jos ulkomaalaisella ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, verovelvollinen ulkomaalaisen Suomessa myymistä tavaroista sekä muista palveluista kuin 67 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja ja henkilökuljetuspalveluista on ostaja. Jos ostajana on ulkomaalainen, jolla ei ole täällä kiinteää toimipaikkaa, verovelvollinen on kuitenkin myyjä. Veroa ei ole suoritettava, jos ostajana on valtio.

9 §

Jos ulkomaalaisella ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa eikä hän ole 12 §:n 2 momentin nojalla hakeutunut verovelvolliseksi, verovelvollinen ulkomaalaisen Suomessa myymistä tavaroista ja palveluista on ostaja. Veroa ei ole suoritettava, jos ostajana on valtio.

Verovelvollinen on kuitenkin aina myyjä, jos

- 1) ostajana on ulkomaalainen, jolla ei ole täällä kiinteää toimipaikkaa, ja jota ei ole merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;
- 2) ostajana on yksityishenkilö;
- 3) kyse on 63 a §:ssä tarkoitettua tavaran myynnistä; tai
- 4) kyse on henkilökuljetuspalveluista tai 67 §:n 1 kohdassa tarkoitetuista palveluista.

12 §

Ulkomaalainen voi sen estämättä, mitä 9 §:ssä säädetään, tulla 173 a §:ssä säädettyin edellytyksin hakemuksesta verovelvolliseksi Suomessa harjoittamastaan myynnistä.

16 a §

Velvollisuus suorittaa vero tavaran yhteisö-hankinnasta syntyy, kun hankinta on tehty. Tavaran hankinta on tehty sinä ajankohtana, jona tavara on vastaanotettu tai jona se olisi otettu omaan käyttöön.

18 a §

Tavaran myyntinä pidetään myös:

- 1) Suomessa suoritettujen tavaran valmistustyön myyntiä toisessa jäsenvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitylle elinkeinonharjoittajalle, jos ostaja tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa työssä käytettävät raaka-aineet ostajan rekisteröintimaasta ja valmis tavara kuljetetaan ostajan rekisteröintimaahan;
- 2) elinkeinonharjoittajan Suomessa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvan tavaran siir-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

toa Suomesta toiseen jäsenvaltioon elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten.

18 b §

Tavaraa ei katsota myydyin 18 a §:n 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla, jos elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran:

1) raaka-aineena 26 a §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa valmistustyön myyjälle;

2) kuljetuksen päättymisvaltiossa suoritettavaa, hänelle myytävää tavaraan kohdistuvaa työsuoritusta varten;

3) väliaikaisesti hänen myymäänsä palvelua varten;

4) väliaikaisesti sellaista tarkoitusta varten, joka oikeuttaisi täysin tullittomaan väliaikaisen maahantuontimenettelyn soveltamiseen, jos kyseessä olisi tuonti yhteisön ulkopuolelta;

5) 63 c §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai

6) 63 §:n 3 momentissa taikka 63 b, 70, 72 a tai 72 d §:ssä tarkoitettua myynnin toteuttamiseksi.

Kun jokin 1 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä lakkaa, tavara katsotaan siirretyn toiseen jäsenvaltioon 18 a §:n 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

21 §

Tavaran ottamisella omaan käyttöön tarkoitetaan sitä, että elinkeinonharjoittaja:

3) siirtää tavaran muuhun kuin 10 luvussa tarkoitettuun vähennykseen oikeuttavaan käyttöön;

4) muuttaa ajoneuvon tai aluksen rakenteeltaan 114 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua vähennyskelvottomaksi ajoneuvoksi tai alukseksi.

Mitä 1 momentissa säädetään tavaran omasta käytöstä, sovelletaan vain, jos tavara oli hankittu vähennykseen oikeuttavaan käyttöön tai valmistettu verollisen liiketoiminnan yhteydessä.

21 §

Tavaran ottamisella omaan käyttöön tarkoitetaan sitä, että elinkeinonharjoittaja:

3) siirtää tai muulla tavalla ottaa tavaran muuhun kuin 10 luvussa tarkoitettuun vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

4 kohta kumotaan)

Mitä 1 momentissa säädetään tavaran omasta käytöstä, sovelletaan vain, jos tavarasta on voitu tehdä vähennys tai tavara on valmistettu verollisen liiketoiminnan yhteydessä.

22 §

Palvelun ottamisella omaan käyttöön tarkoitetaan sitä, että elinkeinonharjoittaja suorittaa tai muulla tavalla:

1) ottaa palvelun yksityiseen kulutukseen;

2) luovuttaa palvelun vastikkeetta tai käypää

22 §

Palvelun ottamisella omaan käyttöön tarkoitetaan sitä, että elinkeinonharjoittaja:

1) suorittaa tai muulla tavalla ottaa palvelun yksityiseen kulutukseen;

2) luovuttaa palvelun vastikkeetta tai käypää

Voimassa oleva laki

arvoa huomattavasti alempaa vastiketta vastaan;

3) luovuttaa palvelun muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

Mitä 1 momentissa säädetään palvelun omasta käytöstä, sovelletaan vain, jos:

1) ostettu palvelu oli hankittu vähennykseen oikeuttavaan käyttöön;

2) itse suoritettu palvelu on suoritettu verolisen liiketoiminnan yhteydessä ja elinkeinonharjoittaja myy vastaavia palveluja ulkopuolisille.

Ehdotus

arvoa huomattavasti alempaa vastiketta vastaan;

3) suorittaa tai muulla tavalla ottaa palvelun 114 §:ssä tarkoitettuun vähennysrajoitusten alaiseen käyttöön;

4) ottaa ostetun palvelun muutoin muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

Mitä 1 momentissa säädetään palvelun omasta käytöstä, sovelletaan vain, jos:

1) ostetusta palvelusta on voitu tehdä vähennys;

2) itse suoritettu palvelu on suoritettu verolisen liiketoiminnan yhteydessä ja elinkeinonharjoittaja myy vastaavia palveluja ulkopuolisille.

*3 a luku***Tavaran yhteisöhankinta***26 a §*

Tavaran yhteisöhankinnalla tarkoitetaan irtaimen esineen omistusoikeuden vastikkeellista hankintaa, jos myyjä, ostaja tai joku muu heidän puolestaan kuljettaa esineen ostajalle jäsenvaltiosta toiseen.

Tavaran yhteisöhankintana pidetään myös:

1) toisessa jäsenvaltiossa suoritettun tavaran valmistustyön ostamista, jos työn ostajana oleva elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa työssä käytettävät raaka-aineet sellaisesta jäsenvaltiosta, missä ostaja on rekisteröity arvonlisäverovelvolliseksi, ja valmis tavara kuljetetaan ostajan rekisteröintimaahan;

2) elinkeinonharjoittajan toisessa jäsenvaltiossa harjoittaman liikkeen omaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa Suomeen elinkeinonharjoittajan liiketoimia varten;

3) elinkeinonharjoittajan liikeomaisuuteen kuuluvan tavaran siirtoa muussa kuin 2 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa toisesta jäsenvaltiosta Suomeen käytettäväksi täällä harjoitettavassa liiketoiminnassa, jos tavara oli hankittu tai valmistettu kyseisessä jäsenvaltiossa.

Tavaran hankintaa ei katsota yhteisöhankinnaksi, jos kyse on 63 §:n 3 momentissa tai 63 a §:ssä tarkoitettusta myynnistä.

26 b §

Tavaraa ei katsota hankitun 26 a §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla, jos

Voimassa oleva laki

Ehdotus

elinkeinonharjoittaja tai joku muu hänen puolestaan siirtää tavaran:

- 1) raaka-aineena 18 a §:n 1 kohdassa tarkoitussa tilanteessa valmistustyön myyjälle;
- 2) Suomessa suoritettavaa, hänelle myytävään tavaraan kohdistuvaa työsuoritusta varten;
- 3) väliaikaisesti hänen myymäänsä palvelua varten;
- 4) väliaikaisesti sellaista tarkoitusta varten, joka oikeuttaisi täysin tullittoman väliaikaisen maahantuontimenettelyn soveltamiseen, jos kyseessä olisi tuonti yhteisön ulkopuolelta;
- 5) 63 c §:ssä tarkoitettua myyntiä varten; tai
- 6) 70, 72 a tai 72 d §:ssä tarkoitettua myynnin toteuttamiseksi.

Kun jokin 1 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä lakkaa, tavara katsotaan siirretyn Suomeen 26 a §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

26 c §

Edellä 26 a §:ssä tarkoitettu yhteisöhankinta on kyseessä vain silloin, kun:

- 1) tavaran ostajana on elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, ja myyjänä on elinkeinonharjoittaja, joka ei ole omassa maassaan verottoman vähäisen toiminnan harjoittaja; tai
- 2) tavara on 26 d §:ssä tarkoitettu uusi kuljetusväline.

Yhteisöhankinnasta ei kuitenkaan ole kyse siltä osin kuin yhteisöhankintojen arvo ilman veron osuutta, lukuun ottamatta uusia kuljetusvälineitä ja valmisteveron alaisia tavaroita, on enintään 50 000 markkaa kalenterivuodessa, jos

- 1) yhteisöhankintojen määrä edellisenä kalenterivuotena oli enintään 50 000 markkaa; ja
- 2) ostajana on elinkeinonharjoittaja, jonka toiminta ei miltään osin oikeuta vähennykseen, tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, eikä ostaja ole saanut 26 f §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Pykälän 2 momentti ei koske uusien kuljetusvälineiden eikä valmisteveron alaisten tavaroiden hankintaa.

26 d §

Kuljetusvälineellä tarkoitetaan henkilö- tai varakuljetukseen tarkoitettuja:

- 1) moottorikäyttöisiä maakuljetusvälineitä, joiden moottorin iskutilavuus on yli 48 cm³ tai teho yli 7,2 kw;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2) yli 7,5 metriä pitkiä vesialuksia;

3) ilma-aluksia, joiden suurin sallittu lähtömassa on yli 1 550 kg.

Kuljetusväline on uusi, jos:

1) moottorikäyttöinen maakuljetusväline on myyty enintään kuusi ja muu kuljetusväline enintään kolme kuukautta sen jälkeen, kun se ensimmäisen kerran otettiin käyttöön; tai

2) moottorikäyttöisellä maakuljetusvälineellä on ajettu enintään 6 000 kilometriä, vesialuksella ajettu tai purjehdittu enintään 100 tuntia tai ilma-aluksella lennetty enintään 40 tuntia.

Kuljetusvälineenä ei kuitenkaan pidetä vesitai ilma-aluksia, jotka voidaan 58 §:n tai 70 §:n 8 kohdan nojalla myydä verotta.

26 e §

Valmisteveron alaisilla tavaroilla tarkoitetaan tässä laissa alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain (/) 3 §:ssä, tupakkaverosta annetun lain (/) 2 §:n 1 momentissa tai nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (/) 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tavaroita.

26 f §

Lääninverovirasto päättää 26 c §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun ostajan hakemukselta, että ostajan hankinnat katsotaan yhteisöhan- kinnaksi, vaikka hankintojen arvo ei ylitä sanotussa lainkohdassa tarkoitettua määrää.

26 g §

Tavara katsotaan kuljetetun 26 a §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla jäsenvaltiosta myös silloin, kun kuljetus alkaa Yhteisön ulkopuolelta ja päättyy toiseen jäsenvaltioon kuin mihin tavarat on maahantuotu, jos maahantuojana on oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja.

31 a §

Rakentamispalvelu katsotaan otetuksi omaan käyttöön myös silloin, kun elinkeinonharjoittaja, joka myy rakentamispalveluja ulkopuolisille tai harjoittaa 31 §:ssä tarkoitettua toimintaa, suorittaa palvelun muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön.

Voimassa oleva laki

43 §

Rahoituspalveluna ei pidetä sellaisen arvopaperin välitystä, joka yksin tai yhdessä muiden arvopaperien kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa tai kiinteistöä taikka kiinteistön osaa.

45 §

Veroa ei suoriteta:

2) edellä 1 kohdassa tarkoitetun esiintyjän välityksestä;

Ehdotus

43 §

Rahoituspalveluna ei pidetä sellaisen arvopaperin myyntiä tai välitystä, joka yksin tai yhdessä muiden arvopaperien kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa tai kiinteistöä taikka kiinteistön osaa.

45 §

Veroa ei suoriteta:

2) edellä 1 kohdassa tarkoitetun esiintyjän esityksen myynnistä tilaisuuden järjestäjälle;

Eräät yhteenliittymät

46 a §

Veroa ei suoriteta palvelun myynnistä, jos myyjänä on verotonta terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavien elinkeinonharjoittajien yksinomaan keskenään muodostama yhteisö tai yhtymä, joka omakustannushintaan myy vain osakkailleen tai jäsenilleen näiden verottoman toiminnan harjoittamiseksi tarpeellisia hallinto- ja vuokrauspalveluja.

Eräät polttoaineet

57 §

Veroa ei suoriteta seuraavien tavaroiden myynnistä:

1) halot ja pilkkeet, lukuun ottamatta pakkausissa tai muissa vähittäismyyntierissä tapahtuvaa myyntiä;

2) polttoturve ja polttoaineena yleisesti käytettävät turvejalosteet;

3) polttohake ja polttopuupuristeet sekä polttoaineena yleisesti käytettävät teollisuuden jätteaineet.

(kumotaan)

(kumotaan)

Vesi- ja ilma-alukset

58 §

Veroa ei suoriteta tavaroiden myynnistä tai vuokrauksesta:

1) vesialukset, joiden rungon suurin pituus

Vesialukset

58 §

Veroa ei suoriteta sellaisten vesialusten myynnistä tai vuokrauksesta, joiden rungon suurin pituus on vähintään 10 metriä ja jotka eivät ole

Voimassa oleva laki

on vähintään 10 metriä ja jotka eivät ole rakenteeltaan pääasiallisesti huvi- tai urheilukäyttöön tarkoitettuja;

2) ilma-alukset, joiden suurin sallittu lentopaino on yli 1 600 kiloa.

Veroa ei myöskään suoriteta 1 momentissa tarkoitettuihin verottomiin vesi- tai ilma-aluksiin sekä tällaisesta aluksesta korjattavaksi irroitettuihin tavarihin kohdistuvan työsuorituksen sekä työhön käytetyn ja työn yhteydessä alukseen asennetun tavarän myynnistä.

Ehdotus

rakenteeltaan pääasiallisesti huvi- tai urheilukäyttöön tarkoitettuja.

Veroa ei myöskään suoriteta 1 momentissa tarkoitettuihin verottomiin vesialuksiin sekä tällaisesta aluksesta korjattaviksi irrotettuihin tavarihin kohdistuvan työsuorituksen sekä työhön käytetyn ja työn yhteydessä alukseen asennetun tavarän myynnistä.

59 §

Veroa ei suoriteta seuraavien tavaröiden ja palvelujen myynnistä:

4) automaattisen tietojenkäsittelypalvelun taikka automaattisen tietojenkäsittelyjärjestelmän tai tietokoneohjelman suunnittelu- tai ohjelmointipalvelun myynti luotto- tai rahoituslaitokselle tai vakuutustoiminnan harjoittajalle, jos palvelu tulee käytettäväksi pääasiallisesti verottomassa rahoitus- tai vakuutustoiminnassa;

4) *kullan myynti keskuspankille.*

60 §

Veroa ei suoriteta tavaröiden ja työsuoritus-ten myynnistä, kun myyjänä on henkilö, jonka työ- ja toimintakyky on alentunut vähintään 70 prosenttia ja jonka toiminta käsittää yksinomaan hänen valmistamiensa tavaröiden tai hänen suorittamiensa tavaraan kohdistuvien työsuoritus-ten myyntiä, jos hän ei käytä toiminnassaan apulaisina muita kuin aviopuolisoa tai 18 vuotta nuorempia jälkeläisiään ja enintään yhtä muuta henkilöä.

60 §

Veroa ei suoriteta tavaröiden ja työsuoritus-ten myynnistä, kun myyjänä on sokea henkilö, jonka toiminta käsittää yksinomaan hänen valmistamiensa tavaröiden tai hänen suorittamiensa tavaraan kohdistuvien työsuoritus-ten myyntiä, jos hän ei käytä toiminnassaan apulaisina muita kuin aviopuolisoa tai 18 vuotta nuorempia jälkeläisiään ja enintään yhtä muuta henkilöä.

62 §

Jos luovutuksensaaja ottaa 1 tai 2 momentissa tarkoitettun tavarän tai palvelun muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön, hänen on suoritettava veroa niin kuin tavarän tai palvelun omaan käyttöön ottamisesta on säädetty.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 luku

Myynti Suomessa

Tavaran myynti

63 §

Tavara on myyty Suomessa, jos tavara on täällä kun se luovutetaan ostajalle.

Ostajalle kuljetettava tavara on myyty Suomessa, jos:

1) tavara on täällä myyjän tai jonkun muun aloittaessa kuljetuksen; tai

2) tavara ei ole täällä kuljetuksen alkaessa, mutta myyjä tuo sen maahan luovuttaakseen sen täällä.

5 luku

Myynti ja yhteisöhanke Suomessa

Tavaroiden myynnin yleissäännös

63 §

Tavara on myyty Suomessa, jos tavara on täällä kun se luovutetaan ostajalle.

Ostajalle kuljetettava tavara on myyty Suomessa, jos tavara on täällä myyjän tai jonkun muun aloittaessa kuljetuksen, *ellei 3 momentissa tai 63 a tai 63 b §:ssä toisin säädetä. Tavara on myyty Suomessa silloinkin, kun tavara on Yhteisön ulkopuolella kuljetuksen alkaessa, jos myyjä tuo sen Suomeen myyntiä varten.*

Tavara, joka kuljetetaan jäsenvaltiosta toiseen ja jonka myyjä asentaa tai kokoaa, on myyty Suomessa, jos asennus- tai kokoamistyö suoritetaan täällä.

Kaukomyynti

63 a §

Tavaran myynnin katsotaan tapahtuvan Suomessa myös silloin, kun myyjä tai joku muu myyjän puolesta kuljettaa tavaran toisesta jäsenvaltiosta Suomeen. Tavara katsotaan kuljetetun toisesta jäsenvaltiosta silloinkin, kun kuljetus alkaa Yhteisön ulkopuolelta, jos kuljetus tapahtuu sen jäsenvaltion kautta, johon tavara on maahantuotu.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan vain, jos tavaran ostajana on henkilö, jonka hankinta ei 26 c ja 26 f §:n mukaan muodosta yhteisöhankeintaa.

Pykälän 1 momenttia ei sovelleta siltä osin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu Suomeen tapahtuva myynti on enintään 200 000 markkaa kalenterivuodessa ilman veron osuutta, lukuun ottamatta 5 ja 6 momentissa tarkoitettua myyntiä, jos tällaisen myynnin yhteismäärä on edellisenä vuotena ollut enintään 200 000 markkaa.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan kuitenkin myynnin määrästä riippumatta, jos myyjä on tehnyt kuljetuksen lähtömaan veroviranomaisille hakemuksen siitä, että tässä pykälässä tarkoitettu myynti verotetaan kuljetuksen lähtömaan sijasta kuljetuksen päättymismaassa.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään ei sovelleta uusien kuljetusvälineiden eikä myyjän asentamien tai kokoamien tavaroiden myyntiin.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan valmisteve-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ron alaisten tavaroiden myyntiin vain silloin, kun ostajana on yksityishenkilö. Tällaiseen myyntiin sovelletaan 1 momenttia myynnin määrästä riippumatta.

63 b §

Tavaran myynnin ei katsota tapahtuvan Suomessa, jos myyjä tai joku muu myyjän puolesta kuljettaa tavaran Suomesta toiseen jäsenvaltioon.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan vain, jos ostaja on:

- 1) elinkeinonharjoittaja, jonka toiminta ei omassa maassaan miltään osin oikeuta vähennykseen tai palautukseen;*
- 2) oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja;*
- 3) elinkeinonharjoittaja, johon sovelletaan omassa maassaan alkutuotannon vakiokantahyvitysmenettelyä; tai*
- 4) yksityishenkilö.*

Pykälän 1 momenttia sovelletaan kuitenkin vain, jos 2 momentin 1—3 kohdissa tarkoitettun ostajan yhteisöhankinnat eivät ylitä asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavaa yhteisöhankintojen verollisuuden alarajaa eikä hän ole hakeutunut hankinnoistaan verovelvolliseksi.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan vain siltä osin kuin tavaran kuljetuksen päättymisvaltioon tapahtuva edellä 1—3 momentissa tarkoitettu myynti kalenterivuodessa ylittää kyseisessä valtiossa sovellettavan alarajan, jos tällaisen myynnin yhteismäärä on edellisenä vuotena ollut enintään alarajan suuruinen.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan kuitenkin myynnin määrästä riippumatta, jos myyjä on tehnyt lääninverovirastolle 6 momentissa tarkoitettun hakemuksen.

Lääninverovirasto päättää myyjän hakemuksesta, että tässä lainkohdassa tarkoitettu tavaroiden myynti verotetaan Suomen sijasta kuljetuksen päättymisvaltiossa, vaikka myynnin määrä jää alle 4 momentissa tarkoitettun alarajan. Päätös on voimassa myyjän hakemuksessa ilmoittaman ajan, kuitenkin vähintään kaksi kalenterivuotta.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään ei sovelleta uusien kuljetusvälineiden eikä myyjän kuljetuksen päättymisvaltiossa asentamien tai kokoamien tavaroiden myyntiin.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan valmisteveron alaisten tavaroiden myyntiin vain silloin, kun

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ostajana on yksityishenkilö. Tällaiseen myyntiin sovelletaan 1 momenttia myynnin määrästä riippumatta.

Myynti kuljetusvälineissä Yhteisön alueella

63 c §

Vesi- tai ilma-aluksessa taikka junassa yhteisön alueella tapahtuvan henkilökuljetuksen aikana suoritettuna tavaroiden myynnin katsotaan tapahtuvan Suomessa vain silloin, kun kuljetuksen lähtöpaikka on täällä.

Yhteisön alueella tapahtuvalla henkilökuljetuksella tarkoitetaan lähtö- ja määräpaikan välistä kuljetusta, johon ei sisälly pysähtymistä Yhteisön ulkopuolella. Pahuukuljetus katsotaan erilliseksi kuljetukseksi.

Henkilökuljetuksen lähtöpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa kuljetusvälineeseen ensimmäisen kerran voi nousta matkustajia Yhteisön alueella. Henkilökuljetuksen määräpaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa viimeisen kerran Yhteisön alueella kuljetusvälineestä voi poistua matkustajia.

Jos kuljetusväline pysähtyy lähtö- ja määräpaikan välillä yhteisön ulkopuolella, katsotaan pysähtymistä edeltävän kuljetuksen määräpaikaksi viimeinen Yhteisön alueella oleva määräpaikka ja pysähtymisen jälkeisen kuljetuksen lähtöpaikaksi ensimmäinen Yhteisön alueella oleva lähtöpaikka.

Yhteisöhankinta

63 d §

Tavarahan yhteisöhankinta on tapahtunut Suomessa, jos ostajalle kuljetettava tavara on täällä kuljetuksen päättyessä.

63 e §

Tavarahan yhteisöhankinnan katsotaan tapahtuvan Suomessa silloinkin, kun ostaja on käyttänyt yhteisöhankinnassa Suomessa annettua arvonlisäverotunnistetta ja tavarahan kuljetus on alkanut toisesta jäsenvaltiosta, ellei ostaja näytä, että yhteisöhankinta on verotettu siinä jäsenvaltiossa, missä tavarahan kuljetus päättyi.

63 f §

Tavarahan yhteisöhankinta katsotaan verotettuna 63 e §:ssä tarkoitettulla tavalla tavarahan kuljetuksen päättymisvaltiosta myös silloin, kun

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1) ostajana on elinkeinonharjoittaja, jonka kotipaikka ei ole kuljetuksen päättymisvaltiossa eikä hänellä ole siellä kiinteää toimipaikkaa;

2) ostaja on ostanut tavaran kuljetuksen päättymisvaltiossa tapahtuvaa edelleenmyyntiä varten;

3) seuraavana ostajana on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja, joka on merkitty kuljetuksen päättymisvaltiossa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;

4) tavara on kuljetettu ostajan yhteisöhankeintaan liittyen suoraan muusta jäsenvaltiosta kuin Suomesta seuraavalle ostajalle;

5) ostaja on tehnyt edelleenmyyntiä koskevaan myyntitositteeseen 209 a §:n 3 momentissa tarkoitetut tai niitä vastaavat laskumerkinnot; ja

6) ostaja on täyttänyt 162 b §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

Palvelun myynti

64 §

Palvelu on 65—68 §:ssä tarkoitettuja palveluja lukuun ottamatta myyty Suomessa, jos se luovutetaan täällä sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta. Jos tällaista palvelua ei luovuteta Suomessa tai ulkomailla sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta, on se myyty Suomessa, jos myyjän kotipaikka on täällä.

Kuljetuskaluston vuokrauspalvelu katsotaan 1 momentin estämättä myydyksi Suomessa, jos se tosiasiallisesti kulutetaan yksinomaan täällä. Jos kuljetuskaluston vuokrauspalvelu tosiasiallisesti kulutetaan yksinomaan ulkomailla, se katsotaan 1 momentin estämättä myydyksi ulkomailla.

Pykälän 1 momenttia sovelletaan myös sellaisiin matkanjärjestäjän omissa nimissään myymiin palveluihin, jotka toinen elinkeinonharjoittaja suorittaa välittömästi matkustajan hyväksi.

Palvelun myynnin yleissäännös

64 §

Palvelu on 65—69 §:ssä tarkoitettuja palveluja lukuun ottamatta myyty Suomessa, jos se luovutetaan täällä sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta. Jos tällaista palvelua ei luovuteta Suomessa tai ulkomailla sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta, on se myyty Suomessa, jos myyjän kotipaikka on täällä.

Kuljetuskaluston vuokrauspalvelu katsotaan 1 momentin estämättä myydyksi Suomessa, jos se tosiasiallisesti kulutetaan yksinomaan täällä ja jos se 1 momentin mukaista sääntöä soveltaen olisi myyty Yhteisön ulkopuolella. Jos kuljetuskaluston vuokrauspalvelu tosiasiallisesti kulutetaan yksinomaan Yhteisön ulkopuolella, se katsotaan 1 momentin estämättä myydyksi ulkomailla.

(3 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Kiinteistöön kohdistuvat palvelut

65 §

Kuljetuspalvelut

66 §

Kuljetuspalvelu on myyty Suomessa, jos se suoritetaan täällä. Kuljetuspalvelu, joka suoritetaan sekä Suomessa että ulkomailla, katsotaan kuitenkin kokonaisuudessaan myydyksi ulkomailla, jos kuljetus tapahtuu suoraan ulkomaille tai ulkomailta.

Tavarakuljetuspalvelun välitys on myyty Suomessa, jos kuljetuspalvelu on myyty täällä.

66 §

Kuljetuspalvelu on myyty Suomessa, jos se suoritetaan täällä. Kuljetuspalvelu, joka suoritetaan sekä Suomessa että ulkomailla, katsotaan kuitenkin kokonaisuudessaan myydyksi ulkomailla, jos kuljetus tapahtuu suoraan ulkomaille tai ulkomailta, *ellei 66 a §:n 1 momentissa toisin säädetä.*

Tavarakuljetuspalvelun välitys on myyty Suomessa, jos kuljetuspalvelu on myyty täällä, *ellei 66 a §:n 2 momentissa toisin säädetä.*

66 a §

Jäsenvaltiosta toiseen kuljetettavaa tavaraa koskeva kuljetuspalvelu (yhteisökuljetus) on myyty Suomessa, jos tavarankuljetus alkaa täältä, *ellei 2 momentissa toisin säädetä.*

Jos tavarankuljetuksen ostaja käyttää ostossaan jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, yhteisökuljetus on myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

Tavarankuljetuksen välitys on myyty Suomessa, jos tavarankuljetus alkaa täältä, *ellei 4 momentissa toisin säädetä.*

Jos yhteisökuljetuksen välityspalvelun ostaja käyttää ostossaan jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, välityspalvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

Eräät muut palvelut

67 §

67 a §

Poiketen siitä, mitä 67 §:n 2 kohdassa säädetään, jos tavarankuljetukseen liittyvän lastaus-, purku- ja muun vastaavan palvelun ostaja käyttää ostossaan jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, palvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Edellä 1 momentissa tarkoitetun palvelun välitys on myyty Suomessa, jos välitetty palvelu suoritetaan Suomessa, ellei 3 momentissa toisin säädetä.

Jos 2 momentissa tarkoitetun välityspalvelun ostaja käyttää ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, välityspalvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

Immateriaalipalvelut

68 §

Tämän pykälän 3 momentissa tarkoitetut palvelut on myyty Suomessa, jos ostajalla on täällä kiinteä toimipaikka, johon palvelu luovutetaan. Jos palvelua ei luovuteta Suomessa tai ulkomailla olevaan kiinteään toimipaikkaan, palvelu on myyty Suomessa, jos ostajan kotipaikka on täällä.

Tämän pykälän 3 momentissa tarkoitetut palvelut katsotaan 1 momentin estämättä myydyin Suomessa, jos ne käytetään tai muutoin kulutetaan yksinomaan täällä. Mainitut palvelut katsotaan 1 momentin estämättä myydyin ulkomaille, jos ne kulutetaan yksinomaan ulkomaille.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut palvelut ovat:

68 §

Tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetut palvelut on myyty Suomessa, jos ostajalla on täällä kiinteä toimipaikka, johon palvelu luovutetaan. Jos palvelua ei luovuteta Suomessa tai ulkomailla olevaan kiinteään toimipaikkaan, palvelu on myyty Suomessa, jos ostajan kotipaikka on täällä. *Jos ostajan kotipaikka on Suomessa tai muussa jäsenvaltiossa, pykälää sovelletaan vain silloin, kun ostajana on elinkeinonharjoittaja.*

(2 mom. kumotaan)

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja palveluja ovat:

6 luku

Myynti ulkomaille

69 §

Tavaran tai palvelun myynnistä Suomessa ei suoriteta veroa, jos myynti tapahtuu ulkomaille siten kuin 70 ja 71 §:ssä säädetään.

Välityspalvelut

69 §

Muu välityspalvelu kuin 66 §:n 3 momentissa, 66 a §:n 2 momentissa, 67 a §:n 3 momentissa ja 68 §:n 2 momentin 10 kohdassa tarkoitettu on myyty Suomessa, jos välitetty palvelu tai tavara on myyty Suomessa, ellei 2 momentissa toisin säädetä.

Jos 1 momentissa tarkoitetun välityspalvelun ostaja on käyttänyt ostossa jossakin jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta, välityspalvelu on myyty Suomessa, jos kyseinen tunniste on annettu Suomessa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tavaroiden myynti

70 §

Myynniksi ulkomaille katsotaan:

1) tavaran myynti, kun myyjä tai joku muu hänen nimissään kuljettaa tavaran ulkomaille;

2) tavaran myynti, kun itsenäinen kuljetusliike kuljettaa tavaran ostajan toimeksiannosta suoraan ulkomaille;

3) tavaran myynti ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen ja joka noutaa tavaran maasta viedäkseen sen välittömästi ulkomaille käyttämättä sitä täällä;

4) tavaran myynti, kun tavara toimitetaan edellä 1—3 kohdissa tarkoitetulla tavalla tullilain (573/78) 20 §:ssä tarkoitetulle vapaa-alueelle tai tullilain 25 §:ssä tarkoitettuun tullivarastoon, sekä siellä olevan tavaran myynti, lukuun ottamatta näissä paikoissa käytettäviä tavaroita;

5) tullilain 30 §:ssä tarkoitettu tavaran myynti verottomien tavaroiden myymälässä;

6) tavaran myynti ulkomaiselle ostajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen, jos tavara toimitetaan hänen toimeksiannostaan ja häntä veloittaen elinkeinonharjoittajalle työsuorituksen tekemistä ja edelleen ulkomaille toimittamista varten;

7) tavaran luovutus takuu- tai muun vastaavan sitoumuksen nojalla sitoumuksen antaneelle ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen;

8) muiden tavaroiden kuin elintarvikkeiden myynti henkilölle, joka ei asu Suomessa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa, jos hänen selvitetään, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, itse vieneen tavarat Suomesta niitä täällä käyttämättä;

9) tavaran tai tavanmukaisesti kokonaisuuden muodostavan tavararyhmän myynti Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa asuvalle henkilölle, joka on välittömästi myyntiin liittyen vienyt tavaran tai tavarat matkatavarana Nor-

6 luku

Kansainväliseen kauppaan liittyvät verottomuudet

70 §

Veroa ei suoriteta seuraavista myynneistä:

1) tavaran myynti, kun myyjä tai joku muu hänen toimeksiannostaan kuljettaa tavaran Yhteisön ulkopuolelle;

2) tavaran myynti, kun itsenäinen kuljetusliike kuljettaa tavaran ostajan toimeksiannosta suoraan Yhteisön ulkopuolelle;

3) tavaran myynti ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen ja joka noutaa tavaran maasta viedäkseen sen välittömästi Yhteisön ulkopuolelle käyttämättä sitä täällä;

4) tavaran myynti ulkomaiselle ostajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen, jos tavara toimitetaan hänen toimeksiannostaan ja häntä veloittaen elinkeinonharjoittajalle työsuorituksen tekemistä ja edelleen Yhteisön ulkopuolelle toimittamista varten;

5) tavaran luovutus takuu- tai muun vastaavan sitoumuksen nojalla sitoumuksen antaneelle ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen;

6) tavaran myynti, kun tavara ilmoitetaan Yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (tullikoodeksi) 50—53 tai 99 artiklassa tarkoitettuun varastointimenettelyyn tai siirretään 166 artiklassa tarkoitetulle vapaa-alueelle tai vapaavarastoon, niin kauan kuin tavara on mainitun menettelyn alaisena tai mainituissa paikoissa, lukuun ottamatta siellä käytettäviä tavaroita;

7) tavaroiden myynti henkilölle, joka ei asu Yhteisössä, jos hänen selvitetään, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, itse vieneen tavarat Yhteisöstä niitä täällä käyttämättä;

8) ilma-aluksen, sen varaosan tai varusteen myynti sellaisen elinkeinonharjoittajan käyttöön, joka maksua vastaan harjoittaa pääasiallisesti kansainvälistä lentoliikennettä;

9) tavaran myynti ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- tai ilma-aluksen varustamiseksi tai tällaisella aluksella tapahtuvaa myyntiä varten sekä tällaisella aluksella tapahtuva myynti, ellei 70 a §:ssä toisin säädetä;

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

jaan. Ruotsiin tai Tanskaan ja maksanut siellä arvonlisäveron maahantuonnin yhteydessä, jos tavarahan tai tavararyhmän myyntihinta ilman veroa on vähintään 1 000 markkaa.

10) tavarahan myynti, kun myyjä tai joku muu hänen nimissään toimittaa tavarahan ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevaan vesi tai ilma-alukseen tällaisen aluksen varusteeksi tai tällaisella aluksella tapahtuvaa kulu- tusta tai myyntiä varten, sekä tällaisella aluk- sella tapahtuva myynti.

10) *matkatavaroissa mukaan otettavien tava- roiden myynti matkustajille satamassa tai lento- kentällä sijaitsevassa, tullikoodeksin 99 artiklas- sa tarkoitettussa tullivarastossa, ellei 70 a §:ssä toisin säädetä.*

70 a §

Matkatavarana mukaan otettavien tavaroiden myynti matkustajille vesi- ja ilma-aluksissa toi- seen jäsenvaltioon tapahtuvan kuljetuksen aikana on verotonta siten kuin 2 tai 3 momentissa säädetään. Tätä sovelletaan myös mainitunlais- ten tavaroiden myyntiin satamassa tai lentoken- tällä sijaitsevassa, tullikoodeksin 99 artiklassa tarkoitettussa tullivarastossa matkustajille, joilla on toiseen jäsenvaltioon tapahtuvaa ilma- tai vesikuljetusta koskeva matkalippu tai vastaava asiakirja.

Tässä momentissa tarkoitettujen tavaroiden myynti on verotonta vain siltä osin kuin myynti kullekin matkustajalle ei ylitä seuraavia määriä:

— 200 savuketta tai 100 pikkusikaria tai 50 sikaria tai 250 grammaa piippu- ja savuketupak- kaa;

— 1 litra tislattuja juomia ja väkeviä alkoho- lijuomia, joiden alkoholipitoisuus ylittää 22 tila- vuusprosenttia, tai 2 litraa tislattuja juomia, väkeviä alkoholijuomia ja viini- tai alkoholipoh- jaisia aperitiivejä, alkoholijuomia joiden alkoho- lipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia, sekä kuohuviinejä ja väkevöityjä viinejä;

— 2 litraa hiilihapottomia viinejä;

— 50 grammaa parfyymiä;

— 0,25 litraa toalettivettä;

— 100 grammaa teetä tai 40 grammaa tee- uutetta ja esanssia; sekä

— yli 15 vuotiaalle matkustajalle 500 gram- maa kahvia tai 200 grammaa kahviuutetta ja esanssia.

Muiden kuin 2 momentissa tarkoitettujen ta- varoiden myynti kullekin matkustajalle on vero- ton siltä osin kuin näiden tavaroiden myyntihin- tojen yhteismäärä matkaa kohti on enintään 550 markkaa. Yhden tavarahan myyntihintaa ei voi jakaa verottomaan ja verolliseen osaan.

Voimassa oleva laki

71 §

Myyntiksi ulkomaille katsotaan:

1) lastaus-, purku- ja muun sellaisen palvelun myynti, jos palvelu liittyy saman yrityksen toimesta ulkomaille myytyyn kuljetuspalveluun tai jos palvelun arvosta on suoritettu veroa maahan tuodun tavaran veron perusteeseen sisältyvänä;

2) irtaimeen esineeseen kohdistuvan työsuorituksen myynti, jos myyjä, ostajana oleva ulkomainen elinkeinonharjoittaja, joka ei ole Suomessa verovelvollinen, tai joku muu heidän nimissään vie tavaran välittömästi ulkomaille käyttämättä sitä täällä;

3) tullilain 20 ja 25 §:ssä tarkoitettulla vapaa-alueella tai tullivarastossa tehdyn työsuorituksen myynti, jos työ kohdistuu maasta vietävään tai maahan tuotuun tullaamattomaan kauppatavaraan;

4) tavaraan kohdistuvan korjaustyön myynti takuu- tai muun vastaavan sitoumuksen nojalla sitoumuksen antaneelle ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen;

5) palvelun myynti ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- tai ilma-aluksen taikka sen lastin välittömiä tarpeita varten sekä tällaisella aluksella tapahtuva palvelun myynti;

6) kansainvälistä teleliikennettä koskevan telepalvelun myynti ulkomaille teletointaa harjoittavalle yritykselle;

7) sellaisten palvelujen myynti matkanjärjestäjän nimissä, jotka toinen elinkeinonharjoittaja luovuttaa ulkomaille välittömästi matkustajan hyväksi;

8) ulkomaille tai ulkomaille myytyjen tavaroiden tai palvelujen välitys;

9) kansainvälistä postiliikennettä koskevan kuljetuspalvelun ja siihen liittyvien palvelujen myynti ulkomaille postiliikennettä harjoittavalle yritykselle tai yhteisölle;

10) Suomen kautta kuljetettavaa tavaraa koskevan kuljetuspalvelun ja kuljetukseen liittyvien lastaus-, purku- ja muiden sellaisten palvelujen myynti.

Ehdotus

71 §

Veroa ei suoriteta seuraavista myynneistä:

1) Yhteisön ulkopuolelle kuljetettavaa taikka ulkoisessa tai sisäisessä passitusmenettelyssä olevaa tavaraa koskevan kuljetuspalvelun ja kuljetukseen välittömästi liittyvän lastaus-, purku- ja muun sellaisen palvelun myynti;

2) kuljetus-, lastaus-, purku- ja muun sellaisen palvelun myynti, jos palvelun arvosta on suoritettu veroa maahan tuodun tavaran veron perusteeseen sisältyvänä;

3) palvelun myynti ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- tai ilma-aluksen taikka sen lastin välittömiä tarpeita varten sekä tällaisella aluksella tapahtuva palvelun myynti;

4) ilma-aluksen, sen varaosan tai varusteen vuokraus tai niihin kohdistuvan työsuorituksen myynti sellaisen elinkeinonharjoittajan käyttöön, joka maksua vastaan harjoittaa pääasiallisesti kansainvälistä lentoliikennettä;

5) tavaraan kohdistuvan työsuorituksen myynti, jos myyjä, ostajana oleva ulkomainen elinkeinonharjoittaja, joka ei ole Suomessa verovelvollinen, tai joku muu heidän toimeksiannostaan vie tavaran välittömästi Yhteisön ulkopuolelle käyttämättä sitä täällä;

6) tullikoodeksin 51, 99 tai 166 artiklassa tarkoitettussa varastossa tai vapaa-alueella suoritettun palvelun myynti, kun palvelu kohdistuu tämän lain 70 §:n 6 kohdassa tarkoitettuun tavaraan;

7) tavaraan kohdistuvan korjaustyön myynti takuu- tai muun vastaavan sitoumuksen nojalla sitoumuksen antaneelle ulkomaiselle elinkeinonharjoittajalle, joka ei ole Suomessa verovelvollinen;

8) kansainvälistä teleliikennettä koskevan telepalvelun myynti ulkomaille teletointaa harjoittavalle yritykselle;

9) kansainvälistä postiliikennettä koskevan kuljetuspalvelun ja siihen liittyvien palvelujen myynti ulkomaille postiliikennettä harjoittavalle yritykselle tai yhteisölle;

10) jäljempänä 80 §:ssä tarkoitettun matkatoimistopalvelun myynti siltä osin kuin kysymys on toisten elinkeinonharjoittajien Yhteisön ulkopuolella välittömästi matkustajan hyväksi luovuttamista palveluista ja tavaroista;

11) verotta 59 §:n 4 kohdan, 70, 71 tai 72 d §:n nojalla myytävien tavaroiden tai palvelujen välitys.

Tavarán yhteisömyynti

72 a §

Veroa ei suoriteta 72 b §:ssä tarkoitettusta tavarán yhteisömyynnistä.

72 b §

Yhteisömyynnillä tarkoitetaan irtaimen esineen myyntiä, jos myyjä, ostaja tai joku muu heidän puolestaan kuljettaa esineen ostajalle Suomesta toiseen jäsenvaltioon. Esine voidaan ennen kuljetusta toiseen jäsenvaltioon toimittaa elinkeinonharjoittajalle työsuorituksen tekemistä varten.

Tavarán myynti katsotaan yhteisömyynniksi vain, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja.

Yhteisömyynnistä ei kuitenkaan ole kyse silloin, kun ostajana on 63 b §:n 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu henkilö, jonka yhteisöhankinnat eivät ylitä asianomaisessa jäsenvaltiossa sovellettavaa yhteisöhankintojen verollisuuden alarajaa eikä henkilö ole hakeutunut hankinnoistaan verovelvolliseksi.

Pykälän 2 ja 3 momenttia ei sovelleta uusien kuljetusvälineiden myyntiin.

Yhteisömyyntinä pidetään myös 18 a §:ssä tarkoitettua tavarán valmistustyön myyntiä ja tavarán siirtoa.

72 c §

Valmisteveron alaisten tavaroiden myynti katsotaan yhteisömyynniksi myös 72 b §:n 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa, jos tavaroiden siirrossa noudatetaan kuljetuksen päättymisvaltiossa sovellettavan valmisteverotuslainsäädännön mukaisia menettelyjä.

Eräät muut myynnit

72 d §

Veroa ei ole suoritettava tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville diplomaattisille ja muille samassa asemassa oleville edustustoille sekä lähetettyjen konsulien virastoille vastaavin edellytyksin kuin verottoisuus tai palautus myönnetään sijaintivaltiossa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Veroa ei myöskään ole suoritettava tavaroiden ja palvelujen myynnistä toisissa jäsenvaltioissa sijaitseville kansainvälisille järjestöille ja niiden jäsenille niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu järjestön perustamissopimuksessa. Verottomuuden edellytyksenä on, että sijaintivaltio on hyväksynyt järjestön verottomiin hankintoihin oikeutetuksi.

72 e §

Veroa ei ole suoritettava 66 a §:ssä tarkoitetusta yhteiskuljetuksesta, joka liittyy tavaroiden kuljetukseen Azoreille tai Madeiralle tai näiltä alueilta taikka niiden välillä.

Tavarán yhteisöhanhinta

72 f §

Tavarán yhteisöhanhinnasta ei ole suoritettava veroa, jos:

- 1) tavarán maahantuonnista ei olisi suoritettava veroa;*
- 2) tavarán myynnistä ei olisi 46 §:n tai 61 §:n taikka 70 §:n 6 kohdan nojalla suoritettava veroa;*
- 3) hankkija olisi oikeutettu saamaan hankinnasta suoritettavan veron 122 §:n nojalla kokonaan takaisin.*

72 g §

Suomessa 63 d §:n mukaan tapahtuvasta tavarán yhteisöhanhinnasta ei ole suoritettava veroa, jos:

- 1) ostajana on ulkomainen elinkeinonharjoittaja, jolla ei ole kiinteää toimipaikkaa Suomessa;*
- 2) ostaja käyttää hankinnassa toisessa jäsenvaltiossa annettua arvonlisäverotunnistetta;*
- 3) ostaja ostaa tavarán Suomessa tapahtuvaa edelleenmyyntiä varten;*
- 4) seuraavana ostajana on elinkeinonharjoittaja tai muu oikeushenkilö kuin elinkeinonharjoittaja, joka on merkitty Suomessa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;*
- 5) tavara kuljetetaan yhteisöhanhintaan liittyen suoraan muusta jäsenvaltiosta kuin ostajan rekisteröintivaltiosta seuraavalle ostajalle Suomeen; ja*
- 6) seuraava ostaja on 2 a §:n nojalla velvollinen suorittamaan veroa edelleenmyynnistä.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Yleissäännös

Yleissäännökset

73 §

73 a §

Tavaran yhteisöhankinnasta suoritettavan veron peruste on vastike ilman veron osuutta. Edellä 26 a §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettusta yhteisöhankinnasta suoritettavan veron perusteena on 74 §:ssä tarkoitettu arvo.

73 b §

Veron perusteeseen luetaan tavaran yhteisöhankkijan valmisteveron alaisista tavaroista suoritettava valmistevero.

Veron perusteesta saadaan vähentää tavaran kuljetuksen lähtömaassa maksettu valmistevero, joka on palautettu tavaran yhteisöhankkijalle.

74 §

Otettaessa tavara omaan käyttöön veron peruste on:

3) itse valmistetun tavaran todennäköinen luovutushinta.

3) itse valmistetun tavaran valmistamisesta aiheutuneet välittömät ja välilliset kustannukset.

75 §

Otettaessa palvelu omaan käyttöön veron peruste on:

1) ostetun palvelun ostohinta tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta;

2) itse suoritetun palvelun todennäköinen luovutushinta;

3) itse suoritetusta rakentamispalvelusta tai kiinteistöhallintapalvelusta aiheutuneiden välittömien ja välillisten kustannusten sekä verovelvollisen oman työn arvon yhteismäärä.

75 §

Otettaessa palvelu omaan käyttöön veron peruste on:

1) ostetun palvelun ostohinta tai sitä alempi todennäköinen luovutushinta;

2) itse suoritetusta palvelusta aiheutuneet välittömät ja välilliset kustannukset.

76 §

Otettaessa rakentamispalvelu omaan käyttöön 33 §:ssä tarkoitettulla tavalla veron peruste on:

2) itse suoritetusta rakentamispalvelusta aiheutuneiden välittömien ja välillisten kustannusten sekä verovelvollisen oman työn arvon yhteismäärä.

2) itse suoritetusta rakentamispalvelusta aiheutuneet välittömät ja välilliset kustannukset.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

78 §

Veron perusteesta saadaan vähentää:

2) verollisena ilmoitettua myyntiä koskeva luottotappio.

2) verollisena ilmoitettua myyntiä koskeva luottotappio;

3) *palautetuista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista suoritettu korvaus.*

78 a §

Veron perusteesta saadaan vähentää myyjän antama, verollista tavarankäytön yhteisöä koskeva vuosi- ja vaihtoalennus, osto- ja myynti-tytys, ylijäämänpalautus, muu sellainen oikaisu-erä sekä palautetuista pakkauksista ja kuljetustarvikkeista suoritettu korvaus.

79 §

Veron perusteeseen luetaan henkilökuljetustoiminnan harjoittajan tai järjestäjän toiminnan harjoittamiseksi saamat suoraan hintoihin liittyvät tuet ja avustukset.

Kun henkilökuljetustoiminnan harjoittaja tai järjestäjä on kunta tai pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta, suoraan hintoihin liittyvänä tukena ja avustuksena ei pidetä toiminnan harjoittamisesta tai järjestämisestä aiheutunutta kunnan tai osakaskuntien kattamaa alijäämää.

79 §

Veron perusteeseen luetaan suoraan tavarankäytön hintaan liittyvät tuet ja avustukset.

Kun tavarankäytön tai palvelun myyjänä on kunta tai pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta, suoraan hintoihin liittyvänä tukena ja avustuksena ei pidetä toiminnan harjoittamisesta tai järjestämisestä aiheutunutta kunnan tai osakaskuntien kattamaa alijäämää.

80 §

Veron perusteeseen ei lueta sähkö-, tele-, vesi-, viemäri-, kaukolämpö- tai muuta vastaavaa verkkoa ylläpitävän yhteisön verkkoon liittymisestä perimiä maksuja, jotka palautetaan suorittajalle tai joilla saadut edut suoritajalla on oikeus siirtää kolmannelle henkilölle.

80 §

Kun matkanjärjestäjä myy omissa nimissään muilta elinkeinonharjoittajilta välittömästi matkustajan hyväksi ostamia palveluja ja tavaroita, matkanjärjestäjän katsotaan myyvän yhden palvelun (matkatoimistopalvelu).

Matkanjärjestäjä saa vähentää matkatoimistopalvelun myynnistä suoritettavan veron perusteesta 82 prosenttia muilta elinkeinonharjoittajilta välittömästi matkustajan hyväksi hankittujen palvelujen ja tavaroiden ostohinnoista. Ostohintoihin sisältyy veron osuus.

Jos palvelu tai tavara, josta on tehty 2 momentissa tarkoitettu vähennys, otetaan muuhun tarkoitukseen kuin matkatoimistopalveluna myytäväksi, vähennetty määrä on lisättävä veron perusteeseen.

80 a §

Ulkomaan valuutassa ilmaistu rahamäärä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

muunnetaan Suomen markkoiksi käyttämällä 15 tai 16 §:ssä tarkoitettuna ajankohtana viimeisintä liikepankin julkaisemaa myyntikurssia.

83 §

Veron perusteesta saadaan vähentää 82 prosenttia verollista edelleenmyyntiä varten käytettynä ja verottomana hankitun tavaran ostohinnasta. Kirjojen osalta vähennys on 89 prosenttia ostohinnasta. *Vastaavat vähennykset saadaan tehdä verotonta ulkomaille tai 70 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitetuille matkustajille tapahtuvaa edelleenmyyntiä varten käytettynä ja verottomana hankitun tavaran ostohinnasta.*

83 §

Veron perusteesta saadaan vähentää 82 prosenttia verollista edelleenmyyntiä varten käytettynä ja verottomana hankitun tavaran ostohinnasta. Kirjojen osalta vähennys on 89 prosenttia ostohinnasta.

85 §

Seuraavien palvelujen myynnistä sekä seuraavien tavaroiden myynnistä ja maahantuonnista suoritettava vero on 12 prosenttia veron perusteesta:

- 1) henkilökuljetus;
- 2) majoitustilan tai käyntisataman käyttöoikeuden luovuttaminen;
- 3) elokuvanäytöksen järjestäminen;

4) lääkelaisissa (395/87) tarkoitettu lääke, lääkelain 21 §:n 2 momentissa ja 21 a §:ssä tarkoitetut valmisteet, joita mainituissa lainkohdissa tarkoitettuun lupaan tai rekisteröintiin liitetyn ehdon mukaan saadaan myydä ainoastaan apteekista, sekä kliininen ravintovalmiste ja niitä vastaava tuote sekä perusvoide silloin, kun ne oikeuttavat korvaukseen sairausvakuutuslain (364/63) perusteella;

5) kirja.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuna kirjana ei pidetä:

- 1) muulla tavalla kuin painettuna tai siihen verrattavalla tavalla valmistettua julkaisua;
- 2) kausijulkaisua; tai
- 3) pääasiallisesti mainoksia sisältävää julkaisua.

Oy Yleisradio Ab:n valtion radiorahastosta saamasta korvauksesta suoritettava vero on 5 prosenttia veron perusteesta.

85 §

Seuraavien palvelujen myynnistä sekä seuraavien tavaroiden myynnistä ja maahantuonnista suoritettava vero on 12 prosenttia veron perusteesta:

- 1) elokuvateatteri-, teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesitysten, näyttelyjen, urheilutapahtumien, huvipuistojen, eläintarhojen, museoiden sekä muiden vastaavien kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien ja laitosten pääsymaksut;
- 2) palvelu, jolla annetaan mahdollisuus liikunnan harjoittamiseen;
- 3) lääkelaisissa (398/87) tarkoitettu lääke, lääkelain 21 §:n 2 momentissa ja 21 a §:ssä tarkoitetut valmisteet, joita mainituissa lainkohdissa tarkoitettuun lupaan tai rekisteröintiin liitetyn ehdon mukaa saadaan myydä ainoastaan apteekista, sekä kliininen ravintovalmiste ja niitä vastaava tuote sekä perusvoide silloin, kun ne oikeuttavat korvaukseen sairausvakuutuslain (364/63) perusteella;

2) palvelu, jolla annetaan mahdollisuus liikunnan harjoittamiseen;

3) lääkelaisissa (398/87) tarkoitettu lääke, lääkelain 21 §:n 2 momentissa ja 21 a §:ssä tarkoitetut valmisteet, joita mainituissa lainkohdissa tarkoitettuun lupaan tai rekisteröintiin liitetyn ehdon mukaa saadaan myydä ainoastaan apteekista, sekä kliininen ravintovalmiste ja niitä vastaava tuote sekä perusvoide silloin, kun ne oikeuttavat korvaukseen sairausvakuutuslain (364/63) perusteella;

4) kirja.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuna kirjana ei pidetä:

- 1) muulla tavalla kuin painettuna tai siihen verrattavalla tavalla valmistettua julkaisua;
- 2) kausijulkaisua; tai
- 3) pääasiallisesti mainoksia sisältävää julkaisua.

85 a §

Seuraavien palvelujen myynnistä suoritettava vero on 6 prosenttia veron perusteesta:

Voimassa oleva laki

86 §

Velvollinen suorittamaan veroa tavarahan maahantuonnista on maahantuojana.

Veron suorittamisesta on vastuussa maahantuojan lisäksi se, joka tullilain 44 §:n mukaan on vastuussa tullin suorittamisesta.

Velvollinen suorittamaan veroa tullihuuto-kaupassa myydystä tavarasta on sen ostaja.

Ehdotus

- 1) henkilökuljetus
- 2) majoitustilan tai käyntisataman käyttöoikeuden luovuttaminen;
- 3) Yleisradio Oy:n valtion radiorahastosta saama korvaus.

86 §

Tavarahan maahantuonnilla tarkoitetaan tavarahan tuontia Yhteisöön.

86 a §

Tavarahan maahantuonti tapahtuu Suomessa, jos tavara on Suomessa, kun se tuodaan Yhteisöön, ellei 2 momentissa toisin säädetä.

Jos tavarahan on Yhteisön tullialueelle tuotessa sovellettu jotakin 3 momentissa lueteltua tulliselvitysmuotoa tai tullimenettelyä, tavarahan maahantuonti tapahtuu Suomessa silloin, kun tavara on Suomessa kyseisen menettelyn päättyessä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja menettelyjä ovat:

- 1) tullikoodeksin 50—53 artiklassa tarkoitettu väliaikainen varastointi,
- 2) tavarahan siirtäminen tullikoodeksin 166 artiklassa tarkoitettuun vapaavarastoon tai vapaa-alueelle,
- 3) tullikoodeksin 98—113 artiklassa tarkoitettu tullivarastointimenettely tai tullikoodeksin 114 artiklassa tarkoitettu sisäinen jalostusmenettely suspensiojärjestelyin,
- 4) tullikoodeksin 137—144 artiklassa tarkoitettu väliaikainen maahantuontimenettely täysin tulleitta sekä
- 5) tullikoodeksin 91—97 artiklassa tarkoitettu ulkoinen passitusmenettely.

Mitä edellä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös Yhteisön veroalueen ulkopuolelta tuotavaan tavarahan, joka on ilmoitettu tullikoodeksin 163—165 artiklan mukaiseen sisäiseen passitusmenettelyyn tai johon olisi voitu soveltaa jotakin 3 momentin 1—4 kohtaa, jos tavara olisi tuotu Yhteisön tullialueen ulkopuolelta.

86 b §

Velvollinen suorittamaan veron tavarahan maahantuonnista on tullikoodeksin 4 artiklan 18 koh-

Voimassa oleva laki

87 §
Veron suorittamisvelvollisuuden syntymisen ajankohdasta on voimassa, mitä tullilaisissa ja tulliverolaisissa (575/78) tullista säädetään.

88 §
Tavaran maahantuonnista suoritettavan veron peruste vahvistetaan tullausarvolain (906/80) nojalla määritetyn tullausarvon perusteella, ellei jäljempänä 89—93 §:ssä toisin säädetä.

89 §
Veron perustetta vahvistettaessa ei sovelleta tullausarvolain 10 a eikä 11 §:ää.

90 §
Ulkomailla korjattavana, valmistettavana tai muutoin käsiteltävänä olleen tavaran samoin kuin korjattavaksi viedyn tilalle tuodun samanlaatuisen tavaran veron peruste on korjaus-, käsittely- tai niitä vastaavien muiden kustannusten ja lähetyskulujen määrä sekä ulkomaisien tavaran osien arvo. Säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos tavara on myyty verotta ulkomaille tai jos Suomessa vähennykseen oikeuttavassa käytössä ollut tavara on myyty ulkomaille.

Mitä 1 momentissa säädetään ulkomaille korjattavaksi viedyn tavaran tilalle tuodun samanlaatuisen tavaran veron perusteesta, sovelletaan myös silloin, kun viallinen tavara on

Ehdotus

dassa tarkoitettu tavaranhaltija. Tätä sovelletaan myös siihen, joka on tavaranhaltijan asemassa maahantuonnin tapahtuessa tullialueelta Yhteisön veroalueelle.

Veron suorittamisesta on vastuussa sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään se, joka tullikoodeksin 201—208 ja 212—216 artiklan mukaan on velvollinen maksamaan syntyneen tullivelan.

Velvollinen suorittamaan veron tullihuutokaupassa myydystä tavarasta on sen ostaja.

87 §
Veron suorittamisvelvollisuuden syntymisajankohdasta on voimassa mitä tullivelan syntymisajankohdasta säädetään tullikoodeksin 201—208 ja 212—216 artiklassa.

88 §
Tavaran maahantuonnista suoritettavan veron peruste on tullikoodeksin 28—36 artiklan ja tietyistä Yhteisön tullikoodeksin soveltamista koskevista säännöksistä annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (soveltamisasetus) 141—181 artiklan mukaan määritetty tullausarvo, ellei tässä laissa toisin säädetä.

89 §
Tietovälineen ja sille tallennetun atk-standardiohjelman veron perusteena on tietovälineen ja sille tallennetun atk-ohjelman yhteisarvo.

Muun kuin elinkeinonharjoittajan ollessa maahantuojana tietovälineen ja sille tallennetun atkerikoisohjelman veron perusteena on tietovälineen ja atk-erikoisohjelman yhteisarvo.

90 §
Yhteisön ulkopuolella korjattavana, valmistettavana tai muutoin käsiteltävänä olleen tavaran samoin kuin korjattavaksi viedyn tilalle tuodun samanlaatuisen tavaran veron peruste on korjaus-, käsittely- tai niitä vastaavien muiden kustannusten ja lähetyskulujen määrä sekä Yhteisön ulkopuolella tavaraan lisättyjen tavaran osien arvo. Säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos tavara on myyty verotta Yhteisön ulkopuolelle tai jos Suomessa vähennykseen oikeuttavassa käytössä ollut tavara on myyty Yhteisön ulkopuolelle.

Mitä 1 momentissa säädetään Yhteisön ulkopuolelle korjattavaksi viedyn tavaran tilalle tuodun samanlaatuisen tavaran veron perus-

Voimassa oleva laki

viety maasta, hävitetty viranomaisen valvonnassa tai luovutettu valtiolle tälle kuluja aiheuttamatta ennen sen tilalle tuotua tavaraa koskevan tullauspäätöksen vahvistamista.

Tämän pykälän soveltamisen edellytyksenä on, että tuonti tapahtuu tulliverolain 9 b §:n 2 kohdassa tarkoitettussa määrääjässä.

91 §

Veron perusteeseen sisällytetään tavarankuljetus-, lastaus-, purkaus- ja vakuutuskustannukset sekä muut kuljetukseen liittyvät kustannukset kuljetussopimuksen mukaiseen ensimmäiseen määräraikkaan saakka.

92 §

Veron perusteeseen sisällytetään tullausarvolain 7 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen insinöörityön, kehittelyn, taiteilijan työn, mallisuunnittelun sekä piirustusten ja luonnosten arvo riippumatta siitä, missä työ on tehty.

93 §

Veron perusteeseen sisällytetään maahan tuodusta tavarasta valtiolle suoritettavat verot ja maksut lukuun ottamatta arvonnalisäveroa. Säännöstä ei sovelleta tullihuutokaupassa myytyyn tavararaan.

Ehdotus

teesta, sovelletaan myös silloin, kun viallinen tavara on viety *Yhteisön ulkopuolelle*, hävitetty viranomaisen valvonnassa tai luovutettu valtiolle tälle kuluja aiheuttamatta ennen sen tilalle tuotua tavaraa koskevien tullien tileihin kirjaimista.

91 §

Veron perusteeseen sisällytetään tavarankuljetus-, lastaus-, purkaus- ja vakuutuskustannukset sekä muut kuljetukseen liittyvät kustannukset kuljetussopimuksen mukaiseen ensimmäiseen *Suomessa olevaan* määräraikkaan saakka.

92 §

(kumotaan)

93 §

Veron perusteeseen sisällytetään *tavarankuljetuksen johdosta tullauksen yhteydessä valtiolle tai Yhteisölle kannettavat verot, tullit, tuontimaksut ja muut maksut lukuun ottamatta arvonnalisäveroa. Veron perusteeseen sisällytetään myös Suomen ulkopuolella maksettavat verot ja muut maksut.* Säännöstä ei sovelleta tullihuutokaupassa myytyyn tavararaan.

93 a §

Veron perusteeseen sisällytetään tavarankuljetuksen johdosta maahantuonnissa myös maahantuotuun tavararaan kohdistuneiden sellaisten palvelujen arvo tai vastike, jotka on 71 §:n 6 kohdan perusteella myyty verotta.

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

8) 57 §:ssä tarkoitetut polttoaineet ja maakaasu;

9) 58 §:n 1 momentissa tarkoitetut vesi- ja ilma-alukset;

11) tulliverolain 7 b §:ssä, 11 §:n 1 momentissa, 12—14 a §:ssä, 15 §:n 1, 1 a, 4 a, 6 ja 7

8) kulta, kun maahantuojana on keskuspankki;

9) 58 §:n 1 momentissa tarkoitetut vesialukset ja 70 §:n 8 kohdassa tarkoitetut ilma-alukset, varaosat ja varusteet;

11) 36 §:n 3 kohdassa tarkoitetut hammasproteesit;

Voimassa oleva laki

kohdassa, 16 §:n 1—5, 7—11 ja 13 kohdassa sekä 16 a §:ssä tarkoitetut tullittomat tavarat samoin kuin näiden säännösten nojalla tullittomiksi säädetty tai määrätty tavarat;

12) ulkomaisen lentoyhtiön kansainvälisessä lentoliikennetoiminnassa käytettävät maa- ja turvalaitteet, opetusvälineet ja mainittujen tavaroiden varaosat ja tarvikkeet sekä asiakirjat ja lomakkeet;

13) tulliverolain 17 ja 18 §:n nojalla väliaikaisesti tullittomat tavarat.

Ehdotus

12) yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 918/83 (tullittomuusasetus) 2—10 artiklan, 11—15 artiklan, 16—19 artiklan, 25—26 artiklan, 27—28 artiklan, 51 artiklan II liitteen B kohdan, 61—63 artiklan, 63 c artiklan, 64 artiklan, 65—69 artiklan, 79—85 artiklan, 86 artiklan, 87—89 artiklan, 90 artiklan, 91 artiklan, 92—94 artiklan, 95—99 artiklan, 100—106 artiklan, 107 artiklan, 108 artiklan, 111 artiklan, 112—116 artiklan, 117 artiklan ja 118 artiklan perusteella tullittomat tavarat;

13) ulkomaisen lentoyhtiön kansainvälisessä lentoliikennetoiminnassa käytettävät maa- ja turvalaitteet, opetusvälineet, ja mainittujen tavaroiden varaosat ja tarvikkeet sekä asiakirjat ja lomakkeet;

14) tullittomuusasetuksen 29—31 artiklan mukaan tullittomat tavarat seuraavin lisärajoituksin:

— enintään 500 grammaa kahvia tai 200 grammaa kahviuutetta ja esanssia,

— enintään 100 grammaa teetä tai 40 grammaa teeuutetta ja esanssia;

15) tullittomuusasetuksen 60 artiklan mukaan tullittomat tavarat, edellyttäen että tavarat on saatu ilmaiseksi ja että ne on tarkoitettu koulutusta ja tieteellistä tutkimusta harjoittavien julkisten laitosten käyttöön tai viranomaisen hyväksymien, mainittua toimintaa harjoittavien yksityisten laitosten käyttöön;

16) tullittomuusasetuksen 109 artiklan a—q kohdan mukaan tullittomat tavarat, jos ne tuodaan ilmaiseksi viranomaisille, yhteisöille tai järjestöille;

17) tullittomuusasetuksen 110 artiklan mukaan tullittomat tavarat, mikäli niistä maksettu vastike sisällytetään kuljetettavan tavarahan maahantuonnin veron perusteeseen;

18) tullikoodeksin 185—187 artiklan mukaan tullittomat tavarat, edellyttäen että tavaroita ei ole myyty verotta Yhteisön ulkopuolelle tai Suomessa vähennykseen oikeuttavassa käytössä olleita tavaroita Yhteisön ulkopuolella;

19) tullikoodeksin 188 artiklan mukaan tullittomat tavarat edellyttäen, että tavaroita ei myydä ennen niiden maahantuontia;

20) tullilain (/) 10 §:n mukaan tullittomat tavarat;

21) tullilain (/) 9 §:n perusteella tullittomat tavarat sekä nämä tavarat myös silloin, kun ne on tarkoitettu Suomen ja toisen jäsenval-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

*tion välillä liikennöiviin vesi- ja ilma-aluksiin;
22) tullilain (/) 12 §:n mukaan tullittomat tavarat.*

94 a §

Verotonta on tietovälineen ja sille tallennetun atk-erikoisohjelman maahantuonti, kun maahantuojana on elinkeinonharjoittaja.

94 b §

Verotonta on tavarann maahantuonti, jos tavarann tuontikuljetus päättyy toisessa jäsenvaltiossa ja jos tavara on yhteisömyyntyinä veroton ja maahantuojana on elinkeinonharjoittaja.

95 §

Verotonta on tavarann maahantuonti, jos tavara palautetaan tullialueelle samassa tai huonommassa kunnossa kuin se oli maasta vietäessä. Säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos tavara on myyty verotta ulkomaille tai jos Suomessa vähennykseen oikeuttavassa käytössä ollut tavara on myyty ulkomailla.

95 §

Yhteisön ulkopuolelta Suomeen saapuva matkustaja saa verotta tuoda henkilökohtaisia matkatavaroita enintään 1 100 markan arvosta. Tähän arvoon ei sisällytetä 2 momentissa tarkoitettuja tuotteita eikä henkilökohtaisia tavaroita, jotka Suomeen palaava henkilö jälleentuo tai tänne saapuva matkustaja tuo väliaikaisesti henkilökohtaiseen tai perheensä käyttöön matkan ajaksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu matkustaja saa henkilökohtaisina matkatavaroina verotta tuoda lain 70 a §:n 2 momentissa tarkoitettuja tuotteita enintään mainitussa lainkohdassa säädetyt määrät.

100 §

Arvonlisäveroa ei palauteta tullinoikaisuasiin, valitukseen eikä erityis- tai osittaispalautushakemukseen annettavalla päätöksellä, jos maahan tuodusta tavarasta suoritettu vero on tämän lain 10 luvun säännösten nojalla voitu vähentää taikka 122, 130 tai 131 §:n nojalla saada palautuksena.

100 §

Arvonlisäveroa ei palauteta tullikoodeksissa tarkoitettua tullien palauttamista tai peruuttamista koskevalla eikä valitukseen annettavalla päätöksellä, jos maahantuodusta tavarasta suoritettu vero on tämän lain 10 luvun säännösten nojalla voitu vähentää taikka 122, 130 tai 131 §:n nojalla saada palautuksena.

101 §

Tavarann maahantuonnin arvonlisäverotuksessa ei sovelleta tullilain ja tulliverolain säännöksiä, ellei tässä laissa erikseen siitä säädetä.

Erityis- ja osittaispalautuksen myöntämisestä sekä veron suorittamista tai takaisin perimistä, tavarann viennin tai tuonnin yhteydessä tapahtuvaa veronpalautusta sekä väliaikaista ja muuta maahantuontia koskevasta menettelystä, veronkorotuksesta, virhemaksusta, jälkiverotuksesta, ennakkotiedon antamisesta ja muutoksenhausta on, ellei tässä laissa toisin sääde-

101 §

Tavarann maahantuonnin arvonlisäverotuksessa ei sovelleta tullia koskevia säännöksiä, ellei tässä laissa erikseen siitä säädetä.

Tavarann maahantuontia, veron suorittamista, palauttamista tai takaisin perimistä koskevasta sekä muustakin menettelystä, veronkorotuksesta, virhemaksusta, jälkiverotuksesta ja muutoksenhausta on, ellei tässä laissa toisin säädetä, soveltuvin osin voimassa, mitä tullista tullilainsäädännössä säädetään.

Voimassa oleva laki

tä, soveltuvin osin voimassa, mitä tullista tullilaisissa ja tulliverolaisissa säädetään.

102 §

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten:

1) toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta suoritettavan veron tai ostosta 9 §:n perusteella suoritettavan veron (ostoon sisältyvä vero);

2) maahan tuomastaan tavarasta suoritettavan veron (*maahantuontiin sisältyvä vero*).

103 §

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten ostamastaan kiinteistöstä tai rakentamispalvelusta sen veron, joka myyjän on kiinteistöllä suoritetuista rakentamispalveluista 22 tai 31 §:n mukaan suoritettava, jos kiinteistöä ei ennen myyntiä ollut otettu myyjän käyttöön.

110 §

Verovelvollinen saa vähentää seuraavista verollista liiketoimintaa varten verottomina hankimistaan tavaroista laskennallisen veron:

1) *energiahyödykkeiden valmistuksessa tai*

Ehdotus

101 a §

Mikäli valuutan muuntaminen on tarpeen tavarahan maahantuonnin veron perustetta määritettäessä, sovelletaan samaa muuntokurssia kuin tullausarvoa määritettäessä tämän lain 87 §:ssä tarkoitettuna ajankohtana.

102 §

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten:

1) toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta suoritettavan veron tai ostosta 9 §:n perusteella suoritettavan veron;

2) maahan tuomastaan tavarasta suoritettavan veron;

3) *tekemästään yhteisöhankinnasta suoritettavan veron.*

Hankintaan sisältyvällä verolla tarkoitetaan tässä laissa 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettua veroa.

102 a §

Vähennysoikeuden edellytyksenä on, että verovelvollisella on toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta tosita, josta ilmenee tavarahan tai palvelun veroton hinta ja ostoon sisältyvän veron määrä eri verokantojen osalta.

Maahan tuodusta tavarasta suoritettavan veron vähennysoikeuden edellytyksenä on, että maahantuojalla on tuontiasiakirjat, joista käy selville maahantuontiin sisältyvä vero.

103 §

Verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten ostamastaan kiinteistöstä tai rakentamispalvelusta sen veron, joka myyjän on kiinteistöllä suoritetuista rakentamispalveluista 31 tai 31 a §:n mukaan suoritettava, jos kiinteistöä ei ennen myyntiä ollut otettu myyjän käyttöön.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

polttoaineena itse käytettävä 57 §:n 2 kohdassa tarkoitettu polttoturve ja turvejaloste sekä kaukolämmön ja siihen liittyvän sähkön tuotannossa itse käytettävä 57 §:n 3 kohdassa tarkoitettu tavara;

2) itse maahan tuotu maakaasu.

Laskennallinen vero on 18 prosenttia tavarán ostohinnasta tai maahan tuodun tavarán 9 luvussa tarkoitettusta veron perusteesta.

Jos verovelvollinen on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun tavarán alkutuottaja, hän saa tehdä vähennyksen tavarán käypää ostohintaa vastaavan arvon perusteella.

112 §

Kun verovelvollinen ottaa vähennykseen oikeuttavaan käyttöön muussa käytössä olleen tavarán, hän saa vähentää tavarán ostoon tai maahantuontiin sisältyneen veron taikka omaan käyttöön valmistamisesta suorittamansa veron. Jos tavarán todennäköinen luovutushinta on alempi kuin sen alkuperäinen ostohinta tai sitä vastaava arvo, arvonlennusta vastaavaa veroa ei kuitenkaan saa vähentää.

112 §

Kun verovelvollinen ottaa vähennykseen oikeuttavaan käyttöön muussa käytössä olleen tavarán, hän saa vähentää tavarán *hankintaan* sisältyneen veron taikka omaan käyttöön valmistamisesta suorittamansa veron. Jos tavarán todennäköinen luovutushinta on alempi kuin sen alkuperäinen ostohinta tai sitä vastaava arvo, arvonlennusta vastaavaa veroa ei kuitenkaan saa vähentää.

114 §

Vähennystä ei saa tehdä, kun hankinta koskee seuraavia tavaroita ja palveluja:

5) henkilöautot, moottoripyörät, matkailupe-
rävaunut, rakenteeltaan pääasiallisesti huvi- tai
urheilukäyttöön tarkoitettut vesialukset ja sel-
laiset ilma-alukset, joiden suurin sallittu lentoi-
paine on enintään 1 600 kiloa, sekä niihin tai
niiden käyttöön liittyvät tavarat ja palvelut.

5) henkilöautot, moottoripyörät, matkailupe-
rävaunut, rakenteeltaan pääasiallisesti huvi- tai
urheilukäyttöön tarkoitettut vesialukset ja sel-
laiset ilma-alukset, joiden suurin sallittu lähtö-
massa on enintään 1 550 kg, sekä niihin tai
niiden käyttöön liittyvät tavarat ja palvelut.

114 a §

Matkanjärjestäjä ei saa tehdä vähennystä välittömästi matkustajan hyväksi hankkimistaan 80 §:n 1 momentissa tarkoitetuista palveluista ja tavaroista.

115 §

Käytettynä maahantuodusta tavarasta ei saa tehdä 102 §:ssä tarkoitettua vähennystä, jos tavarasta on voitu tehdä 83 §:ssä tarkoitettu vähennys.

(2 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

118 §

Jos myyjä hyvittää ostajaa 78 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuilla määrillä, vähennettyä veroa on vastaavasti oikaistava.

122 §

Ulkomaisella elinkeinonharjoittajalla, joka ei ole Suomessa verovelvollinen ja jolla ei ole täällä kiinteää toimipaikkaa, on oikeus saada palautuksena ostamastaan tavarasta tai palvelusta suoritettava vero tai maahan tuomastaan tavarasta suorittamansa vero, jos tavarahan tai palvelun hankinta liittyy ulkomaalaisen

1) ulkomailla harjoittamaan toimintaan, joka olisi aiheuttanut verovelvollisuuden taikka ollut 51, 52, 55—58 §:n 6 luvun perusteella verotonta, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa;

2) Suomessa harjoittamaan 9 §:ssä tarkoitettuun myyntiin, josta ostaja on verovelvollinen; tai

3) Suomessa harjoittamaan 51, 52, 55—58 §:n tai 6 luvun perusteella verottomaan toimintaan.

Oikeus palautukseen koskee vain veroa, joka olisi voitu 10 luvun säännösten nojalla vähentää, jos ulkomaalainen olisi ollut toiminnasta verovelvollinen.

124 §

Ulkomaisella matkanjärjestäjällä on oikeus palautukseen toisen elinkeinonharjoittajan välittömästi matkustajan hyväksi suorittamien palvelujen osalta vain silloin, kun matkustajalla olisi ollut tämä oikeus, jos hän olisi itse ostanut palvelun.

130 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu palautus ei koske veroa, joka sisältyy yksityiseen kulutukseen taikka 53 tai 114 §:ssä tarkoitettuun käyttöön tapahtuvaan hankintaan.

131 §

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena hankintaan sisältyvä arvonlisävero, jos hankinta on tapahtunut sellaista toimintaa

Ehdotus

118 §

Jos ostajaa hyvitetään 78 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tai 78 a §:ssä tarkoitetuilla määrillä, vähennettyä veroa on vastaavasti oikaistava.

122 §

Ulkomaisella elinkeinonharjoittajalla, joka ei ole harjoittamastaan myynnistä verovelvollinen ja jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, on oikeus saada palautuksena hankintaan sisältyvä arvonlisävero, jos tavarahan tai palvelun hankinta liittyy ulkomaalaisen

1) ulkomailla harjoittamaan toimintaan, joka olisi aiheuttanut verovelvollisuuden tai oikeuttanut 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa; tai

2) Suomessa harjoittamaan 9 §:ssä tarkoitettuun myyntiin, josta ostaja on verovelvollinen; tai

3) Suomessa harjoittamaan 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeuttavaan toimintaan.

(2 mom. kumotaan)

Edellä 1 momentissa tarkoitettu palautus ei koske veroa, joka sisältyy yksityiseen kulutukseen, 53, 114 tai 114 a §:ssä tarkoitettuun käyttöön tapahtuvaan hankintaan tai kiinteistön vuokraustoimintaa varten tehtyyn hankintaan.

131 §

Elinkeinonharjoittajalla on oikeus saada palautuksena tavarahan tai palvelun hankintaan sisältyvä vero, jos hankinta liittyy:

Voimassa oleva laki

varten, josta ei suoriteta veroa 51, 52, 55—58 §:n tai 6 luvun perusteella taikka sillä perusteella, että myynti tapahtuu ulkomailla.

Ulkomailla tapahtuvan myynnin osalta palautuksen edellytyksenä on, että myynti olisi aiheuttanut verovelvollisuuden tai ollut 51, 52, 55—58 §:n tai 6 luvun perusteella verotonta, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa.

Hankintaan sisältyvällä arvonlisäverolla tarkoitetaan 1 momentissa veroa, joka olisi voitu 10 luvun säännösten mukaan vähentää, jos toiminta olisi aiheuttanut verovelvollisuuden.

132 §

Ulkomaalaisella, jolla ei ole kiinteää toimipaikka Suomessa ja joka ei ole täällä verovelvollinen, ei ole oikeutta saada 131 §:ssä tarkoitettua palautusta.

Matkanjärjestäjällä on oikeus 131 §:ssä tarkoitettuun palautukseen toisen elinkeinonharjoittajan välittömästi matkustajan hyväksi suorittamien palvelujen osalta vain silloin, kun matkustajalla olisi ollut tämä oikeus, jos hän olisi itse ostanut palvelun.

*Erityissäännös**Ehdotus*

1) toimintaan, josta ei suoriteta veroa 51, 52, 55, 56 ja 58 §:n, 59 §:n 4 kohdan tai 70—72 e §:n perusteella;

2) edellä 41 §:ssä tarkoitettun rahoituspalvelun, 44 §:ssä tarkoitettun vakuutuspalvelun tai 59 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen verottomien seiteiden ja kolikkojen myyntiin, jos ostajana on elinkeinonharjoittaja, jolla ei ole kotipaikkaa tai kiinteää toimipaikkaa yhteisössä tai jos myynti liittyy välittömästi Yhteisön ulkopuolelle vietäväksi tarkoitettuihin tavaroihin: tai

3) ulkomailla tapahtuvaan myyntiin, joka olisi aiheuttanut verovelvollisuuden tai oikeuttanut 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun palautukseen, jos toimintaa olisi harjoitettu Suomessa.

Oikeus palautukseen koskee vain veroa, joka olisi voitu 10 luvun säännösten nojalla vähentää, jos toiminta olisi aiheuttanut verovelvollisuuden.

132 §

Ulkomaalaisella, jolla ei ole kiinteää toimipaikka Suomessa ja joka ei ole harjoittamastaan myynnistä täällä verovelvollinen, ei ole oikeutta saada 131 §:ssä tarkoitettua palautusta.

Erityissäännöksiä

133 §

133 a §

Kun muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen hankittu uusi kuljetusväline myydään siten, että myyjä, ostaja tai joku muu heidän puolestaan kuljettaa kuljetusvälineen Suomesta toiseen jäsenvaltioon, myyjä saa palautuksena kuljetusvälineen hankintaan sisältyvän veron. Palautusta ei kuitenkaan saada siltä osin kuin mainittu vero ylittää sen veron, jonka myyjä olisi velvollinen suorittamaan, jos myynti olisi verollinen.

Oikeus palautukseen syntyy silloin, kun myyjä on toimittanut kuljetusvälineen ostajalle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

133 b §

Oikeushenkilöllä, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, on oikeus saada palautuksena tavarahan maahantuonnista suorittamansa vero, jos se osoittaa, että tavarahan yhteisöhankinta on verotettu toisessa jäsenvaltiossa.

133 c §

Lain 133 a ja 133 b §:ssä tarkoitettua palautusta on haettava kirjallisesti lääninverovirastolta. Jos palautuksen hakija ei ole verovelvollinen, palautusta haetaan Uudenmaan lääninverovirastolta. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin oikeus veron palautukseen syntyi.

Palautukseen noudatetaan muutoin soveltuvien osin, mitä arvonlisäverosta tämän lain II osassa tai muussa laissa säädetään. Tämän lain 192 ja 193 §:ssä tarkoitettu kolmen vuoden määräaika lasketaan sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvaa ajanjaksoa päätös koskee.

138 a §

Tavarahan yhteisömyynti kohdistetaan tavarahan toimituskuukautta seuraavalle kalenterikuukaudelle. Jos ostajalle on annettu toimitetusta tavarasta lasku tai vastaava asiakirja toimituskuukautena, myynti kohdistetaan kuitenkin toimituskuukaudelle.

138 b §

Tavarahan yhteisöhankinta kohdistetaan sitä kuukautta seuraavalle kalenterikuukaudelle, jonka aikana veron suorittamisvelvollisuus on 16 a §:n mukaan syntynyt. Jos tavarahan ostaja on saanut vastaanotetusta tavarasta laskun tai vastaavan asiakirjan vastaanottokuukautena, hankinta kohdistetaan kuitenkin tavarahan vastaanottokuukaudelle.

139 §

Edellä 78 §:n 1 momentissa tarkoitettu oikeusperä ja luottotappio sekä 78 §:n 2 momentissa tarkoitettu kertyneestä luottotappiosta tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jolle se on hyvän kirjanpitotavan mukaan kirjanpidossa kirjattava.

139 §

Edellä 78 §:n 1 momentissa tarkoitettujen veron perusteesta vähennettävät erät sekä 78 §:n 2 momentissa tarkoitettu kertyneestä luottotappiosta tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jolle se on hyvän kirjanpitotavan mukaan kirjanpidossa kirjattava.

140 §

Veron perusteesta vähennettävä 83 §:n 1 momentissa tarkoitettu määrä kohdistetaan sille

140 §

Veron perusteesta vähennettävä 80 §:n 2 momentissa tai 83 §:n 1 momentissa tarkoitettu

Voimassa oleva laki

kalenterikuukaudelle, jonka aikana tavara on vastaanotettu.

Veron perusteeseen 83 §:n 2 momentin nojalla tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana tavara on otettu muuhun käyttöön tai tavarasta on veloitettu ostajaa.

147 §

Kalenterikuukaudelle 13 luvun mukaan kohdistettavien suoritettavien verojen ja vähennettävien verojen erotus (*tilitettävä vero*), maksetaan valtiolle viimeistään kalenterikuukautta

Ehdotus

määrä kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on vastaanotettu.

Veron perusteeseen 80 §:n 3 momentin tai 83 §:n 2 momentin nojalla tehtävä lisäys kohdistetaan sille kalenterikuukaudelle, jonka aikana palvelu tai tavara on otettu muuhun käyttöön tai 83 §:n 2 momentissa tarkoitettusta tavarasta on veloitettu ostajaa.

141 b §

Tavarán yhteisöhankinnasta tehtävä vähennys kohdistetaan samalle kalenterikuukaudelle kuin yhteisöhankinnasta suoritettava vero.

13 a luku

Verotusmenettely eräissä yhteisöhankintatilanteissa

146 a §

Jos 26 d §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun uuden kuljetusvälineen ostaja ei ole tämän lain mukaan muusta toiminnasta verovelvollinen ja kuljetusvälineestä on suoritettava autoverolain (/) mukaan autoveroa, yhteisöhankinnasta suoritettavan arvonnäköveron maksamisesta, veroviranomaisista, ilmoittamisvelvollisuudesta, veron määräämisestä, ennakkotiedosta, muutoksen hakemisesta ja veron takaisinmaksusta on voimassa mitä autoverosta säädetään.

146 b §

Jos 26 e §:ssä tarkoitettujen valmisteveron alaisten tavaroiden ostajana on henkilö, jonka muut hankinnat eivät 26 c §:n 2 momentin nojalla muodosta yhteisöhankintaa, valmisteveronalaisten tavaroiden yhteisöhankinnasta suoritettavan arvonnäköveron maksamisesta, veroviranomaisista, ilmoittamisvelvollisuudesta, veron määräämisestä, ennakkotiedosta, muutoksen hakemisesta, veron takaisinmaksusta sekä muutoinkin menettelystä on voimassa mitä valmisteverotuslaissa (/) säädetään.

147 §

*Verovelvollisen on maksettava kalenterikuukaudelle 13 luvun mukaan kohdistettavien suoritettavien verojen ja vähennettävien verojen erotus (*tilitettävä vero*) valtiolle viimeistään*

Voimassa oleva laki

seuraavan toisen kuukauden 25 päivänä. *Jos mainittu päivä on pyhäpäivä, arkilauantai tai juhannusaatto, veron saa maksaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.*

148 §

Edellä 147 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä maksettu vero katsotaan maksetuksi siltä kalenterikuukaudelta, jolta verovelvollinen on *kuukausi-ilmoituksessaan* ilmoittanut sen maksaneensa tai jolta hänen on muutoin katsottava sen maksaneen.

Jos 1 momentissa mainittu vero on maksuunpantu tai jos vero maksetaan 1 momentissa säädetyn määräajan jälkeen, maksu käytetään maksuunpannun maksamatta olevan veron, veronkorotuksen ja veronlisäyksen sekä perittävän viivästyskoron ja jäämämaksun suoritukseksi.

149 §

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun tilikauden aikana maksettavaan palautukseen ei kuitenkaan ole oikeutta verovelvollisella, joka ei metsätalouden lisäksi harjoita muuta verollista toimintaa.

152 §

Palautus maksetaan hakijan ilmoittamalle

Ehdotus

kalenterikuukautta seuraavan toisen kuukauden 5 päivänä.

Edellä 26 d §:n 1 momentissa tarkoitettujen uuden kuljetusvälineen ostajan, joka ei ole tämän lain mukaan muusta toiminnasta verovelvollinen ja johon ei sovelleta 146 a §:ää, on maksettava vero kuitenkin viimeistään sinä päivänä, jona kuljetusväline on ilmoitettava rekisteriin.

Tämän lain 162 §:n 4 momentissa tarkoitettujen verovelvollisten on maksettava kalenterivuodelta tilitettävä vero kalenterivuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Jos maksupäivä on pyhäpäivä tai arkilauantai, veron saa maksaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

148 §

Edellä 147 §:n 1 momentissa säädetyn määräajan jälkeen, kuitenkin viimeistään vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä maksettu vero katsotaan maksetuksi siltä kalenterikuukaudelta, jolta verovelvollinen on ilmoittanut sen maksaneensa tai jolta hänen on muutoin katsottava sen maksaneen.

Edellä 147 §:n 3 momentissa säädetyn määräajan jälkeen, kuitenkin viimeistään sen kalenterivuoden aikana, jonka kuluessa vero on 178 §:n 2 momentin mukaan määrättävä, maksettu vero katsotaan maksetuksi siltä kalenterivuodelta, jolta verovelvollinen on veroilmoituksessaan ilmoittanut sen maksaneensa tai jolta hänen on katsottava sen maksaneen.

Jos 1 tai 2 momentissa mainittu vero on maksuunpantu tai jos vero maksetaan 1 tai 2 momentissa säädetyn määräajan jälkeen, maksu käytetään maksuunpannun maksamatta olevan veron, veronkorotuksen ja veronlisäyksen sekä perittävän viivästyskoron ja jäämämaksun suoritukseksi.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun tilikauden aikana maksettavaan palautukseen ei kuitenkaan ole oikeutta 162 §:n 4 momentissa tarkoitettulla verovelvollisella.

152 §

Palautus maksetaan hakijan ilmoittamalle

Voimassa oleva laki

Suomessa sijaitsevan pankin posti- tai pankki-siirtotilille taikka postisiirron tililtäotтона. Palautukselle ei makseta korkoa.

161 §

Sen, joka ryhtyy harjoittamaan verollista liiketoimintaa, on tehtävä ennen toiminnan aloittamista kirjallinen ilmoitus lääninverovirastolle tai *verotoimistolle*.

Verollisen liiketoiminnan päättymisestä on viipymättä tehtävä ilmoitus lääninverovirastolle tai verotoimistolle.

162 §

Verovelvollisen on annettava kultakin kalenterikuukaudelta kuukausi-ilmoitus viimeistään kalenterikuukautta seuraavan toisen kuukauden 25 päivänä. Ilmoitus siitä, että veroa ei ole maksettava, voidaan antaa etukäteen usealta kuukaudelta.

Verovelvollisen, joka ei metsätalouden lisäksi harjoita muuta verollista toimintaa, tulee kuitenkin antaa kuukausi-ilmoitus vain niiltä kuukausilta, joilta hänellä on ollut verollista myyntiä.

Ehdotus

Suomessa sijaitsevan pankin posti- tai pankki-siirtotilille taikka postisiirron tililtäotottona. *Palautus voidaan hakijan pyynnöstä maksaa toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan pankkiin, jolloin palautuksen maksamisesta aiheutuneet pankkikulut peritään hakijalta.* Palautukselle ei makseta korkoa.

161 §

Sen, joka ryhtyy harjoittamaan 1 §:ssä *tarkoitettua* verollista toimintaa, on tehtävä ennen toiminnan aloittamista kirjallinen ilmoitus lääninverovirastolle.

Verollisen toiminnan päättymisestä on viipymättä tehtävä ilmoitus lääninverovirastolle.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta 147 §:n 2 momentissa tarkoitettuun verovelvolliseen.

162 §

Verovelvollisen on annettava kultakin *verokaudelta veroilmoitus.*

Veroilmoituksessa on ilmoitettava liikevaihto, suoritettava ja vähennettävä vero sekä muut verohallituksen määräämät veron oikeamääräisyyden toteamiseksi tarpeelliset tiedot.

Verokausi on kalenterikuukausi. Veroilmoitus on annettava viimeistään kalenterikuukautta seuraavan toisen kuukauden 5 päivänä. Ilmoitus siitä, että veroa ei ole maksettava, voidaan antaa etukäteen usealta kuukaudelta.

Alkutuotantoa harjoittavan luonnollisen henkilön, kuolinpesän tai yhtymän, joka ei harjoita muuta arvonnäköverollista toimintaa, verokausi on kuitenkin kalenterivuosi. Veroilmoitus kalenterivuodelta on annettava kalenterivuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Tässä laissa alkutuotannolla tarkoitetaan maatalouden, metsätalouden, puutarhatalouden, metsästyksen, kalastuksen, kalankasvatuksen, ravustuksen, ravunkasvatuksen, turkistarhauksen ja poronhoidon harjoittamista sekä jäkälän ja käpyjen poimintaa tai muuta tällaisen luonnon tuotteen talteenottamista. Maataloudella tarkoitetaan varsinaista maataloutta sekä sellaista erikoismaataloutta taikka maa- tai metsätalouteen liittyvää toimintaa, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

162 a §

Verovelvollisen, jonka verokausi on kalenterikuukausi, on annettava kultakin kalenterivuodelta tiedot kotimaan myynneistä suoritettavista veroista verokannoittain eriteltyinä (vuosi-ilmoitus). Ilmoitus on annettava viimeistään kalenterivuotta seuraavan toisen kuukauden 5 päivänä. Jos arvonlisäverollinen toiminta päättyy kalenterivuoden aikana, ilmoitus on annettava toiminnan päättymistä seuraavan toisen kuukauden 5 päivänä.

Verohallitus määrää tarkemmin vuosi-ilmoituksessa annettavista tiedoista ja tietojen antotavasta.

162 b §

Verovelvollisen on annettava kultakin kalenterivuoden neljännekseltä yhteenvetoilmoitus 72 b ja 72 c §:ssä tarkoitetuista yhteisömyynneistä.

Yhteenvetoilmoitus tulee antaa myös,

1) jos verovelvollinen tai joku muu hänen puolestaan on lähettänyt raaka-aineita toiseen jäsenvaltioon tehdäkseen 26 a §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun yhteisöhankinnan;

2) jos verovelvollisen tekemä tavaran yhteisöhankinta katsotaan 63 f §:n nojalla verotetun kuljetuksen päättymisvaltiossa.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus annetaan siltä kalenterivuoden neljännekseltä, johon kuuluvana kalenterikuukautena raaka-aineet on lähetetty toiseen jäsenvaltioon.

Verovelvollisen on annettava korjausilmoitus, jos yhteenvetoilmoituksessa ilmoitettujen myyntien määrät muuttuvat ostajalle annetun myyntiä koskevan vuosi- ja vaihtoalennuksen, osto- ja myyntihyvityksen, ylijäämänpalautuksen tai muun sellaisen oikaisuerän vuoksi tahi muun syyn vuoksi.

Ilmoitukset tulee antaa viimeistään kalenterivuoden neljänneestä seuraavan toisen kuukauden 5 päivänä.

Verohallitus määrää tarkemmin yhteenvetoilmoituksessa annettavista tiedoista ja tietojen antotavasta.

163 §

Verohallitus määrää kuukausi-ilmoituksessa annettavat tiedot ja tietojen antotavan.

163 §

Veroilmoituksessa, vuosi-ilmoituksessa ja yhteenvetoilmoituksessa ilmoitetaan raha-arvot täysin markoin siten, että markkojen yli menevät pennit jätetään ottamatta lukuun. Täysin markoin ilmoitettavia määriä laskettaessa otetaan suoritettavat ja vähennettävät erät kuitenkin lukuun pennin tarkkuudella.

Voimassa oleva laki

Kuukausi-ilmoituksessa saadaan raha-arvot ilmoittaa täysin markoin siten, että markkojen yli menevät pennit jätetään ottamatta lukuun. Täysin markoin ilmoitettavia määriä laskettaessa otetaan suoritettavat ja vähennettävät verot sekä muut yksittäiset erät kuitenkin lukuun pennin tarkkuudella.

164 §

Kuukausi-ilmoitus annetaan 158 §:ssä tarkoitettulle lääninverovirastolle.

Veron maksamisen yhteydessä annettu kuukausi-ilmoitus katsotaan annetuksi silloin, kun maksu on suoritettu rahalaitokseen.

165 §

Ilmoittamisvelvollisen on allekirjoitettava veroviranomaisille annettavat asiakirjat. Yhteisön ilmoitusten ja asiakirjojen tulee olla toiminimen kirjoittamiseen oikeutettujen henkilöiden allekirjoittamia. *Kuukausi-ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse allekirjoittaa.*

168 §

Sen, joka on laiminlyönyt kuukausi-ilmoituksen antamisen säädettyssä ajassa tai antanut ilmoituksen puutteellisena, tulee lääninveroviraston kehotuksesta täyttää velvollisuutensa.

172 §

Verovelvolliset merkitään arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

Ehdotus

164 §

Veroilmoitus, vuosi-ilmoitus ja yhteenvetoilmoitus annetaan 158 §:ssä tarkoitettulle lääninverovirastolle.

Veron maksamisen yhteydessä annettu *veroilmoitus* katsotaan annetuksi silloin, kun maksu on suoritettu rahalaitokseen.

165 §

Ilmoitusvelvollisen on allekirjoitettava veroviranomaisille annettavat asiakirjat. Yhteisön ilmoitusten ja asiakirjojen tulee olla toiminimen kirjoittamiseen oikeutettujen henkilöiden allekirjoittamia.

168 §

Sen, joka on laiminlyönyt *veroilmoituksen, vuosi-ilmoituksen tai yhteenvetoilmoituksen* antamisen säädettyssä ajassa tai antanut ilmoituksen puutteellisena, tulee lääninveroviraston kehotuksesta täyttää velvollisuutensa.

168 a §

Jos verovelvollinen on laiminlyönyt ilman pätevää syytä yhteenvetoilmoituksen tai vuosi-ilmoituksen antamisen taikka antanut ilmoituksen vaillinaisena tai virheellisenä, lääninverovirasto voi määrätä verovelvollisen maksettavaksi laiminlyöntimaksua vähintään 500 markkaa ja enintään 10 000 markkaa.

Laiminlyöntimaksun maksuunpanossa, kannossa, perinnässä ja tilittämisessä noudatetaan arvonlisäveroa koskevia säännöksiä.

172 §

Verovelvolliset merkitään arvonlisäverovelvollisten rekisteriin *lukuun ottamatta lain 147 §:n 2 momentissa tarkoitettuja verovelvollisia.*

Voimassa oleva laki

173 §

Edellä 12 ja 30 §:n sekä 48 §:n 2 momentin perusteella verovelvollinen merkitään rekisteriin aikaisintaan hakemuksen tekemisestä lukien. Jos 30 §:ssä tarkoitettu elinkeinonharjoittaja voi tehdä 106 §:ssä tarkoitettua vähennyksen, hän on kuitenkin verovelvollinen 30 §:ssä tarkoitettua toiminnan aloittamisesta lukien.

178 §

Kuukausi-ilmoituksen perusteella maksettava vero on määrättävä vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä, jos kuukausi-ilmoitus on annettu viimeistään tilikautta seuraavan toisen kuukauden 25 päivään mennessä.

182 §

Veroa voidaan korottaa, jos:

1) verovelvollinen on jättänyt kalenterikuukaudelta maksettavan veron säädettyssä ajassa kokonaan maksamatta tai maksanut sitä ilmeisesti liian vähän, enintään 30 prosentilla;

2) kuukausi-ilmoituksessa tai muussa tiedos-

Ehdotus

173 §

Edellä 12, 26 f ja 30 §:n perusteella verovelvollinen merkitään rekisteriin aikaisintaan hakemuksen tekemisestä lukien. Jos 30 §:ssä tarkoitettu elinkeinonharjoittaja voi tehdä 106 §:ssä tarkoitettua vähennyksen, hän on kuitenkin verovelvollinen 30 §:ssä tarkoitettua toiminnan alkamisesta lukien.

173 a §

Edellä 12 §:n 2 momentissa tarkoitettua hakemuksen hyväksymisen edellytyksenä on, että ulkomaalaisella on Suomessa kotipaikan omaava lääninveroviraston hyväksymä edustaja. Lääninverovirasto voi lisäksi vaatia asetettavaksi vaakuden veron suorittamisesta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua edustajan on pidettävä verovelvollisen liiketoiminnasta sellaista kirjanpitoa, että siitä luotettavasti saadaan selville veron määräytymisen kannalta merkitykselliset seikat. Kirjanpitoaineisto on säilytettävä Suomessa viisi vuotta sen tilikauden päättymisestä, jota aineisto koskee.

Mitä 169 §:ssä on säädetty verovelvollisen velvollisuuksista, sovelletaan myös 1 momentissa tarkoitettuun edustajaan.

174 a §

Lääninveroviraston 26 f §:n nojalla tekemä päätös on voimassa ostajan ilmoittaman ajan, kuitenkin vähintään kaksi kalenterivuotta.

178 §

Veroilmoituksen perusteella maksettava vero on määrättävä vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä, jos veroilmoitus on annettu 162 §:n 3 momentissa säädettyssä ajassa.

Jos verokausi on kalenterivuosi ja veroilmoitus annetaan 162 §:n 4 momentissa säädettyssä ajassa, veroilmoituksen perusteella maksettava vero on määrättävä sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jonka kuluessa veroilmoitus on annettu.

182 §

Veroa voidaan korottaa, jos:

1) verovelvollinen on jättänyt verokaudelta tilitettävän veron säädettyssä ajassa kokonaan maksamatta tai maksanut sitä ilmeisesti liian vähän, enintään 30 prosentilla;

2) veroilmoituksessa tai muussa tiedossa tai

Voimassa oleva laki

sa tai asiakirjassa on vähäinen puutteellisuus eikä verovelvollinen ole noudattanut saamaansa kehotusta sen korjaamiseen, enintään 10 prosentilla;

3) verovelvollinen ilman pätevää syytä on laiminlyönyt kuukausi-ilmoituksen tai muun tiedon tai asiakirjan oikeassa ajassa antamisen taikka antanut sen olennaisesti vaillinaisena, enintään 20 prosentilla ja, jos hän säädetyn kehotuksen saatuaankin on ilman hyväksyttävää estettä jättänyt velvollisuutensa kokonaan tai osaksi täyttämättä, enintään kaksinkertaiseksi;

4) verovelvollinen on törkeästä huolimattomuudesta laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut olennaisesti väärän kuukausi-ilmoituksen taikka muun tiedon tai asiakirjan, enintään kaksinkertaiseksi.

183 §

Jos kalenterikuukaudelta tilitettävää veroa ei ole maksettu 147 §:ssä säädetyssä määräajassa, määrätään maksamatta jääneelle verolle veronlisäystä.

Veronlisäystä määrätään yksi markka kultaakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut maksaa, verolle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun. Jos kalenterikuukaudelta tilitettävä vero on maksettu määräajan jälkeen, eikä verovelvollinen ole oma-aloitteisesti maksanut veronlisäystä 4 momentissa säädetyllä tavalla, veronlisäystä määrätään sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut maksaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on maksettu.

Jos verovelvollinen maksaa kalenterikuukaudelta tilitettävää veroa ilman maksuunpanoa 147 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, hänen on veron maksamisen yhteydessä oma-aloitteisesti maksettava veronlisäystä yksi markka kultaakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut maksaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on maksettu.

Ehdotus

asiakirjassa on vähäinen puutteellisuus eikä verovelvollinen ole noudattanut saamaansa kehotusta sen korjaamiseen, enintään 10 prosentilla;

3) verovelvollinen ilman pätevää syytä on laiminlyönyt *veroilmoituksen* tai muun tiedon tai asiakirjan oikeassa ajassa antamisen taikka antanut sen olennaisesti vaillinaisena, enintään 20 prosentilla ja, jos hän säädetyn kehotuksen saatuaankin on ilman hyväksyttävää estettä jättänyt velvollisuutensa kokonaan tai osaksi täyttämättä, enintään kaksinkertaiseksi;

4) verovelvollinen on törkeästä huolimattomuudesta laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut olennaisesti väärän *veroilmoituksen* taikka muun tiedon tai asiakirjan, enintään kaksinkertaiseksi.

183 §

Jos *verokaudelta* tilitettävää veroa ei ole maksettu 147 §:ssä säädetyssä määräajassa, määrätään maksamatta jääneelle verolle veronlisäystä.

Veronlisäystä määrätään yksi markka kultaakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, *jolloin* vero olisi tullut maksaa, verolle määrättävää eräpäivää edeltävän kuukauden loppuun. Jos *verokaudelta* tilitettävä vero on maksettu määräajan jälkeen eikä verovelvollinen ole oma-aloitteisesti maksanut veronlisäystä 4 momentissa säädetyllä tavalla, veronlisäystä määrätään sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut maksaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on maksettu.

Jos verovelvollinen maksaa *verokaudelta* tilitettävää veroa ilman maksuunpanoa 147 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, hänen on veron maksamisen yhteydessä oma-aloitteisesti maksettava veronlisäystä yksi markka kultaakin täydeltä sadalta markalta jokaiselta kalenterikuukaudelta sen kuukauden alusta, jona vero olisi tullut maksaa, sen kuukauden loppuun, jona vero on maksettu.

190 §

Tavaran maahantuonnista suoritettavaa ve-

Tavaran maahantuonnista suoritettavaa ve-

Voimassa oleva laki

roa koskevan ennakkotiedon antamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä tullista erikseen säädetään.

Ehdotus

roa koskevan ennakkotiedon antaa tullihallitus. Ennakkotiedon antamisesta ja sen voimassaolosta on soveltuvin osin voimassa mitä lääninveroviraston antamasta ennakkotiedosta säädetään.

191 §

Yhteisöhankkijalle, joka ei ole muusta toiminnasta verovelvollinen, lääninverovirasto kuitenkin palauttaa liikaa maksetun veron jo kalenterivuoden aikana.

197 §

Tullihallituksen antamaan ennakkotietoon saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siinä järjestyksessä kuin muutoksenhausta tullilain (/) 41 §:ssä säädetään.

208 a §

Niiden verovelvollisten, jotka eivät ole kirjanpitovelvollisia, tilikautena pidetään kalenterivuotta.

209 §

Verovelvollisen on järjestettävä kirjanpitoonsa sellaiseksi, että siitä saadaan veron määräämistä varten tarvittavat tiedot. Tarkemmat kirjanpitoa koskevat säännökset annetaan asetuksella.

209 §

Verovelvollisen on järjestettävä kirjanpitoonsa sellaiseksi, että siitä saadaan veron määräämistä varten tarvittavat tiedot. Verovelvollisen, joka ei ole kirjanpitovelvollinen, on pidettävä sellaisia muistiinpanoja, joista saadaan veron määräämistä varten tarvittavat tiedot. Tarkemmat kirjanpitoa ja muistiinpanoja koskevat säännökset annetaan asetuksella.

209 a §

Verovelvollisen myyjän on annettava tavaran tai palvelun ostajalle myynnistä tosite, jos ostaja on elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Tosite on annettava myös ennakkomaksusta. Tositteeseen on merkittävä 102 a §:ssä mainitut tiedot.

Myyjän on annettava 63 a §:ssä tarkoitettusta myynnistä ostajalle tosite, vaikka ostaja ei ole elinkeinonharjoittaja.

Myyjän on merkittävä tositteeseen 66 a, 67 a, 69 ja 72 a §:ssä tarkoitetuissa myynneissä myös myyjän ja ostajan arvonlisäverotunniste. Uuden kuljetusvälineen myyntitositteeseen on lisäksi merkittävä 26 d §:n 2 momentissa mainitut tiedot.

Myyjän on merkittävä tositteeseen 72 g §:ssä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tarkoitettussa yhteisömyynissä tavarain tai palvelun veron hinta, veron määrä eri verokantojen osalta, ostajan ja seuraavan ostajan arvonlisäverotunniste sekä maininta siitä, että kysymys on kolmikantatilanteesta.

Tarkemmat tositteeseen merkittäviä tietoja koskevat säännökset annetaan asetuksella.

209 b §

Verovelvollisen on pidettävä luetteloa niistä tavaroista, jotka hän itse tai joku muu hänen puolestaan kuljettaa toiseen jäsenmaahan 18 b §:n 1 momentin 1—4 kohdissa tarkoitettuja liiketoimia varten.

Valmistustyön myyjän on pidettävä luetteloa 18 a §:n 1 kohdassa tarkoitetuista raaka-aineista.

212 a §

Verotustietoja annetaan toisen jäsenvaltion veroviranomaisille siten kuin siitä erikseen säädetään.

213 §

Jokainen on velvollinen pitämään salassa ja olemaan hyväkseen käyttämättä, mitä hän virassaan, julkisessa toimessaan, 212 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa taikka muutoin on kuukausi-ilmoituksesta taikka verotusta varten annetuista muista tiedoista tai asiakirjoista saanut tietää toisen liiketoimista, niin myös mitä lääninverovirastossa tai verohallituksessa on niistä lausuttu.

213 §

Jokainen on velvollinen pitämään salassa ja olemaan hyväkseen käyttämättä, mitä hän on virassaan, julkisessa toimessaan, 212 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa taikka muutoin on veroilmoituksesta taikka verotusta varten annetuista muista tiedoista tai asiakirjoista saanut tietää toisen liiketoimista, niin myös mitä lääninverovirastossa tai verohallituksessa on niistä lausuttu.

218 §

Joka viranomaisen kehotuksesta huolimatta jättää asianmukaisesti täyttämättä 161, 162, 165 §:ssä, 166 §:n 1 momentissa, 168 §:n 2 momentissa, 169 §:n 1 momentissa, 170 §:n 1 momentissa tai 209 §:ssä säädetyn velvollisuuden, on tuomittava arvonlisäverorikkomuksesta sakkoon.

Joka viranomaisen kehotuksesta huolimatta jättää asianmukaisesti täyttämättä 161, 162, 162 a, 162 b tai 165 §:ssä, 166 §:n 1 momentissa, 168 §:n 2 momentissa, 169 §:n 1 momentissa, 170 §:n 1 momentissa, 209 tai 209 a §:ssä säädetyn velvollisuuden, on tuomittava arvonlisäverorikkomuksesta sakkoon.

222 §

Lakia sovelletaan 85 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin majoitustilan ja käyntisataman käyttöoikeuden luovutuksiin sekä teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesitysten sekä taiteinäyttelyiden pääsymaksuihin kuitenkin vain, jos

(2 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

edellä mainittu palvelu on suoritettu 1 päivänä tammikuuta 1996 tai sen jälkeen.

Jos 85 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu henkilökuljetuspalvelu suoritetaan ennen vuoden 1996 alkua, on palvelun myynnistä suoritettava vero 6 prosenttia veron perusteesta. Jos 29 §:n 4 kohdassa tarkoitettu urheilutilan käyttöoikeuden luovutus suoritetaan ennen vuoden 1996 alkua, on palvelun myynnistä suoritettava vero 12 prosenttia veron perusteesta.

223 §

Veroa ei suoriteta sellaisen tavaran myynnistä, joka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta myyjälle tai jonka myyjä on valmistanut omaan käyttöön ennen lain voimaantuloa, jos tavarasta ei ole voitu tehdä vähennystä tai jos tavaran ottamisesta omaan käyttöön on suoritettu vero.

228 §

(5 mom. kumotaan)

223 §

Veroa ei suoriteta sellaisen tavaran myynnistä, joka on toimitettu tai luovutettu tullivalvonnasta myyjälle tai jonka myyjä on valmistanut omaan käyttöön ennen lain voimaantuloa, jos tavara on hankittu muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön ja tavarasta ei ole voitu tehdä vähennystä tai jos tavaran ottamisesta omaan käyttöön on suoritettu vero.

Veroa ei suoriteta sellaisen tavaran myynnistä, jonka hankinnasta myyjä ei 3 momentin perusteella ole voinut tehdä vähennystä.

1. Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

2. Lakia sovelletaan, ellei jäljempänä toisin säädetä, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu, yhteisöhanke on tehty, maahan tuotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta taikka tavara tai palvelu on otettu omaan käyttöön lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

3. Veroa ei suoriteta sellaisen tavaran tai palvelun myynnistä, joka on toimitettu, suoritettu tai luovutettu tullivalvonnasta myyjälle tai jonka myyjä on ottanut omaan käyttöön ennen lain voimaantuloa, jos tavara tai palvelu on hankittu muuhun kuin vähennykseen oikeuttavaan käyttöön ja tavarasta tai palvelusta ei ole voitu tehdä vähennystä tai jos tavaran tai palvelun ottamisesta omaan käyttöön on suoritettu vero.

4. Tätä lakia sovelletaan sellaiseen lain voimaan tullessa keskeneräiseen palveluun tai tavaratoimitukseen, joka aikaisemmin voimassa olleiden säännösten perusteella jäisi arvonlisäverotuksen soveltamisalan ulkopuolelle, siltä osin

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kuin palvelua on tehty tai tavaroita toimitettu asennuspaikalle lain voimaan tultua.

5. Palvelun tai tavarahan myynnistä, josta aikaisemmin voimassa olleiden säännösten mukaan ei olisi suoritettava arvonlisäveroa, ei ole suoritettava veroa siltä osin kuin siitä on kertynyt vastiketta ennen tämän lain voimaantuloa.

6. Tämän lain 79 §:ää ja 85 §:n 3 momenttia sovelletaan niihin suorituksiin, jotka on saatu lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Lakia sovelletaan niihin arvonlisäverolain 80 §:ssä tarkoitettuihin liittymämaksuihin, jotka on saatu lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

7. Tämän lain 80 ja 83 §:ää sovelletaan niihin palveluihin ja tavaroihin, jotka on toimitettu veron perusteesta tehtävään vähennykseen oikeutetulle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

8. Lain 10 ja 12 luvun vähennettävää ja palautettavaa veroa koskevia säännöksiä sovelletaan silloin, kun myyty tavara on toimitettu tai palvelu on suoritettu, yhteisöhanke on tehty taikka maahan tuotu tavara on luovutettu tullivalvonnasta vähennykseen tai palautukseen oikeutetulle lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

9. Tämän lain nojalla verovelvolliseksi tuleva ei saa tehdä 112 §:ssä tarkoitettua vähennystä käyttömaisuudesta, joka on hankittu tai itse valmistettu ennen tämän lain voimaantuloa.

10. Tämän lain nojalla verovelvolliseksi tuleva saa lain voimaantullessa hallussaan olevasta käyttämättömänä käyttömaisuudeksi hankkimastaan tai itse valmistamastaan irtaimesta esineestä ja hankintaan liittyneestä asennustyöstä 10 luvussa tarkoitetun vähennyksen tai 131 §:ssä tarkoitetun palautuksen, jos niistä ei ole voitu tehdä vähennystä aikaisemmin voimassa olleiden säännösten perusteella, ja jos tavara on toimitettu, itse valmistettu tai luovutettu tullivalvonnasta mainituissa lainkohdissa tarkoitettuun käyttöön taikka palvelu on suoritettu 1 päivänä heinäkuuta 1994 tai sen jälkeen.

11. Mitä 10 momentissa säädetään ei koske tavaraa, jonka todennäköinen taloudellinen käyttöaika hankintahetkellä on ollut enintään kolme vuotta eikä tavaraa, joka on hankittu asennettavaksi rakennuksen tai pysyvän rakennelman osaksi tai niihin kuuluvaksi laitteeksi, ellei kysymys ole 12 momentissa tarkoitettusta tavarasta.

12. Tämän lain nojalla verovelvolliseksi tuleva saa 10 momentissa tarkoitetun vähennyksen tai

Voimassa oleva laki

Ehdotus

palautuksen tämän lain voimaantullessa hallussaan olevasta rakennuksen tai pysyvän rakennelman uudisrakentamiseen tai perusparantamiseen liittyvässä rakentamistyössä käytettävästä tavara- tai palvelusta, jos niistä ei ole voitu tehdä vähennystä aikaisemmin voimassa olleiden säännösten perusteella ja jos rakentamiseen tai perusparantamiseen on ryhdytty 1 päivänä heinäkuuta 1994 tai sen jälkeen.

13. Edellä 10 ja 12 momentissa tarkoitettu vähennys tehdään lain voimaantuloaikautena.

14. Jos verovelvollisella on tämän lain voimaantullessa hallussaan lain 57 §:ssä tarkoitettuja polttoaineita tai maakaasua, joiden hankinnan yhteydessä on voitu tehdä liikevaihtoverolain tai arvonalisäverolain nojalla laskennallinen vähennys, verovelvollisen on tämän lain voimaantuloaikautena suoritettava veroa 18 prosenttia polttoaineen verottomasta ostohinnasta tai maahan tuodun tavaran veron perusteesta.
